

STORTINGET

Dokument 15:4

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 451–600
23. november–14. desember 2018

Innhold

451. Fra stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevoll, vedr. søknad om at Bodø skal bli europeisk kulturhovedstad, besvart av kulturminister.....	11
452. Fra stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevoll, vedr. lærlingtilskudd, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	12
453. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. dyrepoliti, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	13
454. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. passkontor og reisetid, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	14
455. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. kraftspekulanten, besvart av finansminister	15
456. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. skattefri kostgodtgjørelse , besvart av finansminister.....	16
457. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. turistguider, besvart av næringsminister.....	17
458. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. tilsagnsfullmakten til bygging av studentboliger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	18
459. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. våpensalg og fredsprosess, besvart av utenriksminister.....	19
460. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. kunnskap om matproduksjon, besvart av landbruks- og matminister	20
461. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. CEF-programmet, besvart av samferdselsminister	21
462. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. freds- og menneskerettighetssentrene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	22
463. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. bompengefinansiering av ny forbindelse over Glomma ved Fetsund, besvart av samferdselsminister	23
464. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. plan for utfasing av torv, besvart av klima- og miljøminister	24
465. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. klimakriteriet for Statens Pensjonsfond Utland, besvart av finansminister.....	25
466. Fra stortingsrepresentant Stine Margrethe Knutsdatter Olsen, vedr. yringsfrihet og meningsmangfold ved norske utdanningsinstitusjoner, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	25
467. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. nye redningshelikoptre, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	26
468. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. USA og migranter, besvart av utenriksminister.....	27
469. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. navneendring Statens strålevern, besvart av eldre- og folkehelseminister	28
470. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. lusemiddel, besvart av fiskeriminister	28
471. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. anseelsen i fiskerinæringen, besvart av næringsminister	29
472. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. produkter relatert til pelsdyroppdrett, besvart av landbruks- og matminister	30
473. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. biogass, besvart av landbruks- og matminister	31
474. Fra stortingsrepresentant Heidi Herum, vedr. E18 Rugtvedt -Dørdal, besvart av samferdselsminister	32
475. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. senabort etter 12 uke, besvart av helseminister	33
476. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. mangler i kvaliteten på naturkartlegginger i konsesjonssøknader for småkraftverk, besvart av olje- og energiminister	34
477. Fra stortingsrepresentant Heidi Herum, vedr. passutstedelse ved Bamble lensmannskontor, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	35
478. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. Rana havn, besvart av samferdselsminister	36
479. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. betingelser for sjøfolk, besvart av arbeids- og sosialminister	37
480. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. forhindre sosial dumping i norske farvann, besvart av næringsminister.....	38
481. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. royaltys-utbetalinger, besvart av finansminister.....	38
482. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. bruk av dyr i behandling på mennesker, besvart av helseminister.....	39
483. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimabudsjett, besvart av klima- og miljøminister.....	40

484. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. flyttingen av Bell-helikoptre fra Bardufoss til Rygge, besvart av forsvarsminister	41
485. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. sykehuset i Arendal, besvart av helseminister.....	42
486. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. orientering om situasjonen for innbyggerne i gul og rød støysone i Ørland kommune, besvart av forsvarsminister	43
487. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. tolketjenesten, besvart av arbeids- og sosialminister.....	44
488. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. Randsfjordbanen, besvart av samferdselsminister	44
489. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. erstatningssaker ved Ørlandet, besvart av forsvarsminister	45
490. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. pasientreiser, besvart av helseminister	46
491. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. pasientreisepraksis, besvart av helseminister	47
492. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. migrasjonsavtale, besvart av utenriksminister.....	48
493. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. FNs migrasjonsavtale, besvart av utenriksminister.....	49
494. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. migrasjonsavtale, besvart av utenriksminister.....	50
495. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. kollektivtrafikk, besvart av samferdselsminister	51
496. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. passkontor, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	52
497. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. gjengkriminalitet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	52
498. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. AFT, besvart av arbeids- og sosialminister.....	53
499. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. forsvarsbudsjettet av BNP-andel, besvart av forsvarsminister	54
500. Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. rapportar frå områdegjennomgangen i samband med reform av trafikant og køyretøysområde i Statens vegvesen, besvart av finansminister	55
501. Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. elektrifisernig av Edvard Grieg-innretninga, besvart av olje- og energiminister	55
502. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Pride-parader, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	56
503. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. pasientskader etter svikt på medisinsk utstyr og implamtater, besvart av helseminister	57
504. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Heimta Fokus AS, et kommersielt barnevernselskap, besvart av barne- og likestillingsminister	58
505. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. adgangskontroll i domstoler, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	59
506. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. kystradio, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	60
507. Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. fosfor, besvart av klima- og miljøminister	61
508. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. tillatte nivåer av svevestøv, besvart av klima- og miljøminister	62
509. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. realveksten i statsbudsjettets utgifter på politikkområder, besvart av finansminister.....	62
510. Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. klimautslipp, besvart av klima- og miljøminister.....	64
511. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. tilskuddsordningen for samiske aviser, besvart av kulturminister.....	65
512. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. kjøp foretatt av norske kommuner og den norske stat av varer og tjenester fra private selskap, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	66
513. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. utbedring av E6 Grane kommune i Nordland, besvart av samferdselsminister	67
514. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. bompenber i Grane, besvart av samferdselsminister	67
515. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. norske statsborgere som er folkeregistrerte i en norsk kommune uten fast bopel, besvart av arbeids- og sosialminister	68
516. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. tunnelstenging på Lunner, besvart av samferdselsminister	69
517. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. farled ved Kragerø, besvart av samferdselsminister	70

518. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. Kongsberg passkontor, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	71
519. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. faktaundersøkingar i arbeidslivet, besvart av arbeids- og sosialminister.....	71
520. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister.....	72
521. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Autoriserte Trafikkskoler Landsforening, besvart av samferdselsminister.....	73
522. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Eidfjord Sjøfarm, besvart av fiskeriminister.....	74
523. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. genmodifisering, besvart av klima- og miljøminister.....	75
524. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. fellingsområde for Hobøl-reviret, besvart av klima- og miljøminister.....	75
525. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. handlingsplan mot voldtekt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	76
526. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. boligmarkedet og dets påvirkning på ulikheten i Norge, besvart av finansminister.....	77
527. Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. fast telefon, mobilnett, nødnett, nødradio til sjøs og bredbåndsdekninga i Øst-Finnmark, besvart av samferdselsminister.....	77
528. Fra stortingsrepresentant Leif Audun Sande, vedr. endringene i direktivet om virksomhetsoverdragelse som ble vedtatt i forbindelse med EUs endringsdirektiv 2015/1793, besvart av næringsminister.....	78
529. Fra stortingsrepresentant Leif Audun Sande, vedr. Norsk Vind Energi AS sin søknad om vindmøller i området Stølsheimen - Fjonnfjella, besvart av olje- og energiminister.....	79
530. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. bomselskap, besvart av samferdselsminister.....	80
531. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. beredskapen i Finnmark, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	81
532. Fra stortingsrepresentant Kristian Torve, vedr. overføringer til fylket utelukkende basert på elevtall, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	82
533. Fra stortingsrepresentant Kristian Torve, vedr. etablering av et nasjonalt havbruksmuseum, besvart av fiskeriminister.....	83
534. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. Palestina, besvart av utenriksminister.....	83
535. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. tannbehandling, besvart av helseminister.....	84
536. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. antall sengeplasser i psykiatrien, besvart av helseminister..	85
537. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. størrelsen på køene til psykiatrien, besvart av helseminister.....	86
538. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. enøk-tiltak i husholdninger, besvart av klima- og miljøminister.....	87
539. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. lokasjoner for passutstedelse, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	88
540. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. naturmangfoldloven, besvart av klima- og miljøminister.....	92
541. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. utlendingsforskriften, besvart av arbeids- og sosialminister.....	92
542. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Huawei, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	93
543. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. nye togsett til Trønder og Meråkerbanen, besvart av samferdselsminister.....	94
544. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. nye personvernloven, besvart av arbeids- og sosialminister.....	94
545. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. Arbeidstilsynet, besvart av arbeids- og sosialminister.....	95
546. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. kombinasjon studier og familieliv, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	96
547. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. angrepet på jezidiene august 2014, besvart av utenriksminister.....	97
548. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. urimelege krav om unnlatesesgebyr ved kjøp av motorvogn, besvart av samferdselsminister.....	98
549. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Grønt Punkt, besvart av klima- og miljøminister.....	99
550. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. pedagogtetthet og grunnbemanning i barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	99

551. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. HMS-kort på bygge- og anleggsplasser, besvart av arbeids- og sosialminister	101
552. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. HELFO , besvart av helseminister	102
553. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. psykisk helsevern og TSB , besvart av helseminister.....	102
554. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. etterforskning av voldtekt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	103
555. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. handelsavtaler og frihandelsregnskap, besvart av næringsminister.....	104
556. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. trygdeavtale med Canada, besvart av arbeids- og sosialminister ..	105
557. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. grenseforordningen, besvart av arbeids- og sosialminister.....	105
558. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. praksis ved søknad om våpenlisens, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	107
559. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. brann og redning i landets mange, lange og dype tunneler, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	107
560. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Go Ahead oppfølging, besvart av samferdselsminister	108
561. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. seismiske undersøkelser, besvart av olje- og energiminister	109
562. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. fødetilbudet i Oslo, besvart av helseminister.....	111
563. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. kritikk av Hamas, besvart av utenriksminister.....	112
564. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. kutt i støtten til stiftelsen Human Rights Service (HRS), besvart av kunnskaps- og integreringsminister	113
565. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. revisjoner av klimaavtalen for jordbruket, besvart av landbruks- og matminister	113
566. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. vindkraft i Engerdal, besvart av olje- og energiminister	114
567. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. politihus til Agder politidistrikt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	115
568. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. ILOs konvensjon 87 og 98, besvart av samferdselsminister	116
569. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. antall statlig ansatte på hvert lokale NAV-kontor, besvart av arbeids- og sosialminister	116
570. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. plassering av bomstasjonen på Meheia, besvart av samferdselsminister	118
571. Fra stortingsrepresentant Anne Kristin Bryne, vedr. utvidelse av byvekstavtaleordningen til å gjelde flere mellomstore byer, besvart av samferdselsminister	119
572. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Radio Latin-Amerika, besvart av samferdselsminister	119
573. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. CO2-kvotepreis, besvart av klima- og miljøminister	120
574. Fra stortingsrepresentant Mona Berger, vedr. mangler og brudd på menneskerettighetene til personer med utviklingshemning, besvart av barne- og likestillingsminister	121
575. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. seksuell trakassering i Forsvaret, besvart av forsvarsminister	121
576. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. "Mapping Exercise" , besvart av utenriksminister	123
577. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. seksualisert vold i krig, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	124
578. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. politisk aktivitet mot det iranske regimet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	125
579. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. trafikksikkerhetsarbeidet, besvart av samferdselsminister.....	126
580. Fra stortingsrepresentant Mona Berger, vedr. likelønn i departementene, besvart av barne- og likestillingsminister.....	127
581. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. studieplasser til sykepleieutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	127
582. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. pasientoverføring med ambulanse Finnmark, besvart av helseminister.....	128
583. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. akrimsentre, besvart av arbeids- og sosialminister	129

584. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. krav til fiskehelse og miljøpåvirkning i havbruksnæringen, besvart av fiskeriminister.....	130
585. Fra stortingsrepresentant Tove-Lise Torve, vedr. Helse Møre og Romsdal, besvart av helseminister.....	131
586. Fra stortingsrepresentant Tove-Lise Torve, vedr. Helse Møre og Romsdal, besvart av helseminister.....	132
587. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. svindel, besvart av finansminister.....	133
588. Fra stortingsrepresentant Kari-Lise Rørvik, vedr. fritidskommuner, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	134
589. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. endring i leveransen av post i Troms og Finnmark, besvart av samferdselsminister.....	135
590. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. togpendlere, besvart av samferdselsminister.....	135
591. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bomber for å hindre gjennomkjøring, besvart av samferdselsminister.....	136
592. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. oppfølging av irakere, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	137
593. Fra stortingsrepresentant Theodor Helland, vedr. Vest-Sahara, besvart av utenriksminister.....	137
594. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. vindkraftutbyggingen, besvart av olje- og energiminister.....	138
595. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. rassikring, besvart av samferdselsminister.....	139
596. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. ambulansestasjon fra bydel Søndre Nordstrand, besvart av helseminister.....	140
597. Fra stortingsrepresentant Steinar Reiten, vedr. familiegjenforening, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	141
598. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Abdullah Öcalan, besvart av utenriksminister.....	142
599. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. kriterier for bosetting, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	143
600. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. bedre korrespondansen på tog, besvart av samferdselsminister.....	143

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451 - 600) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Almeland, Grunde (V)	502
Amundsen, Per-Willy (FrP)	563, 564
Andersen, Karin (SV)	578, 592
Bastholm, Une (MDG)	453, 561, 594
Berger, Mona (SV)	574, 580
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	525
Borch, Sandra (Sp)	540
Bryne, Anne Kristin (A)	571
Christoffersen, Lise (A)	515
Eide, Petter (SV)	459, 547, 554, 577
Fagerås, Mona (SV)	482
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	454, 455, 493, 494, 542, 555, 587
Grande, Arild (A)	479, 480, 544, 545, 556, 568
Grung, Ruth (A)	462, 583, 584
Halleland, Terje (FrP)	460
Haltbrekken, Lars (SV)	476, 483, 508, 523
Hansen, Svein Roald (A)	509
Hansen, Øystein Langholm (A)	530, 559, 589
Heggø, Ingrid (A)	595
Helland, Theodor (FrP)	593
Helleland, Trond (H)	518
Henriksen, Martin (A)	484
Herum, Heidi (Sp)	474, 477
Hjemdal, Silje (FrP)	579
Huitfeldt, Anniken (A)	499
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	506
Juvik, Kjell-Idar (A)	478
Jøsevold, Marius Meisfjord (SV)	451, 452
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	465, 526, 562
Kjerkol, Ingvild (A)	503, 546
Klinge, Jenny (Sp)	496, 497
Leirstein, Ulf (FrP)	558
Leirtrø, Kirsti (A)	461, 486, 513, 543
Lerbrekk, Solfrid (SV)	487
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	551, 569, 570
Lyngedal, Åsunn (A)	475
Lysbakken, Audun (SV)	468, 576
Marthinsen, Marianne (A)	481, 512
Mehl, Emilie Enger (Sp)	505, 539
Melby, Guri (V)	458
Mossleth, Siv (Sp)	498, 514
Moxnes, Bjørnar (R)	560, 598
Myhrvold, Ole André (Sp)	463, 464, 521, 524, 600

Myrseth, Cecilie (A)	470, 471
Mørland, Tellef Inge (A)	469, 485, 536, 537
Navarsete, Liv Signe (Sp)	489, 492
Nordlund, Willfred (Sp)	599
Nævra, Arne (SV)	488, 517, 590, 591
Olsen, Stine Margrethe Knutsdatter (FrP)	466
Olsen, Ingalill (A)	527
Pollestad, Geir (Sp)	456, 457, 548
Reiten, Steinar (KrF)	597
Rørvik, Kari-Lise (V)	588
Sakariassen, Eirik Faret (SV)	534, 535
Sande, Leif Audun (A)	528, 529
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	565, 566
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	538
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	511, 596
Sivertsen, Eirik (A)	520, 522
Solberg, Torstein Tvedt (A)	467
Stoknes, Per Espen (MDG)	507, 510
Stordalen, Morten (FrP)	495
Storehaug, Tore (KrF)	500, 501
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	472, 473, 549, 550
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	581, 582
Tajik, Hadia (A)	519, 541, 557
Toppe, Kjersti (Sp)	490, 491, 552, 553
Torve, Kristian (A)	532, 533
Torve, Tove-Lise (A)	585, 586
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	531
Vågslid, Lene (A)	567
Øvstegård, Freddy André (SV)	504, 572, 575
Aasrud, Rigmor (A)	516, 573

STORTINGET

Dokument 15:4

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevoll

Besvart 3. desember 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Vil statsråden, i lys av vedtaket i EU, nå se på søknaden fra Bodø kommune på nytt og gi statsgaranti?

BEGRUNNELSE:

Bodø kommune og Nordland fylkeskommune har over lang tid jobbet med søknad om at Bodø skal bli europeisk kulturhovedstad.

Den 22. november ble man prekvalifisert av europa-kommisjonen, og står nå overfor den endelige søknadsprosessen høsten 2019.

EU har altså slått fast at den nord-norske søknaden er god nok på tross av at det har vært hevdet fra andre hold at den ikke holder mål.

Svar:

Prosessen for å søke om status som europeisk kulturhovedstad i 2024 er todelt. Fristen for å søke om å bli prekvalifisert utløp 10. oktober 2018. EUs ekspertpanel kunngjorde 22. november 2018 at Bodø er én av tre byer som er prekvalifisert til status som europeisk kulturhovedstad i 2024. Bodø må nå utarbeide en endelig og mer omfattende søknad som skal sendes til EU-kommisjonen i august/september 2019. EU treffer endelig beslutning om valg av europeisk kulturhovedstad senere på høsten 2019. Når nå Bodø har prekvalifisert seg, er jeg innstilt på en dialog med Bodø kommune og Nordland fylkeskommune. Ved en eventuell ny søknad om statlig støtte fra Bodø, vil

spørsmålet om statlig medvirkning kunne vurderes på nytt, noen jeg også tidligere har åpnet for. Dette har vi også formidlet til dem i et møte. Fra vår side er vi opptatt av at finansieringsplanen må være solid og troverdig. Det er betydelige midler som skal framskaffes, både fra lokalt, regionalt og ikke minst på nasjonalt plan. Vi må forsikre oss om at det er et realistisk økonomisk fundamentet som ligger til grunn for planene for Bodø som europeisk kulturhovedstad i 2024. Dette må også vurderes mot andre søknader om investeringstiltak på kulturområdet fra Bodøområdet og Nordland.

SPØRSMÅL NR. 452**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevoll****Besvart 30. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen finansiere fylkeskommunen for økt lærlingtilskudd?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skryter av sin egen satsing på yrkesfag, og når de skal ta æren for det høye antallet nye lærlinger, lister de blant annet opp økt lærlingtilskudd som én av deres tre største yrkesfaglige meritter. De to andre er krav til lærlinger i offentlige anbud, som kommuner og fylkeskommuner selv har utviklet gode anbudsregimer siden 2014 for å ivareta, og til sist en egen strategi for lærlinger i statlig virksomhet. Hvert enkelt av disse er viktige verktøy, men i sum er denne verktøykassa skrekkelig slunken til å ligge på regjeringsnivå. Og bekymringen for fagopplæring begynner der regjeringens virkemidler slutter. For i dag er regjeringens vilje til å strupe fylkes-Norge, større enn evnen til å finansiere fagopplæring. Ta for eksempel Telemark eller Nordland fylkeskommune, begge tradisjonelle «yrkesfag-fylker». Statens overføringer til fylkeskommunene baserer seg blant annet på antall ungdom mellom 16-18 år i fylket. I disse fylkene er andelen 16-18-åringene dessverre synkende. Det betyr at regjeringen gir fylket mindre penger totalt, og mindre til skole. Men til tross for et antatt synkende elevgrunnlag, formidler vi stadig flere lærlinger ut i bedrift. Og dette er helt uavhengig av størrelsen på lærlingtilskuddet eller rekruttering av nye lærebedrifter. Det er rett og slett på grunn av etterspørselen etter fagarbeidere. Dette er i seg selv en gladnyhet. Å få voksne gjennom opplæringsløpet med et fagbrev i enden, utgjør en stor forskjell for hver enkelt fagarbeider, og gjør at flere står trygt i arbeidslivet. Og flere fagarbeidere er helt nødvendig for produktiviteten i den norske økonomien. Å få voksne ut i lære er derfor et viktig samfunnsoppdrag for et hvilket som helst forvaltningsnivå. Men dette skaper også et stort gap mellom inntekter og utgifter. For regjeringens vilje til å finansiere yrkesfagene gjenspeiler ikke dette viktige samfunnsoppdraget. I 2019 er det antatte gapet på omlag 20 millioner kroner bare i Telemark. Dette er dobbelt så mye som hele regjeringens økning av lærlingtilskuddet for hele landet.

Svar:

Regjeringen gjennomfører et yrkesfagløft i samarbeid med partene i arbeidslivet. Som representanten peker på er ett av elementene i denne satsingen økt lærling-

tilskudd. Siden Solberg-regjeringen tiltrådte i 2013, har lærlingtilskuddet økt totalt med 21 000 kroner per lærekontrakt. Fylkeskommunene har blitt kompensert for økningen gjennom rammetilskuddet. Til sammen er fylkeskommunenes rammetilskudd økt med over 400 mill. kroner som følge av økningen av lærlingtilskuddet de siste fem årene. Kompensasjonen er basert på anslag for antall løpende lærekontrakter, med utgangspunkt i erfaringstall. Økonomisk rammestyrt er hovedprinsippet for finansiering av kommunesektoren. Fylkeskommunene skal finansiere videregående opplæring, inkludert lærlingordningen med de frie inntektene. Fylkeskommunene blir kompensert for demografiske endringer som gir et økt utgiftsbehov. De kompenseres imidlertid ikke for eventuelle merkostnader som følger av økt antall lærekontrakter gjennom inntektssystemet. Dette gjelder både lærlinger med ungdomsrett og lærlinger som er 21 år eller eldre. I den forbindelse bør det tas med i betraktningen at et fylke som har mange lærlinger i bedrift, vil få lavere utgifter til opplæring i skole enn det ville fått om fylket hadde færre lærlinger. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal fylkeskommunene få full kompensasjon for de kostnadsforskjellene som de selv ikke kan påvirke. Dette gjelder for eksempel demografiske forhold som aldersfordelingen til befolkningen, men også strukturelle og sosiale forhold i fylkeskommunen. Dette skjer gjennom kostnadsnøkkelen. Kostnadsnøkkelen består av et sett av objektive kriterier som forklarer hvorfor kostnadene ved å tilby de samme tjenestene varierer mellom fylkeskommunene. Delkostnadsnøkkelen for videregående opplæring består i dag av kriteriene antall 16-18-åringene, antall søkere til høykostnads utdanningsprogrammer og gjennomsnittlig reiseavstand i fylkene. Regjeringen arbeider nå med å gå gjennom inntektssystemet for fylkeskommunene, og fylkeskommunene vil selvsagt bli hørt. I denne gjennomgangen revideres alle delkostnadsnøkler i inntektssystemet, inkludert kostnadsnøkkelen for videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 453**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 29. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Solberg-regjeringen lanserte i 2015 Norges første dyrepoliti-prosjekt, med fokus på bekjempelse av dyrevelferdskriminalitet. Nå viser det seg at ansatte i Dyrekrim-gruppa i Øst politidistrikt er satt til å jobbe med andre sakstyper. Er dette tilfellet i flere politidistrikter, og hva foretar statsråden seg for at dyrepolitiet faktisk får de nødvendige ressursene for å bekjempe dyrevelferdskriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartiene har fremmet dyrepoliti som en viktig dyrevelferdssak, og sagt de vil innføre ordningen i hele landet. Dette er et viktig tiltak for å bekjempe dyrevelferdskriminalitet, men vil lett reduseres til symbolpolitikk dersom dyrepolitiet til stadighet settes til å arbeide med andre saksområder.

I dag skal det være Dyrekrim-grupper i arbeid eller under opprettelse i fem politidistrikter. Det viser seg imidlertid at dyrepolitiet i Øst politidistrikt i praksis ikke jobber med dyrevelferdskriminalitet. I følge NRK (19. nov) er de to Dyrekrim-etterforskerne flyttet til å jobbe med overgrepssaker, på grunn av mangel på arbeidsressurser der. Det er åpenbart viktig å sikre etterforskning av overgrep. Dersom vi skal ha et fungerende dyrepoliti, er politiet avhengig av ressurser nok til å dekke alle sine oppgaver.

Det var lenge et problem at dyremishandling ble nedprioritert i politiets arbeid, slik at få saker ble etterforsket, ført for retten og endte med straff. Straffenivået har også lenge vært altfor lavt. I tillegg har samhandlingen mellom politiet og Mattilsynet vært for dårlig. Dyrepolitiet skulle forbedre dette.

Den ferske prosjektrapporten fra Dyrekrim i Trøndelag viser at prosjektet har hatt stor effekt: Samarbeidet mellom politiet og Mattilsynet er kraftig forbedret, saksgangen går fortere og bevissikringen er blitt langt bedre. I tillegg er det utarbeidet tiltakskort og rutiner slik at ansatte i de to etatene vet hva de skal gjøre for best mulig oppfølging og bevissikring i dyrevelferdssaker. Dette har også ført til strengere straffepåstander i retten.

Flere studier peker på en samforekomst mellom vold mot dyr og vold mot mennesker. Effektiv bekjempelse av dyremishandling kan derfor bidra til oppdagelse og forebygging av vold mot mennesker.

Svar:

I kjølvannet av det som først var et pilotprosjekt i Trøndelag, samarbeider flere politidistrikter nå systematisk med Mattilsynet om bekjempelse av kriminalitet mot dyr. Øst politidistrikt er ett av de politidistriktene som har et slikt etablert samarbeid.

Jeg er opptatt av at politiet skal nå mål og krav innenfor de rammer og retningslinjer som settes av Storting og regjering. Politimesteren i det enkelte distrikt må disponere ressursene mest mulig effektivt og hensiktsmessig, ut fra behov, og for en best mulig måloppnåelse.

Politiet skal følge opp øremerkinger gitt til særlige formål. Politimestrene skal sørge for å fordele ressursene etter behov. Det innebærer også ansvar for å omprioritere ressurser når det er nødvendig. De alvorligste straffesakene, som seksuallovbrudd og voldssaker skal ha høyeste prioritet. Jeg viser her også til Riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv, som sier at denne typen saker skal ha høyeste prioritet.

Jeg har fått opplyst at politimesteren for Øst politidistrikt midlertidig har valgt å omprioritere ressurser fra dyrepoliti til å behandle voldtektssaker. To etterforskere ved distriktet er avgitt til å jobbe med voldtekter i inntil åtte uker. Ordningen er ikke ment som en permanent løsning. Bakgrunnen er for lang saksbehandlingstid i voldtektssaker og saker som gjelder seksuelle overgrep og vold i nære relasjoner. Øst politidistrikt opplyser at den midlertidige omprioriteringen av to etterforskere vil bli avsluttet i første halvdel av desember.

Jeg mener politimesteren har foretatt nødvendige omprioriteringer. Jeg har forståelse for at det for korte perioder gjøres omprioriteringer fra dyrevelferdssaker til saker som gjelder seksuelle overgrep og vold i nære relasjoner.

SPØRSMÅL NR. 454**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 29. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Hvor stor prosentdel i det enkelte politidistrikt vil ha maks 45 minutters kjøretid til nærmeste passkontor gitt vedtaket om 77 kontorer, hvilke ytterligere kontorer må opprettholdes for å oppfylle kravet om maks 45 minutters kjøretid og hva vil kostnad ved dette være, hvor mange pass utstedes årlig ved hvert enkelt kontor som foreslås nedlagt, hva er grunnen for nedleggelse der antall pass er over 4000 årlig og hva vil kostnaden være med å opprettholde pass ved alle gjenværende lensmannskontor?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet offentliggjorde 23. november beslutning om å redusere antall passkontor fra 141 til 77. I omtalen av forslaget på Politidirektoratets sider står det at

"Dette forslaget innebærer at de fleste politidistriktene ikke når målet om at 90 prosent av innbyggerne skal ha maksimalt 45 minutters kjøretid."

Det er ikke gitt noen begrunnelse for nedleggelse av det enkelte kontor. I Justis- og beredskapsdepartementets omtale av saken er det vist til at POD anslår at hvert kontor bør utstede et sted mellom 4000-5000 pass hvert år for å opprettholde kvaliteten. Blant de kontorer som foreslås nedlagt er det så langt undertegnede kjenner til også kontorer som utsteder flere pass årlig enn dette - uten at det er gitt noen nærmere begrunnelse for nedleggelse av disse kontorene. Stortinget vedtok i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018 at

"Stortinget ber regjeringen legge til rette for at minst 90 pst. av innbyggerne i hvert politidistrikt har maksimalt 45 minutters kjøretid til nærmeste passkontor, slik at servicetilbudet overfor publikum blir opprettholdt på en best mulig måte. Det kan gjøres unntak ved endelig beslutning knyttet til struktur og antall utstedelsessteder for pass der kvalitet og volum ikke tilfredsstiller internasjonale krav. Det må være et høyere antall utstedelsessteder enn i Politidirektoratets forslag."

Det må ut fra dette kunne forventes at departementet gir en konkret begrunnelse for hvorfor reisetidskravet ikke oppfylles i det enkelte tilfelle, og hvilke konkrete tiltak som har blitt vurdert for å kunne oppfylle kvalitetskrav til passutstedelsen ved de mindre kontorene som alternativ til nedleggelse. Departementet skriver videre i sin omtale av forslaget at

"Utover dette skal de samtidig etableres mobile løsninger for bedre tilgjengelighet i områder med lang reisevei."

Det er interessant at departementet vurderer mobile løsninger i områder med lang reisevei. Statsråden bes beskrive denne løsningen nærmere, hva den konkret innebærer og hvordan sikkerhet og brukervennlighet skal ivaretas i de mobile løsninger. Statsråden bes videre, og i lys av dette, også kommentere hvorfor det ikke er mulig å ivareta passutstedelse ved alle gjenværende lensmannskontorer, som er vedtatt av Stortinget skal styrkes, og som man må forvente skal utstyres med moderne og fremtidsrettet utstyr og høyt kvalifisert personell i fremtiden.

Svar:

Først vil jeg minne om at Riksrevisjonen i Dokument 1 (2015-2016) påviste at utstedelsen av pass hadde store avvik fra de internasjonale standardene for kvalitet og sikkerhet fastsatt av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO). Riksrevisjonen viste til at det er alvorlig at det ikke er tilfredsstillende sikkerhet og kontroll med prosessen for saksbehandling og utstedelse av biometriske pass. Ifølge ICAO skal alle saksbehandlere som mottar søknader og verifiserer søkerens identitet og grunnlagsdokumenter ha grundig og relevant trening. Det må vi i Norge forholde oss til. Dette gjør det nødvendig å begrense antallet små passkontor slik at saksmengden til saksbehandlerne gir tilstrekkelig grunnlag for trening. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor besluttet ny struktur for utstedelse av pass og nasjonale ID-kort. I tabellen under fremgår kjøretidsberegninger per distrikt:

Politidistrikt	Andel av befolkningen som når et passkontor innen 45 minutters kjøretid
Agder	81 pst.
Finnmark	71 pst.
Møre og Romsdal	85 pst.
Nordland	75 pst.
Oslo	100 pst.

Sør-Vest	94 pst.
Sør-Øst	92 pst.
Trøndelag	87 pst.
Troms	82 pst.
Vest	86 pst.
Øst	98 pst.

Beslutningen er fattet på bakgrunn av en ny, faglig tilråding fra Politidirektoratet. Det er tatt utgangspunkt i målet om at 90 prosent av innbyggerne i hvert distrikt skal ha maksimalt 45 minutters kjøretid til nærmeste passkontor, men i tråd med Stortingets vedtak nr. 1002 (2017-2018) er det gjort unntak der kvalitet og volum ikke tilfredsstillende internasjonale krav. Som det fremgår i tabellen over, er det nødvendig å gjøre slike unntak i syv politidistrikt. I disse distriktene vurderer departementet, i likhet med Politidirektoratet, at det ikke vil være mulig å opprettholde flere kontor uten at det går på bekostning av kvalitet og sikkerhet. På denne bakgrunn er det ikke gjennomført beregninger som viser hvor mange flere kontor som må inkluderes for å nå målet om 90 prosent i hvert distrikt. Av samme grunn er det heller ikke gjort beregninger som viser kostnaden ved å etablere pass- og ID-kontor ved alle dagens lensmannskontorer. Siden antallet passkontor i 2017 og 2018 er blitt redusert som følge av strukturendringene i Nærpolitireformen, vil ikke erfaringstall om antall pass som utstedes per år gi et riktig bilde av saksmengden ved hvert kontor. På overordnet nivå har Politidirektoratet opplyst at om lag 30 av de kontorene som avvikles utstedte mindre enn 1000 pass i 2016. Drøyt 20 kontor utstedte mellom 1000 og 4000, mens åtte kontor utstedte mer enn 4000 pass samme år. Av de åtte kontorene ligger syv i distrikter hvor mer enn 90 prosent av befolkningen når et

passkontor innen 45 minutter (Sør-Vest, Sør-Øst og Øst). Selv om mange av de passkontorene som avvikles utsteder svært få pass årlig er det ingen som avvikles utelukkende på bakgrunn av dette. For å sikre en god balanse mellom hensynene til kvalitet, sikkerhet og brukertilgjengelighet er det gjort skjønnsmessige vurderinger i hvert distrikt. Politidirektoratet har involvert politidistriktene for å sikre at strukturen er tilpasset lokale forhold. Jeg har valgt å legge politiets vurdering til grunn i denne saken. Jeg vil til slutt understreke at et godt servicetilbud handler om mer enn bare reisevei fra hjemstedet. For å sikre at brukervennligheten ivaretas på en best mulig måte har Politidirektoratet fått i oppdrag å etablere en rekke kompensierende servicetiltak. For å sikre at publikum får dekket sine behov skal alle politidistrikt tilby utvidede åpningstider. For å spare brukerne for unødvendig ventetid skal alle pass- og ID-kontor ha tilbud om timebestilling. Videre skal et nytt system for SMS-varsling sørge for at brukerne blir varslet før passet går ut. Som et ytterligere tiltak for økt tilgjengelighet i områder med lang reisevei har Politidirektoratet fått i oppdrag å etablere mobile løsninger for å bedre tilgjengeligheten i områder som faller utenom 45-minuttersgrensen. Det er mål at løsningen skal kunne iverksettes i løpet av 2020. Oppsummert mener jeg vi sikrer et fortsatt godt servicetilbud som er tilpasset lokale forhold i hvert politidistrikt.

SPØRSMÅL NR. 455

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 29. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I E24 19. november beskrives det at «kilder med innsyn i saken påpeker overfor E24 at Nasdaq både lot kraftspekulanten fra Grimstad ligge med enkeltposisjoner som gikk langt utover grensen som egentlig var satt i hvert produkt». Har Finanstilsynet eller andre brakt på det rene om kraftspekulanten og Nasdaq har overholdt posisjons-

grensene i alle tilfeller og - dersom dette ikke er brakt på det rene - vil statsråden sørge for at så skjer og at denne informasjonen blir offentliggjort?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet og undertegnede har over lengre tid fattet interesse for kraftspekulantsaken. I vårt arbeid med dette har vi opplevd et påtakelig ønske om å legge lokk på forholdene fra flere aktørers side. Statsråden har for eksempel etter min kjennskap ikke kommentert hendelsen offentlig. Dersom hensikten med avholdenheten har vært å hindre negative konsekvenser for handelen på børsen, må det med rimelig sikkerhet kunne konstateres at strategien har feilet. 12. november kunne E24 melde at kraftbørsen Nasdaq hadde opplevd et kraftig omsetningsfall etter hendelsen. Fra Senterpartiets ståsted synes åpenhet og selvransakelse være de riktige prinsipper for å gjenopprette tilliten til markedene og sikre at skattebetalerne ikke skal måtte ta nye milliardtap som følge av uansvarlig spekulasjon på kraftbørsen. Vi mener dessuten at skattebetalerne har krav på å få vite hvordan milliardtapet kunne oppstå all den tid de sitter igjen med en betydelig regning mens kraftspekulanten kan fortsette sin tilværelse som en meget rik mann. I den forbindelse ber vi statsråden avklare et sentralt forhold om kraftbørsen og kraftspekulantens overholdelse av posisjongrenser før hendelsen. I den grad statsråden ikke kan gi et positivt svar på spørsmålene, vil dette være oppsiktsvekkende og bekymringsverdig. Jeg mener Stortinget og skattebetalerne har krav på å få et tydelig «ja» eller «nei» fra statsråden på de helt konkrete spørsmål som nå stilles. Om statsråden velger ikke å svare på spørsmålene, slik tilfellet har vært så

langt i denne saken, vil det vanskelig kunne oppfattes som annet enn jevngodt med et negativt svar.

Svar:

De myndighetsfaste posisjongrensene for handel i varederivater skal bidra til å redusere risikoen for alvorlige forstyrrelser i de underliggende varemarkedene, og har dermed et annet formål enn å begrense investorers samlede finansielle risiko knyttet til derivathandel. Finanstilsynet har fastsatt posisjongrenser for kraftderivatene som handles på handelsplassen Nasdaq Oslo ASA. Som opplyst i mitt svar på spørsmål nr. 2289 og nr. 54 følger svenske myndigheter opp saken overfor Nasdaq Clearing AB der selve marginkravene ble fastlagt og tapet for de øvrige deltakerne oppsto. Jeg har videre opplyst i mitt svar på spørsmål nr. 54 at Finanstilsynet har åpnet en tilsynssak overfor den norske handelsplassen der den aktuelle derivathandelen har funnet sted, som er Nasdaq Oslo ASA. Finanstilsynet har opplyst at det tar sikte på å ferdigstille rapporten innen utgangen av året. Jeg mener det er svært viktig å få en grundig vurdering av hva som har skjedd i denne saken. Det krever at vi bygger på gjennomgangen svenske myndigheter og Finanstilsynet foretar på sine respektive ansvarsområder. Spørsmål om posisjongrenser for instrumenter som handles på Nasdaq Oslo ASA, inngår i det arbeidet Finanstilsynet er i ferd med å slutføre. Denne informasjonen vil bli offentlig.

SPØRSMÅL NR. 456

Innlevert 26. november 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 3. desember 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I budsjettavtalen mellom regjeringen og KrF ligger følgende inndekning: «Samme satser for skattefrie kostgodtgjørelse på tjenestereiser og pendleropphold i inn- og utland» påløpt effekt er 115 mill. kr. Hvilken begrunnelse ligger bak denne endringen og hvordan fordeler dette seg på ulike yrkesgrupper?

Svar:

Arbeidstakere på tjenestereise eller på pendleropphold kan skattefritt motta godtgjørelse til dekning av merutgifter til kost, enten etter sats eller ved å dokumentere fak-

tiske utgifter. I utgangspunktet er det merutgiftene til kost som skal dekkes skattefritt. Godtgjørelse utover faktiske merutgifter bør skatlegges som lønn og danne grunnlag for arbeidsgiveravgift. Ansatte som reiser i tjeneste for staten har i hht. særavtaler som forhandles frem mellom staten ved Kommunal- og moderniseringsdepartementet og hovedsammenslutningene, krav på å få dekket utgifter som påløper på grunn av reisen. Disse utgiftene dekkes oftest med sjablongsatser (statens satser). Av praktiske hensyn la man tidligere til grunn i skattelovgivningen at godtgjørelse etter statens satser var skattefrie. Koblingen mellom særavtalene (statens satser) og skattereglene var prinsipielt uheldig fordi skattereglene dermed i praksis

ble fastsatt av partene i arbeidslivet og dermed unntatt fra de normale prosedyrene. Partene i arbeidslivet utenfor det statlige tariffområdet har ikke en tilsvarende mulighet til å påvirke de nevnte skattereglene. Det er Stortinget som skal fastsette skattene, og det er prinsipielt uheldig at nivået for skattefritak på dette området i realiteten ble lagt utenfor Stortingets myndighet. I 2018-budsjettet ble det fastsatt egne skattefrie satser for kostdekning på innenlandsreiser med overnatting, og i 2019-budsjettet, jf. Prop. 1 LS (2018-2019), foreslo regjeringen å redusere de skattefrie satsene for kostgodtgjørelse på dagsreiser i Norge. Dette er det enighet om i budsjettavtalen med Kristelig Folkeparti. I tillegg er det enighet om at de skattefrie satsene for udokumentert kostgodtgjørelse for reiser i Norge også skal gjelde for reiser i utlandet. De skattefrie kostsatsene for reiser i utlandet og i Norge blir dermed like. For 2018 er den skattefrie kostsatsen ved overnatting, herunder pendleropphold, på hotell i Norge 569 kroner. For inntektsåret 2019 vil satsen bli prisjustert til 578 kroner. Ved overnatting på annet sted enn hotell gjelder i dag de samme kostsatsene for Norge og utlandet. Enigheten mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti om å innføre den samme skattefrie satsen for kostgodtgjørelse i

utlandet som i Norge også ved overnatting på hotell betyr dermed at den skattefrie kostsatsen ved reiser i utlandet, settes til 578 kroner per døgn fra 2019. Det er få land som har høyere prisnivå enn Norge. Ansatte på reiser i utlandet som mottar kostdekning utover de nye skattefrie satsene blir berørt av endringen. De vil bli skattlagt for differansen mellom kostgodtgjørelsen de får dekket av arbeidsgiver og den skattefrie satsen, med mindre de dokumenterer at kostdekningen samsvarer med faktiske utgifter. Dette vil gjelde ansatte i staten og andre arbeidstakere som mottar kostdekning ut over de skattefrie satsene uten at utgiftene dokumenteres. For ansatte på tjenestereiser vil satsendringene gjelde både for overnatting på hotell og for dagsreiser. Pendlere vil kun bli berørt av satsendringene ved overnatting på hotell, da pendlere ikke kan få kostgodtgjørelse på dagsreiser. Statens satser for kostdekning ved overnatting i utlandet varierer mellom land, og det er mer enn 100 ulike satser. For flere land er godtgjørelsessatsen i dag betydelig høyere enn den norske satsen. For andre land er godtgjørelsessatsen lavere enn satsen for Norge. Arbeidstakere kan uansett fortsatt få skattefri dekning av faktiske utgifter som dokumenteres, også om utgiftene overstiger de nye skattefrie satsene.

SPØRSMÅL NR. 457

Innlevert 26. november 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 29. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Det er i media avdekket at turistbutikker betaler provisjon til guider og reiseselskaper for å ta med turistgrupper til deres butikk.

Vil statsråden vurdere lovligheten av denne praksisen og sørge for tiltak for å få slutt på det?

BEGRUNNELSE:

Problemstillingen er omtalt i media i sommer. Det vises til DN 26.07.18, 27.07.18, 31.07.18 og 20.08.18. Bergensavisen har også omtalt saken i sommer. I korte trekk skjer denne virksomheten i form av avtaler om provisjon mellom butikk og guide/reiseselskap for å ta med turistgrupper til deres butikk. Dette bidrar til ulike konkurransevilkår mellom butikker som har slike avtaler og de som ikke har. Det kan også anføres at turistene blir lurt til å betale mer enn nødvendig. Det er også vanskelig å ha kontroll med de skatte- og avgiftsmessige sidene ved slike avtaler. Det

er uklart om denne praksisen er lovlig etter norske regler. Det er i alle fall ikke i tråd med det som bør være norsk handelsskikk. Denne typen «sydenmetoder» bør det slås klart og tydelig fast at er ulovlig i Norge.

Svar:

Jeg har merket meg at returprovisjoner oppleves som en utfordring for enkeltbedrifter i reiselivsnæringen. Min vurdering er at slike provisjoner i utgangspunktet ikke er ulovlige. Lovligheten vil likevel avhenge av hvordan ordningen med returprovisjon praktiseres. Graden av åpenhet og opptreden i samsvar med god forretningsskikk er viktig i denne sammenheng. Dersom den egentlige motivasjonen bak f.eks. en positiv omtale av visse reiselivsprodukter fremfor andre holdes skjult, kan man risikere å nærme seg en gråsoner for hva som vil kunne regnes som lovlig. Jeg lytter til næringens bekymringer i denne saken, og vil følge opp ved å se nærmere på omfanget og den

faktiske bruken av returprovisjoner i reiselivsnæringen. Dette vil danne grunnlag for å vurdere problemstillingen nærmere. Jeg er åpen for å gjøre endringer i regelverk dersom det skulle vise seg å være nødvendig. Vi vil nå igangsette arbeidet med å kartlegge omfanget av returprovis-

joner. Som del av dette planlegger jeg å kartlegge hvordan returprovisjon faktisk brukes. Dette vil gi grunnlag for å kunne vurdere en eventuell innskjerping av regelverket. Jeg tar sikte på å ha vurderingen klar i løpet av våren 2019.

SPØRSMÅL NR. 458

Innlevert 26. november 2018 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 28. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Er det rom for å øke tilsagnsfullmakten til bygging av studentboliger i Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2019, for eksempel med ytterligere 1200 studentboliger, slik at det totalt blir gitt tilsagn til bygging av 3400 studentboliger i 2019?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til omtale i Prop 21 S (2018-2019) Endringer i statsbudsjettet 2018 under Kunnskapsdepartementet. Under omtalen av Kap. 270, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger, står det at bevilgningen på posten for 2019 er tilstrekkelig til å dekke mer enn forventede utbetalinger til 2200 nye tilsagn i 2019 og tilsagn som allerede er gitt perioden 2015-2018. Videre står det at regjeringen tar sikte på å øke antallet nye tilsagn i 2019 utover 2200.

Svar:

Midler til bygging av studentboliger betales normalt sett ut fra Husbanken over tre år. Budsjetteknisk er det praksis ved økning i antall tilsagn at 20 % budsjetteres i år 1, 60 % i år 2 og 20 % i år 3. I tillegg til midlene på kap. 270 post 75 er det en tilsagnsfullmakt knyttet til posten, som skal dekke påfølgende års forpliktelser. Summen av midlene på posten det aktuelle budsjettåret og tilsagnsfullmakten for kommende år, skal være på et nivå som sikrer at de budsjettmessige forpliktelsene som til enhver tid gjelder er oppfylt. Regjeringen har i 2019 foreslått å bevilge 662,8 mill. kroner på kap. 270 post 75 til bygging av studentboliger. I oktober mottok departementet en oversikt fra Husbanken som viste at Studentsamskipnadene har trukket tilbake totalt 2 191 gamle tilsagn gitt i perioden 2017 og tidligere. Grunnen til at såpass mange tilsagn ble trukket, er at disse tilsagnene ikke var omfattet av den økningen av

kostnadsrammer og tilskuddssatser som ble vedtatt i revidert nasjonalbudsjett for 2018. Av disse er det 1 275 som har søkt på nytt i 2018 og fått tilsagn med økte kostnadsrammer. Bevilgningen på 662,8 mill. kroner ble foreslått før departementet ble gjort kjent med hvor mange tilsagn studentsamskipnadene til slutt valgte å trekke tilbake. Bevilgningen i 2019 er derfor stor nok til å dekke både utbetaling til 1 200 flere studentboliger i 2019 og til tilsagn som allerede er gitt i perioden 2015-2018. En eventuell økning av antall tilsagn utover 2 200 studentboliger i 2019 vil først og fremst medføre en økning i fremtidige kostnader og dermed behov for å øke tilsagnsfullmakten. Tilsagnsfullmakten for 2019 er foreslått satt til 1 313,1 mill. kroner, jf. Prop. 1 S (2018-2019) for Kunnskapsdepartementet. Ved en økning på 1 200 studentboliger i 2019, må tilsagnsfullmakten økes med 53,3 mill. kroner til 1 366,4 mill. kroner i 2019.

SPØRSMÅL NR. 459**Innlevert 26. november 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 3. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

FN opplyser at partene i borgerkrigen i Jemen skal møtes i Sverige om kort tid for fredssamtaler. Både den saudiledede koalisjonen som støtter Jemens regjering og Houthi-opprørerne skal delta. Tilførsel av våpen og annet krigsmateriell til de krigførende parter under fredssamtalene vil undergrave målet om fred.

Vil utenriksministeren sikre at ikke noe krigsmateriell eksporteres fra Norge til noe krigførende land fra dato etter at fredssamtalene har startet?

BEGRUNNELSE:

Både koalisjonen av krigførende parter, Jemens regjering og Houthi-opprørerne har sagt seg villige til å møtes i Sverige til forhandlinger om våpenhvile og fredssamtaler, som i følge nyhetsbyrået AFP vil finne sted i Sverige i begynnelsen av desember. Norge har tidligere varslet at en ikke vil inngå nye eksportlisenser til Saudi Arabia, men at eksporten vil fortsette ut lisensperioden. Tidligere har Norge stanset eksport av ammunisjon til de Forente Arabiske Emirater. Norge har ikke varslet endringer i eksportpraksisen til andre land i koalisjonen. For å gi fredsprosessen maksimal støtte og legitimitet er det avgjørende at det ikke tilflyter partene nytt forsvarsmateriell etter at fredssamtalene har startet. Hvis Norge fortsatt eksporterer materiell til partene etter at fredssamtalene har startet, kan det tolkes som at Norge ikke støtter oppunder målet i fredsprosessen, eller at Norge ikke har tillit til at samtalene vil føre til fred. Det er derfor avgjørende at det er absolutt stopp i all norsk eksport til partene når fredssamtalene starter.

Svar:

Jeg er svært bekymret for situasjonen i Jemen. Ifølge FN risikerer millioner av mennesker i landet nå hungersnød. Samtidig er det betydelige utfordringer med å få den humanitære nødhjelpen frem til befolkningen. Norge oppfordrer partene i konflikten til å sørge for humanitær tilgang, respektere humanitærretten, sikre beskyttelse av sivilbefolkningen og stanse krigshandlingene.

Bare en politisk løsning kan gi varig fred. Norge har tett kontakt med FNs spesialutsending Martin Griffiths, og støtter hans innsats for å starte en politisk prosess. Det er positivt at det nå er et økt internasjonalt press på partene for å delta i FN-ledete forhandlinger. Det legges opp

til politiske samtaler mellom partene i Sverige, sannsynligvis i løpet av den neste måneden.

Eksport av våpen og ammunisjon (A-materiell) til De forente arabiske emirater (FAE) ble suspendert i desember 2017. Videre er terskelen for å avslå eksport av annet militært materiell enn våpen og ammunisjon (B-materiell) til land som deltar i militære operasjoner i Jemen, ytterligere senket. Når det gjelder Saudi-Arabia står Norge i en annen situasjon enn mange andre land, fordi vi aldri har åpnet for eksport av A-materiell til landet. I høst besluttet Utenriksdepartementet at det i den nåværende situasjon heller ikke skal gis nye lisenser for eksport av annet forsvarsmateriell eller flerbruksvarer til militær bruk til Saudi-Arabia.

Norge har et meget strengt og omfattende eksportkontrollregelverk. Alle søknader om lisens for forsvarsmateriell blir grundig vurdert etter Utenriksdepartementets retningslinjer for behandling av søknader om eksport av våpen, ammunisjon og annet militært materiell, tilhørende teknologi og tjenester for militære formål. Retningslinjene forutsetter en grundig vurdering av de innen- og utenrikspolitiske forholdene i det aktuelle motakerlandet. Dersom departementet vurderer at det er en uakseptabel risiko for at det aktuelle utstyret kan bli brukt til intern undertrykking, til å begå alvorlige brudd på humanitærretten eller de grunnleggende menneskerettighetene, vil lisens ikke innvilges. Vår «føre-var»-linje medfører stor årvåkenhet bl.a. når det gjelder risiko for bruk i Jemen.

SPØRSMÅL NR. 460**Innlevert 26. november 2018 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 3. desember 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Hva vil landbruksministeren gjøre for å sikre nødvendig kunnskap om matproduksjon og sunn mat hos ungdommen og hvordan kan en i den sammenhengen bruke mattilsynet?

BEGRUNNELSE:

I sommer har det blitt en diskusjon etter at mattilsynet nektet skolebarn å spise kjøtt fra en gris som var blitt slaktet i undervisningssammenheng på en ungdomsskole.

Vi vet at det er viktigere enn noen gang at ungdommen vår får kunnskap om matproduksjon og hvor maten kommer fra.

Avstanden mellom matprodusent og konsument er økende. Dette ofte pga. økt fare for sykdom og smitte ved besøk hos matprodusentene.

De senere årene har en i større grad lykkes med lokalmatproduksjon, og i den sammenheng får mattilsynet en økt oppgave innen veiledning for å ivareta mattryggheten.

Svar:

En av Mattilsynets hovedoppgaver er å arbeide for at maten skal være trygg av hensyn til folkehelse. Regelverket for å sikre mattrygghet i alle produksjonsledd er derfor strengt, og det er i all hovedsak harmonisert innen EØS. I tillegg til å gi veiledning og bidra til bevisstgjøring om regelverk for næringsaktører har Mattilsynet også et ansvar for å veilede forbrukerne, slik at de kan ta informerte valg og ha tillit til at maten er trygg. Jeg synes det er viktig at barn lærer om dyrevelferd, om hvor maten kommer fra og hvordan den skal håndteres fra fjøs/gård til spisebord. God kunnskap og forståelse om matproduksjon gir ungdom mulighet til å gjøre riktige valg. Dette følges godt opp i Mattilsynet på flere måter. I Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021) er kommunikasjon og kunnskap om mat, kosthold og helse et hovedområde. Det er en sentral oppgave for helsemyndighetene å nå ut til hele befolkningen med tydelig, lettfattelig og enhetlig informasjon om kosthold og ernæring. Barn, unge, barnefamilier og eldre får spesiell oppmerksomhet i planen. Når det gjelder sunn mat, så er Helsedirektoratet ansvarlig og Mattilsynet bidragsyter. De nasjonale kostholdsrådene, matvaretabellen, og Nøkkelhullsordningen er eksempler på god informasjon som brukes også i skoler. I kostholdshandlingsplanen fremmer regjeringen tiltak spesielt for

mat barn og ungdom, der skolen og kommunene har en viktig rolle. Mattilsynet har også gitt bidrag til «Ny læreplan for mat og helsefaget». Mattilsynet utformer også veiledningsmateriell til forbrukere på en måte som gjør informasjonen tilgjengelig for mange, også ungdom. Et eksempel er brosjyren «Ikke nok å være god kokk». Mattilsynet er til stede ved alle landets slakterier. Mange av disse lar skoler og barnehager komme på besøk. Barna lærer om slakting og om bruk av produktene. Det er altså fullt mulig at både skoler og barnehager kan kontakte sine lokale slakterier og spørre om de kan komme på besøk. Tilsvarende gjelder for besøksgårder/åpne gårder. Mattilsynets medarbeidere holder innlegg og deltar i diskusjoner på en rekke møter med organisasjoner, interessegrupper og skoler over hele landet. Jeg er opptatt av at Mattilsynet skal videreføre den innsatsen de gjør for å gi alle forbrukere saklig og forståelig informasjon om alle sider ved matproduksjon. Mattilsynet er opptatt av trygg mat – og er opptatt av å dele all den kunnskapen de har om trygg matproduksjon både med store og små.

SPØRSMÅL NR. 461**Innlevert 26. november 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 4. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Norsk deltagelse i transportdelen av Connecting Europe Facility (CEF) i EUs langtidsbudsjett for perioden 2021-2027. Kan Samferdselsministeren belyse hvordan beslutningen om å ikke gå inn i forhandlinger om norsk deltagelse i CEF Transport, i EUs budsjettperiode fra 2021 til 2027, ble tatt?

BEGRUNNELSE:

Connecting Europe Facility (CEF) er EUs fond for investeringer i europeisk infrastruktur innen transport, energi og digitalisering. Dette er et europeisk virkemiddel for å følge opp det europeiske transportkorridorene (TEN-T). Norge deltar i TEN-T på regelverksiden, men ikke i CEF Transport. Nå er neste periode for CEF under forhandling. Nytt er blant annet at det legges opp til en betydelig satsning på militær mobilitet og tiltak som skal komplementere NATOs behov i Europakommisjonens forslag til neste langtidsbudsjett for perioden 2021-2017. I Europakommisjonens forslag til nytt langtidsbudsjett har transportdelen av EU-programmet Connecting Europe Facility (CEF) avsatt 6,5 milliarder euro som skal gå til sivil-militær «dual use» av transportinfrastruktur. Bakgrunnen for disse initiativene er EUs økte fokus på forsvar, EUs handlingsplan for militær mobilitet og EU og NATOs felles erklæring om tettere samarbeid. I praksis innebærer dette at Europas transportnettverk bedre skal kunne håndtere militære infrastrukturkrav, for eksempel på vei og jernbane. Dette er infrastrukturtiltak som vil ha positive effekter for både sivile og militære aktører. Med bakgrunn i at Norge allerede deltar i mange EU-programmer, er NATO medlem og er forpliktet til større investeringer innen forsvar, framstår Europakommisjonens forslag til CEF Transport i neste langtidsbudsjett som veldig relevant for Norge. Dermed bør også Norge gjennomføre en grundig vurdering av potensiell norsk deltagelse i CEF Transport i neste langtidsbudsjett. Samferdselsdepartementet har nylig bestemt at Norge ikke skal gå inn i forhandlinger om norsk deltagelse i transportdelen av CEF 2 i EUs neste langtidsbudsjett. Samferdselsdepartementet begrunner denne vurderingen med at norsk deltagelse i de europeiske transportkorridorene (TEN-T) foregår på regelverksiden, at prioriteringer over statsbudsjettet fungerer bra og at norsk deltagelse i CEF Transport i det nye langtidsbudsjettet er beregnet til å koste ca. 500 millioner kroner per år. Samferdselsdepartementets vurdering synes å ha vært noe forhastet og hovedsakelig basert på vurderingen som

ble gjort i forkant av forrige langtidsbudsjett. Det viktig å få belyst- om Forsvarsdepartementet har vært involvert i denne vurderingen, siden programmet nå inneholder betydelige forsvarssatsinger.- hvorfor denne vurderingen ble gjort når EU fortsatt diskuterer utformingen av langtidsbudsjettet og det endelige innholdet i neste CEF Transport.- om den norske beslutningen er endelig og er vurdert av politisk ledelse, og hva som har blitt vurdert i en eventuell kostnad-nytte-analyse.

Svar:

Noreg deltek i det Transeuropeiske transportnett (TEN-T) gjennom retningslinene som EU sist reviderte i 2013. Norsk deltaking er forankra gjennom EØS-avtalen. TEN-T skal syte for berekraftig og effektiv transport i EUs indre marknad. TEN omfattar og tele- og energinettverk, som er omhandla i eigne retningslinjer.

Connecting Europe Facility (CEF) er eit finansieringsreiskap for EU for perioden 2014-2020 som skal stimulere til vekst, fleire arbeidsplassar og konkurransekraft. CEF nyttast til finansiering innan Energi, Digital og Transport. Budsjettet til CEF Transport er i perioden på

€ 24 mrd. Noreg har ikkje delteke i CEF Transport i perioden 2014-2020. Vi har heller ikkje delteke i CEF Energi, men vi har delteke i CEF Digital. Samferdselsdepartementet vurderer no deltaking i CEF Digital i den nye programperioden.

Medlemsstatane i EU kan søkje om midlar til prosjekt i TEN-T-nettverket gjennom CEF Transport. Sidan Noreg ikkje deltek i CEF Transport kan ikkje vi søkje om midlar på same måte. I staden prioriterer vi infrastrukturtiltak gjennom Nasjonal transportplan (NTP) og syt for finansieringa over dei årlege statsbudsjetta. Noreg er likevel forplikta til å oppfylle dei tekniske krava som vert stilt til infrastrukturen gjennom TEN-T retningslinene.

Samferdselsdepartementet vurderte i haust om vi skulle tilrå å gå i forhandlingar med EU om å delta i neste periode av CEF Transport, også kalla CEF 2. Dette gjorde vi fordi forslaget no er til behandling i EU-systemet. Om vi skulle ynskje slike forhandlingar ville det ha vore naturleg å melde dette om kort tid. I den samanheng vart fleire aspekt ved ei mogleg deltaking vurderte. Det mest tungtve-gande argumentet for meg var at eg ynskjer å sjå all infrastruktur i Noreg i samanheng i NTP og på det grunnlaget prioritere prosjekta nasjonalt. Noreg vil uansett møte dei krava som stilles til TEN-T-nettverket gjennom deltakinga.

I spørsmålet viser representanten til at det er gjort berekninger som tilseier at norsk deltaking i CEF2 ville koste om lag 500 mill. kr årleg. Tal som Samferdselsdepartementet har fått gjennom EFTA-sekretariatet skisserar om lag dette beløpet. Men desse tala er usikre, så lenge forslaget er til behandling i EU. Likevel er det ikkje tvil om at kostnadene vil bli svært høge. Om Norges skulle ynskje å delta og bli samd med EU om deltaking, ville kostnadene for deltaking ha blitt belasta Samferdselsdepartementet på statsbudsjettet. Dermed ville det bli mindre midlar til infrastrukturtiltak i Noreg. Av CEF-budsjettet skal om lag halvparten gå til såkalla "Cohesion Member States", i praksis nye medlemsstatar i Øst-Europa. Resten av CEF-midlane går til prosjekt i alle medlemsstatane. Det

kan vera grunn til å rekne med at EU vil prioritera å byggje ut TEN-T-nettverket frå sentrale delar av Europa. Eg meiner difor at Noreg ville fått mindre tilbake frå CEF 2 enn vi hadde betalt inn.

Forsvarsdepartementet har, på lik line med alle departementa, vore involvert i prosessen, gjennom UDs arbeidsgruppe for dei nye EU-programma. Dei, har ikkje her meldt noko om den militære delen av CEF Transport. Samferdselsdepartementet har heller ikkje fått noko konkret informasjon om dette gjennom dei EU-foruma vi deltek i. Slutninga eg har fatta om ikkje å ikkje delta i CEF 2 står fast, men departementet kjem til å følgje med på den vidare behandlinga av forslaget i EU-systemet.

SPØRSMÅL NR. 462

Innlevert 27. november 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 7. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

I oktober 2015 behandlet Stortinget et representantforslag om freds- og menneskerettighetssentrene dok. 8:127 S (2014-2015). "Stortinget ba regjeringen utarbeide en strategi for statens innsats hva gjelder freds-, dokumentasjons- og formidlingsarbeidet, samt retningslinjer for statens finansielle bidrag til stiftelsene som arbeider med dette og mottar støtte." Hvordan er dette fulgt opp av regjeringen, og hvordan vil det bli fulgt opp videre?

Svar:

Kunnskapsdepartementet vedtok i september 2017 en felles strategi for freds- og menneskerettighetssentrene¹. Strategien konkretiserer statens innsats hva gjelder freds-, dokumentasjons- og formidlingsarbeidet, samt retningslinjer for statens finansielle bidrag til stiftelsene som arbeider med dette. Med bakgrunn i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteens føringer i behandlingen av Innst. 12 S (2015-2016) og debatten i Stortinget, valgte Kunnskapsdepartementet å begrense strategien til å omhandle de syv freds- og menneskerettighetssentrene som får tilskudd over departementets budsjett. Stortinget er orientert om strategien gjennom omtale i Prop. 1 S for statsbudsjettet i 2018. Sentrene er uavhengige, private stiftelser. Sentrene

mottar likevel betydelig statlig støtte, og strategien har en forventning om at sentrene kommer sammen, lærer av hverandre og blir bevisst den felles rollen de har i arbeidet ut mot samfunnet. Målet for sentrenes tilskudd er at de skal utføre formidling og undervisning, og for noen også forskning og dokumentasjon. Målgrupper er utdanningsinstitusjoner og allmennheten, med særlig vekt på barn og unge. Det har vært viktig for departementet med god involvering av sentrene i utarbeidelsen av strategien. Strategien er derfor utarbeidet i tett dialog med sentrene og aktuelle departementer. I utarbeidelsen av strategien er det lagt til grunn at sentrene utfyller hverandre temamessig. Det legger til rette for en helhetlig, sammensatt og landsdekkende strategi. Strategien understreker også at sentrene er selvstendige og at dette er viktig for at de skal kunne fylle sin funksjon og rolle i samfunnet. Strategien tar utgangspunkt i sentrenes arbeid med barn og unge, forskning- og dokumentasjon og internasjonalt arbeid. I tillegg beskriver strategien utviklingen ved fredssentrene, herunder finansiering og investering i lokaler. Strategien konkretiserer statens og fredssentrenes bidrag til at Norge oppfyller sine forpliktelser i FNs deklarasjon om menneskerettighetsundervisning. Regjeringen har høy prioritet på arbeidet med freds- og menneskerettighetssentrene og demokratilæring for barn og unge. Regjeringen har en

1 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/en-felles-strategi-for-freds--og--menneskerettighetssentrene/id2574209/> (29.11.18 kl. 14.18)

strategisk satsning på det arbeidet sentrene gjør, noe som synliggjøres gjennom større bevilgninger over statsbudsjettet de siste årene. Strategien stadfester at sentrene skal styrke forskningen og forsøks- og utviklingsarbeidet med særlig sikte på formidling og holdningsskapende tiltak rettet mot barn og unge. I revidert nasjonalbudsjett for 2018 ble det bevilget 6,4 mill. til 5 nye stillinger ved fire av fredssentrene. Det vil blant annet styrke senterenes arbeid med forskning, undervisning og formidling. Videre stadfester strategien at staten skal bidra til at sentrene kan tilby opplæring av barn og unge i menneskerettigheter og demokrati. På oppdrag fra departementet har HL-senteret, sammen med Wergelandsenteret og Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo, utviklet Dembra – demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme. Dembra er et kompetanseutviklingstiltak for skolen og skal bidra til forebygging av rasisme, antisemittisme og udemokratiske holdninger. I løpet av de siste årene har flere av fredssentrene blitt med i Dembra-prosjektet, og flere senter vil bli involvert i prosjektet i tiden framover. Regjeringen har bevilget 1,5 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett for 2018 og foreslått å bevilge 3 mill. kroner i 2019 til et opplæringstilbud i demokratisk medborgerskap i samarbeid mellom Wergelandsenteret, 22. juli-senteret og Utøya AS. Dette er midler som fra og med 2020 er tenkt som en fast bevilgning over statsbuds-

jettet, og tilbudet skal dekke skoler fra hele landet. Strategien slår også fast at staten skal sørge for at offentlige forpliktelser til freds- og menneskerettighetsentrenes vernede bygg opprettholdes. Departementet har bidratt med særskilte investeringer ved flere senter de senere årene. Falstadsenteret mottok i revidert nasjonalbudsjett 2013 1 mill. kroner til Kommandantboligen, Narviksenteret mottok 92,8 mill. kroner over RNB 2013 og 2014 til nytt bygg og Arkivet mottok 2 mill. kroner i 2013 og 15 mill. kroner over statsbudsjettet i 2016 til nybygg for å koble eksisterende bygg sammen. I forslag til statsbudsjett for 2019 er det bevilget 52 mill. kroner til HL-senteret for et tilbygg som skal gi mer plass til arbeidet senteret gjør med vilkårene for minoriteter i Norge. Strategien har ført til bedre samarbeid mellom de ulike freds- og menneskerettighetsentrenene. Blant annet gjennomførte de flere fellesaktiviteter og hadde felles stand under Arendalsuka 2018. De har også felles direktørmøter to ganger i året hvor Kunnskapsdepartementet inviteres til å delta. Strategien har vært et positivt tilskudd til regjeringens arbeid med freds- og menneskerettighetsentrenene. Kunnskapsdepartementet vil fortsette å arbeide videre med forpliktelsene den gir i arbeid med menneskerettigheter, toleranse og demokratilæring, slik regjeringen også har vist at vi vil gjøre i forslaget til statsbudsjett for 2019.

SPØRSMÅL NR. 463

Innlevert 27. november 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 4. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden oppfordre de berørte kommuner til å vedta bompengefinansiering av ny forbindelse over Glomma ved Fetsund (Rv. 22) for å realisere prosjektet, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å sikre fremdriften i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

I Romerikes Blad 26. november kunne vi lese om statsrådets besøk i Fet kommune der han var blitt orientert om ny Glomma-kryssing (Rv. 22). Tidligere har hans kollega Bård Hoksrud lovet at slik kryssing skulle stå ferdig innen 2022, noe som er tilbakevis i inneværende NTP. Hoksrud hevdet også at det skulle skje uten bruk av bompengefinansiering.

Gjennom NTP er det bevilget 2550 millioner kroner til ny kryssing over Glomma ved Fetsund. Fagetatens forslag til kostnadsramme er på 2876 millioner kroner. Ifølge Romerikes Blad svarte statsråden på spørsmål om tilleggsvilgning at dette måtte realiseres ved nedskalering av prosjektet (noe fagetaten advarer mot), rullering av NTP (noe som vil forskyve prosjektet langt ut i tid) eller lokalt forankre en bompengefinansiering.

Svar:

Riksveg 22 Bru over Glomma er prioritert i Nasjonal transportplan 2018-2029 (NTP) og er føresetts finansiert med en kombinasjon av statlege midlar og bompengar. Eg er kjend med at det i samband med høyringa av kommunedelplanen for prosjektet, etter at NTP blei lagt fram, kom

inn eit alternativ som inneber bygging av ny lokalvegbru samtidig med – og inntil – ny bru på riksveg 22. Bakgrunnen for det nye alternativet er at vestre halvdel av Glomma er freda og at ei ytterlegare bru som berører dei verneverdige områda i elva ikkje vil være akseptabelt.

Ny riksveg 22 Bru over Glomma har eit kostnadsoverslag på om lag 2 500 mill. 2017-kr. I NTP er det avsett 1 200 mill. kr i statlege midlar. I NTP er prosjektet planlagt med oppstart i første seksårsperiode og ferdigstilling i siste del av perioden. Tilleggskostnaden for å byggje ny lokalvegbru samtidig med riksveg 22 skal førebels vere anslått til om lag 330 mill. kr. Ny lokalvegbru vil bli klassifisert som fylkesveg og er dermed i utgangspunktet eit fylkeskommun-

alt ansvar. Ved samstundes utbygging kan det bli aktuelt å legge gang- og sykkelvegsambandet over elva på lokalvegbrua. Eg er ikkje kjent med at det lokalt er sett av midlar til slik ny lokalvegbru.

Når det gjeld bompengefinansiering har eg gjort det klart at det ikkje er aktuelt for meg å ta initiativ til å auke bompengebelastninga. Det er difor fullt og heilt opp til lokale myndigheiter om dei vil ta eit slikt initiativ. Eit alternativ er anna lokal eller fylkeskommunal finansiering.

Eg legg difor til grunn det finansieringsopplegget som ligg i stortingshandsama NTP. Dersom det vert teke lokale initiativ for anna finansiering av lokalvegbrua som ikkje er prioritert i NTP vil eg ta stilling til det.

SPØRSMÅL NR. 464

Innlevert 27. november 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 5. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at torv-, gartneri, og avfallsnæringene involveres i arbeidet med å utarbeide plan for utfasing av torv?

BEGRUNNELSE:

I brev av 5. juni 2018 gir Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratet oppdrag med å lage forslag til plan for utfasing av torv.

Svar:

Klima- og miljødepartementet offentliggjorde tidligere i høst at Miljødirektoratet har fått i oppdrag å lage en plan for utfasing av torv. Fristen for oppdraget er 1. desember 2019. Altså om ett år.

Dagens uttak av torv foregår i all hovedsak på nedbørsmyr med dyp torv – såkalte høgmyrer. Dette er en truet naturtype både i Norge og i Europa. Uttak av myr fører til store skader på naturmangfold, i tillegg til utslipp av klimagasser. Derfor er det viktig at vi erstatter torv med andre produkter.

Miljødirektoratet har vurdert at for private forbrukere finnes det et tilstrekkelig tilbud av erstatningsprodukter, men jevn kvalitet over tid og lokal tilgjengelighet må forbedres. Derfor skal forslaget innrettes mot at utfasing av bruken av torv til private skjer så raskt som mulig, og med sikte på full utfasing innen 2025.

For de profesjonelle aktørene kan ingen av disse produktene erstatte torv slik den brukes i dag. Ulike brukere har ulike krav til dyrkingsmediet, og blandinger av erstatningsmaterialer må derfor tilpasses ulike brukere. Samtidig er det viktig at vi ikke innfører erstatningsprodukter som medfører negative miljøeffekter. Bransjen må få tid til å utvikle erstatningsprodukter som både har høy kvalitet og samtidig er bedre for klima og miljø. Derfor skal forslaget innrettes mot at utfasingen av torv i gartnerindustrien skjer innen 2030.

I oppdraget til Miljødirektoratet går det klart fram at planen skal lages i samarbeid med torv-, gartneri- og avfallsnæringene. Berørte etater med ansvar for det eksisterende virkemiddelapparatet for forskning, innovasjon og produktutvikling involveres ved behov.

Miljødirektoratet er i ferd med å starte opp dette arbeidet, og vil invitere torv-, gartneri, og avfallsnæringene til et møte så fort det lar seg gjøre.

I forbindelse med ekspertutvalget for grønn konkurransekraft laget mange bransjer såkalte "veikart" for hvordan de selv så for seg at de skulle utvikle seg for å bidra til og passe inn i et lavutslippssamfunn. Som oppstart av arbeidet med en plan for utfasing av torv har Klima- og miljødepartementet bedt Miljødirektoratet invitere de berørte bransjene på dette området til et møte om et tilsvarende samarbeid. Hensikten er å diskutere utviklingen mot et lavutslippssamfunn, der produktene har mindre klima- og miljøpåvirkning enn i dag.

SPØRSMÅL NR. 465**Innlevert 27. november 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 3. desember 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

I hvilken form og når vil finansministeren avklare hvordan klimakriteriet for Statens Pensjonsfond Utland skal tolkes og følges opp?

BEGRUNNELSE:

Det atferdsbaserte klimakriteriet ble tatt inn i Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland (SPU) i 2016 etter vedtak fattet av Stortinget. Så langt er ingen selskaper utelukket fra SPU som følge av dette kriteriet, og brevveksling mellom Norges Bank og Etikkrådet viser at det uenighet om hvordan kriteriet skal tolkes og følges opp. Norges Bank har nå i høst bedt Finansdepartementet om å bidra til en avklaring av dette.

Svar:

Norges Bank sendte 7. november 2018 et brev til Finansdepartementet om retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland. I brevet bes det om en nærmere avklaring av visse sider ved anvendelsen av det atferdsbaserte klimakriteriet i retningslinjene, herunder betydningen av at enkelte selskaper opererer innenfor klimarammeverk samt hvordan kriteriet skal forstås som et atferdskriterium. Korrespondansen mellom Etikkrådet og Norges Bank om anvendelsen av kriteriet er vedlagt brevet. Jeg legger opp til å legge frem departementets vurderinger av de spørsmålene som er reist om anvendelsen av klimakriteriet for Stortinget i vårsesjonen 2019, innenfor rammene angitt i Stortingets forretningsorden § 47. Det vil legges til rette for en tilbakemelding til Norges Bank og Etikkrådet før sommeren 2019.

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 27. november 2018 av stortingsrepresentant Stine Margrethe Knutsdatter Olsen****Besvart 5. desember 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Frp mener forskere og akademikere må ha størst mulig frihet til å forske og arbeide selvstendig. Ytringsfrihet er en kjerneverdi og en forutsetning for fri forskning. Frp er bekymret over flere oppslag der studenter og aktører innen academia forsøker å kneble og motarbeide meningsmotstandere.

Har statsråden planer om tiltak for å sikre ytringsfrihet og meningsmangfold ved norske utdanningsinstitusjoner?

BEGRUNNELSE:

På amerikanske campuser blir takhøyden senket, og sensur av pensum og forelesere sprer seg etter tallrike studentkampanjer. I Tyrkia er tusener av universitetsansatte sparket. I Europa møter kravet om "traumevarsler" for kunst og pensumlitteratur økende støtte. Et konkret og ferskt eksempel er konflikten rundt en NTNU-forsker. Etter å ha

uttalt seg til nettstedet Resett om en drapssak i Trondheim knyttet til en enslig, mindreårig asylsøker, ble forskeren kalt inn på teppet. Vedkommende er forsker ved Institutt for sosialt arbeid (ISA). Lederen ved instituttet sendte en møteinnkallelse til forskeren morgenen etter at saken var publisert, med beskjed om at hans uttalelser skadet hele instituttets omdømme. Saken ble raskt parkert ved at rektor og dekan slo fast at forskerens sitater i Resett var langt innenfor ytringsfrihetens grenser. Nå har saken fått en ny vending. Som følge av et klagebrev fra 44 studenter som reagerte på forskerens nå to måneder gamle uttalelser i Resett, ble han igjen kalt inn til et møte. Studentene skriver at de mener at uttalelsene fører til fremmedfrykt og intoleranse mot innvandrere. De reagerer spesielt på at han ikke uttalte seg som privatperson, men som førsteamanuensis ved NTNU. Instituttet ba forskeren behandle brevet konfidensielt. Formidling av brevet eller innholdet i det kunne utgjøre en «uheldig psykisk belastning som vil

være i strid med arbeidsmiljølovens eller universitets- og høyskolelovens krav om et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

Svar:

Representanten Olsen tar opp et viktig spørsmål om rammene for yringsfrihet og akademisk frihet. Jeg mener det er grunn til bekymring for utviklingen vi ser i en rekke andre land, hvor akademiske institusjoner opplever press på helt grunnleggende forutsetninger for en fri og uavhengig meningsutveksling og kunnskapsutvikling. Mitt hovedinntrykk er at de fleste opplever at rammene for yringsfrihet og akademisk frihet er gode i Norge. Dette er likevel verdier og rettigheter vi ikke kan ta for gitt, og jeg mener det er viktig at vi har en kontinuerlig diskusjon om disse temaene og jobber for å sikre gode rammer for fri meningsbrytning. Jeg registrerer at rektor ved NTNU, Gunnar Bovim, i et innlegg i nettavisen Khrono 28. november viser til at yringsfrihet er en grunnleggende verdi ved NTNU. Bovim skriver at han ser at vurderingene NTNU har gjort i den saken som representanten Olsen viser til, ikke har vært gode nok. Bovim viser videre til at yrings-

frihet er en verdi NTNU skal og må hegne om, med alle midler de har. Å sikre gode rammer for yringsfrihet og akademisk frihet er et ledelsesansvar. Jeg er derfor glad for at Bovim er så tydelig på behovet for å verne om yringsfriheten og å legge til rette for åpne diskusjoner og gi rom for ulike innfallsvinkler og uenighet. I Norge er den akademiske friheten og ansvaret lovfestet i universitets- og høyskoleloven, både for den enkelte og for institusjonen som sådan. Universiteter og høyskoler har etter loven et tydelig ansvar for å fremme og verne akademisk frihet. Loven fastsetter også at universitetene og høyskolene skal legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten. Jeg mener i utgangspunktet at vi har gode og tilstrekkelige rettslige rammer for å sikre yringsfrihet, meningsmangfold og akademisk frihet. Regjeringen har satt ned et utvalg som skal gjennomgå det samlede regelverket for universiteter og høyskoler. Utvalget skal levere sine forslag til departementet i februar 2020. Jeg forutsetter at utvalget også vurderer dagens lovmessige rammer for yringsfrihet og akademisk frihet ved universitetene og høyskolene, og jeg vil derfor avvente utvalgets vurderinger og forslag.

SPØRSMÅL NR. 467

Innlevert 27. november 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 3. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Da Stortinget vedtok nye redningshelikoptre ble det satt av midler for å tilpasse landingsforhånd på sykehusene.

Kan statsråden avklare hvorfor regjeringen vil gi 40 mill. kr. til å utbedre landingsplass ved gamle SUS som fraflyttes om få år, fremfor å bruke de avsatte midlene til landingsplass ved nye Stavanger sykehus?

BEGRUNNELSE:

Når Stortinget vedtok innkjøp av nye redningshelikoptre ble det avsatt midler til tilpasninger på sykehus for å kunne ta imot de nye helikoptrene. Prosjektet for nye redningshelikoptre (NAWSARH) har gitt Helse Stavanger 40 millioner kroner til å utbedre eksisterende landingsplass ved Stavanger Universitetssykehus (SUS) på Våland i Stavanger. Problemet er at denne lokasjonen skal fraflyttes om få år, og en har derfor foreslått å bruke de avsatte midlene på ny planlagt landingsplass ved nye Stavanger sykehus på Ullandhaug. Regjeringen har vist vilje til å

bruke 40 mill. kr. på å oppgradere gammel landingsplass ved et sykehus som skal fraflyttes, og all logikk bør da tilsi at det er vilje til å bruke de samme midlene ved nytt sykehus. Ved en positiv avklaring fra statsråden vil en også unngå at budsjettet for nytt sykehus ikke kommer under større press ved ytterligere økte kostnader.

Svar:

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), ble det vedtatt at JD kan gjennomføre infrastrukturiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptre. Landingsplasser ved nye sykehus, slik som nye Stavanger universitetssykehus på Ullandhaug, er ikke omfattet av ansvarsområdet for denne anskaffelsesprosessen. Helse- og omsorgsdepartementet har opplyst at kostnader til landingsplass er en del av en samlet kostnadsramme for prosjektet for nytt

sykehus i Stavanger. Helse Vest RHF har fått tilsagn om lån av inntil 70 pst. av kostnadsestimatet. Det resterende må finansieres gjennom egne midler. Det finnes ikke egnede steder for etablering av midlertidig landingsplass ved dagens universitetssykehus for de nye redningshelikopterene uten at det må iverksettes store investeringer. Det er derfor

enighet om at man som en midlertidig løsning vil benytte Stavanger lufthavn Sola frem til nytt sykehus står klar med egen helikopterlandingsplass. De opprinnelige planene om å bruke midler fra redningshelikopteranskaffelsen til å utbedre eksisterende landingsplass er derfor skrinlagt.

SPØRSMÅL NR. 468

Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 6. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva mener utenriksministeren om USAs bruk av tåregass mot migrantfamilier på den amerikansk-mexikanske grensa, hvordan vil Norge ta dette opp med amerikanske myndigheter, og hva gjør Norge for å avhjelpe den humanitære krisen som nå utvikler seg rundt Tijuana i Mexico?

BEGRUNNELSE:

VG meldte denne uka at amerikanske myndigheter har brukt tåregass mot mennesker som forsøkte å ta seg over grensen fra Mexico. Det skal ha vært flere familier og små barn blant de som ble rammet.

Flere tusen mennesker har den siste tiden beveget seg mot den amerikanske grensen via Mexico. De fleste av dem flykter fra fattigdom og gjengvold i El Salvador, Guatemala og Honduras. USA har stengt en rekke grensestasjoner for passeringer. President Trump har gjentatte ganger hevdet at det gjemmer seg kriminelle og terrorister blant migrantene, uten å dokumentere påstandene sine. På meksikansk side har den store strømmen av migranter har skapt en alvorlig humanitær situasjon i Tijuana, som har anmodet det internasjonale samfunn om hjelp til å håndtere situasjonen.

USA har tidligere fått skarp kritikk for å ha skilt barn fra foreldrene sine etter de har krysset grensen. Nå har de også brukt tåregass mot familier med små barn. Det er uakseptabelt, og Norge bør si tydelig i fra.

Svar:

Hendelsesforløpet når det gjelder bruken av tåregass 25. november på grensen mellom Mexico og USA er fortsatt uklart. Mexicanske myndigheter har formelt bedt USA om å etterforske hendelsen. Det er alle staters rett og

plikt å kontrollere og beskytte sine egne grenser, samtidig som overdreven maktbruk på grensen hverken er ønskelig eller hensiktsmessig. USA har sagt at de vil ta imot asylsøknader for migranter som melder seg til en grensestasjon. Migrasjon og grensebeskyttelse diskuteres jevnlig i internasjonale fora hvor både Norge og USA deltar, som i den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM). Om lag 6000 mennesker fra Mellom-Amerika er i øyeblikket strandet i Tijuana, Mexico. Mange av disse er drevet på flukt på grunn av bl.a. vold og lovløse tilstander i hjemlandene. Som et bidrag til å avhjelpe denne situasjonen, jobber norske myndigheter med Norges Røde Kors i samarbeid med ICRC og lokale Røde Kors-foreninger for å redusere voldsnivået i bl.a. Honduras og El Salvador. Norskstøttede bistandsprogrammer i Guatemala er videre innrettet for å styrke rettsstaten for slik å forebygge overgrep og lovløshet. Innsats av denne typen videreføres i 2019. Når det gjelder den humanitære situasjonen i Tijuana, registrerer vi at myndighetene har anmodet FN om bistand. UNHCR er derfor nå til stede med personell i berørte områder. Norge bidrar i 2018 med kjernestøtte til UNHCR på 350 mill. kroner. Slik støtte gis nettopp for at organisasjonen skal kunne prioritere midler dit behovene er størst, og bl.a. kunne reagere raskt og effektivt i situasjoner som denne. Fra norsk side følger vi, gjennom vår ambassade i Mexico, utviklingen i Tijuana nært. Vi er også i løpende kontakt med FN lokalt.

SPØRSMÅL NR. 469**Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 10. desember 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen****Spørsmål:**

Regjeringen foreslår å endre navnet på Statens strålevern til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, i prop. 13L (2018-2019). Under punkt 4.3 fremkommer det imidlertid ikke noe beløp på hva det vil koste å endre navnet på Statens strålevern.

Hva vil de totale kostnadene ved navneskiftet være i kroner, når man også inkluderer det tekniske ved endringen, informasjonstiltak om navneendringen og eventuelt skifte av logo?

Svar:

Statens strålevern er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet, og som eldre- og folkehelseminister er etaten underlagt mitt ansvarsområde. Statens strålevern ble opprettet 1. januar 1993 som en sammenslåing av Statens atomtilsyn som lå under daværende Nærings- og energidepartementet og Statens institutt for strålehygiene som lå under daværende Sosialdepartementet. Strålevernets nåværende visuelle profil ble utviklet ved etablerin-

gen, men denne visuelle profilen kan nå oppfattes som gammelmodig og bør derfor oppgraderes. Navnet Statens strålevern har vært uendret siden opprettelsen i 1993, selv om både mandat og oppgaveportefølje har endret seg fra strålevern til strålevern og atomsikkerhet, blant annet knyttet til at etaten har myndighets- og direktoratsoppgaver ikke bare for Helse- og omsorgsdepartementet, men også Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet og til dels også for Forsvarsdepartementet. Navnet Statens strålevern reflekterer dermed ikke lenger Strålevernets faktiske virke- og ansvarsområde. Det nye navnet Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet kan bidra til å tydeliggjøre direktoratsrollen og i større grad beskrive hele virksomhetsområdet. Strålevernet beregner at totalutgiftene knyttet til navneendringen og oppgradering av visuell profil vil beløpe seg til om lag kr. 600.000, i tillegg til kostnadene til 3 månedersverk. Av totalutgiftene er om lag kr. 400.000 knyttet til oppgradering av visuell profil, et prosjekt som er gått uavhengig av endringen av navnet, og kr. 200.000 er knyttet til selve navneendringen. Dette dekkes innenfor Strålevernets budsjett, innen deres ramme for driftsmidler.

SPØRSMÅL NR. 470**Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 3. desember 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Det ser ut til å ha oppstått usikkerhet omkring hvilke områder som vil kunne brukes til dumping av badevann fra avlusing med lakselusgift. Bakgrunnen er at det er uklart hvilke områder som er registrert som gytefelt/gyteområder for fisk. Kan statsråden redegjøre for hvordan han vil sikre en bærekraftig forvaltning og hindre negative miljøeffekter ifm. utslipp av lakselusmidler?

BEGRUNNELSE:

Fiskeridepartementet innførte nye regler for dumping av badevann fra avlusing med lakselusgift i mars 2017. I

september i år kom det en veileder for hvordan brønnbåtene skal etterleve reglene. 1. oktober sendte NFD på høring sak forslag til innskjerping i regelverket om hvor brønnbåtene skal få dumpe lusevannet. I dokumentet blir begreper som gyteområder og gytefelt brukt om hverandre, noe som ble rettet opp i et korrigerert høringsnotat halvannen uke senere, der det utelukkende vises til "gytefelt". Hvorvidt dette innebærer at flere områder kan "frigjøres" for dumping av lusegift er et av spørsmålene som nå blir stilt. Viktigst er det imidlertid at man sikrer bærekraftig forvaltning, og at det ikke åpnes for dumping av lusegift i områder der fisk gyter. Spørsmålet er dermed hvordan statsråden forsikrer seg om dette.

Svar:

Forskriftsendringene som ble fastsatt i februar 2017 var tydelig på at det var gytefelt og rekefelt som var omfattet av forbudet mot tømning av lusebehandlingsvann som brønnbåter transporterer bort fra oppdrettsanlegget. Forslaget som nå har vært på høring, innebærer en ytterligere innstramming i bruken av legemidler mot lakselus. Oppdrettsanlegg som ligger i eller nærmere enn 500 meter fra rekefelt og/eller gytefelt, jf. de felt som til enhver tid vises i Fiskeridirektoratets nettbaserte kartverktøy, må etter forslaget foreta badebehandling med legemidler mot lakselus i brønnbåt. Lusebehandlingsvannet må deretter transporteres bort fra anlegget. Det er riktig som representanten skriver, at det ved en inkurie ble sendt

ut et høringsnotat 1. oktober der begrepet "gyteområde" ble brukt 3 steder. Allerede etter to dager, den 3. oktober, ble et korrigeret høringsnotat sendt ut der endringen ble forklart. Vi har mottatt 35 svar på høringen. Det har i løpet av høringen oppstått usikkerhet omkring hvilke områder som ikke skal tillates brukt til tømning av badebehandlingsvann med lusemidler. Flere høringsinstanser påpeker bl.a. uklarheter rundt begrepene gytefelt og gyteområder. Som et resultat av dette, har jeg bedt Fiskeridirektoratet om å vurdere om det er områder som i dag er kartfestet som gyteområder, der kunnskapsgrunnlaget er like godt og beskyttelsesbehovet er like stort som gytefelt. Jeg kommer videre ikke til å vedta noen forskriftsendringer før vi har hatt en grundig diskusjon om begrepsbruken og hvilke konsekvenser dette vil kunne få.

SPØRSMÅL NR. 471

Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 6. desember 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Frykter statsråden at Norges anseelse som fiskerinasjon står på spill på bakgrunn av siste ukers medieoppslag knyttet til utstrakt sosial dumping samt annen mistenkelig aktivitet på utenlandskflaggede fartøy som opererer i norsk fiskerisone og i norske havner?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet hadde i magasinutgaven samt på hele førstesiden lørdag 10. november et eksempel på hvordan øst-europeiske sjøfolk ble utnyttet på det groveste under aktivitet i norsk fiskerisone. I følge avisen er dette bare et av mange eksempler, og også andre medier har "hengt" seg på denne saken i ettertid. I den konkrete saken endte det på mest mulig tragisk vis, men dessverre så er ikke denne saken enestående i sitt slag. Sosial dumping, tvangsarbeid og menneskehandel innenfor fiskerisektoren er et alvorlig internasjonalt problem.

I henhold til ILO-konvensjonen 199, som Norge har ratifisert, og som har trådt i kraft så har Norge anledning til å kontrollere sjøfolks arbeids- og levevilkår. Dessverre er det lite som tyder på at eksempelvis Sjøfartsdirektoratet har særlig fokus og/eller kompetanse på dette området.

Jeg er bekymret for at Norges internasjonale anseelse både på kort og ikke minst lengre sikt. Ikke bare som fiskerinasjon, men og som sjøfartsnasjon og kyststat dersom

arbeidet mot sosial dumping, tvangsarbeid og menneskehandel i våre farvann og på norsk sokkel blir prioritert kraftig opp så raskt det lar seg gjøre. Jeg lurer på om statsråden deler denne bekymringen.

Svar:

Arbeids- og leveforholdene om bord på de latviske fiskefartøyene som Dagbladet har beskrevet i sin reportasjeserie "Krabbekrigen", er ikke slik vi ville akseptert om bord på norske skip, og det er heller ikke slik vi vil at det skal være om bord på utenlandske skip som er i norske farvann. Jeg har invitert Sjøfartsdirektoratet til et møte på nyåret for å drøfte forholdene som er avdekket i reportasjeserien, og for å se nærmere på hva vi kan lære av saken. En sentral oppgave for Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet er å påse at skip i Norge er trygge arbeidsplasser, og at arbeids- og leveforholdene til de som jobber om bord er gode. For meg er det viktig at vi har et system som setter oss i best mulig stand til å følge opp dette, – også overfor utenlandske fartøy i norske farvann, for eksempel fartøy som fisker i norsk sone eller lander fangst på norske mottak. Samtidig vil jeg understreke at vår kontroll av utenlandske skip aldri vil erstatte de forpliktelser som hører til den ansvarlige flaggstaten, i dette tilfellet Latvia. Det er i første rekke Latvias ansvar å sertifisere og kontrollere de aktuelle skipene, og å påse at forholdene om bord

er i tråd med gjeldende internasjonale og europeiske regler. Denne saken vil derfor bli tatt opp i våre møter med EU om skipsfartssaker. Jeg vil også forsikre meg om at Sjøfartsdirektoratet har et godt samarbeid med de øvrige etatene som har et ansvar i saker som denne og med Kystvakten. Ved mistanke om alvorlige kriminelle forhold som tvangsarbeid og menneskehandel vil fremfor alt politiet ha en sentral rolle. Regjeringen har de siste årene økt bevilgningene til Kripos for å styrke innsatsen mot menneskehandel, og politiet har fått øremerkede midler for å etablere spesialistgrupper mot menneskehandel i alle politidistrikt. Jeg vil fremheve at Norge har en pådriverrolle internasjonalt i kampen mot ulovlig, urapportert og

uregulert fiske og fiskerikriminalitet. Fiskerikriminalitet er en samlebetegnelse som omfatter alle straffbare forhold, inkludert ulovlig fiske, skattekriminalitet, tollsvindel, bedrageri, korrupsjon, menneskehandel i form av tvangsarbeid i fiskerisektoren, menneskesmugling og narkotikasmugling. For effektivt å bekjempe denne typen kriminalitet er vi avhengig av at ulike lands kontrollmyndigheter og politi samarbeider på tvers av landegrensene. Denne saken alene svekker ikke Norges anseelse som fiskeri- eller sjøfartsnasjon. Imidlertid viser den meg at vi må ta på alvor de utfordringer som er forbundet med denne typen kriminalitet, og at vi fortsetter innsatsen med å bekjempe problemet både nasjonalt og internasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 472

Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 5. desember 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Første næringsforbud er på høring, mot pelsdyroppdrett. Det er stor omsetning av produkter relatert til pelsdyroppdrett, deler av en næringskjede blir borte. Etterspørselen etter pels, og nytten av slakteriavfall og produksjon av biodiesel blir påvirket. Ressursene vi har blir dårligere utnyttet ved dette forbudet.

Hvordan tenker statsråden å håndtere eksport og import, samt forvalte ressursene, av produkter relatert til pelsdyroppdrett, og hvilken konsekvens får det i skatteinnang og ekstra statlige utgifter?

Svar:

Som en oppfølging av regjeringens politiske plattform, har jeg sendt et utkast til lov om forbud mot hold av pelsdyr på høring. Jeg har ikke foreslått noen restriksjoner på eksport, for eksempel av slakteriavfall eller såkalte plussprodukter som kan anvendes til pelsdyrfôr. Aktørene i markedet må selv vurdere muligheten for eksport eller overføring av råvarer fra pelsdyrfôrproduksjon til annen produksjon, for eksempel kjøledyrfôr. Jeg har heller ikke foreslått noen endringer når det gjelder import, for eksempel av pelsdyrskinn.

Når det gjelder statlige utgifter, er det i høringsnotatet lagt til grunn at departementets forslag til kompensasjonsordning kan komme til å koste inntil 365 millioner kroner. Staten vil ha besparelser knyttet til at behovet for

tilsyn med pelsdyrvirksomheter faller bort, og til bortfall av avløsertilskudd til pelsdyroppdrettere.

Høringsnotatet beskriver ikke konsekvensen for skatteinngangen. På oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet gjennomførte Menon Economics og NIBIO i 2016 en tapsanalyse og en samfunnsøkonomisk analyse av et eventuelt forbud mot pelsdyroppdrett i Norge (Menon-publikasjon nr. 7/2016). Her ble skattevridningskostnadene av et forbud mot pelsdyrhold etter henholdsvis tre og ti år beregnet. I rapporten angis nettonåverdien i 2015-kroner av skattevridningskostnadene til minus 7 millioner kroner ved avvikling etter tre år (fra 2019) og minus 6 millioner kroner ved avvikling etter 10 år (fra 2026).

Jeg vil grundig gjennomgå alle høringsinnspill som kommer knyttet til denne saken, før regjeringen vil fremlegge saken for Stortinget som må avgi endelig vedtak og herunder lovendring.

SPØRSMÅL NR. 473**Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 5. desember 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Biogass har et stort potensiale, og det er krevende å få investeringer i nye prosjekt. Regjeringa har satt av 2 mill. kr i jordbruksavtala, i tillegg til 3,3 mill. kroner i ubrukne midler. Dette beløpet bør være langt høyere for å få flere initiativ. Etter hvert som potten brukes opp, vil tilskuddsatsene reduseres relativt iblant de som benytter seg av tilskuddet. Alle får reduserte tilskudd etter hvert som potten tømmes. Hvor mye er det søk om tilskudd hittil i 2018, og hvordan er framtidsutsiktene for biogass?

Svar:

Pilotordningen med tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg ble vedtatt av Stortinget i behandlingen av jordbruksoppgjøret 2012. Tilskudd kan gis til jordbruksforetak som leverer husdyrgjødsel til eksternt biogassanlegg eller behandler gjødsel i eget biogassanlegg på gården. Tilskuddet utmåles på grunnlag av mengden husdyrgjødsel som går til behandling i biogassanlegg og utbetales etterskuddsvis av Landbruksdirektoratet en gang per år. Utbetalingene skjer året etter leveransene, da søknadsfristen er i januar påfølgende år. Søknader om tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg i 2018, vil derfor ikke bli registrert før i januar 2019.

Det er hittil utbetalt tilskudd for leveranser i årene 2013-2017. For leveranser i 2017 ble det utbetalt 3,6 mill. kroner i tilskudd til 35 foretak for levering av totalt 71 000 tonn husdyrgjødsel.

Tilskuddsatsen for levering av husdyrgjødsel fastsettes i jordbruksoppgjøret. Rammen for ordningen er satt til å kunne dekke opp levert volum etter innhentede prognoser. Rammen har frem til nå vært større enn oppslutningen. Alle som oppfyller kriteriene ved leveranse av husdyrgjødsel til biogassanlegg, får tilskuddet etter den faste satsen, som er forskriftsfestet. Jeg vil understreke at det ikke er slik at satsene blir redusert ved økende oppslutning.

Først fra 2015 har ordningen fått et visst omfang. I 2017 var det 31 foretak som leverte husdyrgjødsel til sentrale biogassanlegg, og 4 som brukte husdyrgjødsel i eget gårdsanlegg.

Det er store investeringskostnader knyttet til gårdsbaserte biogassanlegg og ulike barrierer knyttet til leveranser til sentrale biogassanlegg, noe som påvirker oppslutningen.

Da pilotordningen ble opprettet i 2012, ble det også bestemt at ordningen skal evalueres. Evalueringen er i gang

og resultatene skal presenteres til jordbruksoppgjøret i 2019. Formålet med evalueringen er å undersøke hvorvidt dette er et effektivt tiltak for å oppnå klimagevinst og om det er en forvaltningseffektiv ordning. Evalueringen skal også se på hva som er barrierer mot økt bruk av husdyrgjødsel i biogassanlegg, samt hva slags muligheter det kan være for å øke oppslutningen rundt bruk av husdyrgjødsel i slike anlegg. Jeg vil følge opp denne evalueringen i jordbruksoppgjøret 2019.

Miljødirektoratet har beregnet potensialet for å redusere klimagassutslipp fra jordbruket for en rekke tiltak. Et av tiltakene som er vurdert er levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg. I beregningene til Miljødirektoratet forutsettes det at 20 pst. av husdyrgjødsel blir brukt til å produsere biogass i 2030. Dette vil i tilfelle redusere utslippene i jordbruket med om lag 380 000 CO₂-ekvivalenter til sammen i perioden 2021-2030. Det er lagt til grunn at 2/3 av biogassen blir produsert i sambehandlingsanlegg og 1/3 på gårdsanlegg. Dersom biogassen brukes til å erstatte fossil energi, vil man i tillegg oppnå en substitusjonseffekt.

For noen uker siden besøkte jeg Greve Biogass i Vestfold, også kalt "Den magiske fabrikken". Tett samarbeid med landbruket har bidratt til at anlegget har fått status som nasjonalt pilotanlegg. Allerede i 2016 ble 30 pst. av all husdyrgjødsel i Vestfold levert til Greve. I tilknytning til fabrikken er det også etablert et industrielt pilotveksthus, hvor CO₂ og biogjødsel fra fabrikken benyttes til produksjon av tomater. Bruk av et helt nytt klimastyringssystem gjør at veksthuset har en energibesparelse på 80 pst.

Jeg har stor tro på at biogass i fremtiden vil være viktig både for å redusere klimagassutslippene fra jordbruket, og for å erstatte fossil energi.

SPØRSMÅL NR. 474**Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Heidi Herum****Besvart 7. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan ministeren som øverste eierrepresentant for Nye veier bidra til å skape fortgang og avklaring i det videre arbeidet med midler til avlastet veinett på E18 Rugtvedt-Dørdal?

BEGRUNNELSE:

Nye veier AS, eid av Samferdselsdepartementet, har fått overført ansvar og midler til gjennomføring av ulike vegprosjekter. Flere prosjekter der reguleringsarbeidet var ferdigstilt/nesten ferdigstilt, før Nye veier fikk overført prosjektene, er nå godt i gang.

Et eksempel er strekningen E18 Rugtvedt-Dørdal. Denne strekningen er forventet skal åpne i 2019.

Som en del av reguleringsarbeidet på E18 Rugtvedt-Dørdal, blei det av Statens vegvesen utarbeidet en rapport om ulike tiltak på avlastet veinett. Disse midlene inngår, etter representanten sin forståelse, i Nye veiers totalbudsjett for veiprojektet. Det er i midlertidig knyttet usikkerhet til summen på midlene til avlastet veinett, og til når disse midlene frigjøres for videre prioritering, prosjektering og iverksetting.

Svar:

Nye Veier AS blei oppretta 1. januar 2016 med eige styre og eiga finansiering over statsbudsjettet. I tillegg til den statlege finansieringa blir selskapet si utbyggingsverksemd finansiert med bompengar.

Regjeringa sine mål med selskapet er ei meir heilskapleg planlegging og utbygging av trafikksikre riksvegar, større kostnadseffektivitet og tydeleg prioritering av samfunnsøkonomisk lønnsemd.

Samferdselsdepartementet har inngått avtale med selskapet som fastlegg dei overordna rammene for selskapet, medrekna omtale av oppstartsportefølja som skal byggjast ut av selskapet. Selskapet skal innanfor ramma av formålet og finansieringa til selskapet sjølve prioritere oppgåvene sine. Selskapet skal informere Samferdselsdepartementet om prioriteringa.

For å fastleggje dei økonomiske rammene for ein skilde strekningar som skal byggjast ut inngår Samferdselsdepartementet vegutbyggingsavtalar med selskapet. Vegutbyggingsavtale for strekninga E18 Langangen - Dørdal blei inngått 10. mai 2016. Denne avtala fastset omfanget av arbeida og vederlaget for selskapet si utbygging av strekninga.

Arbeida omfattar utbygging av hovudvegen med sidevegar og lokalvegar, medrekna gong- og sykkelvegar som står i naturleg og nødvendig samband med veganlegget.

Nye Veier er ansvarleg for å førebu omklassifisering frå riksveg til fylkesvei i dei tilfella dette er aktuelt. I denne samanhengen er selskapet ansvarleg for å gjennomføre naudsynte tiltak på og langs noverande riksveg slik at vegen oppfyller de tekniske krava som stillast for slik omklassifisering. Dette ansvaret gjeld for dagens E18 på strekninga Rugtvedt - Dørdal, som er planlagt omklassifisert til fylkesvei.

Nye Veier er i dialog med fylkeskommunane i alle fylka kor selskapet har pågåande utbyggingsprosjekt. Målet er å etablere standardiserte samarbeidsavtalar mellom selskapet og dei aktuelle fylkeskommunane. For Telemark sin del vil ein samarbeidsavtale gjelde heile strekninga frå Langangen til Aust-Agder grense.

På strekninga Langangen - Dørdal er det allereie gjennomført fleire tiltak på omkøyringsvegnettet. Dette gjeld blant anna fv. 356 Flakvarp og tiltak knytte til Breviksbua. Tiltaka er administrerte av Statens vegvesen og Nye Veier AS er bedne om å delfinansiere tiltaka. Det er også dialog mellom selskapet og fylkeskommunen om eventuelle bidrag til fv. 353 Rugtvedt – Surtebogen, Gassveien.

Eg legg til grunn at Nye Veier og fylkeskommunen finn fram til ei semje om kva tiltak på sidevegnettet som er naudsynte som følge av utbygginga. Dette omfattar tiltak på avlasta vegnett for å oppfylle krava i veglova knytte til omklassifisering.

SPØRSMÅL NR. 475**Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 5. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sikre at kvinner som søker senabort etter 12 uke vil få et likeverdig helsetilbud som er like tilgjengelig som tilbudet er i dag?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen ba i august helseforetakene om å redusere antallet abortnemnder i Norge til under halvparten – fra 35 til om lag 15, for å sikre kvinner mer lik behandling. De regionale helseforetakene rundt om i landet er nå ferd med å vedta nedleggelsen av abortnemnder.

I Nordland blir dagens seks nemnder redusert til to. I Nord-Norge varsler Helse Nord at antallet nemnder reduseres fra 10 til 5. Dette vil medføre lang reisevei for kvinner i en sårbar situasjon der det haster å få tatt en beslutning. Reduksjonen i antall nemnder har ikke vært debattert i det offentlige rom, noe som oppleves som en snikinnføring av en alvorlig forverring av vilkårene for de som er henvist til å søke senabort.

Gynekolog ved Nordlandssykehuset Vesterålen Kristen Olav Lind har understreket at dette vil gjøre det vanskeligere for kvinner å ta abort. Særlig frykter han at unge jenter og kvinner med lite ressurser vil lide under dette, og understreker at ham oppfatter det som et angrep på kvinners abortrettigheter. Jeg deler denne oppfatningen.

Departementet har begrunnet det store kuttet i antall abortnemnder med at det vil gi større likebehandling. Dette kan løses på mange måter som vil være mindre belastende for abortsøkende kvinner som erfaringsutveksling mellom nemndene eller ved at nemndene reiser og ikke kvinnene.

Videokonsultasjoner har også vært nevnt men oppleves som en dårlig løsning fordi det skaper en avstand og virker upersonlig for kvinner i en livskrise.

Svar:

Kvinner som søker abort, og som ofte er i en vanskelig situasjon, skal ikke bli møtt på forskjellige måter. Vi må sikre kvinners rettssikkerhet og sørge for at alle får lik behandling, uavhengig av hvilken abortnemnd som behandler søknaden.

I 2017 åpnet regjeringen derfor for en reduksjon i antall nemnder ved å endre abortforskriften. Helseregionene er nå i gang med dette arbeidet.

Oppdraget til de regionale helseforetakene om å redusere antall abortnemnder, er basert på en klar faglig

anbefaling både fra Helsedirektoratet og en uavhengig ekspertgruppe. Oppdraget ble gitt etter at forslaget hadde vært på en alminnelig høring og kan ikke sies å være en snikinnføring av endringer.

I mai 2012 gav Helse- og omsorgsdepartementet i oppdrag til Helsedirektoratet å sette ned en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverket og praksis ved svangerskapsavbrudd etter utgangen av 18. svangerskapsuke.

Et av punktene i gruppens mandat var å vurdere om det er behov for tiltak for å bedre saksbehandlingen i primærnemndene og eventuelt foreslå tiltak.

Gruppen avga sin rapport 8. april 2013. Etter å ha gjennomgått nemndspraksis, pekte ekspertgruppen på betydelige forskjeller i primærnemndenes praksis, blant annet i tilretteleggingen for samtale med kvinnen. Blant annet fant gruppen eksempler på at kvinner ikke ble kalt inn til et felles møte med legene i nemndene, men måtte snakke med legene en av gangen, og at det ikke ble brukt tolk. Gruppen pekte også på at begrunnelsene for vedtakene var av svært varierende kvalitet.

For å styrke kvaliteten på nemndsarbeidet, anbefalte ekspertgruppen at antall primærnemnder reduseres fra 34 til under 17. Ved fastsettelsen av antall primærnemnder mente gruppen at en burde ta hensyn både til antall saker som hver nemnd behandler og geografisk spredning av nemndene og dermed reiseavstand for kvinnene.

I september 2013 fikk Helsedirektoratet i oppdrag av departementet å gå i dialog med de regionale helseforetakene og vurdere hvordan ekspertgruppens forslag kunne følges opp.

Helsedirektoratet svarte på oppdraget og ga sine anbefalinger i brev av 13. oktober 2014 til departementet.

Helsedirektoratet anbefalte å redusere antallet primærnemnder fra 35 til 15. Anbefalingen bygget på en vurdering av volumet av saker i de ulike nemndene, geografisk beliggenhet, reisemuligheter og bosetting, og tilgjengelige ressurser for den enkelte nemnd.

Helsedirektoratet understreket at en reduksjon i antallet primærnemnder ikke ville ha konsekvenser for antallet kvinneklinikker i landet. Kvinner som søker om å få utført svangerskapsavbrudd etter utgangen av tolvte svangerskapsuke skal ha mulighet for å avslutte svangerskapet på samme sted som nemnden sitter, men vil også kunne velge å gjennomføre avbruddet på sitt "hjemsykehus" etter reglene om fritt behandlingsvalg.

20. februar 2017 sendte Helse- og omsorgsdepartementet på høring forslag til endringer i abortforskriften

for å legge til rette for at de regionale helseforetakene kunne redusere antall primærnemnder. I høringsnotatet ble det presisert at det er en forutsetning for å redusere antall primærnemnder at de regionale helseforetakene forsikrer seg om at kvinner som vil få lengre reisevei på grunn av reduksjonen, kan få tilbud om å delta i nemndsmøte gjennom tilstrekkelig sikret og tilrettelagt videokonferanse.

I høringsnotatet ble det også foreslått at kvinner som reiser for å delta ved behandling av abortbegjæring i nemnd, skal få dekket sine reiseutgifter uten å betale egenandel.

34 instanser svarte på høringen. Åtte av disse avga ikke uttalelse, mens 26 instanser uttalte seg om forslagene. 13 instanser støttet helt eller delvis forslaget om å oppheve kravet om at det skal være abortnemnd ved alle sykehus som utfører aborter etter 12. svangerskapsuke.

Støtten ble begrunnet blant annet med at et større antall saker til behandling i hver nemnd vil kunne bidra til å øke kvaliteten på nemndbehandlingen, og sikre økt likeverdighet i saksbehandling og vurdering.

11 instanser gikk imot forslaget. De fleste begrunnet dette med at kvinner som ønsker å være tilstede i abortnemnden vil få lengre reisevei, og at det ikke er et tilstrekkelig godt alternativ å tilby samtale via videokonferanse. Flere pekte på at det er vanskelig å få til en god samtale via videokonferanse og at samtalen kan være vesentlig for saksgrunnlaget.

Departementet opprettholdt forslaget i høringen og nødvendige endringer i abortforskriften ble fastsatt ved kongelig resolusjon 25. august 2017. Departementet var enig med ekspertgruppen og Helsedirektoratet i at det er behov for tiltak for å bedre saksbehandlingen i primærnemndene, og for å sikre mer lik praksis ved behandlingen av begjæringer om svangerskapsavbrudd.

Det er et problem at mange nemnder har få saker til behandling per år. I 2015 behandlet ni av primærnemn-

dene færre enn ti søknader. Fem av disse behandlet fem eller færre søknader. Som påpekt av Helsedirektoratet, vil en reduksjon av antall primærnemnder øke erfaringsgrunnlaget i nemndene, og helseforetaket vil lettere kunne sette av fast møtetid for de oppnevnte nemndsmedlemmene. Gode rutiner for nemndsarbeidet vil bli lettere å gjennomføre, og kvinnene sikres på denne måten en mest mulig likeverdig og kvalitetsmessig god behandling.

En reduksjon av antall primærnemnder kan føre til lang reisevei for kvinner som ønsker å være tilstede under nemndsmøtene. Kvinner har rett til å møte og uttale seg til nemnda. Dette vil være et viktig hensyn i vurderingen av hvor mange og hvilke nemnder som bør opprettholdes.

Det er også en forutsetning for å redusere antall primærnemnder at de regionale helseforetakene forsikrer seg om at kvinner som vil få lengre reisevei på grunn av reduksjonen, kan få tilbud om å delta i nemndsmøte gjennom tilstrekkelig sikret og tilrettelagt videokonferanse.

Det ble også vedtatt endringer i pasientreiseforskriften slik at gravide som reiser for å delta ved behandling av begjæring om svangerskapsavbrudd i primærnemnd og sentral klagenemnd ikke skal betale egenandel etter pasientreiseforskriften § 24.

Etter at endringene i abortforskriftene var fastsatt, ba departementet de regionale helseforetakene om å redusere antall sykehus med primærnemnder. De regionale helseforetakene skal ta utgangspunkt i de avveiningene og vurderingene som er lagt til grunn i ekspertgruppens og Helsedirektoratets anbefalinger, samt innspillene i høringen.

Regjeringen mener en reduksjon av antall abortnemnder er et viktig tiltak for å sikre likebehandling og god kvalitet i nemndsbehandlingen. Det er opp til de regionale helseforetakene å gjøre vurderingen av hvilke nemnder som skal legges ned. Dette arbeidet er helseregionene nå i gang med.

SPØRSMÅL NR. 476

Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 5. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Det er nå over tre år siden NVE-rapport 102-2015 avdekket store mangler i kvaliteten på naturkartlegginger i konsesjonssøknader for småkraftverk. Frivillige organis-

asjoner avdekker imidlertid fortsatt store mangler i flere av naturutredningene som gjøres i forbindelse med utbyggingssaker. Kvanndalselva er det siste eksemplet med mangelfull naturundersøkelse.

Mener statsråden at mangelfulle naturutredninger unngås med den nye revideringen av veiledningsmateriellet, samt de nye faktaarkene som har kommet?

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Miljødirektoratet har i felleskap revidert veileder om kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk. Formålet har vært i større grad å sikre at utredningene påviser de arter og naturtyper som er av betydning for kunnskapsgrunnlaget. Endringene omfatter blant annet en konkretisering av krav til kompetanse, hva som skal kartlegges og hvordan arbeidet skal utføres. Det er ikke lenger en øvre kostnadsgrænse for slike undersøkelser, selv om kravet til undersøkelser fortsatt må stå i et rimelig forhold til det aktuelle tiltakets karakter og omfang. En tidligere rapport fra NVE avdekket som rep-

resentanten påpeker at kartleggingen av naturmangfold i elver var mangelfull. Dette er bakgrunnen for revidering av veilederen. NVE har i tillegg gitt ut en egen rapport om naturtyper, moser og lav (NVE 50/2017). Det er særlig innen dette relativt smale fagfeltet at kompetansen ikke har vært god nok hos konsulenter og i forvaltningen. Jeg mener tiltakene samlet i større grad vil gjøre at utredningene gjennomføres på en faglig forsvarlig måte. Avslutningsvis vil jeg også nevne at søknader med utredning av naturmangfold blir sendt på høring til lokale og regionale myndigheter, i tillegg til miljøorganisasjoner. Disse har da mulighet til å komme med synspunkter på de undersøkelsene som er gjort. NVE kan kreve tilleggsundersøkelser for ett eller flere tema dersom saken ikke er tilstrekkelig opplyst. Når det gjelder Kvanndalselva er søknaden fortsatt til behandling i NVE. Jeg vil derfor ikke kommentere denne saken spesielt.

SPØRSMÅL NR. 477

Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Heidi Herum

Besvart 6. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Mener statsråden at Bamble lensmannskontor blir styrket ved at passutstedelse ved kontoret blir nedlagt?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med nærpolitireformen har mange lensmannskontor blitt lagt ned. Bamble lensmannskontor var foreslått nedlagt, men ble etter stort lokalt påtrykk besluttet opprettholdt. Lovnaden om at opprettholdt lensmannskontor skal styrkes ser vi smuldre bort når nå ressurser og tjenester blir sentralisert bort fra gjenværende lensmannskontor over hele landet. Nedleggelse av passutstedelse ved Bamble lensmannskontor er sterkt beklagelig for innbyggerne i kommunen. Passutstedelsesfunksjon har også vært en viktig avlastning til en sprenget passutstedelse i nabokommunen Skien der det ofte er lang ventetid for å få pass.

Svar:

For å ivareta tilstrekkelig kvalitet og sikkerhet i måten pass utstedes på er det nødvendig å gjøre endringer i strukturen for utstedelse av pass. Pass er derfor ikke blant

de tjenestene publikum kan forvente ved alle politiets tjenestesteder. Justis- og beredskapsdepartementet har besluttet en ny struktur for utstedelse av pass som er i tråd med Politidirektoratets faglige tilrådning. Jeg er kjent med at direktoratet har involvert politidistriktene i prosessen. Jeg mener at strukturen sikrer et fortsatt godt servicetilbud som er tilpasset lokale forhold i hvert politidistrikt. Et godt servicetilbud handler om mer enn bare reisevei fra hjemstedet. For å sikre at brukervennligheten ivaretas på en best mulig måte har Politidirektoratet fått i oppdrag å etablere en rekke kompenserende servicetiltak. For å sikre at publikum får dekket sine behov skal alle politidistrikt tilby utvidede åpningstider. For å spare brukerne for unødvendig ventetid skal alle pass- og ID-kontor ha tilbud om timebestilling. Videre skal et nytt system for SMS-varsling sørge for at brukerne blir varslet før passet går ut. Som et ytterligere tiltak for økt tilgjengelighet i områder med lang reisevei har Politidirektoratet fått i oppdrag å etablere mobile løsninger for å bedre tilgjengeligheten i områder som faller utenom 45-minuttersgrensen. Det er mål at løsningen skal kunne iverksettes i løpet av 2020. I forbindelse med politireformen har regjeringen gitt klare føringer for innhold og kvalitet i tjenestene og bestemt hva publikum kan forvente på hvert tjenestested. Føringerne gjelder også

for Bamble lensmannskontor. Jeg legger til grunn at politimesteren i Sør-Øst politidistrikt disponerer ressursene på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte innen-

for de rammene som er gitt, slik at befolkningen i Bamble kommune føler seg trygge og opplever at de har en god polititjeneste.

SPØRSMÅL NR. 478

Innlevert 28. november 2018 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 7. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Viser til statsbudsjettet for 2019 og forslaget om å sette av 350 mill.kr til forskuttering av midler til fiskerihavner og farleder. Forstår det slik at dette ikke er nye midler for 2019 men en overføring fra 2018. Hvorfor må dette forslås igjen i 2019 da det allerede er i gang med å inngå avtaler for 3 havneprosjekt, og videre hvorfor kommer det ikke frem at dette er den samme forskutteringsrammen som ble vedtatt i 2018 budsjettet?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal Transportplan 2018-2029 ble dessverre mange fiskerihavner- og farledsprosjekt satt i siste del av transportplan.

Det ble derfor fra regjeringen åpnet for en forskutteringsordning for å få en tidligere realisering av prosjektene.

Det ble da ved behandlingen av statsbudsjettet for 2018 vedtatt en ordning for forskuttering av midler til fiskerihavner og farleder for inntil 350 mill. kr i 2018 (vedtak XLII). I statsbudsjettet for 2019 er det foreslått inntil 350 mill.kr for 2019 til forskutteringsordningen (forslag til vedtak V).

Det viser seg nå at det ikke er nye midler i 2019 men en overføring fra 2018 da disse ikke er benyttet i 2018.

Det betyr at det ikke er åpning for nye prosjekt i 2019, da det allerede er i gang med å inngå avtaler på 3 havneprosjekt som da tildeles disse midlene fra 2018.

Interessen for å søke om forskuttering viser at det er stort behov for å få realisert flere av prosjektene som er i NTP tidligere en foreslått. Det er derfor sterkt beklagelig at rammen ikke økes i 2019. I realiteten betyr dette null kroner i 2019.

I tillegg er det usikkerhet til hvordan finansieringen blir når havnene flyttes over til regionene fra 2020. Vil det fortsatt være en statlig forskutteringsordning fra 2020, eller flytter man også dette ansvaret over til regionene.

Det er også slik at både Storting og regjering har skapt en forventning om at det også i 2019 ville komme ytterlig-

ere midler til forskutteringsordningen, og det ville derfor være naturlig at man økte beløpet til 700 mill.kr i 2019 for å fortsette samme satsingen som i 2018.

Rana Havn er en av havnene som har søkt om forskuttering i 2018 men ble ikke prioritert. De har da store forventninger til at de ville bli prioritert i 2019, ikke minst med bakgrunn i møter med representanter fra regjeringspartiene på Stortinget.

Svar:

Forskutteringsordninga for fiskerihavne- og farleiprojekt blei etablert i samband med Stortinget si behandling av budsjettet for 2018, jf. Innst. 2 S (2017-2018). Ordninga gir Samferdselsdepartementet fullmakt til å inngå avtaler om forskotering av midlar, med ei ramme for samla løpande refusjonsforpliktingar på inntil 350 mill. kroner. Fullmakta inneber at kommunane kan forskottere midlar til tiltak som staten, under gitte føresetnader, forpliktar seg til å innfri i seinare budsjettår.

Ramma på 350 mill. kroner til forskotering er høg samanlikna med den årlege løyvinga til farleis- og fiskerihavnetiltak over Samferdselsdepartementet sitt budsjett. Regjeringa foreslår å vidareføre den gjeldande ramma til påfølgjande budsjettår. Dette for å kunne inngå avtaler i 2019, dersom ikkje heile fullmakta vert brukt i 2018.

Ordninga har blitt svært godt motteke, med 11 søknader og ein total søknadssum på 1 377 mill. kroner. Departementet er no i gang med å inngå avtaler med prioriterte søkarar. Desse avtalane vil etter planen bli slutført mot slutten av året eller byrjinga av neste år. Dersom det er midlar igjen etter denne runda, vil departementet kontakte andre som har søkt.

Som representanten peikar på er forskotering-ordninga knytt til fiskerihavne- og farleiprojekt som ligg inne i Nasjonal transportplan 2018-2029. Noko av formålet med ordninga har vore å sikre ein smidig overgang og kontinuerlig utbygging av fiskerihavner i ein overgangsperiode for regionreforma og flyttinga av for-

valtningensansvaret for fiskerihamnene til fylkeskommunane.

Regjeringa har og i budsjettet for 2019 foreslått ei løyving på 42 mill. kroner over kapittel 1360, post 60. Av dette legg eg opp til at det skal bli brukt 10 mill. kroner til ferdigprosjektering av fylkeskommunale eller kommunale fiskerihavnetiltak. Løyvinga er retta mot fiskerihavneprosjekt som ligg inne i Nasjonal transportplan. Dette vil

saman med forskoteringsordninga bidra til vidareføring av både planlegging og utbygging av fiskerihavner medan fylkeskommunane kan førebu seg på overtakinga av ansvaret for fiskerihavneforvaltninga i tråd med intensjonen i regionreforma og Stortinget sitt vedtak.

Dei budsjettmessege ramane for overføringa av fiskerihavneforvaltninga til fylkeskommunane vil være en del av budsjettopplegget for 2020.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 4. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvilke hindringer er i veien for at arbeidsledige norske sjøfolk kan ta oppdrag på utenlandsk registrerte skip og fremdeles beholde pliktig medlemskap i norsk folketrygd og hva kan statsråden bidra med for å legge til rette for at norske sjøfolk som står uten arbeid kan få mulighet til å jobbe på midlertidige kontrakter i utlandet uten å miste pliktig medlemskap i folketrygden?

BEGRUNNELSE:

Norsk Sjømannsforbund er blitt kontaktet av canadisk fagbevegelse om et mulig samarbeid om prioritert midlertidig bruk av norske sjøfolk om bord på canadisk registrerte skip. Pliktig medlemskap i norsk folketrygd opphører straks en person kommer i arbeid på skip registrert i utlandet. I brev av 06.02.2018 skriver NAV til Norsk Sjømannsforbund følgende: Trygdeavtalen med Canada har en egen bestemmelse i artikkel 11 som gir partenes kompetente myndigheter mulighet til å avtale unntak fra de øvrige lovvalgsbestemmelsene i avtalen. Det kan tenkes at norske og canadiske myndigheter kan bli enige om norsk lovvalg, slik at sjøfolkene omfattes av norsk trygdelovgivning alene. Hvorvidt det er anledning til og skal tas initiativ til en slik avtale med canadiske myndigheter er per i dag opp til NAV kontroll.

Svar:

Nasjonale trygdeordninger har alltid bestemmelser som regulerer hvem som er omfattet av ordningene. Det varierer fra land til land hvordan dette er regulert. For sjøfolk kan spørsmålet om trygdedekning tenkes løst på flere forskjellige måter. Mange land har løsninger som er ba-

sert på det såkalte flaggstatsprinsippet, som innebærer at sjøfolkene er trygdedekket i det landet hvor skipet er registrert. Dette er for eksempel hovedregelen innenfor EØS. I andre land kan det for eksempel være oppstilt et krav om at man er bosatt i det aktuelle landet.

En løsning der Norge innfører regler som innebærer at alle sjøfolk med norsk statsborgerskap skal være pliktige medlemmer i folketrygden, også under arbeid på utenlandsregistrerte skip, vil kunne være problematisk.

For det første ville resultatet for en del sjøfolk kunne bli dobbel trygdedekning, dersom de også var pliktige medlemmer i trygdeordningen i et annet land, som for eksempel flaggstaten. Dobbelt trygdedekning ville også medføre dobbel avgiftsplikt for de aktuelle sjøfolkene.

For det andre vil norske trygdemyndigheter ikke ha noen mulighet til å innkreve arbeidsgiveravgift fra utenlandske redere. Følgelig vil sjøfolkenes medlemskap i folketrygden kunne bli underfinansiert. Jeg finner det i lys av dette ikke tilrådelig unilateralt å innføre slike regler.

Norge har inngått bilaterale trygdeavtaler med en del land. I trygdeavtalene inntas det rutinemessig en bestemmelse om at de to lands myndigheter kan avtale unntak fra avtalens bestemmelser om hvor personer skal være trygdedekket. Innenfor rammene av en bilateral trygdeavtale kan både utfordringen med dobbelt medlemskap og utfordringen med underfinansiering finne sin løsning. Hvorvidt bestemmelsene i en bilateral trygdeavtale kan anvendes i slike tilfeller som nevnt i spørsmålet fra representanten Grande, må imidlertid avgjøres etter en konkret vurdering av hver enkelt sak.

Det er uansett viktig å være klar over at en slik løsning også vil fordre at det andre avtalelandet gir sitt samtykke til et unntak.

SPØRSMÅL NR. 480**Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 6. desember 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre mer av for å forhindre sosial dumping, tvangsarbeid og menneskehandel i norske farvann og i norsk økonomisk sone, og på hvilken måte vil han eksempelvis sikre en bedre kontroll, sanksjoner, og kompetanse på dette området fra Sjøfartsdirektoratet og Kystvaktens side?

BEGRUNNELSE:

I debatten knyttet til Interpellasjon fra representanten Torgeir Knag Fylkesnes til næringsministeren 27. november 2018 i Stortinget så stilte statsråden selv spørsmålet;

«Hva kunne vi gjort mer av? Er det noe som kunne vært gjort bedre?»

Og han konkluderte selv med at myndighetene ikke har gjort nok.

Undertegnede lurer i den forbindelse på hvilke konkrete tiltak statsråden vil iverksette for at sjøfolk og fiskere i norske havområder samt i norsk økonomisk sone ikke blir utsatt for sosial dumping, tvangsarbeid og menneskehandel, samt på hvilken måte statsråden vil forsikre seg om at dette arbeidet blir prioritert fra ansvarlige underliggende etater i fremtiden.

Svar:

Jeg har invitert Sjøfartsdirektoratet til et møte på nyåret for å drøfte forholdene som er avdekket i Dagbladets reportasjeserie, og for å se nærmere på hva vi kan lære av saken. En sentral oppgave for Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet er å påse at skip i Norge er trygge arbeidsplasser, og at arbeids- og levetilstandene til de som jobber om bord er gode. For meg er det viktig at vi har et system som setter oss i best mulig stand til å følge opp dette, – også overfor utenlandske fartøy i norske farvann, for eksempel fartøy som fisker i norsk sone eller lander fangst på norske mottak.

Samtidig vil jeg understreke at vår kontroll av utenlandske skip aldri vil erstatte de forpliktelser som hører til den ansvarlige flaggstaten, i dette tilfellet Latvia. Det er i første rekke Latvias ansvar å sertifisere og kontrollere de aktuelle skipene, og å påse at forholdene om bord er i tråd med gjeldende internasjonale og europeiske regler. Denne aktuelle saken vil derfor bli tatt opp i våre møter med EU om skipsfartssaker.

Jeg vil også forsikre meg om at Sjøfartsdirektoratet har et godt samarbeid med de øvrige etatene som har et ansvar i saker som denne og med Kystvakten. Ved mistanke om alvorlige kriminelle forhold som tvangsarbeid og menneskehandel vil fremfor alt politiet ha en sentral rolle. Regjeringen har de siste årene økt bevilgningene til Kripos for å styrke innsatsen mot menneskehandel, og politiet har fått øremerkede midler for å etablere spesialistgrupper mot menneskehandel i alle politidistrikt.

Jeg vil fremheve at Norge har en pådriverrolle internasjonalt i kampen mot ulovlig, urapportert og uregulert fiske og fiskerikriminalitet. Fiskerikriminalitet er en samlebetegnelse som omfatter alle straffbare forhold, inkludert ulovlig fiske, skattekriminalitet, tollsvindel, bedrageri, korrupsjon, menneskehandel i form av tvangsarbeid i fiskerisektoren, menneskesmugling og narkotikasmugling. For å effektivt bekjempe denne typen kriminalitet er vi avhengig av at ulike lands kontrollmyndigheter og politi samarbeider på tvers av landegrensene.

SPØRSMÅL NR. 481**Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 5. desember 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Viser til svar på spørsmål 2129 om fradragsførte royaltymøntninger.

Er det mulig å få en oversikt over hvordan disse betalingene fordeler seg på ulike land, og dersom dette ikke er mulig - er det mulig å si noe om hvor stor andel av betalingene som går til EU/EØS-land?

Svar:

I svaret som det vises til i spørsmålet, oppga departementet tall for fradragsførte kostnader til lisenser, patenter og royalty basert på uttrekk fra Næringsoppgave 2, post 7600. Denne datakilden gir ikke informasjon om mottaker av royaltybetalingene. Tallene kan derfor ikke fordeles på mottakerland eller land innenfor og utenfor EU og EØS.

SPØRSMÅL NR. 482**Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 7. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener ministeren at bruk av dyr i behandling er et område vi bør satse på i behandlingen av psykiske lidelser og bør ikke et fagmiljø som er unikt i Norgessammenheng på det terapeutiske området få muligheten til å videreutvikle tilbudet som Lofoten Hest og Helse gjennom flere år har fått så god anerkjennelse for?

BEGRUNNELSE:

Lofoten hest og helsesenter er en stiftelse som driver et med psykoterapi tre dager i uken, ridning med funksjonshemmede to dager i uken og rideskole på kveldene. Nordlandssykehuset Lofoten har gjennom 13 år tatt i bruk og videreutviklet bruk av hest i psykoterapi. Dette er et unikt tilbud i Norgessammenheng. De traumeutsatte, de med alvorlige utviklingsforstyrrelser, alvorlige spiseforstyrrelser og angst og depresjon har brukt senteret og fått en terapi som passer dem. Internasjonale studier på behandlingsmåten bekrefter det som er bl.a ungdomssykiater og overlege Sveinung Skårsets ved PHBU Nordlandssykehuset Lofotens erfaringer; Hest og helsesenterets terapi fungerer! Så vidt meg bekjent har også helseministeren sagt at bruk av dyr i behandling av psykiske problemer er et område ministeren ønsker å styrke. Bent Høie har sågar høytidelig lovet at hver krone som trappes opp i somatikk, skal det trappes mer opp i psykisk helse, særskilt for barn og unge. Likevel har Nordlandssykehuset meldt sen-

teret at de ikke vil bruke de 400000kr pr år (fra 2019) for et slikt terapeutisk tilbud i Lofoten. Dette må da være et paradoks for ministeren? Jeg mener dette virker som en underlig prioritering. I etterkant av at nyheten om Nordlandssykehusets ønske om å legge ned tilbudet har flere brukere stått frem i lokale medier og på sosiale medier for å fortelle om sine personlige erfaringer og hvor viktig tilbudet har vært for dem og for i dag å fungere i skole, jobb og for at familien igjen har et godt liv. Jeg synes det er trist at mennesker må stå frem og fortelle om slike svært personlige historier for å få frem hvor viktig tilbudet er.

Svar:

Jeg har stilt en rekke overordnede krav til de regionale helseforetakene, bl.a. prioriteringskravet om at psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) skal ha høyere vekst enn somatisk sektor. Videre har jeg gitt føringer om prioritering av psykisk helsevern for barn og unge (BUP) og distriktspsykiatriske sentre (DPS) innenfor de rammene som disponeres til psykisk helsevern. Av andre overordnede føringer vil jeg særlig vise til innføringen av pakkeforløp på psykisk helse- og rusområdet. Som helseminister finner jeg det imidlertid ikke riktig å uttale meg om terapeutiske metoder, da dette dels ligger under de regionale helseforetakenes ansvar for planlegging og drift av virksomheten, og dels er knyttet til kravet om faglig forsvarlighet i lov om helsepersonell.

SPØRSMÅL NR. 483**Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Hvilket CO₂-budsjett for verden legger regjeringen til grunn for sin klimapolitikk, er det «Sustainable development scenario» fra det Internasjonale Energibyrådet?

BEGRUNNELSE:

I Paris avtalen ble verden enige om å stabilisere den globale temperaturøkningen på godt under 2 grader Celsius, og tilstrebe å stoppe på 1,5 grader Celsius. I sin tale til Equinors høstkonferanse 20.11.2018 sa statsministeren blant annet følgende:

"We are a significant oil and gas producer. And of course, the burning of fossil fuels is one of the main causes of climate change. But shutting down our production is not a viable option, given the economic and climate-related challenges facing the world today. Dr Birol will shortly present the World Energy Outlook report for this year. His projections will show that, based on the IEA's Sustainable Development Scenario, total demand for oil will be 70 million barrels per day in 2040. This means that oil consumption will remain significant for the foreseeable future. We therefore expect to see the oil and gas industry make investments in new fields globally."

«Sustainable development scenario» fra det Internasjonale Energibyrådet og som statsministeren refererte til, gir oss overhodet ikke den sikkerhet som trengs for å nå Parisavtalens mål om å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader Celsius.

Svar:

Norsk klimapolitikk bygger på anerkjente og etablerte prinsipper og kriterier. Generelt legges tilrådninger fra FNs klimapanel (IPCC) til grunn for utforming av nasjonal klimapolitikk. Kunnskapsgrunnlaget fra IPCC ligger også til grunn for Parisavtalen, som Norge var en aktiv pådriver for å forhandle frem. Formålet med Klimakonvensjonen er å unngå farlige menneskeskapte forstyrrelser i klimasystemet, og i Parisavtalen ble dette formulert som å holde økningen i den globale gjennomsnittstemperaturen godt under 2°C sammenlignet med førindustrielt nivå og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 °C. Det er også en del av avtalen at målet skal nås innenfor rammene av andre bærekraftsmål. FNs klimapanel (IPCC) har utarbeidet en spesialrapport om 1,5 °C global oppvarming på bestilling fra Klimakonvensjonen. Rapporten ser blant annet på hva som skal til for å begrense oppvarmingen til 1,5 °C, og er, sammen med 5. hovedrapport, et viktig kunnskapsgrunnlag for regjeringens

klimapolitikk. Det går klart frem av spesialrapporten at det er stor forskjell på 1,5 og 2 °C, både skadevirkninger av klimaendringene og hvilken risiko disse utgjør for mennesker og økosystemer, og hvor mye utslippene må kuttes for å begrense oppvarmingen til disse nivåene. Spesialrapporten viser ulike utslippsbaner som kan være forenelige med 1,5 °C. For etterspørselen etter olje og gass varierer resultatene avhengig av om det benyttes karbonfangst og lagring og i hvor stor grad "negative utslipp" er med i modellen. Rapporten gir viktig og ny kunnskap når landene skal sende inn nye eller oppdaterte utslippsmål til Parisavtalen i 2020. Den diskuterer også forbindelsen mellom klimaendringer og bærekraftig utvikling. I mange framstillinger oversettes et gitt temperaturmål til karbonbudsjetter, som sier noe om samlet mengde klimagasser som kan slippes ut i atmosfæren for å nå et gitt temperaturmål. Dette er til hjelp i utformingen av strategier og politikk for å begrense klimaendringene. For å kunne gå fra et temperaturmål til karbonbudsjett og klimascenarier må man gjøre en rekke antakelser, blant annet utslippsutviklingen av ulike klimagasser og i ulike sektorer, og hvor stor rolle klimanegative teknologier som bio-CCS kan ha. Sannsynligheten en legger til grunn for å nå et gitt temperaturmål er også viktig. Det har stor effekt på karbonbudsjettet om sannsynligheten til å holde oppvarmingen under 1,5 grader er 50 pst. eller 66 pst. Ved sistnevnte får vi et betydelig strammere budsjett. En rekke andre forhold spiller også inn. Forutsetningene som man må gjøre for å framstille et gitt karbonbudsjett og utslippsbaner, er derfor av stor betydning. Det pågår en kontinuerlig kunnskapsutvikling på dette området. Derfor legger regjeringen ikke til grunn ett bestemt CO₂-budsjett for verden, men bruker et størst mulig kunnskapsgrunnlag i utformingen av klimapolitikken. IEA sitt Sustainable Development Scenario (SDS) er ett av mange utslippsscenarier som belyser en mulig utvikling framover som kan holde global oppvarming under 2 °C. SDS går bare til 2040, men utslippsbanen til SDS kan fram til 2040 sammenlignes med utslippsbaner som har 50 pst sannsynlighet for å holde oppvarmingen under 1,7-1,8 °C. Scenariet ser også på andre bærekraftsmål som er koblet til energi. Å gå fra SDS-scenariet i 2040 til 1,5 °C forutsetter betydelige mengder negative utslipp i andre halvdel av århundret. IEA sitt Sustainable Development Scenario er ett av flere scenarier som belyser utfordringene vi står overfor i klimapolitikken, men det må ikke forstås som en fasit. Det er en lang rekke scenarier som kan være konsistente med Parisavtalen, og disse kan være svært forskjellige avhengig av både hvordan man tolker

målet i avtalen, og av hvilke forutsetninger man legger til grunn. Utslippsbanene er sensitive for mange elementer, bl.a. framtidig befolkningsvekst, økonomisk vekst, teknologiutvikling, urbanisering og arealbruk, internasjonal politikk og samhandling, framtidige forbrukerpreferanser og muligheter for å fjerne CO₂ fra atmosfæren igjen etter at den er sluppet ut. Alle disse utviklingstrekkene er usikre. Klimatoppmøtet i Katowice nå i desember er den første, store milepælen etter Parisavtalen. Møtet blir avgjørende for hvordan Parisavtalen følges opp i årene framover. Norge skal være aktiv og konstruktiv i forhandlingene og samarbeide både med utviklingsland og andre industriland. I Katowice blir diskusjonen om hvordan

ambisjonene kan økes svært viktig. FNs klimapanel understreker i 1,5-gradersrapporten at alle må gjøre mer, og det raskt, dersom den globale oppvarmingen skal begrenses til 1,5 °C. Rapporten viser at de globale utslippene tilnærmet må halveres innen 2030. Fram mot 2020 skal regjeringen vurdere en økning av Norges klimaambisjon. Det må alle land gjøre i tråd med Parisavtalen. Jeg vil for øvrig vise til at Norge ønsker å inngå en avtale med EU om felles oppfyllelse av klimamålene. En avtale vil gi Norge et fastsatt klimagassbudsjett for årene 2021-2030. Norge har også lovfestet at vi skal være et lavutslippssamfunn innen 2050 og karbonnøytrale innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 484

Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 7. desember 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvorfor svekker forsvarsministeren både hærens helikopterkapasitet og samfunnsberedskapen i Nord-Norge direkte i strid med regjeringens egne lovnader og Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

Flyttingen av Bell-helikoptre fra Bardufoss til Rygge er nå i gang. Regjeringen i langtidsplanen i 2016:

«[flyttingen] gjennomføres når tilstrekkelig helikopterkapasitet er etablert i Nord-Norge, ved innføring av NH90 og AW101».

I behandlingen av landmaktproposisjonen i Stortinget i 2017 foreslo regjeringens partiene helikopterfordelingen 3/15 mellom Bardufoss og Rygge. Stortingets flertall avviste denne modellen. I revidert nasjonalbudsjett for 2018 foreslår regjeringen igjen fordelingen 3/15. Stortingets flertall avviste igjen denne løsningen og ba regjeringen

«komme tilbake til Stortinget på egnet måte».

Svar:

Jeg er ikke enig med representanten Henriksens påstand om at regjeringens løsning er i strid med regjeringens egne lovnader og Stortingets vedtak. Tvert imot har regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak. I behandlingen av Innst. 50 S (2017–2018) til Prop. 2 s (2017–2018) ba Stortinget reg-

jeringen legge til grunn en delt helikopterløsning mellom Bardufoss og Rygge, samt å legge frem en plan som sikrer dedikert helikopterstøtte til Hæren og som samtidig sikrer økt helikopterkapasitet til Forsvarets spesialstyrker.

Ulike alternativer har vært vurdert for å etterkomme Stortingets vedtak og ambisjon. En løsning med 15 helikoptre på Rygge ivaretar ambisjonen om økt støtte til spesialstyrkene og viderefører beredskapen til støtte for politiet, samtidig som den gir mulighet for nødvendig egentrening og utdanning. Færre enn 15 helikoptre på Rygge vil medføre at ambisjonen for spesialstyrkene må reduseres, og ville dermed vært i strid med Stortingets vedtak. Det videreføres et lokalt ledelselement på Bardufoss med et budsjett- og resultatansvar i tråd med Stortingets vedtak. Regjeringen redegjorde i Prop. 85 S (2017–2018), Revidert nasjonalbudsjett for 2018, for hvordan Stortingets vedtak og ambisjon for Bell-helikoptrene følges opp.

Som oppfølging av Stortingets merknad i Innst. 400 S (2017–2018) til Prop. 85 S (2017–2018),

«Flertallet ber derfor regjeringen foreta en samlet gjennomgang av de forutsetninger som lå til grunn for landmaktforliket og skissere hvordan disse kan gjennomføres innenfor den fastsatte rammen for langtidsprogrammet og komme tilbake til Stortinget på egnet måte».

redegjorde regjeringen helhetlig for dette i Prop. 1 S (2018–2019).

Regjeringen svekker ikke samfunnsberedskapen i Nord-Norge. Forsvarets beredskap fra Bardufoss med en

times responstid for politiet i Nord-Norge opprettholdes inntil alternativ løsning er på plass. Justis- og beredskapsdepartementet, støttet av Forsvarsdepartementet, arbeider nå med å identifisere alternative løsninger. Bemanningen på Rygge økes noe i 2019 som en start på å nå målsettingen om økt kapasitet til å støtte spesialstyrkene i tråd med Stortingets ambisjon, slik at organisasjonen er best mulig rustet til å løse sine oppdrag når flyttingen av helikoptrene finner sted.

Dagens ni Bell 412-helikoptre på Bardufoss gir ikke Hæren en tilstrekkelig løftekapasitet. Derfor var regjeringens anbefaling å kraftsamle Bell-helikoptrene til støtte for spesialstyrkene, for en mer optimal utnyttelse av en eksisterende kapasitet. Flytting av Bell 412 helikoptre til Rygge innebærer en nødvendig kraftsamling av skrog, flybesetninger og kompetansemiljø for å gi spesialstyrkene støtte til særskilt krevende operasjoner. En prioritering av spesialstyrkene vil også styrke evnen til å operere Bell 412 som en nasjonal ressurs til støtte for politiets beredskapsstropp.

Flere alternativer er vurdert for helikopterkapasitet til Hæren, inkludert kjøp av brukte Bell-helikoptre, slik Arbeiderpartiet har foreslått. Selv om brukte Bell-he-

likoptre hadde vært raskt tilgjengelig, vil imidlertid flere helikoptre først kunne gi en operativ effekt på lang sikt, da strukturen må økes og personellet (både besetninger og teknikere) må rekrutteres og utdannes. Det er med andre ord ikke antall skrog som er den avgjørende begrensningen.

Forsvaret har høsten 2018 inngått en rammeavtale for innleie av sivile helikoptre i tråd med totalforsvarskonseptet, som et supplement til Forsvarets helikoptre. Avtalen vil dekke behov for logistisk understøttelse av operasjoner som forflytning av personell, materiell og forsyninger, samt evakuering av sårede og syke og mindre kritisk sårede. Helikoptrene vil være under militær kommando når de benyttes av Forsvaret, og vil støtte operasjonene der det er operativt forsvarlig i forhold til trussel og situasjonen for øvrig. Sivile helikoptre erstatter ikke fullt ut militære helikoptre, men er et viktig supplement. Forsvarets egne helikoptre vil ha dedikerte roller primært til støtte for spesialstyrkene, beredskap for politiet, redningstjeneste, kystvakt og til støtte for fregattvåpenet. Forsvarssjefen vil til enhver tid vurdere bruken av sine totale helikopterressurser, uavhengig av hvor helikoptrene har sin base.

SPØRSMÅL NR. 485

Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 7. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan sikrer statsråden at akutt syke nyfødte ved sykehuset i Arendal blir håndtert på en tryggest mulig måte etter at nyfødtposten ble flyttet fra Arendal til Kristiansand, hvor mange risikofylte hendelser har oppstått som følge av nedleggelsen/flyttingen, og vil statsråden sørge for at den forventede evalueringen av flyttingen blir gjennomført, samtidig som han kan garantere for at nye kutt ved sykehuset i Arendal ikke vil ramme oppfølgingen av nyfødte?

BEGRUNNELSE:

I 2015 ble nyfødtposten ved sykehuset i Arendal lagt ned og disse pasientene blir nå sendt videre til Kristiansand. En viss andel av fødslene er ikke-planlagte risikofødsler, og denne gruppen er særlig sårbar ved en slik nedleggelse. I forbindelse med nedleggelsen har det vært en klar for-

ventning om at det skulle bli foretatt en evaluering. Dette er ikke blitt gjort.

I Agderposten 29.november kommer det fram at ledelsen for sykehuset i Arendal nå planlegger dramatiske kutt der inntil 15 % av sengekapasiteten ved sykehuset kan bli fjernet. To av sengene og flere stillinger som skal fjernes er tenkt tatt fra barneavdelingen. Barneavdelingen opprettholder p.t. en beredskap for stabilisering av akutt syke nyfødte før transport, og den skisserte endringen vil kunne medføre svekket beredskap. Det er ikke blitt foretatt noen evaluering av konsekvensene nedleggelsen av nyfødtposten i 2015 har hatt, og om det har tilkommet alvorlige hendelsen som følge av denne nedleggelsen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet innspill fra Sørlandet sykehus HF. Sørlandet sykehus opplyser at syke ny-

fødte i Arendal sikres ved at det er barnelege eller barnlege i spesialisering til stede i døgnvakt ved SSHF Arendal. Ved akutte hendelser slås nyfødtalarm. Det innebærer at både barnesykepleiere i beredskap, anestesilege og anestesisykepleier også tilkalles. Syke nyfødte blir transportert til nyfødtintensiv enheten ved SSHF Kristiansand (SSK) når det er behov for intensiv behandling. Barnelege med hjelp av anestesilege i Arendal stabiliserer barnet før transport. Nyfødtoverlege i døgnberedskap ved SSK bistår på telefon med råd. Det er opprettet et døgnbemannet henteteam ved nyfødtintensiv SSK. Teamet består av spesialsykepleier som har spesiell kompetanse på transport

av syke nyfødte. Ved behov styrkes teamet med nyfødtoverlege fra SSK. Sørlandet sykehus opplyser at de ikke er kjent med at det har oppstått noen uheldige hendelser med konsekvenser for pasienten som direkte følge av at nyfødtposten i Arendal er nedlagt. Ordningen fungerer bra etter sykehusets oppfatning, og skal etter planen evalueres om kort tid. Det er en forutsetning at beredskapen for nyfødte ikke svekkes i forbindelse med budsjettkutt, ifølge Sørlandet sykehus. Sykehuset opplyser avslutningsvis at bemanningsplanene for barnesykepleiere ble gjenomgått 4. desember og det gjøres risiko-analyse av planlagte tiltak.

SPØRSMÅL NR. 486

Innlevert 29. november 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 7. desember 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Viser til henvendelse fra advokat Svein Aalling datert 2.11.18 med en orientering om situasjonen for innbyggerne i gul og rød støysone i Ørland kommune, og et konkret spørsmål til forsvarsministeren om han i svar på spørsmål nr. 2321 til undertegnede har feilinformert stortinget.

Mitt spørsmål blir derfor hva har statsråden har svart støygruppas advokat i saken?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen som gårdbrukerne står i er tøff og lite fleksibelt. Det beskrives godt i denne artikkelen der vi ser at gårdbrukerne nå føler seg presset til å signere en avtale uten å ha klarhet i konsekvensene av dette.

<https://www.fosna-folket.no/pluss/2018/11/29/Flere-av-innbyggerne-opplever-n%C3%A5-direkte-utpressing-fra-Forsvarsbygg-17970172.ece>

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 30. november 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø om forsvarsministerens svar til advokat Svein Aalling i advokatfirmaet Seland Orwall DA om innløsning av våningshus i rød støysone. Forsvarsbyggs tilbud om innløsning av boliger i rød støysone er direkte utledet fra Ørland kommunes reguleringsplan for Ørland flystasjon. Samtlige bygninger med støyfølsomt bruksformål i rød

støysone tilbys innløsning for å sikre beboerne mot fremtidige støyplager og negative helseeffekter. Dersom enkelte grunneiere ønsker å bli boende i rød støysone, står de etter eget ønske helt fritt til å gjøre det. De som avslår innløsningstilbudet vil bli gitt støytiltak ned til forurensingsforskriftens krav i henhold til reguleringsbestemmelsene. For gårdbrukere som ønsker å flytte familien sin ut av rød støysone, tilbys i tillegg til innløsning av boligen også ulempeerstatning for fremtidige økte driftskostnader, som påløper ved en videreføring av gårdsvirksomheten på eiendommen. Jeg forutsetter at Ørland kommune, både som planmyndighet og forvaltningsmyndighet, vil legge til rette for at reguleringsbestemmelsene for Ørland flystasjon kan gjennomføres i henhold til kommunens vedtak av 13. november 2014 og Kommunal- og moderniseringsdepartementets stadfestelse 10. august 2015. En innløsning av boliger i rød støysone innebærer i praksis at Forsvarsbygg kjøper eksisterende bolig med tilhørende tomteareal slik at beboerne kan etablere familien i en bopel utenfor rød støysone rundt Ørland flystasjon. Salg og tinglyst overdragelse av boligen til staten krever, etter Regjeringsadvokatens og departementets syn, opprettelse av eget gnr./bnr. i matrikkelen, og kan således ikke gjennomføres uten en fradelingstillatelse i henhold til plan- og bygningsloven §§ 19-1, 19-2, 20-1 og jordlova § 12. Ørland kommunes avgjørelse på dispensasjonssøknad fra kommuneplanens arealdel for fradeling av våningshus på landbrukseiendom er påklaget til Fylkesmannen i Trøndelag av grunneier. På nåværende tidspunkt ønsker ikke departementet å forskuttere resultatet av klagebehan-

dlingen. Det kan imidlertid ikke være tvil om at berørte gårdeiere i rød støysone må tilbys innløsning i tråd med de vedtatte reguleringsbestemmelsene, slik jeg også har svart advokat Svein Aalling i advokatfirmaet Seland Or-

wall DA. Uten et slikt tilbud vil ikke den planlagte flyoperative virksomheten ved Ørland flystasjon kunne gjenomføres, dersom støykrauet i reguleringsbestemmelsen skal tilfredsstilles.

SPØRSMÅL NR. 487

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 6. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Det er behov for tydelig faglig forankret ledelsesstruktur som kan bidra til kompetanseheving og ivareta ressursene i tolketjenesten på en god måte. Med andre ord taler kunnskapen vi nå har for en omorganisering av dagens tolketjeneste.

Ser statsråden for seg at det nå er nok rapporter, og vil statsråden love konkret handling ut ifra siste rapport?

BEGRUNNELSE:

For 24 år siden ble den statlige tolketjenesten for døve, hørselshemmede og døvblinde etablert i Norge. Brukerne av tolketjenesten har endret seg siden 1994 i takt med samfunnsutviklingen, stadig flere utdanner seg, er yrkesaktive og deltar på samfunnets arenaer. Tolketjenesten har ikke fulgt denne utviklingen. Dagens organisering, hvor tolketjenesten er integrert i hjelpemiddelsentralene, bidrar til fragmentert og uheldig praksis, både for ansatte,

tolker og brukere. Nå foreligger det en tredje rapport siden 2008 som uttrykker det samme som de forrige rapportene.

Svar:

Representantens spørsmål gjelder organiseringen av tolketjenesten for døve, hørselshemmede og døvblinde. Dette er et område det har vært jobbet mye med de senere år, og det har som representanten viser til blitt utarbeidet to rapporter de siste årene som vurderer tjenesten og organiseringen av denne. Som en naturlig oppfølging av siste rapport fra Proba samfunnsanalyse vil jeg nå invitere brukernes organisasjoner til et møte der vi kan diskutere tolketjenesten nærmere. Jeg tar sikte på at dette møtet vil bli avholdt rett over nyttår, og ser frem til å diskutere med brukernes organisasjoner hvordan vi kan få en best mulig tolketjeneste, og best mulig utnyttelse av den begrensede ressursen tolk faktisk er.

SPØRSMÅL NR. 488

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 7. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I svar til mitt skr. spørsmål til samferdselsministeren (besvart 27.11.18) om bedre muligheter for persontransport på Randsfjordbanen, henviser han til Jernbanedirektora-

tet som mener det ikke er tilstrekkelig kapasitet - så vidt vi forstår både med hensyn til sporkapasitet og togsett.

Vil statsråden be Direktoratet vurdere en pendel mellom Hønefoss (alternativt Vikersund) og Hokksund - for mating av trafikk på tog videre mot Drammen, gjennom

kjøp av nytt togsett, før nye spor er tilgjengelige mellom Hokksund og Drammen?

BEGRUNNELSE:

På referert skriftlig spørsmål svarer statsråden:

"Når det gjeld stortingsrepresentanten sitt konkrete spørsmål om togtilbudet mellom Drammen/Hokksund og Hønefoss, har Jernbanedirektoratet førebels konkludert med at det ikkje er tilstrekkeleg kapasitet mellom Drammen og Hokksund til å auke frekvensen med fleire tog på denne strekninga. Dette må og sjåast i lys av dei omfattande byggearbeida som skal gjennomførast på Drammen stasjon og strekningen Drammen-Gulskogen dei næraste åra. Persontrafikk mellom Hokksund og Hønefoss vil og krevja fleire togsett enn det som i dag er tilgjengeleg".

Dette svaret skapte stor lokal reaksjon, og mange tolket svaret som om ingen opprusting av togstasjoner på Randsfjordbanen og ingen satsing på toget kunne skje før etter Ringeriksbanen står ferdig - på slutten av 2020-tallet. Et positivt svar fra statsråden om en pendel kan utredes og togsett anskaffes for drift av banen mellom Hønefoss (eller Vikersund) og Hokksund, ville gitt sterke lokale in-

itativ insentiv for å fortsette arbeid for å utvikle denne banestrekningen.

Banen ligger der - men det enorme potensialet for tettstedutvikling, næringsutvikling og pendlerreiser blir ikke brukt!

Svar:

Ansvar for lokal og regional kollektivtrafikk er fylkeskommunane sitt ansvar, og det er etablert ein god dialog mellom fylkeskommunane og Jernbanedirektoratet i spørsmål som gjeld samspelet mellom buss og tog, mellom anna mellom Buskerud fylkeskommune og Jernbanedirektoratet om kollektivtilbudet på strekninga Hokksund-Hønefoss, jf. mitt svar på skriftleg spørsmål nr. 373. Gjennom regionforma er det lagt opp til ei ytterlegare styrking av dette samarbeidet. Eg ser det som naturleg at dei spørsmåla representanten Nævra tek opp, høyrer heime innanfor dette samarbeidet. Jernbanedirektoratet må vurdere mottatte forslag i høve til kapasitet, marknad og samfunnsøkonomi, og eventuelt fremje forslag for Samferdselsdepartementet til aukingar i statsbudsjettet til offentleg kjøp av persontransport.

SPØRSMÅL NR. 489

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 7. desember 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Meiner forsvarsministeren at behandlinga av grunneigarane på Ørlandet er i samsvar med god forvaltningsskikk og etiske retningslinjer som gjeld ved slike erstatningssaker?

BEGRUNNELSE:

I samband med kampflybasen på Ørlandet har ei gruppe bønder og Forsvarsbygg i over eitt år forhandla om kontraktar for erstatning av bustader på landbrukseigedomar. Fire familiar blei 28.11.18 tvunga til å akseptere eit tilbud frå Forsvarsbygg kor fleire spørsmål knytt til kontrakten manglar svar. Forsvarsbygg har også dei siste to vekene har lagt inn nye føresetnader i avtalen, som har store negative praktiske og økonomiske konsekvensar for dei berørte. Fleire har ikkje fått oversendt ei endeleg kontrakt frå staten. Forsvarsbygg har saman med grunneigarane sine advokatar jobba med å utforme kontrakten i over eitt år. For to veker sidan sette Forsvarsbygg fristen

for å akseptere kontrakten til 28.11. kl. 15.00. Men Forsvarsbygg har i løpet av disse to vekene ikke svara ut viktige spørsmål, og for fleire av familiene er det framleis uklårt kva som ligg i kontrakten. Difor ba dei berørte den 28.11. om å få utsett fristen med 48 timer – men dette blei blankt avslått av Forsvarsbygg.

I følge dei berørte har Forsvarsbygg sin framgangsmåte skapt fortviling og usikkerheit. Dei opplever at dei er trua til å akseptere ei avtale dei ikkje veit kva vil medføre. Trugsmålet består i at familiene ville mista moglegheita til innløsning viss dei ikkje hadde akseptert avtalen. Uten å få endeleg avklara innhaldet i kontraktane, måtte dei den 28.11. akseptere tilbudet.

Det har lenge vore kommunisert at alle kan disponere bustaden i to år etter innløsning, dette ligg mellom anna i møtereferat frå 18.mai 2016 (med merknader fra FB av 24. mai 2016) der det var semje om to års disposisjonsrett, utan særlege atterhald. No nyleg, etter at Forsvarsbygg har gitt ein kort frist for signering for fire grunneigarar, avgjer

Forsvarsbygg ensidig at fristen skal vere maks eitt år for andre bustader.

Svar:

Forhandlingane mellom grunneigarane, med juridisk bistand frå advokat, og Forsvarsbygg har, som representanten skriver, vore i gang i over eitt år. Blant anna preserte Forsvarsdepartementet 15. august 2017 at driftsmessige næringsulemper skulle inkluderast i forhandlingane for dei gardbrukarane som ynskja innløyising som og valte å etablera bustaden utanfor sjølve gardsbruket. I forhandlingane mellom gardbrukarane og Forsvarsbygg vurderast kvar einskild sak individuelt, og ein søker å finne så gode løysingar som mogeleg innanfor dei føresetnadane som ligg i reguleringsplanen og intensjonane som blei lagt til grunn i vedtaksarbeidet i samband med planen. Forsvarsdepartementet går ut frå at grunneigarane sin advokat i prosessen har orientert om vesentlege forhold i diskusjonane med Forsvarsbygg. Forsvarsdepartement-

et er gjort kjent med at Forsvarsbygg og grunneigarane i samråd med deira advokat blei samde om storleiken på erstatningsbeløpa fyrste halvår 2018. Etter forhandlingar hausten 2018 vart fristen for å akseptera kontraktvilkåra for dei fire første gardbrukarane satt til 16. november 2018. Fristen blei seinare utsett til 28. november 2018. Forsvarsbygg fekk ein vilkårsbunden aksept ved at pristilbod blei akseptert, men det var fortsatt behov for å avklare detaljer i kontraktutkastet. Forsvarsbygg opplyser at desse forholda vil bli gjennomgått med advokaten i forkant av den endelege underskrifta av avtalen om innløyising mellom grunneigar og Forsvarsbygg. Forsvarsdepartementet legg til grunn at Forsvarsbygg følger opp gjennomføringa av både støytiltak og innløyising i samsvar med føresetnadene og tidskrava i reguleringsplanen for Ørland flystasjon på en ryddig måte og i samsvar med god forvaltningsskikk og etiske retningslinjer. Etter departementets syn kunne Forsvarsbygg gått med på ei kort forlenging av svarfristen, slik grunneigarane bad om. Departementet vil ta opp saka med Forsvarsbygg.

SPØRSMÅL NR. 490

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden informere om det i alle helseføretak er sikra gode prosessar rundt etisk krevjande avgjerder, som til dømes avgjerder om å avslutte respiratorbehandling på tross av at pasient og pårørende sitt ønske, og kvifor blir ikkje klinisk etisk komite regelmessig kopla inn i slike tilfeller for å gi råd, og vil statsråden vurdere nye tiltak på systemnivå for å trygge avgjerder og prosessar rundt etiske problemstillingar?

GRUNNGJEVING:

Viser til oppslag i NRK 29.11.18 der ein familie til ein ALS-sjuk pasient i Ålesund hevdar legane gav beskjed om at respiratoren til faren deira blir skrudd av, trass i at faren ønskjer å leve. Fagdirektør Torstein Hole ved Ålesund sjukehus seier til NRK at han beklagar situasjonen som har oppstått og seier at saka no blir behandla ved Klinisk etisk komite. Han uttalar at det er heilt klart at kommunikasjonen ikkje har vore god nok med dei pårørende og pasienten. Avgjerda er no utsett. Spørsmålsstillar er kjent med at Helsedirektoratet i 2012 utarbeida ein Nas-

jonal veileder for langtid mekanisk ventilasjon (LTMV). Spørsmålet er om denne veilaren blir arbeida med og implementert i tenestene, og om den er dekkande nok for alle tilfelle. Saka frå Ålesund tyder på at det er sviakt på systemnivå rundt korleis slike avgjerder bør fattast. At sjukehuset har innrømma dårleg kommunikasjon, bør føre til at både dette og andre helseføretak kan lære av saka, og det fører til forbetringar.

Svar:

Representanten Toppe tar opp viktige spørsmål om vanskelige medisinske og etiske problemstillingar. Spørsmålene omhandlar retningslinjer og andre tiltak på systemnivå, og i hvilken grad disse benyttes på sykehusene til å sikre gode prosessar ved avslutning av livsforlengende behandling. Helse- og omsorgstjenestelovens § 12-5 og Spesialisthelsetjenestelovens § 7-3 gir Helsedirektoratet ansvar for å utarbeide nasjonale veiledere og retningslinjer. Nasjonale faglige retningslinjer og veiledere er faglig normerende for de valgene helsepersonell tar. Ved å følge disse vil helsepersonell lettere oppfylle lovverkets krav

om faglig forsvarlig helsehjelp. Veiledere og retningslinjer skal bidra til å sikre gode prosesser ved avslutning av livsforlengende behandling, i et nært samarbeid mellom helsepersonell og pasient og pårørende. Nasjonal veileder for beslutningsprosesser for begrensning av livsforlengende behandling hos alvorlig syke og døende kan gi viktig hjelp til å kvalitetssikre beslutningene som skal tas om å sette i gang eller å avslutte livsforlengende behandling av alvorlig syke pasienter med dårlig prognose. Representanten Toppe nevner Nasjonal veileder for langtids mekanisk ventilasjon. Ved siden av denne benyttes også Nasjonal faglig retningslinje for langtids mekanisk ventilasjon. Det er en egen Nasjonal retningslinje for palliasjon til barn og unge. Alle norske helseforetak skal ha en klinisk etikk-komité. Ifølge Senter for medisinsk etikk er etiske dilemmaer og utfordringer om begrensning av livsforlengende behandling den problemstillingen som oftest er til behandling i komitéene. Utfordringer i samarbeidet mellom helsepersonell og pårørende er ofte tema i komitéenes arbeid. Livsforlengende behandling er alternativet der helbredende behandling ikke er mulig. Med livsforlengende behandling menes i denne sammenheng all behandling og alle tiltak som kan utsette en pasients død. I disse situasjonene er det viktig at faglige, etiske og juridiske forhold blir overveid på en måte som skaper tillit i befolkningen. Helse- og omsorgsdepartementet har forelagt representanten Toppes spørsmål for de regionale helseforetakene. Disse har igjen innhentet informasjon fra sine underliggende helseforetak. De regionale helseforetakene viser til at de kliniske etikk-komitéene ofte

benyttes og har en viktig funksjon ved avslutning av livsforlengende behandling. Flere foretak viser til tiltak for å sikre at sykehusavdelingene er kjent med at komitéene kan bidra i vanskelige etiske avgjørelser, og at de kan benyttes til å styrke avdelingenes kompetanse og rutiner omkring etiske problemstillinger. Veiledere og nasjonale faglige retningslinjer er ifølge gjennomgangen godt kjent på avdelinger som oftest gir livsforlengende behandling. Dette gjelder intensivavdelinger, men også mange avdelinger som behandler kreftsyke, hjerte- og lungesyke, pasienter med alvorlig nevrologisk sykdom og barn med livstruende sykdom. Saken fra Ålesund sykehus viser at det likevel kan være tilfeller der det ikke har vært god nok kommunikasjon med pasient og pårørende, og hvor klinisk etikk-komité burde ha vært trukket inn tidlig i planlegging av den livsforlengende behandlingen. Jeg er enig med representanten Toppe i at det er vesentlig å sikre gode prosesser rundt krevende etiske beslutninger. Dette arbeidet må i stor grad skje på de enkelte sykehusene. Mange sykehus følger opp nasjonale retningslinjer og veiledere med egne interne retningslinjer. I sin tilbakemelding til Helse Sør-Øst RHF sier for eksempel Diakonhjemmet sykehus at deres retningslinje er basert på den nasjonale veilederen:

"Hovedregel i våre retningslinjer er at pasienten eller dennes nærmeste pårørende, skal være den som avgjør om de vil motta behandling eller ikke. Behandlingen skal være forsvarlig medisinsk. Hvis pasienten selv ikke kan uttrykke sine egne ønsker angående behandling skal behandlende lege vurdere hva som sannsynligvis ville vært pasientens beste, og her skal pasientens nærmeste pårørende høres og vektlegges tungt. Ved tvil skal man utsette beslutning og konsultere annen medisinsk faglig ekspertise og/eller Klinisk Etisk Komité".

SPØRSMÅL NR. 491

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 10. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden ta ansvar og syte for ein forsvarleg pasientreisepraksis i alle helseføretak, slik at økonomiske prioriteringar og krav til absolutt billegaste reisemåte ikkje kan ha som konsekvens at pasientar får ei svært stor ekstrabelastning, og meiner statsråden at saka som er gjort kjent gjennom NRK 30.11.18, der ein familie måtte reise i tolv timar med to overnattingar, der ein køyretur tek fire timar, kan forsvarast?

GRUNNGJEVING:

Viser til NRK 30.11.18 der ein familie måtte ta fly og buss i ni timer og overnatting to netter for eit dags besøk i helsetenesta. Ein kjøretur på denne strekninga ville tatt berre fire timar. Pasientreiser innrømmer at dette rammar ganske mange pasientar. I følgje Finnmarksykehuset skal det billigaste rutealternativet veljast, og flyreise med Widerøe er definert som rutegående transport. Tilrettelagt transport, altså drosje, har du krav på om ein har eit medisinsk behov eller dersom det er fråvær av rutegående transport.

Spørsmålsstillar viser til at Stortinget har vedteke å be regjeringa foreta ein brei gjennomgang av regelverket for pasientreiser og femme eiga sak for Stortinget med tiltak for å forenkle og forbetre ordninga (Innst.196 S (2017-2018). I same sak ble det vedteke å be regjeringa evaluere pasientreiseforskrifta i løpet av august 2019 og å be helseføretaka gjennomgå sin organisering parallelt. Spørsmålsstillar meiner at eksempelet frå Finnmark i og for seg ikkje har noko med pasientreiseforskrifta å gjere, men med helseføretaka sin svært ukloke praksis å gjere. Dette kan helseministeren straks ta initiativ til å endre, dersom det er politisk vilje til stades.

Svar:

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6 gir pasienter rett til dekning av nødvendige utgifter når de må reise for å motta helsetjenester. Rettighetene utdypes nærmere i pasientreiseforskriften. Reiser pasienten kortere enn 300 kilometer hver vei, dekkes reiseutgiftene med en fast sats per kilometer (p.t. kr. 2,40). Dette gjelder uavhengig av hvilket transportmiddel som er benyttet. Ved reiser over 300 kilometer dekkes utgifter tilsvarende billigste offentlige transportmiddel. Pasientreiseforskriften § 22 gir pasienter rett til å få dekket utgifter til drosje og tilleggsutgifter ved bruk av bil bl.a. når manglende rutegående transport gjør det nødvendig å bruke drosje eller bil. Hvorvidt det foreligger "manglende rutegående transport" må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Her må det brukes skjønn, der blant annet avstand og total reisetid vil ha betydning ved vurderingen. Pasientreisekontorene må ved

tilrettelegging av pasientreise ta hensyn til geografiske og trafikale forhold. Dette kan være særskilt utfordrende i flere distrikter i Norge, og da særlig i Nord-Norge. Helse Nord RHF har en høy bevissthet om dette både ved organisering av pasienttilbudet og i sin bruk av pasientreiser i helsetjenesten i regionen. De har derfor utarbeidet en egen reisepolicy for sine helseforetak og pasientreisekontorer. I det løpende utviklingsarbeidet for pasientreiser og helsetjenestetilbudet i regionen, inngår også arbeid for å forbedre innkallingsrutiner slik at reiseopplegg og behandlingstidspunkt kan samsvare bedre. I Nord-Norge vil det ofte kunne bli venting på fly, av og til på grunn av forsinkelser og kanselleringer. I andre regioner kan det bli venting på taxi (særlig på grunn av samkjøring), tog eller buss. Regelverket legger ingen føringer for hvor lang ventetid og reisetid pasienter må regne med til og fra behandling. For å unngå at utgiftene for helseforetakene blir unødvendig høye, vil pasienter generelt måtte forvente noe ventetid på transport med mindre det er dokumentert særskilte transportbehov på grunn av pasientens helsemessige tilstand. Spørsmålsstilleren peker selv på oppfølgingen av vedtak som ble fattet i Stortinget i vårsesjonen i år om pasientreiseordningen. Jeg kan bekrefte at planleggingen av arbeidet er startet opp, og vil gjennomføres på egnet måte med deltakelse fra Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene i tråd med vedtakene i Stortinget. Jeg vil avslutningsvis peke på at pasienter har anledning til å klage på vedtak fattet av det lokale pasientreisekontoret dersom de er uenige. Fylkesmannen er klageorgan for vedtaket, og kan vurdere både rettslige og faktiske forhold som legges til grunn for avgjørelsen.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 11. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Vil statsråden syte for at ålmenta får tilgang til korrekt informasjon om migrasjonsavtala Global Compact for safe, orderly and regular migration, og korleis vert denne saka handsama i regjeringa?

GRUNNGJEVING:

Det har oppstått eit offentleg ordskifte om migrasjon-savtala Global Compact for safe, orderly and regular migration. I og med at avtala ikkje skal leggjast fram for

Stortinget og heller ikkje opp i statsråd er det lite fakta som er kome fram frå regjeringa om kva verknader avtala vil få for utøving av den norske politikken på området. Det vert også hevda at eit regjeringsparti vil ta dissens, sjølv om saka ikkje skal i statsråd. For å sikre ei faktabasert drøfting av ei viktig avtale er det viktig å få fram korrekt og etterretteleg informasjon. Først og fremst om innhaldet, men også om korleis saka vert handtert i regjeringa.

Svar:

Arbeidet med FN-plattformene er nemnt i Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2018-2019) på side 216 og 263. Utanriksministeren orienterte òg Stortinget om migrasjonsplattforma i den utanrikspolitiske utgreinga si i februar. I den siste tida har Utanriksdepartementet orientert ålmenta om migrasjonsplattforma til FN gjennom informasjon på regjeringa sine nettsider, mellom anna med svar på dei mest stilte spørsmåla. Utanriksdepartementet tok òg initiativ til å tinge ei uautorisert norsk omsetjing av teksten som er forhandla fram. Denne teksten er lagd ut på regjeringen.no for å gjere han meir tilgjengeleg for publikum. Regjeringa har òg delteke i det offentlege ordsiftet.

I tillegg til dette og i lys av den breie interessa for migrasjonsplattforma til FN har eg bede Stortinget om å få høve til å gjere greie for saka før avrøystinga i generalforsamlinga til FN 19. desember.

Migrasjonsplattforma til FN er ikkje ei mellomstatleg folkerettsleg bindande avtale, men ei politisk fråsegn som medlemsstatane kan velje om dei vil slutte seg til. Plattformen er ikkje eit juridisk bindande instrument, noko som òg går fram direkte av ordlyden i fråsegna, men ei politisk plattform som gjev eit utgangspunkt for samarbeid om migrasjon mellom statar og på eit globalt nivå. Plattformen nemner 23 globale mål for handteringa av migrasjon, med underpunkt som opplyser om tiltak som statane kan trekkje på for å nå desse måla.

Representanten spør òg om korleis saka vert handsama i regjeringa. Migrasjonsplattforma er ikkje ei folkerettsleg bindande avtale (traktat), og tilslutninga til plattformen skal difor ikkje skje etter prosedyren for å inngå traktatar. Etersom plattformen i seg sjølv ikkje inneber nye forpliktingar, er ho heller ikkje vurdert som ei sak som er viktig nok til at ho må vedtakast av Kongen i statsråd. Regjeringa har gjort greie for den norske tilslutninga i pressemeldinga 13. november 2018, medrekna vurderinga til dei tre regjeringspartia.

SPØRSMÅL NR. 493

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 11. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Kan regjeringa garantere at undertegnelse av FNs migrasjonsavtale ikkje vil legge noe press på Norge, hverken politisk eller juridisk, om å endre norsk politikk på noe område, og kan regjeringa garantere at en undertegnelse ikkje vil endre norsk politisk handlingsrom, hverken i dag eller i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har mottatt svært begrenset med informasjon om FNs migrasjonsavtale og mulige konsekvenser av denne. Det er skapt stor usikkerhet av regjeringspartiene omkring hva en norsk undertegnelse av FNs migrasjonsavtale vil innebære. Ifølge NRK har Østerrike, Sveits, Italia, Bulgaria, Kroatia, Ungarn, Polen, Estland, USA, Australia og Israel enten gjort det klart eller signalisert at de vil si nei til avtalen. NRK melder også at det i Belgia kan bli regjeringskrise grunnet uenighet om avtalen.

Svar:

FNs migrasjonsplattform overstyrer ikke norsk lovgivning. Innvandring til Norge skal skje i henhold til nasjonal lovgivning og forblir et nasjonalt ansvar. Utforming av fremtidig norsk innvandringsregelverk og praksis forblir en nasjonal beslutning. Plattformen kan bli brukt som utgangspunkt for dialog mellom statene. Vi trenger et styrket samarbeid med opprinnelseslandene om retur av borgere uten lovlig opphold i Norge, styrket grensekontroll og migrasjonshåndtering i opprinnelses- og transitland, verifikasjon av identitet og straffeforfølgelse av kriminelle menneskesmuglere.

FNs migrasjonsplattform er ikke en mellomstatlig folkerettslig bindende avtale, men en politisk erklæring som medlemsstatene kan velge å gi sin tilslutning til. Plattformen er ikke et juridisk bindende instrument, noe som også fremgår direkte av erklæringens ordlyd, men en politisk plattform som gir et utgangspunkt for samarbeid om migrasjon mellom stater og på et globalt nivå. Plattformen angir 23 globale mål for håndteringen av migrasjon,

med underpunkter som angir tiltak statene kan trekke på for å oppnå disse målene.

Utfordringene på migrasjonsfeltet kan ikke løses uten internasjonalt samarbeid. I Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2017-2018) og (2018-2019) vises det til at

«[i] kjølvannet av migrasjonskrisen er det satt i gang flere internasjonale prosesser der de globale rammene for samarbeid diskuteres. Norge bør bidra i disse prosessene der det anses hensiktsmessig, for å synliggjøre norske interesser og påvirke utformingen og tolkningen av internasjonale forpliktelser. For å få størst mulig effekt og legitimitet bør eventuelle initiativ innpasses i de pågående brede internasjonale prosessene i EU og FN.»

FNs migrasjonsplattform er et eksempel på en slik prosess. Norge deltok aktivt under forhandlingsprosessen i tråd med ordlyden i nevnte proposisjoner.

I pågående prosesser på migrasjonsfeltet, herunder i forbindelse med prosessen knyttet til FNs migrasjonsplattform, arbeider regjeringen aktivt for å ivareta statenes folkerettslige handlingsrom, og for at flere stater oppfyller sine internasjonale forpliktelser knyttet til flukt og migrasjon, for eksempel plikten til å ta tilbake egne borgere. Gjennomføring av disse forpliktelsene er vesentlige for å hindre sekundærbevegelser videre i Europa og irregulær migrasjon. Irregulær og ulovlig migrasjon ved hjelp av menneskesmuglere fører til at kriminelle nettverk styrker seg på bekostning av både samfunnet og migrantene selv.

SPØRSMÅL NR. 494

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 11. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hvorfor har ikke regjeringen lagt frem FNs migrasjonsavtale til behandling i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ikke lagt frem spørsmålet om en eventuell norsk tilslutning til FNs migrasjonsavtale til behandling i Stortinget. I Norge har vi tradisjon for å søke å skape bred enighet i utenrikspolitikken og at regjeringen opererer på Norges vegne i tråd med dette. Tilsvarende har vi tradisjon for å søke brede kompromisser i innvandrings- og integreringspolitikken, basert på brede, kunnskapsbaserte prosesser og vedtak i Stortinget. I denne saken har en splittet mindretallsregjering besluttet at Norge skal tilslutte seg en avtale som mindretallet i regjering åpent argumenterer mot. Dette innebærer samtidig at det er regjeringspartier som representerer mindre enn en tredjedel av Stortingets representanter, som har bestemt at Norge skal undertegne FNs migrasjonsavtale. Konsekvensene av dette vedtaket er regjeringen åpenbart dypt splittet i. Likevel velger man å la være å legge saken frem til behandling i Stortinget for åpen og bred drøfting blant de folkevalgte i Stortinget.

Svar:

FNs migrasjonsplattform er ikke en mellomstatlig folkerettslig bindende avtale, men en politisk erklæring som medlemsstatene kan velge å gi sin tilslutning til. Plattformen er ikke et juridisk bindende instrument, noe som også fremgår direkte av erklæringens ordlyd, men en politisk plattform som gir et utgangspunkt for samarbeid om migrasjon mellom stater og på et globalt nivå. Plattformen angir 23 globale mål for håndteringen av migrasjon, med underpunkter som angir tiltak statene kan trekke på for å oppnå disse målene. Inngåelse av enkelte folkerettslig bindende avtaler (traktater) krever Stortingets samtykke etter Grunnloven § 26 annet ledd. For andre internasjonale avtaler har regjeringen beslutningsmyndighet. Migrasjonsplattformen er ikke en folkerettslig bindende avtale, men en politisk erklæring. Det er derfor ikke et krav etter Grunnloven at erklæringen skal legges frem for Stortinget for samtykke til inngåelse. Det er ikke utbredt praksis at tilslutning til politiske erklæringer eller resolusjoner i FN legges frem til behandling i Stortinget. På bakgrunn av den generelle offentlige interessen for saken, har jeg likevel bedt Stortinget om adgang til å holde en redegjørelse. Utfordringene på migrasjonsfeltet kan ikke løses uten internasjonalt samarbeid. I Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2017-2018) og (2018-2019) vises det til Norges engasjement i pågående prosesser innenfor EU og FN. Utenriksministeren orienterte også Stortinget om ar-

beidet med FN-plattformen i sin utenrikspolitiske redegjørelse i februar d.å.Høsten 2015 vedtok FNs medlemsstater 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De gjelder for alle stater og er et veikart

for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. Norsk tilslutning til FNs bærekraftsmål er et eksempel på en internasjonal politisk erklæring Norge har støttet uten folkeavstemming eller behandling i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 495

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 7. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Gjennom bymiljøavtalene og byvekstavtalene bidrar staten med inntil 50 % av prosjektkostnadene for viktige fylkeskommunale kollektivtrafikkprosjekter. Arbeiderpartiet foreslår i sitt alternative statsbudsjett for 2019 å øke statens forpliktelse til inntil 70 % av prosjektkostnaden. Hva legger Statsråden til grunn vil være merkostnaden for staten ved å øke forpliktelsen fra 50 % til 70 % av prosjektkostnaden?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets debatt om Dokumentforslag 8:5 S (2018-2019) jamfør Innst. 46 S (2018-2019) 29. november, hevdet Arbeiderpartiets Ingalill Olsen følgende:

"Til statsråden har jeg lyst til å si: Arbeiderpartiet finansierer i vårt alternative budsjett våre forslag om 70 pst.-dekning. Vi er et styringsparti selv om vi ikke sitter i regjering nå. Vi foreslår aldri noe som vi ikke kan gjennomføre, og som ikke er finansiert. Og til orientering kan jeg si at vi satte av 700 mill. kr. i vårt alternative budsjett på dette feltet i 2018 og vi har satt av 500 mill. kr i 2019. Så statsråd: Snakk sant fra talerstolen. Bruk de korrekte tallene hvis noe skal kommenteres. Det er bare sånn vi kan ha tillit."

Svar:

Gjennom Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 blei det fastsett at staten skulle dekke 50 prosent av prosjektkostnadene for fem viktige kollektivtransportløsningar i dei fire største byområda. Dette omfattar Fornebubanen og Metrotunnel i Oslo og Akerhus, Bybanen til Fyllingsdalen i Bergen, Metrobuss trinn 1 i Trondheim og Bussveien på Nord-Jæren.

I Nasjonal transportplan er det lagt til grunn at dei samla kostnadene for desse prosjekta utgjier om lag 48,6 mrd. 2017-kr. Eit statleg bidrag på 50 prosent vil utgjere

om lag 24,3 mrd. 2017-kr. Ein auke til 70 prosent vil gje eit statleg bidrag på om lag 34,0 mrd. 2017-kr. Skilnaden er altså om lag 10 mrd. kr.

I Prop. 1 S (2018-2019) er det lagt til grunn eit statleg bidrag til store kollektivtransportprosjekt på til saman 1 532 mill. kr. Tilskotet vil i hovudsak utgjere om lag 50 prosent av forventa samla kostnader til prosjekta i 2019. Ein auke av tilskotet frå 50 til 70 prosent vil innebere at bevilgninga må aukast med om lag 613 mill. kr til 2 145 mill. kr. Arbeidarpartiet foreslår ein auke på 500 mill. kr til dette føremålet i sitt alternative budsjett, som er over 100 mill. kr lågare enn behovet hvis det statlege tilskotet skal aukast frå 50 til 70 prosent.

SPØRSMÅL NR. 496**Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 7. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Viser til Justisdepartementet sin avgjørelse om å legge ned 65 passkontor og at det i den forbindelse vises til behovet for kompetanse ved passkontorene. Kan statsråden legge frem en oversikt over hvilke passkontor det har blitt utstedt pass med feil og mangler de siste ti årene?

Svar:

Jeg viser til Riksrevisjonens Dokument 1 (2015-2016) hvor det ble påvist vesentlige mangler i norsk passutstedelse. Revisjonen påviste blant annet at identitetskontrollen ikke var ivaretatt på en enhetlig og betryggende måte. Videre ble det påvist mangelfull tilgangskontroll med saksbehandlingssystemet for søknadsbehandling og utstedelse av pass, varierende og mangelfull opplæring samt mangelfull sporbarhet og etterkontroll. Selve revisjonen ble gjennomført ved noen passkontor. Flere av funnene var likevel generelle som eksempelvis saksbehandlingssystemet som benyttes ved alle landets passkontor.

Riksrevisjonen påpekte også store avvik fra de internasjonale anbefalingene for kvalitet og sikkerhet fastsatt av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO). Etter ICAO beste praksis skal alle saksbehandlere som mottar søknader og verifiserer søkerens identitet og

grunnlagsdokumenter ha grundig og relevant trening. Det må vi i Norge forholde oss til. Vi vet at falske ID-dokumenter kan benyttes som virkemiddel til alt fra svindel og trygdemisbruk, til organisert kriminalitet og terrorisme.

Politidirektoratet har iverksatt en rekke tiltak for å lukke avvikene og heve sikkerheten og kvaliteten knyttet til utstedelsen av norske pass. De strenge kravene som stilles til sikkerhet og kvalitet skal sikre at sensitive personopplysninger ikke kommer på avveie og at det ikke utstedes ekte pass til feil person. De norske passene har blitt sikrere de siste årene, og er i dag svært vanskelig å forfalske. Derfor må vi ta høyde for at kriminelle som ønsker å få tilgang på et norsk ID-dokument i større grad retter oppmerksomheten mot utstedelsesprosessen.

Høy kompetanse om identitets- og dokumentkontroll hos saksbehandlere er et viktig samfunnsikkerhetstiltak. For å opprettholde høy kompetanse er det viktig med et høyt volum av saker. Det må være et fagmiljø på hvert søkersted. På kontorene som utsteder få pass er det mindre og mer sårbare fagmiljøer. Lav saksmengde kan føre til at det er vanskelig å opprettholde tilstrekkelig kompetanse. Manglende kompetanse øker sannsynligheten for at det gjøres feil. For å sikre at saksmengden til saksbehandlere gir tilstrekkelig grunnlag for trening er det nødvendig å begrense antallet små passkontor.

SPØRSMÅL NR. 497**Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 7. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Eg viser til statsråden sitt svar på mitt spørsmål i Dok.nr. 15:354 (2018-2019) der han peiker på ulike tiltak som regjeringa har gjort framlegg om i statsbudsjettet og seier at «Jeg mener disse tiltakene vil bidra til at politiet skal kunne forebygge og bekjempe gjengkriminaliteten». Meiner statsråden desse tiltaka er tilstrekkelege til å bekjempe gjengkriminaliteten, og eg spør igjen: Har stats-

råden grunn til å tro at Oslo politidistrikt har kontroll på gjengkriminaliteten?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til Dok.nr. 15:354 (2018-2019) der eg spør om statsråden har grunn til å tru at Oslo politidistrikt har kontroll på gjengkriminaliteten, og viss ikkje, kva han meiner må til for at politiet skal få kontroll. Statsråden peiker i

svaret sitt på ulike tiltak som regjeringa har gjort framlegg om i statsbudsjettet og seier at:

«Jeg mener disse tiltakene vil bidra til at politiet skal kunne forebygge og bekjempe gjengkriminaliteten».

Eg oppfattar ikkje dette som eit svar på spørsmålet eg stilte.

SPØRSMÅL NR. 498

Innlevert 30. november 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 10. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Tiltaket APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet) er erstattet av AFT (Arbeidsforberedende trening), et tiltak for å få folk i arbeid raskest mulig. Tankegangen er riktig i forhold til de fleste, men nå finnes det ikke lengre noen tiltak for de som trenger mer hjelp. De ramler mellom to stoler og ser ut til å bli uføretrygdet i ung alder. Kan ministeren se at dette ble en utilsiktet konsekvens av endringen, og bidra til en løsning?

BEGRUNNELSE:

Antallet unge i utenforskap (Neet'ere) øker og samfunnet har samtidig satt fokus på problemet og på hvordan man skal klare å hjelpe disse ungdommene tilbake til samfunnet. I forbindelse med at NAV startet en gjennomgang av sin tiltaksportefølje, og klargjorde mange tiltak for anbudsutsetting, ble det besluttet å revurdere tiltaket APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet) fordi det hadde for dårlig resultater i forhold til kostnaden. APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet) ble stort sett benyttet hos attføringsbedrifter, og NAV mente at APS ikke fikk folk ut i arbeid raskt nok. Attføringsbedrifter i hele landet ble tidlig i 2017 rammet av omprioriteringen hos NAV. Det er nå kun AFT (Arbeidsforberedende trening) og VTA (Varig tilrettelagt arbeid) som er igjen hos de offentlig eide attførings-bedriftene, resten er ute på anbud driftet av ulike norske og utenlandske selskap. AFT (Arbeidsforberedende trening) er et formidlingstiltak som tar sikte på å få folk i arbeid raskest mulig. Tankegangen er riktig i forhold til de fleste og mest ressurssterke i denne gruppen, men gjør det umulig å lykkes for de som har behov for litt mere starthjelp og kanskje behandling samtidig. De

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 354 datert 19. november 2018.

Regjeringen har i budsjettet for 2019 foreslått å styrke politiet slik at de kan intensivere innsatsen mot ungdomskriminalitet og gjengkriminalitet. Jeg forventer at dette vil gi resultater. Dette arbeidet har høy prioritet og jeg vil følge utviklingen tett fremover.

som benytter AFT (Arbeidsforberedende trening) er ungdommer med:- Ulike typer avhengighetsproblematikk: Rus, spilleavhengighet, skjermavhengighet- Utviklingsforstyrrelser: Autismespekterforstyrrelser, ADD, ADHD, Tourettes syndrom, og letterePUH.- Kognitiv svikt: Etter fysisk skade, smerteproblematikk eller diffuse lidelser- Psykiatriske lidelser; Ulike typer personlighetsforstyrrelser, depresjon, psykoserMed bortfallet av APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet) finnes det ikke lengre noen tiltak for de som trenger mere hjelp, de ramler mellom to stoler og ser ut til å bli uføretrygdet i ung alder. Uførestatistikken viser at antallet unge uføre er sterkt økende. Det er derfor fortvilende at tiltakskravene er så smale at unge som kan bidra i et langt livsløp til samfunnet heller blir uføretrygdet. Det må ryddes opp slik at seriøse aktører som attføringsbedriftene får en forutsigbarhet til å jobbe med deltakerne på en god måte den tiden som deltakeren trenger. (Ikke den tiden som tiltaket bestemmer). Det er ikke nødvendig å tilføre NYE penger, bare å omprioritere og bruke de samme pengene riktig. Flere deltakere som blir plassert i vanlig AFT (Arbeidsforberedende trening) plasseres i et tiltak de ikke mestrer, og pengene er da brukt feil. Det fører ofte til at midlertidige og kostbare løsninger blir iverksatt.

Svar:

Representanten er bekymret for antall unge som står utenfor arbeid og utdanning, og hvordan vi kan hjelpe disse ungdommene tilbake til samfunnet. Dette er en bekymring jeg deler med representanten. Det stemmer imidlertid ikke, som representanten hevder, at antallet NEETere øker. Tall fra SSB viser at antallet som verken var

registrert i arbeid eller i utdanning i alderen 15-29 år har avtatt fra 74 000 i 2015 til 66 000 i 2017.

Det ble i 2016 iverksatt et nytt tiltak for å bedre tilbudet til personer som har behov for et tilrettelagt og skjermet arbeidsmiljø. Det nye tiltaket, arbeidsforberedende trening (AFT-tiltaket), bygger på tiltakene arbeidspraksis i skjermet virksomhet og kvalifisering i arbeidsmarkedsbedrift som er under utfasing.

Erfaringene med tiltakene kvalifisering i arbeidsmarkedsbedrift og arbeidspraksis i skjermet virksomhet viste at det var behov for et mer helhetlig tiltak som i større grad er rettet mot ordinært arbeidsliv.

Representanten hevder at arbeidsforberedende trening er et formidlingstiltak som tar sikte på å få folk i arbeid raskest mulig. Dette stemmer ikke med formålet og målgruppen for tiltaket.

Arbeidsforberedende trening er et lavterskeltiltak som skal bidra til å prøve ut den enkeltes arbeidsevne og til å styrke mulighetene for å få ordinært arbeid.

Ved innføringen av arbeidsforberedende trening ble det i høringsnotatet presisert at tiltaket er rettet mot personer med særlig usikre yrkesmessige forutsetninger og behov for tett og bred oppfølging. Det vil være personer som kan ha utfordringer knyttet til rus, helsemessige og sosiale problemer, ofte i kombinasjon med mangelfull utdanning, svake grunnleggende ferdigheter og lite eller ingen arbeidserfaring.

Sammenlignet med arbeidspraksis i skjermet virksomhet, så er det ingen endringer i målgruppen, men det er en endring i hva vi har å tilby innenfor tiltaket.

Arbeidspraksis i skjermet virksomhet var et tiltak hvor arbeidstrening og opplæring skulle foregå innenfor et skjermet arbeidsmiljø. Tiltaket arbeidsforberedende trening starter i et skjermet arbeidsmiljø, men har som krav at alle deltakere skal få tilbud om arbeidstrening og/eller opplæring i ordinært arbeidsliv i løpet av tiltaksperioden. Dette skal gjennomføres med oppfølging fra AFT-tiltaket og i henhold til den enkeltes behov.

Bakgrunnen for denne endringen er undersøkelser som viser at arbeidsmarkedstiltak som gjennomføres i tett samarbeid med ordinært arbeidsliv gir bedre effekter på overgangen til arbeid. Dette gjelder også for tiltak hvor brukerne har store bistandsbehov.

AFT-tiltaket har en varighet på inntil to år, med mulighet for forlengelse med inntil ett år for deltakere som gjennomfører opplæring med sikte på formell kompetanse. Dette innebærer at det er mulighet for å lage langsiktige planer for personer som har behov for det.

Jeg mener at AFT-tiltaket gir bedre muligheter for å lage et helhetlig tilbud til personer med store og sammensatte bistandsbehov enn tidligere tilbud, som var mer fragmentert og lite målrettet.

SPØRSMÅL NR. 499

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 5. desember 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Gitt de foreslåtte endringene i 2018-forsvarsbudsjettet (Prop. 16 S (2018- 2019), kuttet i 2019-forsvarsbudsjettet på 90 mill. i budsjettavtalen i Stortinget og de siste BNP-anslagene for 2018 og 2019, hva vil være forsvarsbudsjettet BNP-andel (angitt med fire desimaler) for 2018 og 2019?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber også om at svaret oppgir de konkrete tallstørrelsene (budsjettall og BNP-anslag) beregningene av BNP-andel bygger på.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 3. desember 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om BNP-andel til forsvarsformål for 2018 og 2019.

Med de foreslåtte endringene i 2018-budsjettet og den foreslåtte endringen i forslaget til 2019-budsjett, vil andelene av BNP for disse årene kunne anslås til 1,6574 prosent for 2018 og 1,5945 prosent for 2019. Disse utregningene baserer seg på et budsjett som er korrigert i henhold til kravene i NATO på 49,2277 mrd. 2010-kroner for 2018 (som inkluderer overføringer fra 2017, bevilgningsendringene i Revidert nasjonalbudsjett for 2018 og foreslått nysaldering for 2018) og 48,3534 mrd. 2010-kro-

ner for 2019. Videre er BNP-anslaget for de to årene basert på Statistisk sentralbyrås prognose for volumvekst i BNP av 4. september 2018. Dette er den siste prognosen som p.t. er publisert av SSB. Denne prognosen gir et BNP for 2018 på 2 970,1767 mrd. 2010-kroner og for 2019 på 3 032,5504 mrd. 2010-kroner.

Det understrekes at ovenstående utregning er prognoser. Dette skyldes som kjent, at BNP ikke fastsettes før 23 måneder etter årets utløp, og at NATO måler utgifter, dvs. hva som ble forbrukt et gitt år, ikke hva budsjettet var. Prognosene for andel av BNP vil derfor revideres av NATO etter hvert som mer informasjon om disse årene blir kjent.

SPØRSMÅL NR. 500

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug

Besvart 11. desember 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Når vil departementet vere ferdig med vurderinga av innhaldet i konsulenten sine rapportar frå områdegjennomgangen i samband med reform av trafikant og køyretøysområde i Statens vegvesen?

GRUNNGJEVING:

Viser til budsjettspørsmål 156 der det blir spurt etter Cap Gemini-rapporten som ligg til grunn for områdegjennomgangen og reform av trafikant og køyretøysområde blir gjort offentleg. Svaret på spørsmålet 18.10 var at:

"Departementet vurderer no om det er innhald i konsulenten sine rapportar frå områdegjennomgangen kor ein ikkje kan gje innsyn, til dømes av omsyn til staten sin forhandlingsposisjon. Departementet vil komme attende til offentleggjering av rapportane etter at denne vurderinga er gjennomført."

Svar:

Eg syner til svar på budsjettspørsmål 156 frå KrF sin fraksjon i Finanskomiteen, om offentleggjering av rapportar frå områdegjennomgangen av Statens vegvesen når det gjeld trafikant- og køyretøyområdet. Departementet er ferdig med vurderinga av om det er innhald i konsulentrapportane der ein ikkje kan gje innsyn, til dømes av omsyn til staten sin forhandlingsposisjon. Departementet har vurdert at rapportane er offentlege. Rapportane vil om kort tid bli publisert på regjeringen.no. Oppdragsbrev av 29. oktober i år til Statens vegvesen om det vidare arbeidet med mellom anna reform av trafikant- og køyretøyområdet, ligg vedlagt.

SPØRSMÅL NR. 501

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug

Besvart 10. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Kvifor har orienteringa om framdrift for konseptval og utbygging for å sikre elektrifisering av Edvard Grieg-innretninga ikkje blitt tatt med i årets budsjettproposisjon?

GRUNNGJEVING:

I frå budsjettproposisjonen for 2016 er det årleg gjort greie for kraftbehovet på Grieg-innretninga. Her skriv og departementet at dei vedrørande varmebehovet vil

orientere stortinget årleg om status for arbeidet. I budsjettproposisjonen for 2017 og 2018 skriv departementet likelydande:

"Kraftbehovet på Grieg-innretninga skal dekkjast med kraft frå land. Operatøren for Grieg-feltet utgreier alternative løysingar for å dekkje varmebehovet på innretninga etter at løysinga med kraft frå land er på plass. Stortinget vil bli orientert på eigna måte om departementets vidare behandling av den langsiktige løysinga for Grieg-innretningas varmebehov."

I 2019 står det derimot ingenting om Grieg-innretninga.

Svar:

I tråd med Prop. 114 S (2014-2015) blir Stortinget på egnen måte holdt orientert om departementets vidare behandling av den langsiktige løysinga for å dekke varmebehovet på Grieg-feltet. I august 2018 leverte rettighetshavne i Johan Sverdrup-feltet planene for andre byggetrinn av feltet. Planene inkluderer etablering av områdeløsning for kraft fra land til feltene Johan Sverdrup, Edvard Grieg, Ivar Aasen og Gina Krog. Stortinget vil bli forelagt utbyggingsplanene i nær framtid. I den forbindelse vil Stortinget også bli orientert om den type forhold representanten spør om.

SPØRSMÅL NR. 502

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 10. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Er statsråden enig i at Pride-parader er å regne som politiske markeringer hvor menneskerettigheter og ytringsfrihet står sentralt, og vil i så fall statsråden påse at politiet vurderer paradene likt over hele landet?

BEGRUNNELSE:

I 2018 har vi med glede sett at det er blitt arrangert flere Pride-parader rundt om i hele landet enn noen gang tidligere. Det er et stort fremskritt for oss som samfunn at enda flere våger og ønsker å ytre seg, utfordre bakstrev-erske holdninger og kjempe for skeives rettigheter. Under tegnede mener paradene i høyeste grad er politiske markeringer. Nettopp av den grunn er også paradene særlig utsatt og sårbare for trusler og angrep. Derfor må det gjeres tiltak for å beskytte paradene. Dette gjelder alt fra å planlegge hvilke ruter man skal gå, til tilsyn og beskyttelse fra politiet. Samtidig ser vi at etter hvert som tilslutningen til paradene øker, øker også politiets kostnader med å gjennomføre tilsyn. Politiet i Oslo, Trondheim og Kristiansand har ikke fakturert da de anser at dette er politiske markeringer som ikke skal faktureres for. I Bergen har man valgt å fakturere arrangøren, med henvisning til at arrangementet er et rent underholdningsarrangement, jf. Politiloven § 25. For de paradene som blir pålagt kostnadene ved et slikt polititilsyn kan konsekvensene bli at paradene ikke kan gjennomføres eller deltakelsen må aktivt begrenses. Det kan ikke være slik at

denne kostnaden skal begrense innbyggeres rett til å ytre seg og demonstrere, en rett som er forankret i Grunnloven § 100.

Svar:

Politoloven § 25 åpner for at politiet kan kreve dekning av utgifter når det av ordensmessige grunner er påkrevd med særlig polititilsyn ved allment tilgjengelige sammenkomster eller tilstelninger. Dette kan for eksempel være offentlig dans, fester, konserter, festivaler, forestillinger, idrettsstevner og lignende. Adgangen er begrenset til utgifter til særskilt politioppsyn som utføres i umiddelbar tilknytning til arrangementet og som tidsmessig står i direkte forbindelse med avviklingen av arrangementet. Det kan kun kreves refusjon for utgifter for polititilsyn ut over det normale, som ikke kan dekkes innenfor ordinær tjeneste. Fastsettelsen av politioppsynets omfang skjer normalt i dialog med arrangøren.

Det kan ikke kreves refusjon for utgifter til særlig polititilsyn ved arrangementer som representerer en direkte bruk av demonstrasjons- og samlingsfriheten, for eksempel demonstrasjonstog og politiske møter. Jeg legger til grunn at politiet i det enkelte tilfelle vurderer arrangementets karakter og om nødvendig polititilsyn kan dekkes opp med mannskaper på ordinær tjeneste.

Jeg har for øvrig fått opplyst fra Politidirektoratet at Vest politidistrikt har fattet nytt vedtak i saken, og at kravet om refusjon i den aktuelle saken er bortfalt. Vest

politidistrikt har vist til at paraden i Bergen sentrum i juni i år er behandlet etter politiloven § 11, som gjelder benyt-

ttelse av offentlig sted til demonstrasjon, opptog, møte, stand eller lignende.

SPØRSMÅL NR. 503

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 11. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden innføre på både kort og lang sikt for å sikre pasientene i Norge fra pasientskader som følge av svikt på medisinsk utstyr og implantater, og hvordan kan varsling av mistanke om svikt sikres på en forsvarlig måte i hele landet?

BEGRUNNELSE:

Mandag 26. november publiserte Aftenposten en sak som omhandlet granskning av implantat-industrien, svikt i utstyr og dårlig kontroll. I saken leser vi også om å en tobarnsfar fra Bodø som holdt på å dø da pacemakeren hans sluttet å virke. Produsenten og legene hadde visst om risikoen i flere år.

Den publiserte saken var et resultat av et globalt samarbeid med 252 journalister og dataspesialister fra 59 ulike mediehus over hele verden som har gransket produsentene av medisinsk utstyr.

Implantater som settes inn i norske pasienter, er ikke direkte godkjent av norske helsemyndigheter, ei heller godkjent av en sentral myndighet i Europa. I stedet er ansvaret satt ut til ulike kommersielle aktører som er utnevnt av myndighetene. Avsløringene viser at myndigheter over hele verden ikke har klart å beskytte pasienter mot implantater som kan punktere organer, gi feilaktige støt til hjertet, forgifte blodet og på andre måter påføre mennesker smerte. Produsenter har måtte betale ut milliarder av kroner i erstatning og forlik med pasienter, viser rettsdokumenter fra flere land.

Årsaken til svikt og manglede varsling er sammensatt.

Det finnes ikke noe nasjonalt register som har til hensikt å fange opp dette. Norske leger varsler ikke alltid myndighetene når de mistenker svikt. Og ansvaret for å vite er fordelt mellom flere statlige aktører, Legemiddelverket, DSB og Helsedirektoratet.

Svar:

Norske pasienter skal være trygge på at medisinsk utstyr, herunder implantater er sikre. Alle hendelser relatert til svikt med implantater er alvorlige. For både medisinsk utstyr og legemidler baserer regelverket seg på en nytte/risikovurdering slik at nytten ved bruken må overstige risikoen ved bruk for at disse produktene kan plasseres på markedet. Dette innebærer at det verken for medisinsk utstyr eller legemidler vil være et fullstendig fravær av risiko forbundet med bruk. Som for stort sett alle typer av produkter som EU har harmonisert regelverk på, forhåndsgodkjennes ikke medisinsk utstyr av myndighetene før det kan plasseres på markedet. Legemidler er unntaket fra dette. Jeg påpeker likevel at legemidler i hovedsak godkjennes gjennom EUs godkjeningsprosedyrer hvor myndighetene fordeler arbeidet med vurderingen av godkjenning. Norske myndigheter fatter nasjonale godkjeningsvedtak, men er i den forbindelse som hovedregel forpliktet til å legge til grunn det man i EU-prosedyrene har konkludert med. Samme prinsipp ligger til grunn for medisinsk utstyr. Når et medisinsk utstyr er sertifisert av et teknisk kontrollorgan i EU og CE-merket er vi som hovedregel forpliktet til å legge dette til grunn for at det kan plasseres på det norske markedet. Implantater tilhører høyeste risikoklasse for medisinsk utstyr. Det innebærer at en uavhengig tredjepart, teknisk kontrollorgan, utpekt av myndighetene må vurdere produktet før det kan plasseres på markedet. I dette ligger en vurdering av både klinisk og teknisk dokumentasjon. Myndighetenes utpeking av tekniske kontrollorgan setter krav til særskilt kompetanse, uavhengighet og habilitet. Teknisk kontrollorgan er forpliktet til å føre årlig tilsyn med produsenter for at produktets sertifikat kan opprettholdes. For implantater er det strenge regler, og reglene blir ytterligere skjerpet med de nye forordningene. Meldeplikt ved svikt i medisinsk utstyr. Medisinsk utstyr er til betydelig hjelp for svært mange. Utstyret bidrar til økt livskvalitet og er også direkte livreddende for mange pasienter. Til tross for stor nytte vil vi aldri kunne fjerne enhver risiko i pasient-

behandling. Derfor er det viktig at svikt ved bruk meldes, slik at man aktivt forebygger at hendelser gjentar seg. Produsenter av medisinsk utstyr er i all hovedsak gode til å melde fra om svikt og formidle dette til helseforetakene. Det er imidlertid en underrapportering fra helsetjenesten av svikt med medisinsk utstyr. All pasientbehandling er forbundet med risiko, og det må arbeides systematisk for å redusere risiko for komplikasjoner og svikt. Systemer og rutiner for avvikshåndtering er en viktig del av helseforetakenes internkontroll. Lovgivningen inneholder klare krav til at svikt skal meldes. Helseforetakene må ta dette ansvaret på alvor og sørge for at det er rutiner for å melde ifra og at disse er godt kjent blant helsepersonell. For å kunne innvirke på pasientsikkerheten må meldeplikten vies mer oppmerksomhet både i hver enkelt avdeling hvor pasientbehandlingen foregår, og på helseforetaksnivå. Tiltak på kort siktRegjeringen legger stor vekt på arbeidet med økt kvalitet og bedre pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten. Som en oppfølging av blant annet Arianson-utvalget, «Med åpne kort. Forebygging og oppfølging av alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenestene» (NOU 2015: 11), er arbeidet med en felles meldeportal («En vei inn») for uønskede hendelser for hele helse- og omsorgstjenesten påbegynt. Formålet med «En vei inn» er at helsepersonell og virksomheter enkelt skal kunne melde hendelser ett sted for de ulike meldeordningene. En felles meldeportal skal også bidra til flere meldinger og redusere underrapportering til de meldeordningene som inngår i «En vei inn». Prosjektet har utarbeidet en web-basert meldeportal som i november i år ble tatt i bruk for melding av legemiddelbivirkninger. Helsedirektoratet vil om kort tid levere skisse for utvikling av den web-baserte løsningen til i første omgang å inkludere øvrige produktbaserte meldeordninger som trenger å bli digitalisert.

Med produktbaserte meldeordninger menes samtlige bivirkningsordninger (legemidler, vaksiner, kosttilskudd, kosmetikk), samt de to meldeordningene for medisinsk utstyr. Jeg og justisministeren er også enige om å overføre myndighetsansvaret for elektromedisinsk utstyr fra Justis- og beredskapsdepartementet til Helse- og omsorgsdepartementet. Dette betyr at ansvaret for produktregelverket for elektromedisinsk utstyr skal overføres fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til Statens legemiddelverk, Når dette gjøres vil Statens legemiddelverk ha hele ansvaret for forvaltningen av produktregelverket for medisinsk utstyr i Norge. For å styrke kapasiteten i Statens legemiddelverk på området medisinsk utstyr ble det i 2018 gitt et tilskudd på 2 mill. kroner. Videre er det foreslått å øke Legemiddelverkets ramme ytterligere med 3 mill. kroner i 2019 Dette er et ledd i en gradvis styrking av Legemiddelverket på dette området fremover. Tiltak på lang sikt I 2017 vedtok EU forslag til nytt lovverk for medisinsk utstyr. Hensikten var å styrke pasientsikkerheten. Det nye regelverket skal få full anvendelse fra mai 2020 og arbeidet med å innta regelverket i EØS-avtalen er igangsatt. Det vil innebære strengere krav innenfor stort sett alle områder av lovgivningen, og for pliktene og kravene til myndigheter, produsenter og teknisk kontrollorgan. Endringen vil gi tryggere og sikrere medisinsk utstyr fordi kontrollen med alle aktører blir skjerpet. Regelverket for medisinsk utstyr i øverste risikoklasse, som implantater, er også strengere i det nye regelverket. Blant annet skal de godkjennes av et ekspertpanel nedsatt av EU-kommisjonen før produktene kan plasseres på markedet. Det blir strengere krav til dokumentasjon, sporbarhet, produktinformasjon og innsyn. Dette vil bidra til en enda tryggere pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 504

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 11. desember 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Dagbladet avslørte 3.12.18 hvordan eierne av Heimta Fokus AS, et kommersielt barnevernselskap, blant annet driver med underbemanning og tvilsomme ansettelsesforhold, og samtidig tar ut betydelig profitt.

Vil det noen gang bli nok kontroll av profitt og marked i barnevernet, og kan statsråden innrømme at det er kny-

tta noen særlige utfordringer til å drive kommersielt og markedsrettet i barnevernet?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet har avslørt nok en alvorlig historie om kommersielle aktører i barnevernet, som føyer seg inn i en lang rekke med avsløringer. Dagbladets avsløring 3.12.18

viser til varslinger fra de ansatte i Heimta Fokus AS om underbemanning og tvilsomme ansettelsesforhold. Tidligere har nåværende og forrige statsråd ofte svart på disse avsløringene med å vise til økt kontroll, gjennomganger og brev som sendes ut til Bufetat og de kommunale barneverntjenestene.

Svar:

Alle selskaper som utfører barnevernstjenester er pliktet til å følge arbeidsmiljøloven, som skal sikre trygge ansettelsesforhold og en helsefremmende arbeidssituasjon. Kjøp av institusjonsplasser er unntatt regelverket om offentlige anskaffelser. Bufdir har likevel, i kontrakter med private leverandører, valgt å følge krav til lønns- og arbeidsvilkår som er i tråd med Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. For å sørge for at regelverket blir overholdt, har det statlige barnevernet systematisk oppfølging av sine leverandører. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) skal blant annet sikre at leverandører som staten inngår avtale med skal ha forsvarlig bemanning, jf. Forskrift om godkjenning av institusjoner. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet skal følge opp leverandørene på et overordnet nivå, samt foreta kontroller på at nasjonale avtaler overholdes. Både staten og kommunene har et omfattende ansvar på barnevernsområdet. De kan la seg bistå av private aktører til å utføre visse oppgaver de selv ikke har kompetanse eller kapasitet til å utføre. I slike tilfeller er det etter mitt syn positivt at vi

har private aktører, som kan bidra til et mangfold av tiltak og tjenester, samt valgfrihet og mulighet for tilpassing av tjenester og tiltak til det enkelte barns behov. Viktige forutsetninger ved bruk av private er imidlertid at kvaliteten på tjenestene som kjøpes er god, og at rettssikkerheten til barn og familier blir ivaretatt på en god måte. Det er også viktig at det offentlige ikke betaler mer enn nødvendig for tjenester som kjøpes av private. Gode innkjøpsrutiner og en virksom konkurranse blant tilbyderne kan bidra til at prisene ikke blir urimelig høye. I tillegg er det viktig at private leverandører tilfredsstiller Bufetats vilkår for å bli godkjent (kalt godkjenningsordningen) og lønns- og arbeidsvilkår som det statlige barnevernet har lagt til grunn ved kontraktinngåelse. Utfordringer tilknyttet offentlig finansierte velferdstjenester, som barnevernet, er problemstillinger det arbeides med. Jeg har satt i gang en helhetlig gjennomgang av rammene for private aktører i barnevernet, der hensikten er å sørge for riktig bruk av disse aktørene, effektiv ressursbruk og at barna og familienes rettsikkerhet blir ivaretatt. Dette arbeidet inkluderer institusjonsområdet. I tillegg har Nærings- og fiskeridepartementet nedsatt et offentlig utvalg som kartlegger pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpassing i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres. Private leverandørers utbytte vil også bli nærmere vurdert her.

SPØRSMÅL NR. 505

Innlevert 3. desember 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 10. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Flere domstoler ønsker å innføre permanent person- og våpenkontroll ved adgang. Hedmarken tingrett og Eidsivating lagmannsrett fikk i fjor en bombetrussel i tillegg til drapstrusler mot fire dommere. I 2013 ble boligen til sorenkrivere i Hamar påtent.

I hvor stor utstrekning mener statsråden det bør være adgangskontroll i domstoler, og hvordan mener statsråden at domstolene skal finansiere sikkerhetstiltak, når de i realiteten må innføre sparetiltak og kutte i dommerstillinger med budsjettforslaget for 2019?

BEGRUNNELSE:

Oslo tingrett og Høyesterett er i dag de eneste domstolene med metalldetektor for besøkende. I særlige tilfeller kan det innføres midlertidige sikkerhetstiltak andre steder, for eksempel i saker med spesielt høyt spenningsnivå. Ifølge en artikkel på NRK.no 3. desember mener domstolsadministrasjonen at det burde bli en form for adgangskontroll i de fleste rettslokaler. Sikring ved inngang krever store investeringer, men det er ikke bevilget midler til tiltak. Tvert imot står domstolene i en svært presset økonomisk situasjon hvor man mange steder må si opp dommerstillinger for å møte budsjettammen, til tross for

at bemanningen allerede er for lav og saksbehandlingstiden bryter med lovens krav i over halvparten av tingrettene og samtlige lagmannsretter. I Innst. 352 L (2017-2018), Prop.62 L (2017-2018) vedtok Stortinget lovhjemmel for sikkerhetskontroll ved adgang til domstolene. I proposisjonen står følgende:

"Innføringen av en lovfestet hjemmel for sikkerhetskontroll antas ikke å medføre administrative eller økonomiske konsekvenser, idet sikringstiltak allerede er eller vil bli etablert uavhengig av den nye hjemmelen."

SPØRSMÅL NR. 506

Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 10. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Hvordan skal Fiskere i Øst-Finnmark kunne være trygge på at en får nødvendig hjelp når uhellet er ute, og vurderer regjeringa å reetablere kystradioen i Vardø?

BEGRUNNELSE:

Mange fiskere i Øst-Finnmark har dette som et sterkt ønske. Vi hadde som kjent en meget vanskelig situasjon i mange kommuner i Finnmark pga. at elektronisk kommunikasjon var slått ut. Folk var i fare, men heldigvis ser det ut til at det har gått bra. Det sier seg selv at slik kan ingen ha det. Ifølge ordførere i Finnmark så er denne situasjonen ikke ny, men noe som har skjedd før. Det har ikke vært et slikt omfang som det var denne gangen tidligere. Situasjonen var totalt uakseptabelt. Vardø Radio med sin nærhet til finnmarkskysten, bidro for dem som ferdes på havet til en større sikkerhet. Det er jo håpløst at en sier at alt skal være på plass sikkerhetsmessig senere når Vardø radio ble lagt ned i januar. Sikkerhet er viktig og folk spør seg om liv er mindre verdt i Finnmark.

Svar:

Det er viktig at de som arbeider på sjøen føler seg trygge og at nødstilte får den hjelpen de trenger – uansett hvor i Norge en befinner seg. Jeg er opptatt av at både nødnettjenesten og kystradiotjenesten skal ha høy tilgjengelighet, være robuste og bidra til god beredskap i hele landet. Jeg følger derfor opp de aktuelle utfallene av tjenestene i

Svar:

Regjeringen har foreslått et driftsbudsjett for Domstoladministrasjonen og domstolene på 2,5 mrd. kroner i 2019, en økning på 79 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2018.

Det er Domstoladministrasjonen som foretar nødvendige prioriteringer innenfor rammen, herunder til sikkerhetstiltak, når annet ikke fastsettes gjennom Stortingets budsjettbehandling. Jeg har tillit til at Domstoladministrasjonen prioriterer domstolenes ressurser på en god måte.

Øst-Finnmark overfor Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, som er ansvarlig for nødnettjenesten, og Telenor Norge som leverandør av kystradiotjenesten.

Samfunnet generelt, herunder mange samfunnskritiske funksjoner, er avhengige av ekomnettene, blant annet Telenors transportnett. Oppfølging av den konkrete feilsituasjonen og tiltak for å redusere samfunnets sårbarhet på dette området mer generelt følges derfor opp av samferdselsministeren.

Når det gjelder diskusjonen rundt nedleggelsen av kystradiostasjonen Vardø Radio, er det vesentlige at kvaliteten på kystradiotjenesten er god og stabil i hele landet. Færre og mer robuste stasjoner sammen med oppgradering av utdatert infrastruktur, gir samlet sett en bedre beredskap og en mer pålitelig tjeneste til de som arbeider og ferdes til sjøs. Telenor har opplyst at konsekvensene av den konkrete feilhendelsen i Øst-Finnmark er helt uavhengig av nedleggelsen av kystradiostasjonen Vardø Radio, og at de etter moderniseringen ser at antall alvorlige hendelser og enkeltutfall er redusert betydelig.

Dagens to kystradiostasjoner er samlokalisert med våre to hovedredningssentraler (HRS) henholdsvis på Sola og i Bodø. De har kontinuerlig tilstedevakt 24 timer i døgnet, 365 dager i året. En slik organisering legger til rette for bedre samarbeid med HRS, mer effektiv hendelseshåndtering og økt beredskap. Dette gir økt trygghet for de nødstilte.

SPØRSMÅL NR. 507**Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 6. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Fosfor er på EUs liste over kritiske råvarer grunnet for dårlig utnyttelse, samtidig som jordas fosforreservene tappes og fosforet får dårligere kvalitet. Gjennom å tenke sirkulærøkonomi kan Norge utnytte den fosforen vi allerede har. Det vil gi bedre utnyttelse av ressursene, gi bedre matsikkerhet, bidra til å nå målene i vannforskriften og ikke minst gi mulighet for økt inntjening i en grønn, framtidsrettet næring.

Hvilke tiltak gjør regjeringa for å øke gjenvinningsgraden av fosfor i Norge?

BEGRUNNELSE:

Fosfor er på EUs liste over kritiske råvarer. Årsaken til dette er, i følge Miljødirektoratet, at utnyttelsen av fosforet er for dårlig, samtidig med at fosforreservene i jordskorpen tappes og fosforet etter hvert får dårligere kvalitet. EU er avhengige av import av fosfor, og importerer nær 100 % av sitt fosfor til gjødsel, bl.a. fra Marokko (33 %), Russland (11 %) og Algerie (13 %). Nær 80 % av verdens tilgjengelige fosfor er i land som betegnes som ustabile regimer, med Marokko/okkupert vest Sahara som størst med 75 % (Commercial Reserves P-Rock 2016, USGS 2016). Tilgang på fosfor handler om vår mattrygghet, og også om vår matsikkerhet. Knapphet på fosfor er geopolitikk, siden 80 % av verdens reserver er fra ustabile regimer (Se Avfall Norge notat fra mars 2018). I en situasjon der det er knapphet på fosfor, vil de landene med mest ressurser og riktige forbindelser få førsterett på fosfor av god nok kvalitet.

EU har nylig revidert sin gjødselsforskrift. Denne gjelder både kunstgjødsel og også organiske gjødselvarer, altså gjødsel som kommer fra for eksempel kompost og rester fra biogassanlegg. Denne revisjonen innebærer at gjødselvarer vil kunne handles fritt i EU. Det åpner for at det som nå er avfall fra blant annet oppdrettsnæringen, kan bli et etterspurt produkt og en inntektskilde.

COWI og NIBIO gjorde i 2017 en studie av muligheter for bedre utnyttelser av fosfor i organiske restprodukter i Norge. Studien konkluderer med at Norge har et fosforoverskudd, likevel importerer vi fosforgjødsel. Miljødirektoratet selv skriver at

“Det er et stort potensial til å utnytte en større andel av fosforet som er i omløp i Norge. Dersom fosforet utnyttes bedre, vil importen av mineralsk fosfor kunne reduseres betraktelig. Størst potensiale for bedre ressursutnyttelse av fosfor ligger i slam fra fiskeoppdrett og i organisk avfall.”

Fosfor som slippes ut direkte til vassdrag bidrar til økt algeproduksjon som forurensrer vassdrag. Ved å gjenvinne fosfor vil man altså kunne bidra til renere vassdrag, og på den måten kunne nå målene i vannforskriften og overholde våre internasjonale forpliktelser.

Gjennom å tenke sirkulærøkonomi, herunder satsing på biogass og utvikle markeder for lønnsom bruk av biogjødsel, kan Norge utnytte den fosforen vi allerede har. Det vil gi bedre utnyttelse av ressursene vi har, gi bedre matsikkerhet, bidra til å nå målene i vannforskriften og ikke minst gi mulighet for økt inntjening i en grønn, framtidsrettet næring.

Svar:

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet vurdert behovet for en bedre utnyttelse av fosfor i Norge, og hva som eventuelt vil være de viktigste aktiviteter og tiltak å iverksette. Det er en rekke ulike kilder med innhold av fosfor, og fosformengder finnes i forbindelse med en rekke produkter og prosesser, blant annet i husdyrgjødsel, avløps slam, utslipp fra fiskeoppdrett, slakteriavfall, matavfall og mineralgjødsel. Det er et potensiale for bedre utnyttelse av fosfor i Norge, og for innovasjon på området. Arbeidet med bedre ressursutnyttelse av fosfor berører flere myndigheter, fagetater og aktører, og Mattilsynet, Landbruksdirektoratet og Fiskeridirektoratet har inngått i en referansegruppe for det faglige arbeidet. Andre prosesser som arbeidet med gjødselvareregelverket er også relevant, og det foregår endringsarbeid knyttet til EUs regelverk på området. Stortinget har bedt regjeringen utrede virkemidler og tiltak for å legge til rette for fosforgjenvinning i Norge, jf. vedtak nr. 490 fra 12. april 2018. Jeg vil i samarbeid med andre berørte departementer vurdere hvordan vi kan gå videre med dette arbeidet, og komme tilbake til Stortinget på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 508**Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 13. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

I 2014 anbefalte Miljødirektoratet med fler å stramme inn grenseverdiene for tillatte nivåer av svevestøv (PM10 og PM 2,5) i uteluft. Noen innstramminger er gjort, men i debatten om Innst. 301 S (2014-2015) sa daværende Klima og miljøminister Tine Sundtoft: "Det er også besluttet at en ytterligere innskjerping skal vurderes fra 2020, basert på et oppdatert kunnskapsgrunnlag som skal utarbeides i 2018." Når kommer det nye kunnskapsgrunnlaget, og står regjeringen fast på at grenseverdiene skal innskjerpes fra 1. januar 2020?

Svar:

Grenseverdiene for svevestøv ble endret fra 1. januar 2016. I forurensningsforskriften kapittel 7 ble både års- og døgnmiddelkonsentrasjon for PM10 og årsmiddelkonsentrasjon for PM2,5 skjerpet. Bakgrunnen for endringene var anbefalingene i rapporten "Grenseverdier og nasjonale mål" (M-129/2014) utarbeidet av Miljødirektoratet, Vegdirektoratet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. For å ta høyde for teknologiske fremskritt eller ny kunnskap om tiltak og helseeffekter, anbefalte

etatene videre at det i 2018 ble gjennomført en oppdatering av potensialet for å skjerpe grenseverdiene ytterligere. For å følge opp denne anbefalingen ga Klima- og miljødepartementet, Samferdselsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet 10. mai 2018 Miljødirektoratet i samråd med Vegdirektoratet og Folkehelseinstituttet følgende oppdrag:(i) Oppdatere kunnskapsgrunnlaget for hvilke grenseverdier for svevestøv (PM10 og PM2,5) som bør gjelde fra 2020, herunder vurdering av samfunnsøkonomisk nytte og gjennomførbarheten av utslippsreduksjoner(ii) Foreslå eventuelle nødvendige endringer i grenseverdiene for svevestøv (PM10 og PM2,5) fra og med 2020 Den ferdige rapporten skal inneholde en kort sammenligning og kommentar til om anbefalingene er i tråd med, eller avvikende fra, praksis i andre sammenlignbare land.Oppdraget ble opprinnelig gitt med frist 1. juni 2019. Etatene har imidlertid bedt om noe mer tid på oppdraget, frem til november 2019, blant annet for å dra nytte av resultatene fra andre pågående prosesser innenfor luftkvalitetsfeltet. Jeg tar derfor sikte på utsette fristen for oppdraget til 1. november 2019.Regjeringen vil på bakgrunn av anbefalingene fra direktoratene vurdere om grenseverdiene skal innskjerpes.

SPØRSMÅL NR. 509**Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 10. desember 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Kan finansministeren gjøre rede for realveksten i statsbudsjettets utgifter på politikkområder som tidligere er framstilt i tabell 4.1 i Prop. 1 S for 2018, dvs. inkludere de politikkområder som er utelatt i årets framstilling, jf. bakgrunnen for spørsmålet?

BEGRUNNELSE:

Gul bok har lenge inneholdt en oversikt over utviklingen i politikkområder for den siste tiårsperioden. For budsjettet i 2019 er denne tabellen (4.1) komprimert til kun å

omtale helse, samferdsel og forsvarsformål. Arbeiderpartiet anser dette som viktig i statsbudsjettet og etterlyser en framstilling for følgende politikkområder:

- *Internasjonal bistand*
- *Utdanning (herunder statlige bevilgninger til opplæring og barnehager, høyere utdanning og forskning under kunnskapsdepartementet)*
- *Kultur og trossamfunn*
- *Rettsvesen og beredskap, inkl. Svalbardbudsjettet*
- *Utlendingsområdet, inkl. integrering av innvandrere*
- *Kommunal og modernisering utenom kommunale rammetilskudd*

- *Arbeid og sosiale formål*
- *Helse (spesialisthelsetjenesten og andre helseformål)*
- *Barn, familie og likestilling*
- *Næringsformål, herunder næring og fiskeri, landbruk og mat*
- *Olje og energi, utenom statlig petroleumsvirksomhet*
- *Samferdselsformål, herunder vei og jernbaneformål og andre samferdselsformål*
- *Forsvarsformål*
- *Klima og miljø*
- *Statlig administrasjon, EØS-finansieringsordninger mv.*
- *Rammeoverføring til kommunene*
- *Kompensasjon for merverdi til offentlig forvaltning og private*
- *Renter på statsgjeld*
- *Statlig petroleumsvirksomhet*

Svar:

I Prop. 1 S (2018-2019) Statsbudsjettet 2019 er fremstillingen i kapittel 4 kortet ned fra tidligere fremlegg ved at presentasjonen og tabell 4.1 viser realveksten på utvalgte politikkområder, i tillegg til den samlede underliggende utgiftsveksten. Vedlagt følger en tabell som inkluderer øvrige politikkområder i tråd med tidligere fremlegg. I lys av tiden til rådighet gjør jeg oppmerksom på at beregningene for strukturendringer under øvrige politikkområder ikke er kvalitetssikret i samme omfang som de områdene som ble presentert i Gul bok 2019. I sum skal likevel tabellen i hovedsak gi et godt bilde av utgiftsutviklingen siden 2009. Jeg gjør oppmerksom på at sammenlignet med tabellen i Gul bok 2019 er «Andre samferdselsformål» korrigert for en feil. I vedlagte tabell er utgifter for redningstjenesten korrekt ført under Justis- og beredskapsdepartementet og klassifisert under «Rettsvesen og beredskap». Vedlegg:

Utviklingen på politikkområder 2009-2019	Nominell verdi i mrd. kroner				Gjennomsnittlig årlig realvekst		
	2009	2013	2018	2019	2009 - 2013	2013 - 2018	2018 - 2019
Politikkområde							
Internasjonal bistand	22,1	25,5	29,8	32,4	-0,1 %	0,4 %	5,7 %
Utdanning							
- Statlige bevilgninger til opplæring og barnehager	7,7	9,5	15,0	15,6	2,2 %	6,5 %	1,2 %
- Høyere utdanning og forskning under Kunnskapsdepartementet	38,4	46,0	59,5	61,6	1,3 %	2,6 %	1,3 %
Kultur og trossamfunn	8,0	10,6	14,2	14,7	3,5 %	2,9 %	0,7 %
Rettsvesen og beredskap inklusiv Svalbardbudsjettet	19,4	26,3	37,3	38,9	3,8 %	3,1 %	1,5 %
Utlendingsområdet inkl. integrering av innvandrere	10,0	13,5	20,2	16,1	4,3 %	5,4 %	-22,4 %
Kommunal og modernisering utenom kommunale rammetilskudd	12,9	14,9	18,6	18,8	0,8 %	1,7 %	-1,4 %
Arbeid og sosiale formål	25,9	27,0	31,6	29,4	-2,3 %	0,3 %	-9,6 %
Helse							
- Spesialisthelsetjenesten	95,8	117,1	149,7	160,1	1,5 %	2,2 %	4,0 %
- Andre helseformål	8,9	10,4	18,4	19,3	1,1 %	8,9 %	2,4 %
Barn, familie og likestilling	23,0	24,7	27,2	27,3	-0,3 %	-0,5 %	-0,4 %
Næringsformål							
- Næring og fiskeri	9,7	10,0	16,3	14,0	-2,9 %	7,1 %	-16,3 %
- Landbruk og mat	15,0	17,0	19,0	19,3	-0,7 %	-0,5 %	-1,5 %
- Olje- og energi utenom statlig petroleumsvirksomhet	3,4	5,1	3,4	3,5	6,8 %	-10,7 %	0,6 %
Samferdselsformål							
- Vei og jernbaneformål	24,0	36,3	57,5	63,6	7,7 %	7,2 %	4,4 %
- Andre samferdselsformål	4,5	5,9	8,8	9,3	3,3 %	5,1 %	2,8 %

Forsvarsformål	32,3	36,3	49,7	52,9	-0,7 %	3,7 %	3,9 %
Klima og miljø	6,5	8,4	13,0	13,7	3,3 %	6,0 %	3,0 %
Statlig administrasjon, EØS-finansieringsordninger mv.	17,4	19,5	25,4	26,9	-0,7 %	1,5 %	3,0 %
Rammeoverføringer til kommunene	111,6	145,3	174,2	181,7			
Kompensasjon for merverdiavgift til offentlig forvaltning og private	20,5	23,8	32,0	33,4			
Renter på statsgjeld	20,3	12,3	9,3	10,6			
Statlig petroleumsvirksomhet	24,7	33,6	25,0	27,0			

SPØRSMÅL NR. 510

Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 12. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt at klimautslippene i 2020 skal være 46,6–48,6 mill. tonn CO₂. Leder i Energi- og miljøkomiteen Kjetil Stenseth (V) sa 3.12 til spørsmål om regjeringen bryter egne forpliktelser og løfter: «Frem mot 2020, så når vi ikke de målene som vi i fellesskap i Stortinget har satt». Statsråd Elvestuen sa samme dag at regjeringen ikke bryter klimaforliket. Kan statsministeren utvetydig avklare og begrunne om Norge når klimamålet for 2020?

BEGRUNNELSE:

Statsministeren var ikke til stede i stortinget når statsbudsjettet for 2019 ble vedtatt. Statsministeren kunne derfor heller ikke svare på om hun er enig i grunnlaget for mistillitsforslaget til MDG, som sier at regjeringen ikke kan ha stortingets tillit siden regjeringen har levert et forslag til statsbudsjett for 2019 som ikke vil innfri Norges vedtatte klimamål for 2020.

Det har i debatten om dette oppstått full forvirring om hva regjeringen og regjeringspartiene faktisk mener om klimamålet for 2020; om det skal nås eller ikke. Siden det kun gjenstår 2 år og dagens utslipp at langt over målet for 2020 er det, i lys av at statsbudsjettet ikke inneholder noen plan for å nå målet, spesielt urovekkende med denne typen uklarhet og mangel på målstyring.

Ifølge klimaforliket vedtatt av stortinget skal de norske klimagassutslippene i 2020 være mellom 46,6–48,6 millioner tonn CO₂ - statsbudsjettet for 2019 sier at nor-

ske utslipp av klimagasser vil være 50,8 millioner tonn CO₂ i 2020.

Leder i Energi- og miljøkomiteen Kjetil Stenseth (V) svarte i Dagsnytt 18 den 3.12 på spørsmål om regjeringen bryter deres egne forpliktelser og løfter:

«Frem mot 2020, så når vi ikke de målene som vi i fellesskap i Stortinget har satt».

Det er noe annet en klima- og miljøminister Ola Elvestuen sa på Politisk kvarter samme dag hvor han hevder at regjeringen ikke bryter klimaforliket. Det er derfor viktig at statsministere utvetydig avklarer og begrunner om Norge når det vedtatte klimamålet for 2020.

Svar:

Norge skal fram til 2020 kutte i de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990. Vår internasjonale forpliktelse under Kyotoprotokollen etablerer et utslippsbudsjett for perioden 2013 til 2020 som er i tråd med det norske 2020-målet. Det forventes at bidragene fra nasjonale tiltak, det europeiske kvotesystemet og statens kjøpsprogram for kvoter vil være tilstrekkelig til at Norge overholder sin utslippsforpliktelse i 2020.

I tillegg til det globale målet ble det i klimaforliket fra 2008 også fastlagt en ambisjon om å ta deler av det globale 2020-målet med nasjonale utslippskutt. Det ble senere lagt til grunn at det kunne være realistisk å ha en ambis-

jon om å redusere de innenlandske utslippene med 12-14 millioner tonn CO₂ (dette inkluderer ikke opptak i skog), sammenlignet med de framskrevne utslippene i 2020. Dette var basert på den gjeldende framskrivningen av utslipp fra nasjonalbudsjettet i 2007. I denne framskrivningen var det estimert at utslipp ville være 60,6 millioner tonn i 2020. Ambisjonen ble dermed operasjonalisert til at Norges utslipp ikke skal overstige mellom 46,6 og 48,6 millioner tonn i 2020. I både klimaforliket fra 2008 og 2012 ble det pekt på at usikkerheten er stor når det gjelder den økonomiske og teknologiske utviklingen og når det gjelder effekten av virkemidler. I klimaforliket fra 2012 ble det nevnt at teknologiutviklingen, kostnadene ved klimatilnær, befolkningsveksten, den økonomiske veksten og utslippsutviklingen innenfor petroleumssektoren ville ha betydning for når ambisjonen nås. Disse faktorene må tas i betraktning når man skal vurdere status for måloppnåelsen i 2020.

I 2018 gjorde SSB endringer i energiregnskapet og –balansen, noe som også medførte endringer i det nasjonale utslippsregnskapet og de historiske utslippstallene. Framskrivningene henger tett sammen med utslippsregnskapet, og endringen i 2018 medførte også at framskrivningen av utslipp som var gjort i 2007 ble justert for å sikre konsistens mellom framskrivninger som er laget i ulike år. Med nye framskrivninger og nye historiske tall så er ambisjonen justert slik at utslippene bør reduseres til mellom 45,5 og 47,5 millioner tonn i 2020. Metodeendringer

medfører altså at ambisjonen blir rundt en million tonn strammere enn i tidligere beregninger.

De oppdaterte framskrivingene i statsbudsjettet for 2019 viser et utslipp i 2020 på rundt 50,8 millioner tonn. Det gir et gap til 2020-ambisjonen på rundt 3-5 millioner tonn. Det er kort tid igjen til 2020, det blir derfor vanskelig å nå et utslippsnivå på 45,5-47,5 millioner tonn.

Jeg vil påpeke at framskrivingene ikke er regjeringens plan, men en faglig vurdering av hvordan utslippene vil utvikle seg fremover med en videreføring av dagens vedtatte politikk. Den gir dermed et bilde av hvordan norske utslipp av klimagasser kan utvikle seg gitt at blant annet omfang og satser for CO₂-avgiften og andre avgifter holdes på dagens nivå og at for eksempel bevilgninger til Enova og annen teknologiutvikling holdes konstant. Regjeringens nye satsinger i 2019-budsjettet er ikke inkludert i vurderingen. Framskrivningene oppdateres hvert andre år for å fange opp ny politikk og teknologisk utvikling.

Regjeringen tar klimamålene på alvor. Våre prioriterte i 2019-budsjettet etter enigheten med Kristelig folkeparti som blant annet inkluderer en tydelig satsing på kollektivtransport, en økning på 444,5 millioner til Enova, økt satsing på klimasats sammen med betydelig økning i elbilsalget, vil gi ytterligere utslippsreduksjoner de neste årene.

Siden 2013 har det forventede utslippsgapet blitt redusert fra rundt 7,5 millioner tonn til i overkant av 3 millioner tonn. Regjeringen vil fortsette innsatsen for å nå ambisjonen for nasjonale utslippskutt så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 511

Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 12. desember 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Vil kulturministeren se nærmere på om også aviser med Nordsamiske sider burde vært en del av tilskuddsordningen for samiske aviser, og kan hun gi en oversikt over hvordan tilskuddene til samiske aviser i 2019 vil fordele mellom de ulike mottakerne?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket for statsbudsjettet 2019 mellom regjeringen og Krf er det bevilget 5 millioner mer til samiske aviser enn regjeringens opprinnelige budsjett. Det er flere aviser som har samisks nyhetsstoff i større eller mindre

omfang. De fleste er omfattet av tilskuddsordningen for samiske aviser, men ikke alle. Kronstadposten i Alta får ikke tilskudd. Kanskje fordi forskrift om tilskudd til samiske aviser er utarbeidet før de startet opp. I forskriftens § 9 er aviser med sider på Lulesamisk og Sørsamisk pekt på som tilskuddsmottakere - men der står det ingenting om aviser med sider på Nordsamisk, språket som benyttes på en del sider i Kronstadposten.

Svar:

Regjeringen tar sikte på å legge fram en stortingsmelding om mediestøtte om kort tid. I meldingen vil endringer i

tilskuddsordningene på medieområdet vurderes. Jeg kan bekrefte at vurderingen også vil inkludere tilskuddsordningen for samiske aviser. Produksjonstilskuddet til samiske aviser er rettet mot aviser som har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, uavhengig av hvilket språk som brukes. En del av produksjonstilskuddet tildeles likevel på bakgrunn av antall produserte sider samisk tekst. Med andre ord stimulerer ordningen til bruk av alle samiske språk. I tillegg kan inntil 4 prosent av bevilgningen tildeles innhold produsert på lule- eller sørsamisk i aviser som ikke har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe. Tilskuddet ble innført nettopp fordi de samiske avisene som mottok produksjonstilskudd i hovedsak benyttet nordsamisk og norsk. Ordningen ble først innført for lulesamisk, som følge av Stortingets behandling av St.meld. nr. 33 (2001-2002). Senere ble ordningen utvidet til også å omfatte sørsamisk. Per i dag er det ikke mulig å beregne tilskuddet til samiske aviser for

2019. Endelig vedtak om tilskudd for 2019 fattes normalt ikke før i oktober samme år. Dette skyldes at beregningen er basert på opplysninger som ikke foreligger før nærmere sommeren, inkl. opplag, utgivelseshyppighet, utbytte og konsernbidrag for 2018. En foreløpig beregning basert på fordelingen i 2018, med tillegg av en økning i det totale tilskuddet på fem millioner kroner (fra kr 28 100 000 til kr 33 100 000), gir følgende fordeling: 20172018+ 5 mill kr Økning kr Økning % ÅVVIR15 302 51415 627 52318 408 2052 780 68215,1056 SÅGAT11 099 09011 348 46413 367 7632 019 29915,1057 SNÅSNINGEN 489 216 510 910 601 807 90 89715,1041 LOKALAVISA NORDSALTEN 609 024 613 092 722 169 109 07715,1040 TOTALT 27 499 84428 099 98933 099 9444 999 95515,106% Jeg gjør likevel oppmerksom på at den endelige fordelingen vil avhenge av en rekke forhold som ikke er kjent på dette tidspunktet.

SPØRSMÅL NR. 512

Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 10. desember 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

For hvilken sum kjøper norske kommuner og den norske stat hhv. varer og tjenester fra private selskap, og anslagsvis hvor stor andel av dette kjøpes fra selskap med eiere registrert i lavskatteland etter skatteloven, og hvor stor andel fra land som omfattes av NOKUS-reglene?

Svar:

Ifølge statistikk fra SSB utgjorde offentlige innkjøp i 2016 totalt 500 mrd. kroner. Oppdatert statistikk om omfanget av offentlige innkjøp i 2017, vil bli publisert av SSB 20. desember 2018. Offentlige innkjøp fordelte seg på følgende måte i 2016: Statsforvaltningen ekskl. Forsvaret 206 mrd. Kommuner 157 mrd. Fylkeskommuner 36 mrd. Forsvaret 26 mrd. Statlig forretningsdrift ekskl. oljesektoren 6 mrd. Oljesektoren 63 mrd. Kommunal og fylkeskommunal forretningsdrift 6 mrd. SSBs statistikk om offentlige innkjøp omfatter utgifter til varer, tjenester og bruttorealinvesteringer i statlig og kommunal forvaltning, samt tilsvarende innkjøp foretatt av statlig og kommunal forretningsdrift. Innkjøp foretatt av offentlig eide foretak for øvrig, er ikke med i statistikken. Jeg viser ellers til SSBs

nettside om offentlige innkjøp: <https://www.ssb.no/ offentlig-sektor/statistikker/offinnkj> På statistikksidene til Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) er det gitt tall og grafisk fremstilling av utviklingen i SSBs statistikk for offentlig innkjøp: <https://www.difi.no/rapporter-og-statistikk/nokkeltall-og-statistikk/innkjop#7233>. På den samme nettsiden finnes også informasjon om Difis innkjøpsstatistikk. Denne statistikken er basert på statsregnskapet og dekker bare bruttobudsjettet statsforvaltning. Dette utgjør 25 pst. av de 500 milliardene som SSBs statistikk omfatter. Til gjengjeld er Difis statistikk mer detaljert og brutt ned på ulike kategorier, artskontonivå, departementsområder og virksomheter. Det foreligger ikke tall for offentlige innkjøp fra selskaper i lavskatteland og andel av disse som omfattes av NOKUS-reglene.

SPØRSMÅL NR. 513**Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 12. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

I Grane kommune i Nordland har de nå i over et år betalt bompenger for en viktig utbedring av E6 som likevel ikke skjer.

Mener Frps samferdselsminister at dette er god bompengepolitikk?

BEGRUNNELSE:

I 2013 gikk Frp til valg på at bompengordningen skulle avskaffes. Ifølge Statens Vegvesen var det i fjor høst 60 flere bomstasjoner på norske veier enn det var da Frp og Høyre overtok regjeringsmakten. Og flere skal det bli. I Nasjonal transportplan for 2018-2020 legger regjeringen opp til å kreve inn 10,9 milliarder kroner hvert år i bompenger, noe som er ny rekord. Frp har ved flere anledninger fastholdt at bompengene skal knyttes til vegprosjektene.

Svar:

Eg vil vise til at E6 Helgeland sør omfattar to delprosjekt, ein vegutviklingskontrakt som opphavelig omfatta sju delstrekningar, og prosjektet Kappskarmo – Brattåsen – Lien der tradisjonelle konkurranseformer blir nytta, jf. Prop. 148 S (2014-2015). Anleggsarbeida på vegutviklingskontrakten starta i mai 2017. På prosjektet Kappskarmo – Brattåsen – Lien starta anleggsarbeida på delstrekningen Kappskarmo – Brattåsen – Svenningelva i august 2018. Kostnadene for vegutviklingskontrakten vart høgare enn

føresett, og i samband med detaljprosjekteringa av strekningen vidare frå Svenningelva til Lien er det avdekkja vanskelege grunnforhold. Den siste kostnadsgjennomgangen til Statens vegvesen inneber derfor at prognosen for sluttkostnad er auka med om lag 860 mill. kr ut over fastsett styringsramme og om lag 390 mill. kr ut over fastsett kostnadsramme for prosjektet. I forhold til det som er lagt til grunn i Prop. 1 S (2018-2019), er prognosen for sluttkostnad auka med om lag 490 mill. kr. Dette viser at kostnadsstyringa i vegprosjekt framleis kan betrast. Som omtalt i Prop. 148 S (2014-2015), er både E6 Helgeland nord og E6 Helgeland sør meir fleksible enn enkeltprosjekt ved at omfanget av utbygginga som inngår i vegutviklingskontraktane, kan tilpassast økonomiske rammer. Det er lagt opp til at utbygginga kan styrast mot ein fastsett sluttsum ved å bruke opsjonsvilkår i kontraktane. For E6 Helgeland sør var dei to sørlegaste delstrekningane slike opsjonsstrekningar som kunne takast ut av kontrakten dersom dette skulle bli nødvendig. Statens vegvesen har dessverre sett det nødvendig å gjere dette. Sjølv om opsjonsstrekningane Trøndelag grense – Majahaugen (4,2 km) og Flyum – Kappfjellia (5,5 km) er tatt ut av prosjektet, blir det gjennomført ei omfattande utbygging av E6 i Grane kommune. Eg viser i den samanhengen til at av dei resterande om lag 70 km som skal utbetrast/byggjast om, ligg om lag 40 km i Grane kommune. Bompengane som er samla inn vil vere med å finansiere denne utbygginga. Regjeringa vil utover dette halde fram sitt arbeid for å redusere bompengane.

SPØRSMÅL NR. 514**Innlevert 4. desember 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 12. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

I ett år har bilister betalt henholdsvis 31 og 76 kroner hver gang de passerer to bompengestasjoner, en nord og en sør for kommunesenteret Trofors i Grane på Helgeland. Bompengene skulle være det lokale veibidraget. Nå er folk svært oppgitte etter å ha fått beskjed om at utbedringen av

de sørligste veistrekningene på E6 i Nordland likevel ikke skal gjennomføres. Hva mener ministeren om dette, og hva kan han gjøre for å rette opp i situasjonen?

BEGRUNNELSE:

I fjor ble det satt opp to bompengestasjoner, en nord og en sør for kommunesenteret Trofors i Grane på Helgeland, i følge NRK Nordland. Bompengene skulle være kommunens bidrag til den store utbedringen av E6 på Helgeland som pågår. Derfor har bilister og vogntog siden september i fjor betalt henholdsvis 31 og 76 kroner hver gang de passerer, mens kommunen har garantert for delfinansieringen av veiprojektet. Pengene skulle blant annet gå til å utbedre den kanskje aller dårligste delen av E6 gjennom Nordland, nemlig den delen av E6 som går langs Majavatn helt sør i fylket. I Grane har de betalt bompenger og ventet på at den sørligste delen av veipakken skulle bli utbedret. Nå sitter de igjen med svarteper. Innbyggerne får nå faktisk ikke den veien de har vært med på å betale for.

Svar:

Eg vil vise til at E6 Helgeland sør omfattar to delprosjekt, ein vegutviklingskontrakt som opphavelag omfatta sju delstrekningar, og prosjektet Kappskarmo – Brattåsen – Lien der tradisjonelle konkurranseformer blir nytta, jf. Prop. 148 S (2014-2015). Anleggsarbeida på vegutviklingskontrakten starta i mai 2017. På prosjektet Kappskarmo – Brattåsen – Lien starta anleggsarbeida på delstrekningen Kappskarmo – Brattåsen – Svenningelva i august 2018. Kostnadene for vegutviklingskontrakten vart høgare enn

føresett, og i samband med detaljprosjekteringa av strekningen vidare frå Svenningelva til Lien er det avdekkja vanskelege grunnforhold. Den siste kostnadsgjennomgangen til Statens vegvesen inneber derfor at prognosen for sluttkostnad er auka med om lag 860 mill. kr ut over fastsett styringsramme og om lag 390 mill. kr ut over fastsett kostnadsramme for prosjektet. I forhold til det som er lagt til grunn i Prop. 1 S (2018-2019), er prognosen for sluttkostnad auka med om lag 490 mill. kr. Dette viser at kostnadsstyringa i vegprosjekt framleis kan betrast. Som omtalt i Prop. 148 S (2014-2015), er både E6 Helgeland nord og E6 Helgeland sør meir fleksible enn enkeltprosjekt ved at omfanget av utbygginga som inngår i vegutviklingskontraktane, kan tilpassast økonomiske rammer. Det er lagt opp til at utbygginga kan styrast mot ein fastsett sluttsum ved å bruke opsjonsvilkår i kontraktane. For E6 Helgeland sør var dei to sørlegaste delstrekningane slike opsjonsstrekningar som kunne takast ut av kontrakten dersom dette skulle bli nødvendig. Statens vegvesen har dessverre sett det nødvendig å gjere dette. Sjølv om opsjonsstrekningane Trøndelag grense – Majahaugen (4,2 km) og Flyum – Kappfjellia (5,5 km) er tatt ut av prosjektet, blir det gjennomført ei omfattande utbygging av E6 i Grane kommune. Eg viser i den samanhengen til at av dei resterande om lag 70 km som skal utbetrast/byggjast om, ligg om lag 40 km i Grane kommune. Bompengane som er samla inn vil vere med å finansiere denne utbygginga. Regjeringa vil utover dette halde fram sitt arbeid for å redusere bompengane.

SPØRSMÅL NR. 515

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 10. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvilket Nav-kontor har ansvar for å behandle søknader fra norske statsborgere som er folkeregistrerte i en norsk kommune, men uten fast bopel, og som oppholder seg store deler av tiden i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet er basert på en konkret henvendelse. Utenlandsoppholdet gjelder Sverige. Bakgrunnen for oppholdet der er psykiske problemer. Vedkommende har heller ikke fast bopel i Sverige. Pårørende bruker mye av egne

midler fordi ingen Nav-kontor vedkjenner seg ansvar for vedkommende. Personen er uføretrygdet.

Svar:

Jeg forstår det slik at dette spørsmålet gjelder en person som mottar uføretrygd og som oppholder seg i Sverige. De fleste saker etter folketrygdloven behandles ikke i de lokale NAV-kontorene, men i egne saksbehandlingsenheter. Det er da ikke avgjørende hvor søker er folkeregistrert. Brukeren kan ringe kontaktsenteret eller lese på nav.no for informasjon om hvor og hvordan man søker på de ulike ytelsene. Dersom det gjelder sosialhjelp etter

sosialtjenesteloven, behandles søknadene av den kommunale delen i NAV-kontoret. Hovedregelen er at oppholdskommunen er ansvarlig for å yte hjelp. Det kan være tilfeller der uføretrygdede har behov for hjelp til å disponere midlene sine. Da kan folketrygdytelsen på visse vilkår utbetales til andre enn den berettigede, se folketrygdloven § 22-6. Midlene skal i slike tilfeller disponeres til beste for den det gjelder. Dersom pårørende til en uføretrygdet mener det er grunnlag for at andre bør disponere ytelsene til den trygdede, kan de henvende seg til

NAV kontaktsenter for nærmere veiledning. Det opplyses i spørsmålet at dette gjelder en person som oppholder seg i Sverige. Dersom en person flytter til et annet land, skal vedkommende normalt melde fra til folkeregisteret og til Arbeids- og velferdsetaten hvis det utbetales ytelse fra folketrygden. Uføretrygd fra Norge vil i utgangspunktet fortsatt bli utbetalt til en person som er flyttet til Sverige. Uføretrygdede og pensjonister vil kunne oppholde seg deler av året i utlandet uten å måtte melde flytting. Folketrygdloven har bestemmelser om dette i kap.2.

SPØRSMÅL NR. 516

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 12. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Bør ikke nødvendige trafikksikkerhetstiltak og framkommelighet for nyttekjøretøy på omkjøringsvegen sikres før tunnelene på Lunner stenges over lengre tid, og hvordan vil ministeren sikre at trafikksikkerheten ivaretas på omkjøringsvegen der trafikken vil 10-dobles og der skolebarn bl.a. krysser vegen?

BEGRUNNELSE:

Staten legger opp til en omfattende og nødvendig tunnelrehabilitering på mange riks- og europaveger. Dette bl.a. med bakgrunn i direktiv fra EU som medfører økte krav til tunneler i Norge. Dette er kostbare, men nødvendige tiltak. Samtidig medfører stenging av tunneler konsekvenser for bilister og nyttekjøretøy, samt beboere, myke trafikanter og daglige brukere av det som blir omkjøringsveger. Et eksempel nå på dette er stenging av Grua- og Røstetunnelen på Rv. 4 i Lunner som skal stenges fra uke 1, med omkjøringsveg over Grua sentrum på Fv. 16. Her har Statens vegvesen i 2016 regulert inn tiltak på nevnte omkjøringsveg – både for å bedre trafikksikkerheten og for å bedre framkommelighet for større nyttekjøretøy. Planen er vedtatt og godkjent i kommunen. Ingen av nevnte tiltak er gjennomført av Statens vegvesen før vegen nå blir omkjøringsveg i en lengre periode. Statens vegvesen svarer på henvendelse fra kommunen at dette skyldes manglende finansiering. Kommunen, beboere og brukere av vegen uttrykker nå svært stor frustrasjon over dette og frykter trafikksikkerheten på en veg som ikke er beregnet for så stor trafikk. Dette forsterkes av at stenging

og bruk av omkjøringsveg gjøres på en tid av året hvor det er snø, glatt og mørke.

Svar:

Røste- og Lunnertunnelen på E16 og Gruatunnelen på rv. 4 sto ferdige i 1992. Mykje av utstyret i tunnelane er gammalt og må skiftast ut, først og fremst av omsyn til trafiktryggleiken i og drifta av tunnelane. Statens vegvesen vurderer det derfor som heilt nødvendig å få gjennomført rehabiliteringa no i vinter. Eg har ikkje føresetnader for å overprøve denne vurderinga.

Isamband med arbeidet vil tunnelane bli stengde, og trafikken vil bli dirigert over på fv. 16 via Grua sentrum. I anleggsperioden vil Statens vegvesen gjennomføre ei rekkje tiltak for å betre trafiktryggleiken for gåande og syklende som brukar omkjøringsvegen. Som permanente tiltak vil Statens vegvesen etablere ein fartshump ved det mest brukte gangfeltet samt setje opp betre lys ved to andre gangfelt. For å sikre gåande betre framkomst og betre tryggleik ved kryssing av vegen, vil det også bli montert trafikkllys ved nokre gangfelt i omkjøringsperioden.

I tillegg vil det bli sett inn trafikkvakter ved gangfelt nær barneskulen, og dei mest utsette elevane vil få eigen transport. På denne måten skal tryggleiken for mjuke trafikantar vere ivarettatt, sjølv om trafikken på fylkesvegen aukar når tunnelane på E16 og rv. 4 blir stengde for trafikk. Fartsgrensa på omkjøringsvegen vil også vere låg i omkjøringsperioden.

For bilistane blir det sett inn tiltak i form av forsterka skilting, og omkjøringsvegen blir brøyta, salta og strødd etter same standard som rv. 4 i denne perioden. Dette vil

gi auka tryggleik for alle trafikantgrupper og sikre framkomsten for biltrafikken.

Dei fleste nyttekøyretøy kan bruke fv. 16 som omkøyingsveg. Dette gjeld likevel ikkje køyretøy med høgde over 3,8 meter, modulvogntog og spesialtransportar.

Desse vil måtte bruke andre riksvegstrekingar via Romerike eller Ringerike i dei om lag 11 vekene det er rekna med at anleggsarbeida vil føregå. Grunnen til dette er ein jernbaneundergang med berre 3,8 meter fri høgde.

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 7. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kragerø kommune er nå helt avhengig av få sikret sin farled for å øke transport fra vei til sjø, som jo er et ønsket miljømål og et avgjørende preventivt tiltak for å unngå nye ulykker som «Full City». Det har vært flere hendelser opp gjennom tidene. Den seneste, som kunne fått uante konsekvenser, skjedde 28.07.2017. M/S Suledrott gikk på grunn i skjærgården utenfor Kragerø sentrum. Kan statsråden ta initiativ til å framskynde Kragerøs plass i NTP for utbedring av farleden i lys av de alvorlige, beskrevne hendelser?

BEGRUNNELSE:

31.07.2009 opplevde landet en stor oljeforurensning ved «Full City havariet». Opprydningskostnadene som dette medførte både økonomisk og miljømessig har vi muligens fremdeles ikke sett sluttresultatet av. Kragerø kommune er i historisk perspektiv en av landets viktigste kommuner sett ut fra den maritime næringens betydning. I dag er byen muligens mest kjent rundt i landet som en av de mest besøkte kommunene fra påske til langt ut på høsten, nettopp på grunn av sin særegne skjærgård og flotte natur. Kragerø kommune er i en situasjon hvor en er avhengig av å få prioritet gjennom Nasjonal Transportplan for å sikre sin farled for å øke transport fra vei til sjø på en samfunnsmessig fornuftig måte, samtidig som en må tenke preventivt for å unngå nye ulykker. Det må nevnes at det har vært flere potensielt alvorlige hendelser opp gjennom tidene, men en har unngått utslipp til sjø av olje eller andre forurensninger. Seneste hendelse som kunne fått uante konsekvenser, skjedde 28.07.2017 da M/S Suledrott gikk på grunn midt i skjærgården og i kort avstand til Kragerø sentrum. Tiltakene som ligger i Nasjonal transportplan omfatter fjerning/utdyping av tre forskjellige grunner/områder i farleden og er kostnadsberegnet til ca. 90 millioner. (Ref. NTP 2018-2029 Meld. St. 33 2016-2017).

Utsprengt masse er planlagt brukt for utfylling for nye landområder som kan danne nye næringsområder m.m. For orden skyld kan nevnes at ved å redusere en avkjørsel fra nye E6 ved Hamar, var det beregnet en gevinst på ca. 250 millioner kroner. I dag er det eksporten og transporten av forskjellige bergarter og byggematerialer som hovedsakelig transporteres sjøveien. I de siste årene har denne eksporten økt betydelig og næringslivet etterlyser bedre farled for å få inn større skip. Det er f.eks. muligheter for NCC å selge grus til overdekking av rørledninger, men da må man inn med større skip enn hva farleden tillater. Dette vil igjen gi økt omsetning og overskudd, bedre kommuneøkonomien samt sikre arbeidsplasser og bosetting - i en by som sliter med helårsbosetting.

Svar:

Regjeringa vil leggje til rette for å utvikle ein konkurransedyktig, trygg og miljøvennleg sjøtransport. Utbeiring av farleier er eit viktig bidrag i dette arbeidet, og for å leggje til rette for overføring av gods frå veg til sjø. Farleiprojektet i innseglinga til Kragerø er eit viktig tiltak som vil gjere farvatnet meir framkomeleg og sikkert, med omsyn til skipstrafikk og miljø. Regjeringa tek utgangspunkt i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 og Stortinget si handsaming av denne (jf. Innst. 460 S (2016-2017) i dei årlege budsjett-prioriteringane. Farleiprojektet i innseglinga til Kragerø ligg i andre del av planperioden, dvs. perioden 2024-2029. Dette er eit av mange viktige farleiprojekt og vil vere ein del av prioriteringa som må gjerast i samband med rulleringa av transportplanen. Regjeringa er opptatt av nytteverdien av dei samla investeringane på samferdselsområdet, og at dette skal gjennomførast på ein kostnadseffektiv måte. Eg vil difor vise til rulleringa av Nasjonal transportplan for eit samla forslag til prioriteringar innan samferdselssektoren, mellom anna prioriteringar av farleiprojekt.

SPØRSMÅL NR. 518**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 7. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at passkontoret på Kongsberg likevel opprettholdes?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen besluttet nylig ny passkontorstruktur. Det stilles høye internasjonale krav til kvalitet på pass, samt sikkerheten ved utstedelsene, noe som nødvendiggjør betydelige endringer. Det knyttes krav til både lokalene som brukes, bemanning og volum på utstedelser for å sikre god kvalitet og et forsvarlig sikkerhetsnivå. Likevel gjør særlige grunner seg gjeldende for områder med høy tetthet av ansatte innen eksportindustri, som Kongsberg. Industriklyngen på Kongsberg driver en global virksomhet med svært høy reiseaktivitet. Mange ansatte opererer dessuten med ekstrapass som er nødvendige i forbindelse med hyppige reiser til utlandet. Disse passene har to års fornyingsintervall, og Kongsberg politistasjon utsteder i dag flere av disse passene enn Drammen og Ringerike politistasjoner gjør til sammen. Muligheten for rask og effektiv passutstedelse er derfor viktig både av hensyn til ansatte og bedriftene, noe som bør tillegges ekstra vekt ved vurderingen av passtrukturen.

Svar:

Det er nødvendig å gjøre endringer i strukturen for utstedelse av pass for å ivareta tilstrekkelig kvalitet og sikkerhet i måten pass utstedes på. Pass er derfor ikke blant de tjenestene publikum kan forvente ved alle politiets tjenestesteder. Jeg vil imidlertid understreke at jeg samtidig er opptatt av å sikre en god service overfor publikum tilpasset lokale forhold. Dette vil politiet sikre ved å tilby utvidede åpningstider, muligheten for drop-in der det er hensiktsmessig, SMS-varsling som skal gi brukerne en påminnelse om når passet nærmer seg utløpsdato, og etablering av mobile passkontor i de distrikter som ikke når kjøretidsmålet. Jeg har hørt diskusjonen knyttet til passkontor på Kongsberg, og deler representantens vurdering av at det internasjonale kompetansemiljøet på Kongsberg tilsier et særlig behov for kort reisevei til nærmeste pass- og ID-kontor. Av hensyn til det lokale næringslivet og deres behov for effektiv reisevirksomhet, har jeg derfor besluttet å etablere et pass- og ID-kontor i Kongsberg. Dette kommer i tillegg til de 77 pass- og ID-kontorene som Politidirektoratet anbefaler. Jeg vil straks gi Politidirektoratet beskjed om min beslutning.

SPØRSMÅL NR. 519**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 10. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå bruk og omfang av såkalla faktaundersøkingar i arbeidslivet?

BEGRUNNELSE:

Viser til NRK.no si sak 01.12.18 om bruk av faktaundersøkingar i arbeidslivet.

Svar:

Det finst ei mengd ulike metodar og verktøy for å jobba med arbeidsmiljø, og ei av desse er såkalla faktaundersøkingar. Metoden vart utvikla i samband med prosjektet "Jobbing utan mobbing". Arbeidet vart leia av Arbeidstilsynet og var eit samarbeid med fleire aktørar, mellom anna partane i arbeidslivet. I utviklinga av metoden deltok fagekspertar frå Universitetet i Oslo, Universitetet i Manchester og Universitetet i Bergen, mellom anna professor Ståle Einarsen, som er intervjuet i NRK-saka stortingsrepresentanten viser til i grunngevinga si.

Målsetjinga med ei faktaundersøking er å medverke til at dei involverte får rask og rettferdig behandling, å forebyggje og løyse saker i den aktuelle verksemda, å unngå negative arbeidsmiljøkonsekvensar ved bruk av konsulentar eller granskarar med uklare mandat, og å medverke til læring om handtering av konflikhtar og mobbing.

Arbeidstilsynet publiserte i 2012 ein rapport der faktaundersøking vart evaluert som metode for å vurdere om den kunne tilrådest av Arbeidstilsynet. Konklusjonen etter denne evalueringa er at Arbeidstilsynet ikkje tilrår faktaundersøking som metode framfor andre metodar, men at dei anerkjenner at prinsippa som ligg til grunn for metoden er viktige prinsipp i handtering av vanskelege saker. Dette er prinsipp som kontradiksjon, personvern, konfidensialitet og skriftleg framstilling.

Arbeidstilsynet opplyser at faktaundersøking er ein krevjande metode som ikkje eignar seg i alle saker og alle

verksemdar. Det som er viktig er at verksemdene tek i bruk dei metodane og verktøya som er tilpassa arbeidsmiljøutfordringane dei står overfor og som er tilpassa eigenskapar ved verksemda og bransjen. Men eg vil understreka at det er arbeidsgjevar sitt ansvar å velje metode. Og det er grunnleggjande at alle metodar som vert nytta til dette føremålet tek vare på kravet i arbeidsmiljølova om at arbeidsmiljøet skal vere fullt forsvarleg. Ei undersøking må altså gjerast på ein måte som ikkje i seg sjølv er i strid med arbeidsmiljølova. Eg registrerer at Arbeidstilsynet meiner at det ikkje er grunnlag for å seie at faktaundersøking som metode er i strid med lova, og at dei heller ikkje har grunnlag for å meine om metoden vert misbrukt eller ikkje. Eg merkjer meg og at Arbeidstilsynet seier at dersom det skulle vise seg at faktaundersøking vert misbrukt i norsk arbeidsliv, vil dei vurdere å bruke meir ressursar på tematikken.

SPØRSMÅL NR. 520

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 11. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

De første hydrogentogene er nå satt i kommersiell drift og vil kunne bidra til vesentlige reduksjoner av klimautslipp sammenlignet med dieseldrevne tog. Vil statsråden på bakgrunn av de åpenbare fordelene som notatet fra SINTEF viser ta initiativ til å vurdere et pilotprosjekt med hydrogentog på Nordlandsbanen?

BEGRUNNELSE:

På oppdrag fra Nordland fylkeskommune har SINTEF utredet muligheten for å ta i bruk hydrogen som energibærer for tog på Nordlandsbanen. I et kortfattet notat konkluderer SINTEF med at Nordlandsbanen er den gjenværende dieseldrevne togstrekning i Norge som vil dra best nytte av hydrogen som nullutslippsdrivstoff, grunnet strekningens lengde og lave trafikk tetthet. Notatet indikerer årlige kostnadsbesparelser i størrelsesorden 380 millioner kroner, sammenliknet med konvensjonell elektrifisering.

SINTEF mener Nordlandsbanen egner seg spesielt bra for å teste hydrogentogets egnethet i Norge, da den byr på de mest

relevante utfordringene med hensyn på rekkevidde, klimatiske forhold og krav til pålitelighet. Hvis et hy-

drogentog fungerer på denne strekningen vil dette kunne overføres til de fleste togstrekningene i Norge.

Svar:

Det blei den 13.11.2018 samrøystes vedtatt at Stortinget ber regjeringa vurdere oppstart av eit forsøk med hydrogentog i mindre skala, for å teste ut om teknologien kan skaleras opp til bruk på dei lange strekningane der det går tog med dieselframdrift i dag. Det er uttrykt ein tydeleg ambisjon om å ta i bruk nye nullutslippsløysingar på jernbanen i Nasjonal transportplan. Regjeringa vil at nullutslippsløysingane skal leggjast til grunn i framtidige offentlege materiallanskaffelser. Ved kjøp av nytt rullande materiell skal dette skje i den grad teknologiutviklingen tilet det. Jernbanedirektoratet skal ha ei aktiv rolle i å koordinere tiltak og bidra til nødvendig kunnskap og samarbeid mellom togoperatørar, togmateriellselskap, togmateriellprodusentar og infrastrukturforvaltar for å leggje til rette for at nullutslippsteknologien blir tatt i bruk i Noreg. Jernbanedirektoratet har i sitt konkurransegrunnlag for Trafikkpakke 2 Nord lagt inn ein økonomisk bonus for uttesting av nullutslippsteknologi, men val av teknologi og tidspunkt for driftssetjing må av juridiske grunnar overlatast til togoperatøren. Bonusordninga i

Trafikkkpakke 2 Nord gjeld kun for togmateriell som har eit framdriftssystem som ikkje slepp ut CO₂, NO_x, partikler eller andre klima- eller miljøskadelege stoff under drift. I trafikkkpakke 2 Nord ligg mellom anna trafikken på Nordlandsbanen. På noverande tidspunkt vil eg ikkje leg-

ge føringar for konkrete strekningar til utprøving av hydrogentog. Vi arbeider vidare basert på Stortingets nylege vedtak, og vil kome attende til dette når vi har gjort fleire vurderingar som oppfølging av vedtaket i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 521

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 12. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Er statsråden kjent med rapporten som Autoriserte Trafikkskoler Landsforening viser til på sine nettsider, og som konkluderer med nedleggelse av en rekke trafikkstasjoner, og vil statsråden ta initiativ til å gjennomføre disse med de konsekvenser dette innebærer?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Autoriserte Trafikkskoler Landsforbund (ATL) konkluderer en fersk rapport bestilt av Regjeringen med at det bør gjennomføres kraftige reduksjoner i tjenestetilbudet til Statens vegvesen. Det kan ifølge ATL om konklusjonene i rapporten blir gjennomført få alvorlige konsekvenser for trafikkskoler og elever. En av hovedkonklusjonene i rapporten er å legge ned et betydelig antall trafikkstasjoner som i dag driver med oppkjøring for bil, MC og tunge klasser. Samtidig vil en nedleggelse av trafikkstasjoner bety at en rekke kjøregårder for MC vil forsvinne.

Svar:

Eg legg til grunn at rapporten det her vises til er Capgemini Consulting sine rapportar frå områdejennomgangen av Statens vegvesen. Som omtalt i Prop. 1 S for 2018 og 2019 blei det i 2017 satt i gong ei områdejennomgang av Statens vegvesen. Områdejennomgangen har vurdert organisering, rapportering og foreløpige resultat av effektiviseringsprogrammet i etaten. Den har òg vurdert om det er mogleg å effektivisere ytterlegare, mellom anna innafor tenestestruktur og –tilbod på trafikant- og køyretøyområdet og innafor støttefunksjonar. Områdejennomgangen viser mellom anna at det er behov for å modernisere trafikant- og køyretøyområdet for å leggje til rette for framtidsretta, brukarorienterte og effektive tenester. Når stadig fleire tenester kan bli utført via nettba-

serte løysingar, utan krav til fysisk oppmøte på ein tenestestad, må ein tilpasse tilbod og struktur for å sikre mest mogleg rasjonell og effektiv drift i tråd med forventningane brukarane har. Statens vegvesen har fått i oppdrag å vidareføre arbeidet med å modernisere trafikant- og køyretøyområdet, og å utforme forslag til ny tenestemodell og -struktur. Forslaget skal ta utgangspunkt i tilrådingane frå områdejennomgangen, men også Statens vegvesen eigne faglege vurderingar. For å sikre ein best mogleg prosess involverer Statens vegvesen aktuelle interessegrupper undervegs i arbeidet. Eg vil òg vise til at lokaliseringsspørsmål skal vurderast i tråd med retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og tenesteproduksjon. Når Statens vegvesen har kome med si vurdering vil departementet sjå nærmare på det vidare arbeidet med reform av trafikant- og køyretøyområdet. Eg viser elles til mitt svar på spørsmål nr. 500 frå representanten Tore Storehaug om at rapportane om kort tid vil bli lagt ut på regjeringen.no.

SPØRSMÅL NR. 522**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 11. desember 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Hva legger statsråden i kriteriet "betydelig innovasjon" for utviklingstillatelser for oppdrett og på hvilken måte skiller Eidfjord Sjøfarm sitt konsept seg fra andre konsepter som oppfyller kriteriet?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i høst fikk Eidsfjord Sjøfarm avslag på søknaden om 17 utviklingstillatelser for prosjektet Eidsfjord Giant. Eidsfjord Giant skulle være et lukket oppdrettsanlegg som er designet for å ligge i sjøen og bruke filtrert sjøvann under produksjonen. Laksen skulle leve i anlegget til den er mellom 2-2,5 kilo, før den blir flyttet ut til åpne anlegg i sjøen. Begrunnelsen for avslaget er i følge media at konseptet ikke oppfyller vilkåret om "betydelig innovasjon".

Svar:

Det følger av laksetildelingsforskriften § 23 b at "Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer." Departementet har videre gitt retningslinjer som gir nærmere beskrivelse av formålet med utviklingstillatelser og hva som skal vektlegges ved behandlingen av søknadene. Både i retningslinjer og tidligere klageavgjørelser er det fastslått at listen for å få tildelt utviklingstillatelse er lagt høyt. Av retningslinjene følger det at forvaltningen i behandlingen av søknadene vil ta utgangspunkt i definisjonen av hva som er utviklingsarbeid og vurdere om det konkrete prosjektet vil innebære tilstrekkelig innovasjon. I punkt 3.2 i retningslinjene heter det:

"Statistisk Sentralbyrå har en definisjon av utviklingsarbeid som ikke er avgjørende, men som gir en viss rettleiding: "Utviklingsarbeid er systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot: å framstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger." Hovedkriteriet er at FoU skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet. Det vil si at løsningen på et problem ikke er opplagt på forhånd, selv ikke for en person som har grunnleggende kjennskap til den kunnskapen som finnes på området. Det kan være prosjektet som sådan eller kombinasjonen av ulike deler av prosjektet som innebærer et nyhetselement. Et normalt konstruksjons- eller planleggingsarbeid, som følger helt etablerte rutiner, regnes ikke som utviklingsarbeid, heller ikke innføring av kjent, etablert teknologi i bedriften. Konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon med påfølgende utvikling regnes som utvikling. Er uttesting ferdig, regnes ikke de første enhetene i en prøveproduksjon som FoU. Utvikling-

sprosjekter kan for eksempel dreie seg om prosjekter hvor ny teknologi innebærer at nye, tidligere uegnede, arealer kan benyttes til oppdrett. I forskriften fremgår det at en referanse ved vurderingen av søknaden vil være hva som er i alminnelig kommersiell bruk i dag - og at utviklingsarbeidet må skille seg vesentlig fra dette."

Jeg vil videre peke på at avgjørelsen av om det skal innvilges tillatelse bygger på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt tillatelse selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og betydelig innovasjon. Når det gjelder den konkrete søknaden som representanten viser til, så er denne saken fremdeles til forberedende klagebehandling i Fiskeridirektoratet. Direktoratet har avslått søknaden, men Eidsfjord Sjøfarm AS har påklaget avslaget. Fiskeridirektoratet arbeider med å vurdere klagen, og vil enten omgjøre sitt eget vedtak eller sende klagen til behandling hos Nærings- og fiskeridepartementet på ordinær måte. Jeg vil derfor på nåværende tidspunkt ikke kommentere den konkrete saken nærmere.

SPØRSMÅL NR. 523**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Et samlet Bioteknologiråd anbefalte 4.12.18 regjeringen om å opprette et offentlig utvalg som kan utrede nærmere forslag til endringer i genteknologilovens bestemmelser om utsetting av genmodifiserte organismer. Vil klima- og miljøministeren sørge for at et eventuelt offentlig utvalg bidrar til å øke kunnskapsgrunnlaget om konsekvenser ved utsetting av genredigerte organismer?

BEGRUNNELSE:

Nye metoder for genmodifisering gir nye muligheter og nye utfordringer. Det er per i dag særlig stor usikkerhet knyttet til langsiktige konsekvenser i økosystemene ved utsetting av genredigerte organismer. Derfor er det behov for et offentlig utvalg som kan utrede nærmere forslag til endringer i genteknologilovens bestemmelser om utsetting av genmodifiserte organismer.

Svar:

Klima- og miljødepartementet mottok 4.12.18 en tilråding fra Bioteknologirådet om genteknologiloven. Bi-

oteknologirådet foreslår en oppmykning av dagens regulering av genmodifiserte organismer i Norge. Det ligger et omfattende arbeid bak tilrådingen. Underveis i sitt arbeid har Bioteknologirådet invitert til debatt, arrangert åpne møter og mottatt mange innspill. Jeg og mitt departement vil nå sette oss inn i rapporten og vurdere videre oppfølging i samråd med Miljødirektoratet. En sentral problemstilling er hvordan vi skal regulere nye genteknologiske metoder, genredigering, som gir muligheter for mer målrettede endringer i arvematerialet til organismer enn tidligere. Av spørsmålene vi her må ta stilling til, er om vi bør styrke kunnskapsgrunnlaget på dette området, og om det skal nedsettes et offentlig utvalg, slik Bioteknologirådet foreslår og Nettverk for GMO-fri mat og før tidligere har tatt til orde for. Representanten Haltbrekken har rett i at genredigerte organismer både gir oss nye muligheter og nye utfordringer. Jeg tar denne situasjonen på største alvor og følger nøye med på utviklingen både i EU og resten av verden. Med tilrådingen fra Bioteknologirådet har vi fått et godt utgangspunkt for videre diskusjoner og avklaringer i Norge.

SPØRSMÅL NR. 524**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 12. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Når kan vi forvente at sekretariatet (Fylkesmannen) har foretatt bestemmelse og avgrensning av fellingsområde for Hobøl-reviret?

BEGRUNNELSE:

Rovviltneemndene i region 4 og 5 vedtok 19/6 d.å. lisensfelling av ulv utenfor og innenfor sonen i Hedmark, Akershus og Østfold fylker. Innenfor ulvesonen sa nemdene at avgrensningen skal skje slik at hensynet til skjerming av individer fra tilgrensende revir, samt genetisk viktige indi-

vider, vektlegges. Nemdene vektla også at det må legges til rette for at uttaket kan gjennomføres mest mulig effektivt i henhold til formålet med å ta ut alle individer innenfor de utpekte revirene. Rovviltneemndenes sekretariat foretar denne avgrensningen.

Avgrensningen og avklaringen av fellingsområde er viktig for en effektiv felling, men krever et omfattende forarbeid blant annet gjennom dialog og tillatelse fra aktuelle grunneiere. I Hobøl-reviret er antallet grunneiere svært høyt, og det vil være tidkrevende å utføre dette arbeidet.

Selv om lisesfellinga i skrivende stund er til klagebehandling i departementet burde det være mulig å gi en avklaring på fellesingsområde slik at forarbeidene kan komme i gang, og en felling igangsettes så snart forholdene ligger til rette for det etter at tillatelse eventuelt er gitt.

Svar:

Vedtaket som de regionale roviltneemndene fattet i første instans, om felling av tre ulveflokker innenfor ulvesona (Slettås, Mangan og Hobøl), er påklaget til Klima- og miljødepartementet. Saken er ikke sluttbehandlet, men en endelig avgjørelse vil foreligge innen kort tid. Avgrensning av eventuelle fellingsområder vil først bli gjort etter at klagegene er behandlet.

SPØRSMÅL NR. 525

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 11. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Når vil Norge få en ny handlingsplan mot voldtekt slik Stortinget har vedtatt, hvordan er prosessen før en ny handlingsplan kommer i stand og kan statsråden redegjøre for hvorfor planen har blitt utsatt?

forankring, sammenheng og helhet i regjeringens arbeid mot voldtekt. Regjeringen har tidligere signalisert fremleggelse av handlingsplanen i løpet av 2018. Arbeidet med handlingsplanen er ikke utsatt, men prosessen med å ferdigstille den er noe forsinket. Handlingsplanen skal legges fram i mars 2019.

BEGRUNNELSE:

I VG helg lørdag 24. november kunne vi lese den sterke historien til en 46 år gammel kvinne som har opplevd å bli voldtatt. Dessverre viser statistikken og nasjonal forekomststudie gjort av NKVTS at 9,4 % av kvinner har opplevd voldtekt. Halvparten av kvinnene som rapporterte voldtekt hadde opplevd voldtekt før fylte 18 år. NKVTS beskriver at det er ingen indikasjoner på at voldtekt har gått ned over tid. Voldtekt er grov kriminalitet. Det er politisk ansvar å sikre at det arbeides kraftfullt for å forebygge voldtekt, og sørge for at kvinner som har blitt utsatt for voldtekt får god helsehjelp og oppfølging i politiet og domstolene. Den forrige handlingsplan mot voldtekt utløp i 2014. Det står et bredt flertall i Stortinget bak vedtak som ber regjeringen legge frem en ny handlingsplan mot voldtekt. Norge har nå vært uten en handlingsplan mot voldtekt i 4 år.

Svar:

Bakgrunnen for handlingsplanen er Stortingets anmodningsvedtak 923, 924, 925 og 926 av 14. juni 2017. Den kommende handlingsplanen utarbeides i samarbeid mellom Barne- og likestillingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Dette for å sikre god

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 11. desember 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Regjeringen jobber med en stortingsmelding om sosial bærekraft og hvordan vi reduserer forskjeller.

Vil boligmarkedet og dets påvirkning på ulikheten i Norge omhandles i stortingsmeldingen?

BEGRUNNELSE:

Boligprisene for brukte boliger i Norge har nesten doblet seg de siste 10 årene. Eksempelvis så økte boligprisene i Oslo og Bærum med 200 % fra 1995 til 2005, fra 2005 til 2015 doblet prisene seg igjen. Lav rente, i tillegg til lav forventet rente, inntektsvekst og lav arbeidsledighet er faktorer som har bidratt til at prisene har blitt høye. Etter finanskrisen var det nærmest byggestopp på grunn av frykt for prisfall, noe som ga et stort etterslep i boligbyggingen. Dette, kombinert med et skattesystem som gjør det mer lønnsomt å investere i bolig enn andre investeringsob-

jekter har ført til en voldsom prisvekst. Dette gir en svært høy terskel for å komme inn. Nye tall viser at færre med lavinntekt nå eier sin egen bolig enn i 2013. Unge i både 20- og 30-årene får hjelp av foreldre eller svigerforeldre for å kunne kjøpe sin første bolig, men ikke alle har denne muligheten. De som ikke eier får ikke ta del i verdistigningen og opplever svært høye leiekostnader. Samtidig opplever mennesker som mottar bostøtte at bo- og levekostnadene er høye. Snittinntektene for de husholdningene som i dag får bostøtte, er 134 000 kr i året, og boutgiftene er 93 000 kr. Slik er boligmarkedet, både eiemarkedet og leiemarkedet, med på å påvirke ulikhetsutviklinga i Norge.

Svar:

Regjeringen arbeider med en melding til Stortinget om ulikhet og sosial bærekraft. Meldingen vil blant annet omtale boforhold og vanskeligstilte i boligmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 527**Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen****Besvart 13. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å forhindre at et utfall som skjedde med nettet i Øst-Finnmark 30.11.2018 skjer igjen?

BEGRUNNELSE:

Fredag 30.11.2018 falt fast telefon, mobilnett, nødnett, nødradio til sjøs og bredbåndsdekninga i Øst-Finnmark fullstendig ut i over 5 timer.

En båt i havsnød måtte reddes av et russisk skip, da nødradioen ikke virket. Et slikt utfall betyr at nødetater ikke kan nås og at dersom det oppstår akutte situasjoner så kan det gå galt. Det er ikke første gang vi opplever slike utfall av all kommunikasjon i Øst-Finnmark, og det betyr at beredskapen er fullstendig fraværende når slike forhold skjer.

Svar:

30. november var det eit større utfall av Telenor sine fast- og mobilnett i fleire kommunar i Finnmark. Utfallet varte i fem timar, og samfunnskritiske tenester var òg nede. Det er alvorleg, og hendinga viste kor sårbare vi kan bli i ein slik situasjon.

Telenor har informert om at feilen oppstod i samband med planlagt arbeid med å styrke infrastrukturen i Finnmark. Det blei i samband med dette arbeidet utført ei feilkopling som medførte brot frå Vadsø mot Vardø. På grunn av eit sjøkabelbrot lenger vest i transportnettet, blei konsekvensen dobbeltbrot og utfall av både mobil- og fastnettenester. Vidare seier Telenor at det planlagde arbeidet ikkje var meldt inn i samsvar med prosedyrane, og derfor ikkje blei inkludert i risikovurderingane som blei gjort med omsyn til brotet på sjøfiberkabelen og sår-

barheita som var kjent på dette tidspunktet. I tillegg førte rutinesvikten knytta til manglande varsling av oppgraderingsarbeidet til at retting tok mykje lenger tid enn nødvendig, fordi slikt varsla planlagt arbeid er det første som blir kontrollert ved utfall. Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit (Nkom) og Telenor arbeider no med å vurdere nødvendige tiltak.

Uavhengig av kva vurderinga vil vise, er det viktig for folk å ha tryggleik for at staten tek sitt ansvar på alvor.

Det er ekomtilbydarane, både Telenor og dei andre netteigarane, som er ansvarlege for å levere tenester med forsvarleg tryggleik. Ekomnetta er berar av stadig større samfunnsverdiar, og då er det viktig å ha stadig høgare fokus på sikkerheit, beredskap og utvikling av robuste nett. Regjeringa har auka løyvingane til telesikkerheit og beredskap kraftig dei siste åra, frå 59 millionar kroner i 2014 til 183 millionar kroner i 2018.

Mellom anna har midlar gått til programmet "Forsterket ekom". I programmet samarbeider Nkom, ekomtilbydarane, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og lokale og regionale styresmakter. Det blir identifisert eitt område i kommunane som er særleg viktig for lokal krisehandtering. Mobilnettet blir forsterka slik at det skal fungere i dette området i minst tre døgn ved straumbrot, og det blir gitt støtte til alternativ kopling vidare inn i nettet. Målet er å etablere eit slikt område i alle kommunane i landet. Dei som er mest utsette og sårbare for ekstremvær blir prioriterte først. Neste år vil vi ha løyvd

midlar til etablering av forsterka ekom i over 40 kommunar.

I Finnmark har tre kommunar fått forsterka ekom; Hammerfest, Hasvik og Loppa. Det blei tidlegare i haust bestemt å gi ytterlegare tre kommunar i fylket det same tilskotet innan fyste halvdel av 2020. Desse tre kommunane er dei same som opplevde utfallet førre helg; Lebesby, Gamvik og Berlevåg. Staten bidrar med 17,9 millionar kroner for å gi desse tre kommunane forsterka ekom.

Dei statlege midlane bidrar også til å styrke transportårene for elektronisk kommunikasjon. I 2018 og 2019 går totalt 80 millionar kroner til ein pilot for alternativt kjernenett, som vil styrke viktige transportstrekke over større eller mindre avstandar innanlands i Norge. Eg merker meg at Broadnet sitt nett var oppe då Telenor sitt nett fall ut i Øst-Finnmark. Eg meiner vi bør ta lærdom av ei slik hending og at vi bør vurdere om kritiske samfunnsfunksjonar kan auke oppetida i sine tenester ved å knytte seg til fleire tilbydarar.

Regjeringa har gjennomført ei kraftig styrking av Nkom på sikkerheitsområdet, og vi vurderer kontinuerleg om det er nødvendig å krevje fleire tiltak frå nett- og tenestetilbydarane og om det er nødvendig med ytterlegare statlege tiltak.

Tilgang til elektronisk kommunikasjon er avgjerande for at folk skal vere trygge. Folk skal vite at denne regjeringa prioriterer arbeidet med å sikre robuste elektroniske kommunikasjonsnett svært høgt.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande

Besvart 13. desember 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hvorfor er ikke endringene i direktivet om virksomhetsoverdragelse som ble vedtatt i forbindelse med EUs endringsdirektiv 2015/1793 implementert i norsk rett enda?

BEGRUNNELSE:

Direktiver om virksomhetsoverdragelse ble endret som følge av at endringsdirektivet ble vedtatt. Målet var å oppheve bestemmelser som unntar sjøfolk fra direktivet. Vedtaket er 4 år gammelt og etter det jeg er blitt fortalt er ikke det gjort noe for å implementere bestemmelsene i norsk rett.

Svar:

EU-direktiv 2015/1794 ("endringsdirektivet") gjorde endringer i direktiv 2001/23/EF om virksomhetsoverdragelser, så vel som i fire andre arbeidsrettsdirektiver. Endringsdirektivet trådte i kraft i EU den 10. oktober 2017, men har frem til forrige uke ikke vært besluttet innlemmet i EØS-avtalen. Beslutningen om innlemmelse ble tatt den 5. desember 2018, med forbehold om Stortingets samtykke. Gjennomføringen av endringsdirektivet i norsk rett krever lovendringer, og saken har vært på høring våren 2017, og på en fornyet høringsrunde våren 2018 av enkelte spørsmål knyttet til virksomhetsoverdragelser. Nærings- og fiskeridepartementet arbeider for tid-

en med en Prop. LS som vil oversendes Stortinget våren 2019. Proposisjonen vil inneholde regjeringens forslag til lovendringer for å gjennomføre endringsdirektivet, og vi

vil i tillegg be om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om å innlemme direktivet.

SPØRSMÅL NR. 529

Innlevert 5. desember 2018 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande

Besvart 17. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Kan Statsråden gjøre greie for framdrifta så langt og vidare framdrift i samband med Norsk Vind Energi AS sin søknad om vindmøller i området Stølsheimen - Fjonnfjella, og kva han kan gjera for å stanse planane?

GRUNNGJEVING:

Norsk Vind Energi AS har søkt om å få byggja ein gigantisk vindmøllepark i områda Stølsheimen-Fjonnfjella. Det seiast det er den største av sitt slag i Nord Europa. Planane har blitt møtt med stor folkeleg motstand og fleire av kommunestyra i området har sagt nei til planane.

Vindkraftanlegget vil bli øydeleggjande og inneber store naturinngrep i eit av dei viktigaste turområda på Vestlandet. Derfor har kommunar og representantar for friluftinteressene protestert kraftig.

Svar:

Vindkraftprosjektet til Norsk Vind Energi AS i Stølsheimen er foreløpig ikke meldt til energimyndighetene. Jeg kjenner derfor prosjektet kun fra omtale i media. Derksom Norsk Vind Energi AS går vidare med prosjektet, vil Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) først motta en melding som vil bli sendt på høring. Deretter skal NVE fastsette konsekvensutredningsprogram. Alle viktige temaer skal konsekvensutredes, og først når konsekvensutredningene er gjennomført kan utbygger sende søknad om konsesjon. Også søknaden og eventuelle tilleggsutredninger skal høres. Etter en grundig vurdering skal NVE deretter avgjøre konsesjonsspørsmålet. Et vedtak i NVE kan påklages til Olje- og energidepartementet. OED involverer andre berørte departementer før klagen avgjøres. Generelt kan vindkraft ha positive virkninger i form av inntekter til samfunnet og tilgang på fornybar energi. Det vil også være negative virkninger av vindkraftutbygging, for eksempel knyttet til miljø og friluftsliv. Jeg er opptatt av å finne en god balanse mellom ulike hensyn.

Vi trenger vindkraft som del av en klimavennlig kraftforsyning basert på fornybare energikilder, men ikke alle steder er egnet. Jeg regner med forståelse for at jeg ikke kan forskuttere konklusjonen i en sak som energimyndighetene ennå ikke har til behandling. En eventuell søknad fra Norsk Vind Energi AS vil måtte behandles på vanlig måte i tråd med energiloven.

SPØRSMÅL NR. 530**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 13. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å bygge opp igjen tilliten til behovet for bompenger og regjeringens prosjekt med store bomstasjoner?

BEGRUNNELSE:

Ministeren, og regjeringspartienes representanter, har gjentatte ganger løftet Bomstasjon AS fram som et av regjeringens grep for å effektivisere den stadig økende mengde bompengeprojekter. Nå viser det seg at det er utfordringer knyttet til innkrevningen av bompenger, spesielt på nord-Jæren. Etter bomringen på nord-Jæren åpnet 1. oktober, ble det klart at bilister som hadde tegnet avtale ikke ble gitt mulighet til å sjekke saldo eller kontrollere om passeringene var korrekt registrert. Det gikk nærmere en måned før registrerte passeringer og saldo ble tilgjengelig for kundene. Dette ble ingen avtalekunder informert om før den nye bomringen ble innført. Dette skapte, i et område med mye uro knyttet til innføring av rushtidsavgift, ytterligere svekkelse av tilliten til systemet. Nå er det blitt kjent at kunder kan være feilaktig fakturert for rushtidsavgift. Ferdes administrerende direktør sier til Stavanger Aftenblad at en feil ved registreringen er oppdaget, og omfanget er uklart, men at de antar at feilen har rammet noen tusener av bilistene som har passert i bomringen. Dette er lite tillitvekkende i et område der det er mye uro knyttet til innføringen av rushtidsavgift.

Svar:

Bypakke Nord-Jæren ble vedteke i Stortinget i 2016, jf. Prop. 47 S (2016-2017)/Innst. 214 S (2016-2017). I bompengeprogget er det lagt til grunn tidsdifferensierte takstar med dobbel takst i rushtidsperiodene på kvardagar. Vidare er det lagt til grunn timesregel, som i samsvar med dei lokale vedtaka inneber at ein berre skal betale for den første passeringa i løpet av ein time. Det nye innkrevningssystemet ble innført som planlagt 1. oktober 2018.

I samband med innføringa av det nye bompengeprogget er det avdekt utfordringar knytt til timesregelen. Eg er orientert om at mange bilistar er feilfakturerte som følgje av ein teknisk feil. Desse bilistane er blitt ilagt rushtidsavgift, sjølv om dei har passert den første bomstasjonen utanom rushtidsperiodane. Det er uheldig at dette har gått utover bilistane. Denne saka viser at det framover er naudsynt å ha tilstrekkeleg tid til å teste systemet før oppstart. Eg legg til grunn at før rushtidsavgifta blir starta

opp igjen, er feila retta slik at risikoen for feilfakturering er redusert til eit svært lågt og akseptabelt nivå. Eg forventar no at det regionale bompengeselskapet Ferde AS, Statens vegvesen og leverandørane av det tekniske utstyret ved bomstasjonene og av innkrevningssystemet finn og rettar opp feila. Eg er orientert om at dette arbeidet allereie er i gang.

Som følgje av feila har Vegdirektoratet vedteke at det blir teke pause i innkrevninga av rushtidsavgift f.o.m. 10.12.18. Styringsgruppa for Bymiljøpakken på Nord-Jæren handsama saka 08.12.18. Dei fatta følgjande vedtak:

"Styringsgruppen tar til etterretning Vegdirektoratets beslutning om at det blir pause i innkrevningen av rushtidsavgift i Bymiljøpakken fra og med mandag 10. desember 2018.

Styringsgruppen erkjenner at dette vil føre til lavere inntekter for Bymiljøpakken.

Styringsgruppen tar følgende til orientering:

1. Rushtidsavgift som er fakturert vil bli beregnet og ført som tilgodehavende på den enkeltes konto, eventuelt tilbakebetalt. Mottatte fakturaer må derfor betales.
2. Kommende fakturaer fra det regionale bompengeselskapet Ferde AS vil bli justert før utsendelse.
3. Rushtidsavgiften vil bli startet opp igjen når feil er rettet og det blir en lav, akseptabel feilmengde. Dette vil trolig skje tidlig i januar 2019.
4. Spørsmål om erstatning fra eksterne leverandører for mangler i leveransene vurderes.

Styringsgruppen forutsetter at den blir holdt løpende orientert framover."

Ferde AS er brukar av eit sentralsystem som er felles for alle bompengeprojekt i Noreg. Det spesielle på Nord-Jæren er at timesregelen er utforma slik at første passering skal gjelde. Trass i tilpassingar av sentralsystemet og manuell gjennomgang av passeringar med uleseleg brikke, har det dessverre ikkje lykkast å avverje dei feilregistreringane som det no blir arbeidd med å rette opp snarest mogeleg. Kjøp av innkrevingsutstyret for Bymiljøpakke Nord-Jæren blei gjort før ny organisering av bompengesektoren. Følgjeleg kan ikkje problema på Nord-Jæren tilskrivas den nye organiseringa eller det regionale bompengeselskapet Ferde AS.

Eg har forventningar til at Statens vegvesen saman med Ferde finn fram til ei akseptabel løysing på denne situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 531**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 11. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Vil statsråden reetablere kystradioen i Vardø, eller vil statsråden på en annen egnet måte snarest sikre beredskapen i Finnmark?

BEGRUNNELSE:

Kystradiostasjonen i Vardø ble lagt 1. januar 2018. Det ble på forhånd advart sterkt mot denne beslutningen fra blant annet Norges kystfiskarlag. Radiostasjonen i Vardø hadde da bidratt til sikkerheten til sjøs i sine nærområder i nærmere 100 år. Før nedleggelse ble det hevdet at dette ikke skulle få noen betydning for brukerne. Fredag 31. november brøt telenettet langs kysten i hele Øst-Finnmark sammen. Nettet var nede i over fem timer fredag kveld, og feilen rammet i følge NRK all kommunikasjon, både mobilnett, fasttelefon, nødnett, nødradioen til sjøs og bredbåndsdekningen. Sammenbruddet i telenettet fikk dramatiske konsekvenser for tre fiskere langt ute i Barentshavet. Deres båt havarerte kort tid før telenettet brøt sammen. Heldigvis fikk fiskerne sendt ut nødmelding før nettet brøt sammen. Etter sammenbruddet fikk ikke fiskerne kontakt med land og fryktet for sitt liv som følge av hendelsene. Fisker Per Roger Ingebrigtsen fortalte NRK at «hadde dette skjedd to timer senere, hadde de ikke fått distress-signalet vårt i det hele tatt. Da hadde vi rekt inn til Russland. Det kunne gått skikkelig galt». Roger Sund, tidligere kystradiooperatør i Vardø, sier til NRK at det vil skje nye kabelbrudd og nye feil, og viser til at den lovede doblingen av telenettet ikke er gjennomført. «Det begynner å nærme seg to år siden redundansen var lagt på bordet som et argument for å legge ned Vardø Radio. Den styrkingen er fortsatt ikke gjennomført», fastslår Sund overfor NRK.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 506 om samme tema. Det er viktig at de som arbeider på sjøen føler seg trygge og at nødstilte får den hjelpen de trenger – uansett hvor i Norge en befinner seg. Jeg er opptatt av at både nødnettjenesten og kystradiotjenesten skal ha høy tilgjengelighet, være robuste og bidra til god beredskap i hele landet. Jeg følger derfor opp de aktuelle utfallene av tjenestene i Øst-Finnmark overfor Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, som er ansvarlig for nødnettjenesten, og Telenor Norge som leverandør av kystradiotjenesten. Samfunnet generelt, herunder mange samfunnskritiske funksjoner, er avhengige av ekomnet-

tene, blant annet Telenors transportnett. Oppfølging av den konkrete feilsituasjonen og tiltak for å redusere samfunnets sårbarhet på dette området mer generelt, følges derfor opp av samferdselsministeren. Når det gjelder diskusjonen rundt nedleggelsen av kystradiostasjonen Vardø Radio, er det vesentlige at kvaliteten på kystradiotjenesten er god og stabil i hele landet. Færre og mer robuste stasjoner sammen med oppgradering av utdatert infrastruktur, gir samlet sett en bedre beredskap og en mer pålitelig tjeneste til de som arbeider og ferdes til sjøs. Telenor har opplyst at konsekvensene av den konkrete feilhendelsen i Øst-Finnmark er helt uavhengig av nedleggelsen av kystradiostasjonen Vardø Radio, og at de etter moderniseringen ser at antall alvorlige hendelser og enkeltutfall er redusert betydelig. Dagens to kystradiostasjoner er samlokalisert med våre to hovedredningsentraler (HRS) henholdsvis på Sola og i Bodø. De har kontinuerlig tilstedevakt 24 timer i døgnet, 365 dager i året. En slik organisering legger til rette for bedre samarbeid med HRS, mer effektiv hendelseshåndtering og økt beredskap. Dette gir økt trygghet for de nødstilte.

SPØRSMÅL NR. 532**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Kristian Torve****Besvart 11. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig at overføringer til fylket utelukkende basert på elevtall er en god modell, når det viser seg at elevtall kan reduseres fra ett år til et annet, for så å øke igjen påfølgende år?

BEGRUNNELSE:

I flere fylker viser framskrivningene av elevtall at det på kort sikt er en jevn nedgang i elevtallet generelt, og særlig utenfor de store byene. Samtidig er det i flere av fylkene et mål å opprettholde en desentralisert skolestruktur, slik at elever kan gå på en skole og ønsket utdanningslinje i nærheten av der man bor.

Ettersom fylkeskommunen får overføringer fra staten på bakgrunn av antall elever, kan fylkene med elevtallsnedgang forvente mindre penger i årene som kommer på bakgrunn av elevtallet. En skoleklasse som går fra 30 til 27 elever fra et år til et annet koster derimot om lag like mye begge årene, da kostnaden for læreren og klasserommet ofte vil være tilnærmet den samme. Dette utfordrer målsetningen om at alle skal kunne ta en utdanning i nærheten av der man bor. Med andre ord skal de samme oppgavene løses, men for mindre penger.

I Trøndelag opplever man nå økt gjennomføring og det settes rekord i antall læreplasser som formidles. Dette er et resultat av målrettet arbeid fra både fylkespolitikere og den enkelte lærer. Dette er en ønsket utvikling, men flere læreplasser medfører imidlertid også en samlet kostnad på om lag 90 000 for fylkeskommunen for hver nye elev som får seg en læreplass. Også dette legger press på linje- og skoletilbudet som fylkene tilbyr.

Svar:

Det stemmer ikke at statens overføringer til fylkeskommunene utelukkende er basert på elevtall. Et hovedprinsipp for den statlige styringen av kommunesektoren er økonomisk rammestyring. Staten styrer fylkeskommunene gjennom inntektene, ikke gjennom detaljstyring av utgiftene. Rammefinansiering er viktig for lokaldemokratiet. Det fremmer også effektivitet ved at det gir fylkeskommunene handlingsrom til å prioritere ressursbruken i tråd med lokale forhold og behov. I de årlige statsbudsjettene fastsettes veksten i frie inntekter for fylkeskommunene samlet. I 2019 holdes de frie inntektene til fylkeskommunene reelt sett uendret sammenlignet med 2018. Samtidig anslås det en nedgang i fylkeskom-

munenes utgifter som følge av færre unge i aldersgruppen 16-19 år, jf. Meld. St. 1 (2018-2019) Nasjonalbudsjettet 2019. Dette gir fylkeskommunen isolert sett et større økonomisk handlingsrom. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet omforderes rammetilskuddet mellom fylkeskommunene, slik at de får full kompensasjon for ufrivillige kostnadsforskjeller. Målet er at alle fylkeskommuner skal ha mulighet til å gi innbyggerne et likeverdig tjenestetilbud. Utgiftsutjevningen baseres på et sett av objektive kriterier vektet i kostnadsnøkler, og omfatter bare ufrivillige variasjoner i utgiftene. Videregående opplæring er en av de viktigste oppgavene for fylkeskommunene. Det er også den klart største sektoren. Dagens delkostnadsnøkkel for videregående opplæring består av kriteriene innbyggere 16–18 år, søkere til høykostnads utdanningsprogrammer og reiseavstand. Antallet 16–18-åringer er den faktoren som har størst betydning for fylkeskommunenes utgifter til videregående opplæring. Kriteriet utgjør om lag 80 pst. av delkostnadsnøkkelen. Den demografiske utviklingen og endringer i tjenestebehov krever jevnlig revidering av kostnadsnøkler. Hensikten er at utjevningen på best mulig måte gjenspeiler de reelle forskjellene i utgiftsbehov mellom fylkeskommunene. Regjeringen går nå gjennom inntektssystemet for fylkeskommunene. Her vil fylkeskommunene selvsagt bli hørt. Alle delkostnadsnøkler i inntektssystemet revideres, inkludert kostnadsnøkkelen for videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 533**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Kristian Torve****Besvart 13. desember 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Vil fiskeriministeren snart avslutte en 18 måneders lang departemental vurdering av det initiativet som nå foreligger for etablering av et nasjonalt havbruksmuseum slik at et vedtak kan gjøres og et svar endelig kan gis?

BEGRUNNELSE:

Museene i Sør-Trøndelag AS («MiST») har søkt om spesialkonsesjoner til finansiering av Norsk Havbruksmuseum på Hitra. ÆGIR - Norsk Havbruksmuseum skal være et nasjonalt museum for havbruksnæringen slik som eksempelvis Norsk oljemuseum i Stavanger, Norsk skogmuseum i Elverum og Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum i Tyssedal er for sine næringer. Det er tiltenkt at stiftelsen Kystmuseet i Sør-Trøndelag skal stå som innehaver av tillatelsene som skal finansiere museet og at disse tillatelsene skal kunne leies ut til næringsaktører. Status for saksbehandlingen – klagesaken (søknaden) er så langt ubesvart fra NFD og har ligget hos departementet siden 6. juni 2017. Søknaden er behandlet av Fiskeridirektoratet, hvor søknaden er avslått og deretter påklaget av MiST. Saken har ligget til behandling i NFD som klagesak i snart to år fra 6. juni 2017. MiST med støttespillere har vært i

møte med departementet i januar 2017 og i juni 2017, og det har vært en direkte og indirekte dialog, både med politisk ledelse og på embetsverksnivå gjennom høsten 2017 og vinter og vår 2018 og frem til d.d. Så vidt MiST har erfart er det et ønske i departementet at det skal etableres et nasjonalt havbruksmuseum og dette er også kommunisert fra departementet og til lokalt og regionalt politisk nivå. Generelt har man opplevd at dialogen med departementet har vært konstruktiv, men intet svar på søknaden er kommet.

Svar:

Klagen fra Museene i Sør-Trøndelag på avslag på søknad om tildeling av akvakulturtillatelse til oppdrett av laks og ørret med det formål å etablere og drifte et havbruksmuseum, ble avslått av departementet i vedtak 19. november 2018, jf. vedlegg. Det ble dessverre gjort en feil ved ekspederingen av vedtaket som medførte at dette ikke kom frem til klager. Vedtaket ble derfor sendt på nytt til klager den 6. desember 2018. Jeg er enig i at saksbehandlingstiden ble lang. Saken reiste prinsipielle spørsmål og ble underlagt en grundig vurdering. Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2018-2019/dok15-201819-0533-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 534**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 13. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Det er viktig å bidra til at det palestinske folket frigjøres fra okkupasjon og undertrykkelse, og det vil være et viktig bidrag å anerkjenne Palestina som en fri og selvstendig stat.

Hvorfor har ikke den norske regjeringen anerkjent Palestina som en selvstendig stat?

BEGRUNNELSE:

Siden 1967 har det palestinske folket levd under okkupasjon av den israelske staten. Kampen for frihet er dypt forankret i det palestinske folket. Det har jeg selv fått se og føle på besøk i Nablus, Stavanger kommunes palestinske vennskapsby. Det samme har jeg fått erfare i møte med palestinske venner fra den samme byen, når de har besøkt min hjemby Stavanger. Vanlige folk opplever å bli fratatt grunnleggende menneskerettigheter, og er under konstant stress og undertrykkelse. Den nedverdighelsen

det palestinske folket opplever daglig hører ikke hjemme noe sted. Norge kan ikke stilltiende akseptere at okkupasjonen og undertrykkelsen får fortsette. Derfor ønsker undertegnede å gjøre det klart for regjeringen at SV mener det er viktig at Norge følger Sveriges anerkjennelse av Palestina som en selvstendig stat. Det er også viktig at regjeringen i møte med israelske myndigheter gir skarp kritikk for de menneskerettighetsbrudd som skjer daglig.

Svar:

Regjeringen mener at konflikten mellom israelerne og palestinerne bare kan løses gjennom en forhandlet to-statsløsning og i henhold til prinsippene i folkeretten. En varig fredsavtale mellom partene forutsetter gjensidig anerkjennelse og vilje til fredelig sameksistens innenfor internasjonalt anerkjente grenser.

En viktig målsetting for Norges langvarige engasjement for å løse konflikten mellom israelerne og palestinerne er opprettelsen av en selvstendig palestinsk stat. Som leder av Giverlandsgruppen for Palestina (AHLC) arbeider Norge aktivt for å sikre et institusjonelt grunnlag for en palestinsk stat med full suverenitet og økonomisk bærekraft.

Regjeringen mener at det er mest hensiktsmessig å anerkjenne Palestina som stat når det foreligger en fremforhandlet løsning. De utestående sluttstatusspørsmålene som grenser, sikkerhet, Jerusalems status og flyktningers returrett løses ikke gjennom en bilateral anerkjennelse, men gjennom en avtale mellom partene.

Det haster derfor med å gjenoppta forhandlingene og komme frem til en løsning basert på grensene som forelå frem til 1967. Regjeringen vurderer kontinuerlig hvordan Norge best mulig kan bistå for å få slike forhandlinger i gang.

SPØRSMÅL NR. 535

Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen

Besvart 18. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Om jeg brekker en fot, så dekkes dette av fellesskapet. Om jeg knekker en tann, så må jeg betale for behandlingen selv.

Når vil regjeringen gjennomføre en reform som iverretar tennene på lik linje med resten av kroppen, uten at folk flest må betale dyrt?

BEGRUNNELSE:

I dag kvier mange nordmenn seg for å gå til tannlegen, ikke bare av frykt for hull i tennene, men også av frykt for utgiftene. Tennene er en viktig del av helsen vår, og SV vil at tannhelsetjenestene skal dekkes av folketrygden, slik andre helseutgifter gjør. Det er på høy tid med en tannhelsereform, som sikrer at alle har råd og mulighet til god tannpleie. I dag skaper de høye prisene for tannbehandling klasseskiller, og det må regjeringen endre. Vi må bygge ut den offentlige tannhelsetjenesten slik at flere voksne kan få behandling i offentlig regi.

Svar:

Regjeringen vil videreutvikle tannhelsetjenesten, og gradvis utvide skjermingsordningene. I tillegg er vi opptatt av å opprettholde og videreutvikle innsatsen for å forebygge tannhelseproblemer, særlig for eldre. Regjeringen er opptatt av å utjevne de sosiale ulikhetene i helse. Derfor har vi styrket tilbudet til sårbare grupper og de med størst behov. De siste årene har det vært en betydelig vekst i folketrygdens utbetaling av stønad til tannbehandling. Fra 2013 til 2017 økte utbetalingene med 481 millioner kroner. Samtidig ble andre prioriterte formål på tannhelsefeltet styrket med 114 millioner kroner i årene 2014–2018. Regjeringen og KrF har blant annet økt støtten til behandling av personer med odontofobi og personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep til 60 millioner kroner i 2018. I 2019 vil det bli en ytterligere styrking på 10 millioner. Stortinget drøftet representantforslag 209 S (2017 – 2018) om styrking av norsk tannhelsetjeneste 15. november i år. Som jeg sa i debatten registrerer jeg at det er en utålmodighet når det gjelder politikktutvikling på tannhelsefeltet. I Innst. 39 S (2018 – 2019) skriver komiteens flertall

"at det er de som trenger det mest som skal få bedre oppfølging og sterkere rettigheter, og at dette er viktig for å utjevne sosiale forskjeller i helse. Flertallet viser til at det er nødvendig å videreutvikle tannhelsetjenesten og gradvis utvide skjermingsordningene. Dette er nødvendig for å forebygge og behandle tannhelseproblemer, særlig i sårbare grupper."

Jeg minner om at det var et enstemmig storting som foreslo at prioritering innen tannhelsefeltet skulle inngå i mandatet til utvalget som ser på prioritering i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Utvalget har nylig levert sin

innstilling. I den videre oppfølgingen av utvalget vil vi vurdere videreutvikling av tannhelsetjenesten. For øvrig kan jeg opplyse at hvis du knekker en tann i forbindelse med en ulykke, vil du kunne motta stønad fra folketrygden hvis tannskaden er av vesentlig betydning for funksjon og estetikk. På flere områder er stønadsordningene på lik linje med resten av kroppen. Et hovedunntak er at egenandelene ikke fastsettes av Stortinget, ettersom tannlegene selv fastsetter sine priser.

SPØRSMÅL NR. 536

Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 17. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Fra 1998 til 2017 har antall sengeplasser i psykiatrien blitt bygd ned fra 6276 til 3746.

Dersom flere kan få rask og god hjelp nær der de bor uten innleggelse, er det positivt, men hvordan vil statsråden sørge for at antall sengeplasser i psykiatrien er tilstrekkelig for å dekke behovet fremover?

Svar:

Det har skjedd store endringer i psykisk helsevern i den perioden som representanten Mørland viser til. Nedbyggingen av sengeplasser startet rundt 1970 og har foregått ganske regelmessig i takt med nyere forståelse av psykiske lidelser og med utviklingen av nye tjenester i kommuner og spesialisthelsetjenesten. Utviklingen er i tråd med anbefalinger fra WHO og stort sett lik trenden i alle vestlige land. Jeg tror at knapt noen hadde forutsett omfanget av de kommende omstillingene verken i 1970 eller i 1998, noe som gir meg en viss ydmykhet med tanke på å si noe om hva som er riktig døgnkapasitet i fremtiden. Vi er vitne til en dynamisk utvikling i hele den vestlige verden hvor menneskerettigheter, endrede holdninger i samfunnet, redusert stigma, faglig utvikling og forståelsen av betydningen av det å kunne ta kontroll over eget liv spiller inn. Resultatet er at mange flere enn man tidligere antok kan mestre et liv og ha et bedre liv utenfor institusjon, selv med en alvorlig psykisk lidelse. Samtidig må vi planlegge for fremtiden. Det er de regionale helseforetakene (RHF) som har det lovbestemte planleggings- og driftsansvaret og som derfor må sørge for tilstrekkelige tjenester på alle nivåer. RHF må i dette arbeidet samarbeide med kom-

munene og ta hensyn til endrede behov og ønsker hos brukerne. Hva som er mulig og hensiktsmessig må til enhver tid vurderes ut fra hva som kan oppnås gjennom åpne og utadrettede tjenester versus døgnbehandling. På nasjonalt nivå har jeg ikke funnet det hensiktsmessig å definere et normtall for antall døgnplasser, men det forutsettes at RHF til enhver tid sørger for tilstrekkelig kapasitet. Styringskravet om reduserte ventetider gjelder både døgnbehandling og poliklinikk. I henhold til statistikk fra EU-kommisjonen (EU Compass on Mental Health) har Norge en dekningsgrad for døgnplasser i forhold til befolkningstall som ligger nærmere 50 % over gjennomsnittet for EU-landene, mens f.eks. de øvrige nordiske land og England ligger klart under snittet for Europa (2016-tall). Den kommende nasjonale helse- og sykehusplanen vil ta opp psykisk helsevern som et av fire hovedtema. Stortinget vil gjennom planen bli invitert til en bred debatt om psykiske helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 537**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan har den årlige utviklingen vært på nasjonalt nivå i antall korridorpasienter, størrelsen på køene til psykiatrien, og antall personer som har tatt livet sitt mens de har ventet på behandlingsplass i psykiatrien siden Solberg-regjeringen tok over høsten 2013, og hvilke konkrete tiltak vil bli iverksatt i 2019 for å redusere køene og bruken av korridorsenger i psykiatrien?

BEGRUNNELSE:

NRK har gjennom flere saker i høst rettet oppmerksomheten på utfordringer innen psykiatrien. I en sak fra 29. november har de vist til at psykiatrisk klinikk på Sandviken sykehus i Bergen alene har måttet legge 328 alvorlig psykisk syke pasienter på gangen hittil i år. Grunnen er at de har hatt for få sengeplasser, og dette har blitt sett på som et livreddende tiltak.

Svar:

Representanten Mørland tar opp viktige temaer i sitt spørsmål. Antallet selvmord blant personer som er eller nylig har vært i behandling er høyt, og det er en klar målsetting å redusere omfanget av selvmord. Dette handler om godt faglig arbeid, evne til å gi pasientene håp om fremtiden og gode rutiner for å følge opp pasienter under og etter behandling. Det å være syk og ligge på korridoren er en uverdigg situasjon for pasienten og et hinder for god kvalitet i behandlingen. Jeg har derfor satt som krav at det ikke skal være korridorpasienter. Dette er et krevende mål, men av hensyn til pasientene er det nødvendig å stille et slikt krav. Det foreligger ikke nasjonal statistikk for psykisk helsevern verken over antall korridorpasienter eller over antall som tar sitt eget liv mens de venter på behandling. Helse Bergen fører imidlertid oversikt over bruk av korridorsenger. I 2018 benyttet psykiatrisk klinikk i Helse Bergen én til to korridorplasser hvert døgn for pasienter som er innlagt i korttidsavdelinger. Helse Vest understreker at dette er en uønsket situasjon. Helse Vest opplyser at Helse Bergen planlegger konkrete tiltak som skal få bort bruken av korridorplasser. Dette vil være tiltak både i Divisjon psykisk helsevern, men også i de private ideelle institusjonene i psykisk helsevern, da særlig Betanien DPS og Solli DPS i Bergen. Bedre samhandling mellom psykisk helsevern og russektor og mellom sykehus og DPS, samt bedre bruk av psykiatrisk akuttmottak, er blant innsatsområdene. Jeg merker meg at det settes inn flere

tiltak i tilknytning til korridorpasienter i Helse Bergen og forventer at styringsmålet nås. Til spørsmålet om køer kan jeg opplyse at det ved utgangen av 3. tertial 2013 var 9 000 voksne personer som stod på venteliste til psykisk helsevern. Gjennomsnittlig ventetid var da 54 dager. Ved utgangen av 3. tertial 2017 stod 8 650 personer på venteliste. Mellom 2013 og 2017 varierte antall ventende noe, med det høyeste antallet i 2014 med 9450 personer på venteliste. Gjennomsnittlig ventetid for disse pasientene i 2017 var 46 dager. Det betyr at det har vært en svak positiv utvikling under regjeringen Solberg fra 2013 og frem til i dag. For 2019 vil styringskravet om kortere ventetider til psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) bli skjerpet. Av andre tiltak for 2019 vil jeg vise til at prioriteringskravet (den gyldne regel) om høyere vekst i psykisk helsevern og TSB videreføres. Erfaringene viser at de regionale helseforetakene har utfordringer knyttet til å oppfylle kravet, blant annet på grunn av stort kostnadspress i somatisk sektor. Det understreker behovet for å videreføre prioriteringskravet. Helse direktoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet under etablering et nasjonalt kartleggingssystem for selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og forebygging ved Universitetet i Oslo. Kartleggingssystemet skal: • Identifisere alle tilfeller av selvmord som skjer mens pasienten er under behandling og i de første 12 mnd. etter behandling i psykisk helsevern og TSB. • Innhente systematiske data om pasientene som har dødd i selvmord mens de var under behandling og i de første 12 mnd. etter behandling i psykisk helsevern og TSB. Det skal innhentes data om behandling og omstendigheter ved dødsfallene med sikte på å identifisere svikt på systemnivå, områder for iverksetting av forebyggende tiltak samt utvikling og evaluering av slike tiltak på foretaksnivå. Et annet og svært viktig tiltak i 2019 er oppstart av pakkeforløp psykisk helse og rus. Pasienter kan henvises til de første pakkeforløpene fra januar neste år. Utover i 2019 og 2020 vil ytterligere pakkeforløp bli etablert. Målet er tydeligere forventninger, kortere ventetider, bedre rutiner for god utredning og behandling og bedre samhandling mellom berørte tjenester og ikke minst økt brukerinnflytelse. I tillegg til de tiltak som her er nevnt vil den kommende nasjonale helse- og sykehusplanen ta opp psykisk helsevern som et av fire hovedtema. Jeg viser også til den varslede opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse. Stortinget vil gjennom disse dokumentene bli invitert til en bred debatt om psykiske helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 538**Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 13. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Mener statsråden at ordningen bør innrettes på en annen måte, slik at oppussing av eksisterende bolighus i større grad tilgodeses av Enova, og er statsråden enig i at forbrukernes påslag på strømregningen bør avspeile det beløpet Enova faktisk bruker til enøk-tiltak i husholdninger?

BEGRUNNELSE:

De fleste nordmenn har et forhold til uttrykket "å fyre for kråkene" og vi er lært opp til å spare energi der vi kan. Energieffektivisering i nye bolighus får mye oppmerksomhet og undertegnede er enig i at det skal stilles strenge energikrav i nye boliger, både for å spare strøm men også for å bidra til bedre bomiljø og i vår felles kamp mot klimaendringene. Undertegnede er av den oppfatning at det å gjøre tiltak i eksisterende boliger vil være svært effektivt. I mitt møte med bedrifter som Glava i Askim og Nor-Dan i Lund har jeg sett hvordan enkle tiltak kan gi en god energieffektivisering også i eldre boliger. Bedriftene etterlyser imidlertid en mer offensiv holdning fra Enova slik at tilskudd i større grad rettes inn mot eksisterende bygningsmasse. Strømforbrukere betaler i dag et påslag på strømregningen som går til klima- og energifondet. I styringsavtalen mellom klima- og energifondet og Enova ligger det et vilkår om at Enova skal tilby enøk-tiltak i husholdninger hvorav det stilles minimum 250 millioner til disposisjon. I 2017 ble det imidlertid kun utbetalt 165 millioner til 8123 tilskudd til husholdninger gjennom ordningen. Enova bruker med andre ord ikke opp alle midlene de har til rådighet selv om det er et behov for energieffektivisering samtidig som nordmenn bruker stadig mer på oppussing av boligen.

Svar:

Husholdningene er viktige bidragsytere til Klima- og energifondet gjennom påslaget på nettariffen. Enova er et viktig virkemiddel for energitiltak i byggsektoren. I styringsavtalen mellom departementet og Enova om midlene i Klima- og energifondet er det satt av 250 millioner kroner til energitiltak i boliger gjennom Enovatilskuddet. Av dette ble det i 2017 delt ut 185 millioner kroner til enøktiltak i boliger. Vi ser at tildelinger gjennom Enovatilskuddet øker betydelig i 2018, særlig som følge av at boligeiere får tilskudd til å erstatte oljefyr med fornybar oppvarming i boliger. Hittil i 2018 har Enova utbetalt 253 millioner kroner, og vi ser stor aktivitet frem mot årss-

kiftet. Energieffektivisering er viktig, og vi skal fortsette å rehabilitere, oppgradere og energieffektivisere eksisterende boliger. I mange tilfeller finnes det også relativt enkle og lønnsomme tiltak som kan redusere både energibehov og energikostnader for boligeiere. Dette kan være etterisolering, utskifting av vinduer, eller skifte av oppvarmingsløsning. Da jeg besøkte Glavas fabrikk i Askim i november, fikk jeg presentert hvordan Glava utvikler nye konsepter og metoder for rehabilitering og energieffektivisering av boliger. Kombinert med omlegging til mer effektive fornybare energiløsninger, som varmepumper støttet av Enova, vil slike tiltak bidra til mer energieffektive boliger. Det er viktig å påpeke at Enova tilgodeser innbyggerne også på andre måter enn gjennom enøktiltak i boliger. Formålet med Enova er å bidra til reduserte klimagassutslipp, styrket forsyningssikkerhet for energi og teknologiutvikling som bidrar til reduserte klimagassutslipp på sikt. I omstillingen til lavutslippssamfunnet må vi redusere utslipp raskt, særlig innenfor transportsektoren. Det er behov for hurtigladere og hydrogenstasjoner, batteribusser og biogassproduksjon, lastebiler uten utslipp og landstrøm til skip. På lengre sikt er det avgjørende å utvikle ny teknologi som bidrar til verdiskaping også i et lavutslippssamfunn. Tiltakene jeg nevner støttes alle av Enova, og effektene av disse tiltakene på klimaet og energisystemet er fellesgoder. Jeg er derfor mest opptatt av at de midlene som går inn i Klima- og energifondet gir mest mulig effekt på disse fellesgodene som alle innbyggerne i Norge skal nyte godt av.

SPØRSMÅL NR. 539

Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 13. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over alle lokasjoner for passutstedelse som har blitt lagt ned/planlegges nedlagt fra 2014 frem til 31.12.2018, inkludert tidspunktet for nedleggelsen og antall pass som årlig ble utstedt ved lokasjonen hhv. de tre siste driftsår?

Svar:

Politidirektoratet har laget en oversikt for 2015-2017 som er basert på statistikkinformasjon, og viser hvor mange pass hvert tjenestested utstedte per år. Direktoratet har ikke tall for 2014. Det gjøres oppmerksom på at PODs statistikkverktøy ikke gir helt nøyaktige tall for antall pass utstedt per tjenestested. Dette fordi passøknader registreres på saksbehandlers brukeridentitet, som er knyttet til det tjenestested hvor vedkommende har sin faste tjeneste. I noen politidistrikter er man avhengig av at ansatte

betjener passtjenesten på flere tjenestesteder. Der det er tilfelle registreres søknadene på tjenestestedet hvor vedkommende har fast tjeneste, og ikke på tjenestestedet hvor passet utstedes. Dette fører til at små tjenestesteder med passutstedelse som «låner ut» personell til større kontorer (f.eks. i høysesong) får et høyere antall utstedte pass enn det som er reelt. Et eksempel er Bamble lensmannskontor, som låner ut personell til Skien i høysesong. Det kan også være tilfeller hvor det er omvendt, eller at enkelte lokasjoner som ikke har passtjeneste, i statistikkoversikten likevel har et visst antall utstedte pass. Det var få endringer i strukturen for utstedelse av pass før gjennomføringen av Nærpolitireformen, og tjenestesteder som utstedte pass var mer eller mindre uforandret i perioden 2015 – 2017. Vi har for helhetens skyld inkludert endringene som vil følge av ny struktur for utstedelse av pass og ID-kort i Norge som nylig ble besluttet av Justis- og beredskapsdepartementet.

Lokasjon	Tidspunkt for avvikling	Antall utstedte pass pr. år		
		2015	2016	2017
Finnmark politidistrikt				
Båtsfjord politistasjon	Innen lansering nye pass	206	210	228
Karasjok lensmannskontor	Innen lansering nye pass	226	237	199
Kautokeino lensmannskontor	Innen lansering nye pass	161	192	246
Lebesby lensmannskontor	Innen lansering nye pass	143	188	180
Måsøy lensmannskontor	Innen lansering nye pass	85	102	87
Nordkapp lensmannskontor	Innen lansering nye pass	293	333	375
Troms politidistrikt				
Lyngen lensmannskontor	2017-2018	429	476	630
Nordland politidistrikt				
Saltdal og Beiarn lensmannskontor	2017-2018	418	456	405
Ørnes lensmannskontor	Innen lansering nye pass	650	724	883

Trøndelag politidistrikt				
Grong lensmannskontor	Innen lansering nye pass	516	544	723
Hitra lensmannskontor	Innen lansering nye pass	793	950	1081
Verdal/Levanger lensmannskontor	Innen lansering nye pass	3764	4739	5075
Midtre Gauldal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1086	2329	2818
Rissa lensmannskontor	Innen lansering nye pass	2456	2842	2759
Røros lensmannskontor	Innen lansering nye pass	902	1072	1244
Møre og Romsdal politidistrikt				
Aure lensmannskontor	Innen lansering nye pass	394	512	722
Eide og Fræna lensmannskontor	Innen lansering nye pass	401	647	673
Haram lensmannskontor	Innen lansering nye pass	906	998	1230
Rauma lensmannskontor	Innen lansering nye pass	782	799	652
Tingvoll lensmannskontor	2017-2018	532	739	709
Vanylven lensmannskontor	Innen lansering nye pass	259	233	373
Vestnes lensmannskontor	Innen lansering nye pass	971	1433	1373
Vest politidistrikt				
Askvoll lensmannskontor	2017-2018	328	390	512
Askøy lensmannskontor	Innen lansering nye pass	9352	10094	8295
Austevoll lensmannskontor	Innen lansering nye pass	647	681	744
Fjaler lensmannskontor	Innen lansering nye pass	36	9	28
Fusa lensmannskontor	Innen lansering nye pass	496	613	1046
Gloppen lensmannskontor	Innen lansering nye pass	575	611	681
Gulen lensmannskontor	2017-2018	210	256	363
Høyanger lensmannskontor	Innen lansering nye pass	411	441	499
Kvam lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1177	1312	1481

Kvinnherad lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1202	1494	1513
Luster lensmannskontor	2017-2018	110	123	130
Lærdal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	350	347	417
Masfjorden lensmannskontor	Innen lansering nye pass	210	256	363
Stryn og Hornindal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	794	909	988
Vågsøy lensmannskontor	Innen lansering nye pass	775	971	1069
Årdal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	577	589	623
Sør-Vest politidistrikt				
Hjelmeland lensmannskontor	2017-2018	254	276	118
Hå lensmannskontor	2017-2018	1684	2083	2111
Jæren lensmannskontor	Innen lansering nye pass	3021	3971	3763
Karmøy lensmannskontor	Innen lansering nye pass	3785	4331	5025
Klepp lensmannskontor	2017-2018	1864	2353	2465
Lund lensmannskontor	Innen lansering nye pass	322	414	439
Sauda lensmannskontor	Innen lansering nye pass	728	925	855
Sirdal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	215	271	289
Sola lensmannskontor	Innen lansering nye pass	3297	4169	4054
Søre Ryfylket lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1504	1858	2209
Agder politidistrikt				
Flekkefjord og Kvinesdal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1347	1444	1563
Froland lensmannskontor	Tidspunkt ukjent			
Kvinesdal lensmannskontor	2017-2018	Se Flekkefjord og Kvinesdal lensmannskontor		
Lyngdal lensmannskontor	2017- 2018	2537	3475	3098
Mandal politistasjon	Innen lansering nye pass	2670	3298	3515
Tvedestrand og Vegårshei lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1770	2116	2442

Valle og Bykle lensmannskontor	Innen lansering nye pass	424	659	690
Vegårshei lensmannskontor	2017-2018	Se Tvedestrand og Vegårshei lensmannskontor		
Sør-Øst politidistrikt				
Bamble lensmannskontor	Innen lansering nye pass	2769	5457	6182
Hol lensmannskontor	Innen lansering nye pass	439	462	523
Kragerø politistasjon	Innen lansering nye pass	1242	1719	2327
Modum lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1587	2014	1869
Nedre Eiker lensmannskontor	Innen lansering nye pass	2384	2919	3067
Nore og Uvdal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	219	318	370
Røyken og Hurum lensmannskontor	Innen lansering nye pass	3284	2826	4070
Seljord lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1484	1420	1364
Øvre Eiker lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1715	2116	2448
Ål lensmannskontor	2017- 2018	428	578	505
Innlandet politidistrikt				
Dokka lensmannskontor	Innen lansering nye pass	761	1188	1397
Dombås lensmannskontor	Innen lansering nye pass	429	487	519
Lom lensmannskontor	Innen lansering nye pass	463	500	631
Vinstra lensmannskontor	Innen lansering nye pass	985	1413	1394
Øst politidistrikt				
Aurskog-Høland lensmannskontor	Innen lansering nye pass	1437	1673	2180
Eidsvoll-Hurdal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	2711	3261	3279
Fet og Rælingen lensmannskontor	2017-2018	1364	2034	2612
Vansjø lensmannskontor	2017-2018	27 849	30 948	31 833
Indre Østfold politistasjon	Innen lansering nye pass	6265	7028	6938
Lørenskog lensmannskontor	Innen lansering nye pass	5065	6911	8116
Nannestad og Gjerdrum lensmannskontor	2017-2018	1502	1617	1758

Nes (Akershus) lensmannskontor	2017-2018	1955	2360	2595
Nittedal lensmannskontor	Innen lansering nye pass	2445	3035	3273
Sørumsdal lensmannskontor	2017-2018	1612	1860	1842
Ullensaker lensmannskontor	Innen lansering nye pass	4397	5108	5543

SPØRSMÅL NR. 540

Innlevert 6. desember 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 14. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hva er grunnen til at de endringene som ble gjort i naturmangfoldloven tidligere i høst enda ikke er blitt sanksjonert?

Svar:

Stortingets vedtak av 20. november 2018 til lov om endringer i naturmangfoldloven (hjemmel for gjennomføring av vanndirektivet) vil etter planen bli sanksjonert og satt i kraft før nyttår.

SPØRSMÅL NR. 541

Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 17. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kjem statsråden til å ta initiativ til at utlendingsforskriften no vert endra tilbake, ettersom Borgarting lagmannsrett har slått fast at det ikkje var motstrid mellom utlendingsforskriften og grenseforordningen, og det dermed ikkje er krav om å endre forskriften?

GRUNNGJEVING:

1. juli 2016 liberaliserte Solberg-regjeringa utlendingsforskriften. Dei begrunna det med at det var naudsynt for å være i tråd med grenseforordning.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 557 fra representanten Hadia Tajik om samme sak. Der gir jeg en omfattende redegjørelse for forhistorien i saken. Saksforløpet og lagmannsrettens nyanserte framstilling, inkludert motstridsspørsmålet blir også beskrevet. Som saken viser er det ulike hensyn og problemstillinger på dette området. I svaret viser jeg avslutningsvis til det offentlige utvalget som regjeringen nylig har satt ned. Utvalget skal framskaffe et godt kunnskapsgrunnlag for framtidig politikkutforming.

SPØRSMÅL NR. 542**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 13. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

USA og flere Nato-land velger å unngå å bruke det kinesiske foretaket Huawei til samfunnskritisk infrastruktur. Så seint som i dag ble det kjent av Japan allerede fra mandag av kan komme til i praksis å forby innkjøp av utstyr fra Huawei.

Hva er begrunnelsen for at Norge her velger å trosse råd fra vår viktigste allierte, og har man gjort grundige analyser av de sikkerhetsmessige og ikke minst de sikkerhetspolitiske implikasjonene som tilsier at det er i norske nasjonale interesse å benytte Huawei?

BEGRUNNELSE:

Norge er sårbart. Vi har grense mot én av verdens sterkeste militærmakter, vi har store ressurser, en strategisk viktig beliggenhet og et enormt land- og havareal i forhold til de militære kapasiteter vi selv besitter. Samtidig er Norge et høyteknologisk land som er svært sårbart for utfall av det som for oss er helt essensielle tjenester som telefoni og Internett. Få land er mer prisgitt at slike tjenester fungerer, og få land burde dermed være mer opptatt av oss enn å påse at sikkerheten til slike tjenester er optimal. Det reiser seg derfor et ikke uvesentlig behov for redegjørelse og begrunnelse når Norges regjering tilsynelatende velger å legge mindre vekt på sikkerhet i utbygging og drift av slike tjenester enn flere av våre allierte. Huawei-saken føyer seg for øvrig inn i en rekke sikkerhetspolitiske relaterte saker der regjeringen synes å legge for lite vekt på nasjonens sikkerhet, for eksempel objektsikringsaken, FM-nedleggelsen, IKT-skandalen i Helse Sør-Øst, NSMs avsløring av Norges hemmelige baser, generell underfinansiering av Forsvaret og skandalene rundt fjernpolitireformen.

Huawei synes å være noe annet enn et kommersielt selskap som driver med telekommunikasjon. Det kommer stadig frem ny uheldig informasjon om Huawei som får sikkerhetsekspertene til å reagere. Tidligere denne uken ble det kjent at en Huawei-topp arrestert i Canada. Meng Wanzhou er selskapets finansdirektør, men også datter av firmaets grunnlegger og administrerende direktør, Ren Zhengfei, som har bakgrunn fra den kinesiske hæren og tette forbindelser til kommunistpartiet. Hun skal visstnok være arrestert på mistanke om brudd på sanksjonene mot Iran, et regime som også reiser sikkerhetspolitiske spørsmål for Norge og våre allierte.

Svar:

Regjeringen er opptatt av sikkerhetsspørsmål knyttet til anskaffelser til kritisk infrastruktur og følger problemstillingen tett.

Sikkerhetsloven § 29a pålegger virksomheter som eier eller rår over kritisk infrastruktur, å foreta en risikovurdering ved anskaffelser til kritisk infrastruktur. Videre skal virksomheten varsle myndighetene dersom virksomheten ønsker å gjennomføre en anskaffelse som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at sikkerhetstruende virksomhet blir etablert eller gjennomført. Bestemmelsen videreføres i den nye sikkerhetsloven, som forventes å tre i kraft 1. januar 2019.

Gjennom Ekomsikkerhetsforum er det lagt til rette for informasjonsutveksling mellom myndighetene (Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politiets sikkerhetstjeneste og Etterretningstjenesten) og ekomtilbydere underlagt sikkerhetsloven. Informasjonsutvekslingen i forumet skal sikre en gjensidig og oppdatert forståelse av trusselbildet på både gradert og ugradert nivå. Etter mitt syn bidrar en slik arena med å gi ansvarlige virksomheter god informasjonstilgang for sine risikovurderinger og sitt sikkerhetsansvar.

Samferdselsdepartementet (SD) som har sektoransvar for elektronisk kommunikasjon har nylig varslet de sentrale ekomtilbyderne i Norge om tydeliggjøring av sikkerhetskrav til utstyrleverandører i norske ekomnett. SD vurderer å innføre nye tiltak som skal bidra til å ytterligere redusere sårbarheten i norske ekomnett. Innen utgangen av januar 2019 vil SD invitere mobiltilbyderne til videre dialog om hvordan slike krav skal utformes. Det er avgjørende for myndighetene å finne en god balanse mellom sikkerhetskrav og legge til rette for fortsatt investeringer i ekomnett og -tjenester. SD har valgt å varsle ekomtilbyderne om dette forestående arbeidet for å redusere risiko for at det tas beslutninger om store investeringer som kan gå på tvers av et nært fremtidig krav, og viser spesielt til anskaffelser av utstyr for 5G.

SPØRSMÅL NR. 543**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 14. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Viser til svar på spørsmål om nye togsett til Trønder og Meråkerbanen, hvor statsråden sier at en planlegger for levering av to togsett i 2021. Dette er de første bimodale togene i Norge, og til Trøndelag vil det være behov for minimum 16 slike togsett. Jeg regner med at kjøpet er lyst ut som anbud, og at kost/nytte mellom de ulike teknologiske løsningene er vurdert før bestilling. Hva koster et biomodalt togsett og hva koster et elektrisk togsett?

BEGRUNNELSE:

Svaret fra samferdselsministeren på spørsmål om tidspunkt for nye togsett til Trøndelag var:

«Leveringstidspunkt for nye togsett til Trønderbanen følger av avtala mellom Norske tog AS og Stadler. Det er derfor ikkje slik at SD har utsett kjøp av nye togsett. Nye tog er i bestilling, og dei to første bimodale toga til Trønderbanen blir levert i 2021. Vidare er det, som omtala i Prop. 85 S (2017-2018) lagt opp til å kjøpe ytterlegare 25 nye tog. Dei nye toga vil mellom anna erstatte eldre dieseltog på Trønderbanen, Rørosbanen og Meråkerbanen, samt eldre elektriske tog som brukast på avgangar i rushtid på Østfoldbanen og Vestfoldbanen. Planen for innfasing av dei toga som er bestilt, men ikkje er levert, er omtala i Prop. 1 S (2018-2019). Samferdselsdepartementet har registrert at det på side 179 i Prop. 1 S (2018-2019) ved ein inkurie er feilaktig opplyst om at ein på Trønder- og Meråkerbanen planlegg for levering av første togsett i august 2020, med levering av eit togsett kvar fjerde veke deretter. Det korrekte er altså at ein

planlegg for levering av to togsett til Trønder- og Meråkerbanen i 2021. Samferdselsdepartementet har sendt Stortinget ei retting til Prop. 1 S (2018-2019) om dette.»

Nå skal Trønder- og Meråkerbanen på ny vurderes med ulike alternativ til løsning, hvor vi skal bruke nye 10 millioner til utredningsarbeid. I kostnadsestimatet bør en også sammenligne kostnader på togsettene, samtidig som målet med nullutslippsteknologi bør stå fast.

Svar:

Den eksakte prisen på togsetta vil vere gjenstand for forhandlingar mellom Norske tog AS og leverandørane. Av omsyn til at dei fremforhandla prisene kan påverke leverandørane si konkurransesituasjon, og dermed kan bli betrakta som konkurransesensitiv informasjon omfatta av teieplikt, kan eg ikkje opplyse om dei eksakte prisene på togsetta. Norske tog opplyser imidlertid om at i kontrakten som nyleg vart inngått, låg innkjøpsprisen for eit biomodalt togsett om lag 44 pst. høgare, enn prisen for eit elektrisk togsett. Dei bimodale togsetta er betydeleg meir kompliserte kjøretøy, med meir utstyr og fleire system, enn dei elektriske togsetta. Dei elektriske toga Norske Tog kjøper inn, er dessutan produsert i eit betydelig høgare antall enn dei bimodale toga. Alt dette gir en høgare kostnad per togsett som kjøpes inn.

SPØRSMÅL NR. 544**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 14. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Mener statsråden det er behov for å avklare at den nye personvernloven (GDPR) ikke står i veien for utøvelse av bedriftenes påseplikt og tillitsvalgtes innsynsrett, eller er dette etter statsrådets syn ikke noe reelt problem i dag?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel på bygg.no fra 5. desember blir det hevdet at regelverket om påseplikt er utformet slik at det i dag stilles krav til hvordan hovedentreprenøren skal gjennomføre påseplikten, men regelverket pålegger ikke underentreprenørene plikt til å medvirke.

Eventuell klarhet i bestemmelsene vil kunne bli utnyttet av virksomheter som har noe og skjule og sette kampen mot useriøsitet og sosial dumping langt tilbake.

Svar:

Da reglene om påseplikt ble fastsatt i 2008, var det et hovedpoeng at pliktsubjektet etter bestemmelsene skulle være oppdragsgiver. Det er derfor riktig, som det også vises til i begrunnelsen for spørsmålet, at underentreprenøren ikke har noen uttalt plikt til å medvirke direkte i kraft av påsepliktreglene. Meningen med påseplikten er at oppdragsgiver skal ha et overordnet ansvar for å se til at oppdragstaker etterkommer sine forpliktelser etter allmenngjøringsregelverket. For å ivareta dette ansvaret, forutsetter reglene at oppdragsgiver, eksempelvis i sin kontrakt med oppdragstaker, betinger seg tilgang til den informasjon som er nødvendig for å ivareta påseplikten. Allmenngjøringsloven og forskrift om informasjons- og påseplikt mv. stiller ikke spesifikke krav til hvilken dokumentasjon oppdragsgiver skal betinge seg innsyn i for å

ivareta sin påseplikt. Forskriften åpner således for alternative systemer og rutiner som vil kunne tilfredsstille forskriftens krav om å påse at allmenngjøringsforskriftene etterleves. Når det gjelder tillitsvalgte innsynsrett i lønns- og arbeidsvilkår, følger denne av allmenngjøringsloven § 11. I forskriften om informasjons- og påseplikt mv. sies det uttrykkelig at slike opplysninger skal dokumenteres ved kopi av arbeidsavtale, lønsslipp og timelister. For å ivareta personvern hensyn, er det forutsatt at informasjonen som hovedregel ikke skal omfatte opplysninger som kan knyttes til enkeltpersoner, dvs. at opplysningene som et utgangspunkt skal anonymiseres. Av samme grunn er det også regulert at den tillitsvalgte vil ha taushetsplikt om informasjonen vedkommende mottar. Denne taushetsplikten gjelder imidlertid ikke overfor tilsynsmyndighetene. Departementet har registrert at det fra enkelte hold stilles spørsmål om den nye personopplysningsloven kan være til hinder for å overlevere enkelte av de opplysningene det kan være aktuelt å formidle i forbindelse med utøvelse av påseplikten og innsynsretten. Departementet er i ferd med å undersøke denne problemstillingen.

SPØRSMÅL NR. 545

Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 12. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvor mange tilsyn har Arbeidstilsynet gjennomført på reise, kost og losji i bransjer der dette er allmenngjort, i 2017 og så langt i 2018, og hva var resultatet av tilsynene?

BEGRUNNELSE:

Kostnader til reise, kost og losji kan utgjøre store beløp. Dersom allmenngjøringsforskriftenes bestemmelser om dekning av disse kostnadene ikke etterleves, og reisende arbeidere må dekke dette selv, vil det bety at de i realiteten tjener langt under forskriftenes minstelønnsbestemmelser.

Svar:

Arbeidstilsynet opplyser at de i perioden fra 1. januar 2017 til 10. desember 2018 har gjennomført 1026 tilsyn hvor bestemmelser om reise, kost og losji i allmenngjøringsforskrifter er kontrollert. Tilsynene har resultert i 172 reaksjoner, de fleste i form av varsel om pålegg eller ved-

tak om pålegg. Av disse var det 16 virksomheter som ikke etterkom påleggene i henhold til fastsatte frister, og som Arbeidstilsynet fulgte opp videre med vedtak om stans av virksomheten eller tvangsmulkt. Tilsynene gjelder både utsendte og ikke utsendte arbeidstakere.

SPØRSMÅL NR. 546**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 19. desember 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at studenter kan kombinere praksis i studiet med familieliv?

BEGRUNNELSE:

I Adresseavisa 6. november var det en sak om en ung kvinne som ønsker å kombinere sykepleierstudiet med familielivet. Med ansvar for barn er det ikke vanskelig å forstå at studenten ønsker en praksisplass nært hjemstedet, og hun har på egen hånd fått tilsagn om det fra Sykehuset Levanger. Men universitetet krever at praksisen i studiet skal være 16 sammenhengende uker og at det skal skje på Helgeland i Nordland. Det er viktig at sykepleierstudenter får nok og god praksis på studiet, men samtidig må det kunne være mulig å kombinere familie- og studieliv. Vi går en stor sykepleiermangel i møte, og Nordland er en av de landsdelene som mest vil merke mangelen.

Svar:

Representanten Kjerkol tar opp et viktig spørsmål. Det er en betydelig utfordring for norske universiteter og høyskoler å skaffe praksisplasser til sine studenter. Dette gjelder ikke bare for sykepleierutdanningen, men for en rekke utdanninger som har praksiskrav. Jeg ser også at gjennomføring av praksis kan by på utfordringer for studenter i ulike livssituasjoner, for eksempel studenter som har omsorg for barn. Det er en utfordring at det i dag er store forskjeller i hvordan tilrettelegging og tildeling av praksisplasser skjer ved ulike institusjoner. Jeg ser at institusjonene i sektoren har satt arbeidet med utvikling av praksistilbudet høyt på dagsorden, og jeg forutsetter at institusjonene arbeider for å skape fleksible rammer og gi studentene et best mulig praksistilbud. Jeg understreker i denne forbindelse at fleksibilitet i fordelingen av praksisplasser kan være viktig for å sikre gjennomføring. Jeg forutsetter videre at studentene, også før de søker seg til utdanningen, får god informasjon om rammene for gjennomføring av praksis. Det følger av universitets- og høyskoleloven § 4-3 femte ledd at

"Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium."

Bestemmelsen skal bidra til å sikre personer med funksjonsnedsettelse, og andre studenter med særskilte behov, mulighet til å ta høyere utdanning på lik linje med andre

studenter. Bestemmelsen om tilrettelegging for studenter med særskilte behov, slik den er utformet i dag, er ment å gi rettigheter til studenter med fysiske, psykososiale og læremessige utfordringer. Bestemmelsen kan også gjelde studenters utfordringer av mer midlertidig karakter, slik som for eksempel at en student trenger tilrettelegging av undervisning i forbindelse med fysisk midlertidig skade som for eksempel et benbrudd, eller tilrettelegging ved amming, omsorg for mindreårige barn og liknende. Hva som kan regnes som særskilte behov, avgjøres etter en helhetlig vurdering av hvert enkelt tilfelle. For tilfellene som kan falle inn under bestemmelsen om tilrettelegging, er det et krav om at tilretteleggingen ikke går på bekostning av de faglige kravene. Det er utdanningsinstitusjonen som har ansvar for å følge opp kravet i universitets- og høyskoleloven om tilrettelegging. Søknad om tilrettelegging ved praksisstudier vurderes i forhold til fastsatte kriterier ved den enkelte institusjon, som er Nord universitet i det tilfellet representanten Kjerkol viser til. Kravet til institusjonen gjelder så langt det er mulig og rimelig innenfor de rammene som er gitt. Departementet har i forbindelse med saken vært i kontakt med Nord universitet. Universitetet opplyser at de i forbindelse med arbeidet med ny studieplan for sykepleieutdanningen jobber for å utvikle gode og mer fleksible systemer for bruk av praksisplasser. Universitetet viser til at de vil ha dialog med helseforetakene om dette. Jeg har merket meg at også Helse Midt-Norge i den aktuelle saken åpner for dialog om bruken av de avtalte praksisplassene.

God tilgang til praksisplasser er viktig. Det er også viktig at det arbeides for å styrke samarbeidet med arbeidslivet og med kvaliteten på praksisdelen av utdanningene. Dette er noe av bakgrunnen for at regjeringen har bestemt at det skal legges frem en stortingsmelding om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, med vekt på praksis. Arbeidet med stortingsmeldingen skal ses i sammenheng med annet meldingsarbeid på feltet, og regjeringen vil komme tilbake når den skal legges frem i denne stortingsperioden. Jeg vil i arbeidet med meldingen særlig legge vekt på at kvaliteten og fleksibiliteten i rammene for praksisstudier må bli bedre ved alle institusjoner.

SPØRSMÅL NR. 547**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 17. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Over fire år etter angrepet på jezidiene august 2014, er situasjonen fortsatt uavklart for jezidiene. Ingen er straffet for overgrepene, og de nærmere 300.000 internt fordrevne har store problemer med å returnere.

Vil Norge ta et internasjonalt initiativ for å straffe- forfølge overgriperne, og hva er Norges plan og bidrag for å trygge situasjonen for jezidiene både sikkerhetsmessig og humanitært?

BEGRUNNELSE:

August 2014 angrep IS jezidiene i Sinjar. Rundt 5000 ble drept, 6 500 ble tatt til fange og anslagsvis 300 000 ble internt fordrevne. I tilknytning til dette ble Nadia Murad kidnappet av IS, men klarte å rømme i november samme år, etter å ha blitt misbrukt seksuelt. Siden september 2016 har hun vært FNs første goodwillambassadør for overlevende av menneskehandel. Murad mottar fredsprisen i Oslo desember 2018. De internt fordrevne jezidiene bor i falleferdige flyktningleire under vanskelige kår. Dette tærer dem ned både fysisk, og psykisk. Sikkerhetssituasjonen i området gjør det fortsatt vanskelig for dem å returnere til deres hjemsted. Det er viktig at det internasjonale samfunn tar initiativ til at de ansvarlige overgriperne i IS, som står bak forbrytelsene blir straffeforfulgt. I februar 2016 fastslo EU-parlamentet i en ny resolusjon at IS begikk folkemord mot religiøse minoriteter i Syria og Irak. I sitt svar på skriftlig spørsmål om saken 15.2.2016, stilte ikke utenriksminister Børge Brende seg bak denne konklusjonen, men skrev at:

«det kan ikke være tvil om at handlingene ISIL har begått er rettet mot en bestemt gruppe og har de ytre kjennetegn av forbrytelseskategorien folkemord».

Svar:

Det hersker ingen tvil om at ISILs brutale handlinger og omfattende overgrep mot jesidiene må anses som grove brudd på folkeretten. FNs uavhengige granskningskommisjon for Syria har konstatert at ISIL systematisk og gjennomgående har begått krigsforbrytelser, inkludert drap, tortur, gisseltaking, voldtekt og seksuell vold, rekruttering og bruk av barnesoldater og en rekke andre alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett. Slike handlinger utgjør noen av de aller groveste forbrytelser i den internasjonale forbrytelseskatalog. Jeg viser til svar på spørsmål fra Hans Olav Syversen (KrF), besvart 15.02.2016 av daværen-

de utenriksminister Børge Brende, der dette er nærmere omtalt. Det er svært viktig at de ansvarlige stilles til ansvar. Samtidig er verken Syria eller Irak parter til Den internasjonale straffedomstol (ICC). Dette innebærer at domstolen ikke har jurisdiksjon til å iverksette en etterforskning og straffeforfølgning, med mindre situasjonen henvises til ICC av Sikkerhetsrådet, eventuelt at en av de ansvarlige er statsborger i en statspart og pågripes der. Norge var derfor medforlagsstiller for sikkerhetsrådsresolusjon 2379 (2017), om opprettelsen av en uavhengig etterforskningsgruppe for straffeforfølgelse av forbrytelser begått av ISIL i Irak (UNITAD). Etterforskningsgruppen skal blant annet samle bevis for ISILs forbrytelser som vil kunne anses som krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord. Gruppen plikter også å samarbeide med de overlevende etter ISILs ugjerninger for å sikre at deres interesser blir ivaretatt når ISILs forbrytelser straffeforfølges. Vi støtter en organisasjon som samler inn bevis blant annet for ISILs overgrep i Irak og Syria. Nylig ble støtten til denne organisasjon økt og øremerket ISILs overgrep mot religiøse minoriteter i Nord-Irak. Slik vil fremtidige rettsprosesser kunne ha nødvendig bevismateriale tilgjengelig for en straffeforfølgning. Norske styrker trener og rådgir irakiske styrker som kjemper mot ISIL, for at disse skal trygge de nylig frigjorte områdene. Irakiske sikkerhetsstyrker alene er foreløpig ikke i stand til å trygge disse områdene og samtidig forsvare seg mot en fortsatt betydelig terrortrussel fra ISIL. Vi bidrar til gjenoppbygging av frigjorte områder gjennom FNs stabiliseringsfond Funding Facility for Stabilisation. Norge er en betydelig bidragsyter til fondet, som har 120 prosjekter i jesidi-områdene Rabia, Sinuni og Sinjar. Gjenoppbygging av skoler, reparasjon av vannpumper og distribusjon av strømtransformatorer er prioriterte oppgaver i disse områdene. Vi er også en stor bidragsyter til mine- og eksplosivrydding i Nord-Irak. Våre partnere rydder eksplosiver og gir risikoopplæring til befolkningen slik at det blir tryggere å vende hjem. Fortsatt er det mange jesidier og andre som ikke kan returnere til de frigjorte områdene. Norge fortsetter å gi humanitær bistand til internt fordrevne i leire, blant annet innen beskyttelse, utdanning og vann/sanitær. Vi har også støttet gründer-opplæring for over 250 jesidier, slik at de får verktøy til å bygge seg en bedre fremtid. Gjennom våre humanitære partnere bidrar Norge med livreddende medisinsk og psykologisk traumebehandling til seksuelt misbrukte jesidier og andre ofre for seksuell vold. Vi gir støtte til arbeid for å motvirke vold mot kvinner i Irak, blant annet gjennom en rekke krisesentre opprettet av FN. Norge

tar jevnlig opp med irakiske myndigheter behovet for å føre en inkluderende politikk som sikrer alle borgernes rettigheter. I tillegg støtter vi internasjonale organisasjoner som arbeider for minoriteters rettigheter, herunder

opplæring i menneskerettigheter og dokumentasjon av overgrep. Vi løfter også viktige minoritetsspørsmål opp i FNs menneskerettighetsråd.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 15. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at ikkje folk opplever å få urimelege krav om unnlatesesgebyr ved kjøp av motorvogn?

GRUNNGJEVING:

Ein bonde i Suldal kommune kjøpte seg snøscooter og fekk den omregistrert 27.11.18. Den 30.11.18 fekk han brev frå Statens vegvesen om å forsikra køyretøyet «så snart som mogleg». Det stod ingen frist. 27.11 var ein fredag og han fekk ikkje tak i nokon hjå forsikringsselskapet. Han tok difor kontakt med forsikringsselskapet måndag 3.12 og ordna forsikringa. Den 4. desember fekk han gebyr frå Trafikkforsikringsforeningen med krav om gebyr. Unnlatesesgebyr. Gebyret på kr. 907,62 blei betalt 5. desember. Det var på dette tidspunkt ikkje snø i Suldal og difor begrensa moglegheiter til å bruke snøscooter. Dette framstår både som urimeleg og på at informasjonen som vert gitt ikkje er god nok. Omlegginga av gebyret er omtala i statsbudsjettet for 2018. Eg har difor forståing om statsråden vil skuva dette framfor seg, men eg voner statsråden vil sjå på korleis dette kan opplevast av folk flest.

Svar:

Etter bilansvarslova § 15 skal eigaren av registrert motorvogn, trafikktrygde denne. Forsikringsplikta er såleis ikkje knytt til konkret bruk, men gjeld så lenge motorvogna er registrert. Eigaren kan avregistrere motorvogna viss vedkommande ikkje ønsker å betale trygd. Etter bilansvarslova § 17a, vedteke av Stortinget ved lov 19. desember 2017 nr. 117, skal eigaren betale eit gebyr til Trafikkforsikringsforeningen om motorvogna ikkje er trygda etter § 15. Gebyret skal motivere eigaren til å oppfylle plikta til å trygde motorvogna. Slik effekt har det òg hatt. Før ordninga blei innført i 2017, var delen av motorvogner som ikkje var trygda på 3,44 prosent. No har dette tale sokke til under 1 prosent. Gebyret skal svare til den høgste premien for

trafikktrygding i Noreg. Det er lagt til grunn at betalingsplikta gjeld automatisk, òg ved eigarskifte og sjølv om den nye eigaren er dekkja av tidlegare eigar si trygd, jf. prop. 1 LS (2017-2018) pkt. 15.8.2. og 15.10. I § 4 i forskrifta om gebyr for utrygda motorvogn mv (forskrift 14. februar 2018 nr. 230) er det presisert at ny eigar skal betale gebyr for kvart døgn frå og med dato for vedtak om eigarskifte. For å gi ny eigar rimeleg tid til å ordne trygd, har eigaren likevel tre dagar frå dato for vedtak om eigarskifte før gebyr tek til å gjelde. Viss det ikkje blir teikna trygd på køyretøyet innan fristen på tre dagar, blir det gitt gebyr frå dato for vedtak om eigarskifte. Eigaren har sjølv eit ansvar for å kjenne til dei reglane som gjeld når ein eig eit køyretøy. Det er gitt mykje informasjon, mellom anna frå Trafikkforsikringsforeningen i samband med at ordninga vert innført frå 1. mars 2018. Det ligg òg informasjon om ordninga på Trafikkforsikringsforeningen og Statens vegvesen sine nettstader og i sjølvbeteningsløysninga til Statens vegvesen om «Salsmelding på nett». I tillegg har mange forsikringsselskap døgnope nettbutikkar og har opne kundesenter på laurdagar. Etter forskrifta § 6 er det Trafikkforsikringsforeningen som varslar om gebyr for utrygda motorvogn. Det brevet som Statens vegvesen sendar til ny eigar når salsmelding er registrert for å informere om kva som skal til for å få køyretøyet omregistrert, vil i dag på grunn av postgang ofte ikkje nå ut før tredagarsfristen har gått ut. Det blir arbeidd kontinuerleg for å gi god informasjon til brukarane. Det ovannemnde brevet som Statens vegvesen sender ved eigarskifte, er frå våren planlagt sendt ut elektronisk til dei som ikkje har reservert seg mot slik kommunikasjon. Då vil informasjonen raskare kome til ny eigar. Gebyrordninga vil òg bli tydelegare omtalt. Det kan òg vere aktuelt å vurdere andre tiltak for betre informasjon om ordninga. Eg vil difor be Statens vegvesen sjå nærare på dette, saman med Trafikkforsikringsforeningen.

SPØRSMÅL NR. 549**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 19. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

I dag er det et marked for innsamling og sortering av avfall. Innsamling og sortering får inntekt ved salg og tilskudd via Grønt Punkt og kommunal renovasjon. Det finnes et sentralt sorteringsanlegg rett utenfor Oslo ROAF, og det bygges et anlegg i Stavanger IVAR. Vi har behov for flere sentrale sorteringsanlegg tilsvarende ROAF, flere materialgjennvinnere og stimulering til bruk av resirkulerte materialer. Hvilke virkemidler stiller statsråden med for å stimulere til økt materialgjenvinning?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokumenter nr. 15:755 (2017-2018) og nr. 15:1271 (2017-2018).

Svar:

Jeg deler representantens syn på at avfall som kan materialgjennvinnnes er en ressurs som bør utnyttes best mulig. Dette er noe jeg som klima- og miljøminister er svært opptatt av. Knapphet på ressurser og behovet for reduserte klimagassutslipp gjør at vi i økende grad må omstille oss til en mer sirkulær økonomi. Det er i dag flere store sorterings- og behandlingsanlegg i Norge, og flere kommuner har nylig gjennomført betydelige investeringer i slik infrastruktur eller er i ferd med å gjøre det. Det er grunn

til å tro at økt oppmerksomhet om behovet for gjenbruk av ressurser og nye krav fra myndighetene vil bidra til ytterligere investeringer, samt teknologiutvikling på området. Det er også ventet at de nye og ambisiøse kravene fra EU til materialgjenvinning av såkalt kommunalt avfall (husholdningsavfall og tilsvarende avfall som blir generert i næringslivet) vil bidra til etablering av nye markeder. Disse kravene vil gi større forutsigbarhet i hele EØS-området for at det kommer tilstrekkelige avfallsstrømmer til å bygge opp en industriell behandlingsskapasitet. Det er hensiktsmessig at dette skjer i et internasjonalt perspektiv, ettersom Norge er et begrenset marked med mindre påvirkningskraft. Norge er bundet av EUs regler på avfallsområdet, og som et første ledd i å oppfylle EUs nye og ambisiøse krav om materialgjenvinning foreslo Miljødirektoratet i høst en forskrift med krav til utsortering og materialgjenvinning av biologisk avfall og plastavfall. Denne er nå til vurdering i departementet. Selv om det er et stort behov for å gjenbruke ressursene, inneholder også en del produkter tilsetningsstoffer det ikke er ønskelig å gjenvinne til nye produkter. Dette er stoffer som ikke skal resirkuleres, men tas ut av kretsløpet. Forbrenning med energiutnyttelse kan ofte være den beste løsningen i disse tilfellene. Regjeringen har en ambisjon om at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre. Dette er et langsiktig arbeid jeg prioriterer høyt. Det fordrer en større omstilling, der næringslivet selv også har et ansvar.

SPØRSMÅL NR. 550**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 13. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Barnehager i hele landet står overfor store endringer, etter økte krav til pedagogtetthet og grunnbemanning i barnehager. Redusert lederstilling, vikarbruk og sammenslåing av barnehager og avdelinger skal gi inndekning i kommunebudsjett.

Hvilken sammenheng ser statsråden mellom endringene i krav til bemanning i barnehager og endringene som blir gjort i både private og kommunale barnehager rundt i landet, og hvordan kan finansieringssystemet for barnehager bedre ivareta mangfoldet av barnehager?

BEGRUNNELSE:

Viser til Innst. 51 S (2018-2019) der Stortinget ber regjeringen gjennomgå finansieringssystemet for private og kommunale barnehager med sikte på å ivareta de små og ideelle barnehagene og en mangfoldig barnehagesektor.

Viser også til flere anmodningsvedtak under behandlingen av Prop. 67 L (2017-2018) som tar for seg problemstillingen.

Hittil i 2018 har kommunene vært nødt til å justere opp tilskuddssatsene til private barnehager for 2019 med 27 mill. kr. Dette er en konsekvens av uriktige tilskuddsberegninger og påfølgende ressurskrevende klageprosesser. Finansieringssystemet skaper konflikt flere steder.

Noen eksempler: Fauske kommune vurderer å utsette pedagognormen. Halden kommune vurderer sammenstilling av de kommunale barnehagene. Fredrikstad kommune vurderer å utsette bemanningsnormen. De kommunale barnehagene i Tromsø er i mål med pedagoger og bemanning, men de private sliter fortsatt med normkrava sia tilskuddene ikke blir økt før etter to år.

Regnefeil i Mandal kommune kunne gitt 4,2 mill.kr i mindre tilskudd til de private barnehagene for 2019, om det ikke ble rettet opp. Også i Øvre Eiker, Trondheim og Oslo kommuner er det strid om tilskuddssatsene.

Svar:

Regjeringen har satt i gang et større arbeid for å se nærmere på regelverket for etablering og finansiering av private barnehager, bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling og tilsynssystemet. Dette skjer i tett dialog med sektoren. Med dette arbeidet følger vi også opp en rekke anmodningsvedtak fra Stortinget som gjelder utvikling av regelverket for private barnehager, blant annet hvordan finansieringssystemet skal ivareta de små og ideelle barnehagene og bidra til en mangfoldig barnehagesektor. Jeg er opptatt av at vi skal se eventuelle endringer i sammenheng, og lage et regelverk som fungerer godt som helhet. Regjeringen mener at mangfold i tilbud og eierskap har vært og er en viktig faktor i utvikling av god kvalitet i barnehagene. Private barnehager sikrer valgfrihet for foreldre, bidrar til mangfold i tilbudet og har vært helt avgjørende for full barnehagedekning. Regjeringen ønsker å videreutvikle regelverket slik at dette mangfoldet ivaretas. Jeg er derfor opptatt av at vi har et regelverk for tilskudd og kontroll som sikrer gode og trygge barnehager. Regelverket skal gi foreldrene valgfrihet og gi grunnlag for drift av både små og store barnehager med ulike typer eierstrukturer. På denne måten legger vi til rette for mangfold av eiere, utvikling av kvaliteten, og stabile tilbud for barnefamilie. Departementet tar sikte på at gjennomgangen av regelverket og utredning av endringer vil være ferdig i løpet av våren 2019. Vi vil da sende forslag til lovendringer på offentlig høring, blant annet vurderinger

knyttet til hvordan finansieringssystemet kan bidra til å ivareta et mangfold av barnehager. Regjeringen tar videre sikte på å komme tilbake til Stortinget i løpet av 2019. Innføringen av en ny nasjonal bemanningsnorm og skjerpet pedagognorm vil gi høyere kvalitet både i kommunale og private barnehager. Det vil også sikre at offentlige midler i større grad kommer barna til gode, gjennom flere ansatte i barnehager med lav bemanning. I en overgangsperiode der barnehagene må tilpasse seg de nye kravene, vet vi at det er noen utfordringer. Blant annet vil det ved endringer i kostnadsbildet for kommunale barnehager ikke vil slå ut i driftstilskuddet til de private barnehagene før to år senere. Gjennom budsjettforliket mellom regjeringen og Krf for revidert nasjonalbudsjett for 2018 ble det derfor opprettet et øremerket tilskudd for å finansiere bemanningsnormen. Tilskuddet retter seg mot små barnehager, både kommunale og private, i kommuner som ikke oppfyller bemanningsnormen. Dette tilskuddet ble gjennom budsjettforliket for 2019 styrket med 160 mill. kroner, og vil med det være totalt om lag 263 mill. kroner i 2019. Da den skjerpede pedagognormen ble innført, ble det også fastsatt et eget tilskudd til de private barnehagene i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Dette sikret de private barnehagene finansiering samtidig som kommunene for den skjerpede pedagognormen. Begge disse tilskuddene er midlertidige og varer frem til de økte kravene er gjenspeilet i de kommunale driftstilskuddssatsene til de private barnehagene. Videre har Kunnskapsdepartementet fastsatt en overgangsordning i forskrift som innebærer at barnehagene kan bruke tiden fram til 1. august 2019 til å oppfylle bemanningsnormen. Barnehagene har dermed ett år på å tilpasse seg bemanningsnormen. Dersom barnehagene ikke oppfyller bemanningsnormen 1. august 2019, må barnehagene søke om dispensasjon etter reglene i barnehageloven § 18 tredje ledd. Det framgår av denne bestemmelsen at kommunen kan gi dispensasjon fra bemanningsnormen for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. Dispensasjonsadgangen skal kun brukes unntaksvis. I vurderingen av om det skal gis dispensasjon, må kommunen gjøre en konkret vurdering av forholdene i den enkelte barnehage. En uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg skal også legges ved barnehagens søknad om dispensasjon. Det betyr at kommunen ikke kan gi alle kommunale barnehager dispensasjon fra bemanningsnormen. Det samme gjelder når kommunen vurderer søknader om dispensasjon fra den skjerpede pedagognormen, som trådte i kraft 1. august 2018. Departementet er også kjent med at det noen steder er klagesaker på tilskuddssatsene som kommunene fastsetter, og at det i noen tilfeller blir gjort justeringer. Det er viktig at kompetansen til kommunene om fastsettelse av tilskuddene til de private barnehagene er god. I arbeidet med å se på regelverket og eventuelle justeringer i finansieringssystemet vil det være viktig for departementet å sørge for godt veiledningsmaterieil for å forebygge feil

i tilskuddsberegningene i kommunene. Departementets overordnede inntrykk gjennom dialogen med sektor, er

allikevel at samarbeidet mellom kommunen og de private barnehagene i de fleste kommuner er godt.

SPØRSMÅL NR. 551

Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 14. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Jeg viser til Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser. Dagens HMS-kort inneholder ikke kvalifikasjoner for personen kortet er utstedt til. I rapporten "Enkelt å være seriøs" anbefales det å opprette et sentralt offentlig register (registerbase) som registrerer de kvalifikasjonene som skal følge personen i HMS-kortet. I tillegg anbefales det at HMS-kortet må kobles mot offentlig registerinformasjon.

Er EØS-avtalen til hinder for å realisere et slikt HMS-kort fra en offentlig registerbase?

Jeg vil også vise til at regjeringen har satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere om dagens system med "Sentral godkjenning for ansvarsrett", erklæring om ansvarsrett i byggesak, uavhengig kontroll og det foreslåtte Seriositetsregisteret bidrar til å oppfylle målsetningen om forsvarlig byggkvalitet, tydelig plassering av ansvar, kvalifiserte aktører og seriøse aktører. Utvalget skal også se på om det er behov for nye tiltak.

Svar:

Det er forskriftsfestet at alle som utfører arbeid i bygge- og anleggsbransjen skal ha HMS-kort. Plikten til å skaffe HMS-kort, bidrar til ryddighet i bransjene, ved at utstedelse av slike kort er betinget av at virksomhetene er registrert i visse offentlige registre. For å kunne få utstedt HMS-kort, må virksomhetene og arbeidstakerne således (i den grad de har plikt til det), være registrert i Enhetsregisteret, Folkeregisteret, Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, Merverdiavgiftsregisteret, Bemanningsforetaksregisteret og hos Sentralskattekontoret for utenlandssaker. Departementet viser videre til at HMS-kortordningen ble styrket ved etableringen av den forskriftsfestede sanntidskontrolløsningen i 2016. Løsningen gir de lokale HMS-aktørene (byggherre, verneombud m.fl.) adgang til å "sanntidskontrollere" gyldigheten av HMS-kort. Sanntidskontrolløsningen innebærer således at aktørene får opplyst om hvorvidt HMS-kortet er aktivt, om virksomheten fortsatt oppfyller registreringskravene. EØS-avtalen har ikke vært til hinder for å etablere en slik løsning. Når det gjelder en eventuell etablering av et kvalifikasjonsregister, vil dette sortere under Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet har opplyst at det gjenstår mange kompliserte juridiske og økonomiske forhold som eventuelt må avklares før et eventuelt kvalifikasjonsregister kan etableres. Dette må i tilfelle utredes videre.

SPØRSMÅL NR. 552**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 17. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke muligheter finnes for å få dekket deler av reiseutgiftene til fastlege i nabokommunen, for pasienter i tynt befolkede strøk?

BEGRUNNELSE:

HELFO dekker i utgangspunktet reiseutgifter for pasienter som har lang reisevei til fastlegen hvis fastlegen befinner seg i samme kommune. Også i små kommuner, med bare én fastlege og lang avstand til nabokommunen, kan pasienter av ulike grunner ønske å benytte en annen fastlege enn den ene som oppholder seg i kommunen. Valgfriheten fastlegeordningen bygger på blir i slike tilfeller lite reell.

Svar:

Pasientreiseforskriften gir pasienter rett til å få dekket reiseutgifter til fastlege i pasientens bostedskommune. Dersom nærmeste fastlege er utenfor pasientens bostedskommune vil pasienten også ha rett til å få dekket sine reiseutgifter dit. Det samme gjelder reiseutgifter til fastlege i en kommune som samarbeider med bostedskommunen om å tilby fastlege. Dersom pasienter reiser til andre fastleger enn det som følger av bestemmelsen over, har pasienten rett til å få dekket reiseutgifter som om reisen var foretatt til den geografisk nærmeste fastlegen. Det betyr at pasienten vil kunne få deler av sine reiseutgifter dekket.

SPØRSMÅL NR. 553**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 17. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

I hvilken grad skyldes økninger i den rapporterte aktiviteten innen psykisk helsevern og TSB at helseforetakene faktisk gir mer behandling?

BEGRUNNELSE:

Den gylne regel, om at veksten i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) skal være større enn i somatikken, måles blant annet i aktiviteten som rapporteres fra helseforetakene. I en reportasje i Dagens Medisin 6. desember kommer det frem at en poliklinikk ved Oslo universitetssykehus fikk en økning i aktiviteten innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling ved å isolere et behandlingsrom – uten at det ble gitt tilsvarende mer behandling i lokalet. Ifølge Psykologforeningens tillitsvalgte finnes det flere tilfeller av «kreativ bokføring» for å øke produksjonstallene, uten at det bunner i reelle økninger i pasientbehandlingen. Det er problematisk om helsefore-

takene prioriterer tiltak som gir økt aktivitet kun på papiret, men som ikke reelt øker behandlingen som gis.

Svar:

Representantens spørsmål er forelagt Helse Sør-Øst som har redegjort for bygningsmessige endringer og aktivitetsveksten innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling ved den aktuelle klinikken ved OUS. Den omtalte artikkelen i Dagens medisin omfatter forhold fra 2014. I 2013 og 2014 ble det arbeidet med å få etterisolert rom for pasientbehandling i bygg 45 på Ullevål. Ifølge Helse Sør-Øst var arbeidet dels motivert med at bestemmelsene om taushetsplikt kunne overholdes og dels med at lokalene med lydisolering ville oppfylle de krav som på den tiden gjaldt for å kunne kreve polikliniske takster. Utbedringsarbeidet ble utført sommeren 2014. I 2014 og i 2015 ble det også arbeidet med registreringsrutiner knyttet til gjennomført aktivitet, med sikte på å heve kvaliteten på registreringer. I perioden fra 2014 og frem til i dag er samtidig antall hen-

visninger til poliklinikk økt. Seksjon ruspoliklinikker ved OUS ble i 2016 styrket med tre årsverk for å øke aktiviteten ytterligere. Nasjonale tall fra Samdata-rapporten for spesialisthelsetjenesten for 2017 viser at antall polikliniske konsultasjoner i perioden 2013-2017 har økt med 28,5 % for psykisk helsevern for voksne, 10,4 % for psykisk helsevern for barn og unge og 33,6 % for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Helse- og omsorgsdeparte-

mentet er ikke kjent med at det foregår juks i forbindelse med rapporteringen. At OUS har støyisolert sine pasientbehandlingsrom slik at behandlingen kan foregå uten at utenforstående uforvarende kan lytte til hva som sies, er bra. At dette i denne konkrete saken også innebar at pasientbehandlingen ble refusjonstellende, rokker ikke ved økningen som vises i de nasjonale tallene.

SPØRSMÅL NR. 554

Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 13. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

8 av 10 anmeldelser av voldtekt henlegges av politiet. En av flere årsaker til dette er mangel på kapasitet og ressurser til etterforskning av voldtekt. Politiet opplyser at det er vesentlig bedre lønnsbetingelser å jobbe med patrulje enn etterforskning av voldtekt. Dette gjør at flere søker seg bort fra voldtektfeltet, ifølge VG 7.12.18.

Vil justisministeren vurdere mulige endringer i lønnsintensivene i politiet for å sikre tilstrekkelig kapasitet til etterforskning av voldtektssaker?

BEGRUNNELSE:

Politiet opplyser til VG 7.12.18 at det er vesentlig bedre lønnsbetingelser å jobbe med patrulje enn etterforskning av voldtekt. Forskjellene kan være så store som opp til 100.000 kroner mer i året. Lønn og andre ytelser til polititjenestemenn - og kvinner er resultat av forhandlinger mellom partene i sektoren, noe statsråden ikke skal påvirke. Samtidig er det nødvendig at statsråden åpner for diskusjon om hvordan systemene for lønn og ytelser skal sikre nødvendig kapasitet til etterforskning av voldtekt og familievold.

Svar:

Det er som kjent Kommunal- og moderniseringsdepartementet som på vegne av staten gjennomfører sentrale forhandlinger med hovedsammenslutningene om lønn til statsansatte. De lokale lønnsforhandlingene i politiet foregår mellom Politidirektoratet og politiets tjenestemannsorganisasjoner. Som justisminister har jeg ingen rolle i disse forhandlingene. La meg likevel understreke at en viktig del av forklaringen er at politiansatte

som har turnusarbeid kompenseres økonomisk for den belastningen det medfører. Lønnsforskjellen mellom etterforskere og politiansatte som jobber med patrulje, er et resultat av at etterforskere ikke jobber turnus. Jeg kan imidlertid forsikre representanten om at jeg følger utviklingen i straffesaksbehandlingen i politiet. Voldtektssaker skal prioriteres høyt. Det følger også av Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv for straffesaksbehandlingen. Et løft av etterforskningsfeltet står sentralt i gjennomføringen av nærpelitireformen. I dette arbeidet er handlingsplanen fra 2016 som Politidirektoratet har utarbeidet i samarbeid med riksadvokaten, viktig. Departementet innhenter statusrapporter om arbeidet i den ordinære styringsdialogen.

SPØRSMÅL NR. 555**Innlevert 7. desember 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 17. desember 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Nærings- og fiskeridepartementet lover i E24 5. desember 44 mrd. kroner over ti år i økte eksportinntekter som følge av nye handelsavtaler i det som fremstilles som et «frihandelsregnskap». Et regnskap har imidlertid både en pluss- og en minusside. Hvor store økte importutgifter vil Norge få som følge av disse handelsavtalene, og hvor mye innenlandsk verdiskaping og sysselsetting vil fortrenses av den økte importen som kan ventes som følge av avtalene?

BEGRUNNELSE:

Når regjeringen ønsker å forplikte Norge gjennom omfattende internasjonale handelsavtaler med enkeltland eller landgrupper, bør regjeringen ha forståelse for og legge til rette for at det norske folk ønsker og får presentert relevant informasjon. Når statsrådets departement ifølge E24 presenterer et «regnskap», og det i dette regnskapet kun finnes en plusside og ingen minusside, kan det reises spørsmål ved om det utøves tilstrekkelig klokskap og åpenhet overfor befolkningen. Det er mange som kan risikere å bli direkte berørt av avtalene, både blant arbeidstakerne og arbeidsgiverne. I tillegg kan avtalene inneholde bestemmelser som kan få betydning for rettigheter og konkurransevilkår. Det burde være slik at statsråden var minst like opptatt av dem som taper, som av dem som tjener på frihandel og globalisering. «Frihandelsregnskapet» departementet presenterer i E24, kan av enkelte tas til inntekt for at dette ikke er tilfelle. Det bes om at statsråden i sitt svar er like tydelig på ulempene slike handelsavtaler vil innebære som han er på fordelene. Statsråden bør også kunne forventes å foreslå tiltak for å ivareta dem som vil rammes særlig hardt av avtalenes negative sider dersom de inngås, og han bør redegjøre for hvilke bransjer som kan forventes å rammes særlig hardt om avtalene blir en realitet.

Svar:

Norsk importtoll for industrivarer og sjømat er allerede ensidig faset ut og næringslivet har omstilt seg til en situasjon med internasjonal konkurranse i et globalt marked. Inngåelse av frihandelsavtaler vil derfor ikke utsette norsk industri for mindre tollvern enn den hadde før avtalene ble inngått. Importen til Norge bidrar med forbruksartikler, men også innsatsvarer til norsk industri. Snarere enn å fortrenge eksisterende virksomhet i Norge, kommer økt import av industrivarer norske kjøpere til gode

gjennom reduserte transaksjonskostnader og dermed bedre tilgjengelighet og lavere priser. Når det gjelder landbruksvarer har Norge betydelige tollsatser for sensitive produkter. I forhandlinger om landbruksvarer i frihandelsavtalene legges det til grunn at konsesjonene som gis ikke skal fortrenge norsk produksjon. Konsesjoner gitt i slike avtaler er for en stor del sydligere produkter, for eksempel frukt og grønt til fordel for forbrukerne, eller innsatsvarer til industrien som ikke kan produseres i Norge. Tollkonsesjoner kan også gis for enkelte sesongbetonte landbruksvarer på tider av året der Norge ikke selv har slik produksjon. Tollreduksjoner gitt i frihandelsavtaler ligger innenfor eksisterende landbrukspolitik og tilhørende tollvern.

Når en frihandelsavtale med Norge likevel har interesse for våre handelspartnere, skyldes dette ikke minst at frihandelsavtaler etablerer et robust rammeverk for den bilaterale handelen. Dette skaper trygghet og forutsigbarhet for både importører og eksportører. For eksempel har forenkling av tollprosedyrer og etablering av felles regler for opprinnelse stor betydning for vareflyten.

Dette harmonerer med funnene i en studie utført av svenske Kommerskollegium nå i år. Ifølge denne studien har frihandelsavtaler økt handelen med mellom 50 og 170 prosent etter ti år. Kommerskollegium tilskriver tollkutt bare 20 til 40 prosent av denne veksten. Resten skyldes blant annet økt forutsigbarhet, bestemmelser for tjenester og investeringer, samt reduksjon i handelsbyråkrati.

SPØRSMÅL NR. 556**Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 11. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en bilateral trygdeavtale med Canada?

BEGRUNNELSE:

Statsråden skriver i Dokument nr. 15:479 (2018-2019):

«Norge har inngått bilaterale trygdeavtaler med en del land. I trygdeavtalene inntas det rutinemessig en bestemmelse om at de to lands myndigheter kan avtale unntak fra avtalens bestemmelser om hvor personer skal være trygdedekket. Innenfor rammene av en bilateral trygdeavtale kan både utfordringen med dobbelt medlemskap og utfordringen med underfinansiering finne sin løsning.»

Svar:

Norge og Canada inngikk en bilateral trygdeavtale i 1985. Avtalen er senere revidert, og den reviderte avtalen trådte i kraft 1. januar 2014. Som nevnt i begrunnelsen til representantens spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 479/2018, har avtalen en bestemmelse i artikkel 11 som gir partenes kompetente myndigheter mulighet til å avtale unntak fra de øvrige lovvalgsbestemmelsene i avtalen. En avtale etter artikkel 11 må alltid gjøres etter en konkret vurdering i hver enkelt sak. Dette er således ikke en hjemmel til på generelt grunnlag å gjøre unntak for en hel gruppe personer.

SPØRSMÅL NR. 557**Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 17. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

I ljøs av konklusjonen til Borgarting Lagmannsrett, vil statsråden nytte høvet til å gå tilbake på sin påstand om at grenseforordningen kravde endringar i utlendingsforskriften, kva var haldepunkta hennar for å hevde at slike endringar var naudsynte, og kva initiativ kjem ho til å ta no?

GRUNNGJEVING:

I svar på skriftlig spørsmål frå Dag Terje Andersen, Dokument nr. 15:947 (2015-2016), om at regjeringa valde å bryte Høyre sitt klare løfte om at dei ikkje skulle leggje til rette for å opne opp for å fly med asiatiske lønns- og arbeidsvilkår, ga statsråd Hauglie dette svaret:

«Denne regjeringen mener det er viktig å overholde inngåtte folkerettslige forpliktelser, og som det går fram av vårt forslag, vil presiseringen innebære at vi etterlever grenseforordningen slik andre land allerede gjør.»

Lagmannsretten har i sin dom av 03.12.18 slått fast at:

«Hverken Chicago-konvensjonen eller grenseforordningen forbyr imidlertid medlemslandene å kreve arbeidstillatelse for personer som jobber på nasjonalt registrerte fly som flyr interkontinentale ruter. Chicago-konvensjonen forbyr heller ikke medlemslandene å begrense adgangen til å jobbe på nasjonalt registrerte fly, som flyr interkontinentale ruter, til nasjonale borgere, og i grenseforordningens tilfelle EØS-borgere. Et slikt forbud ville gått langt utenfor både Chicago-konvensjonen og grenseforordningens formål.»

Svar:

Utgangspunktet for dette spørsmålet til skriftlig besvarelse er en nylig avsagt dom fra Borgarting lagmannsrett om gyldigheten av en endring i utlendingsforskriften i 2016. Endringen medførte at utenlandske borgere fra land utenfor EØS-området (tredjelandsborgere) ikke lenger trenger oppholdstillatelse dersom de arbeider på norskregistrerte fly i internasjonal trafikk. Saken har en forhistorie som det er grunn til å minne om. I 2012 ble Stoltenberg II regjeringen oppmerksom på at utlendingsforskriftens krav om oppholdstillatelse for tredjelandsborgere på norskregistrerte fly i internasjonal trafikk

kunne ses på som en konkurransemessig fordel for de utenlandskregistrerte flyene som flyr samme ruter. Kravet om oppholdstillatelse innebærer at arbeidstakerne som utgangspunkt skal ha norske lønns- og arbeidsvilkår. I oktober 2012 sendte departementet ut et kort høringsbrev der departementet ba om synspunkter på to alternative løsninger. Den ene gikk ut på å endre forskriften slik at vilkårene ble like, uavhengig av hvor flyene var registrert. Den andre var å beholde forskriften uendret. De næringspolitiske vurderingene tok utgangspunkt i en stadig økende konkurranse i luftfarten som gjorde at også innenlandske selskaper søkte nye områder for å styrke sin inntjeningssevne og økonomi. Argumenter for endring var å fjerne mulig konkurranseulempe for norske selskaper og gi muligheter for tilgang til markedet for langtrafikk. Det ville sikre virksomhet i Norge, opprettholde et godt nasjonalt rutenett og gi nordmenn et større tilfang av reisealternativer. På den andre siden var kravet om norske lønns- og arbeidsvilkår sentralt i arbeidet mot sosial dumping. Dette kravet er særlig viktig for arbeidstakere som bor i Norge eller oppholder seg her i lengre tid, og dermed må forholde seg til norsk kostnadsnivå. I tillegg pekte høringsnotatet på at de langsiktige konsekvensene av en endring var ukjente. Notatet tok også opp mulige konsekvenser dersom norske selskaper vil flytte sine fly til andre land. Det kunne få uheldige konsekvenser for den samlede flyfaglige og sikkerhetsmessige kompetansen i Luftfartstilsynet, og også føre til tap av gebyrinntekter. Problemstillingen om mulig motstrid med Schengenregelverket, som gir rett til forenklet grensepassering, kom ikke opp da høringsbrevet ble utarbeidet. Denne problemstillingen ble imidlertid reist i Justis- og beredskapsdepartementets høringsuttalelse som blant annet nevnte at en forskriftsendring syntes å være nødvendig for å klargjøre forholdet mellom Schengens grenseforordning og den dagjeldende bestemmelsen i utlendingsforskriften. Daværende regjering valgte å ikke endre forskriften på det tidspunktet. Samferdselsdepartementet satte i gang en utredning som skulle belyse konkurranseforholdene i luftfartsnæringen som følge av den økte internasjonale konkurransen. I slutten av juni 2015 varslet flyselskapet Norwegian Justis- og beredskapsdepartementet om at selskapet vurderte å gå til søksmål mot staten. Begrunnelsen var at selskapet hadde et reelt behov for rettslig avklaring. På samme tid henvendte Arbeids- og sosialdepartementet seg til Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling for å få klarlagt hva som var det rettslige forholdet mellom utlendingslovgivningen og grenseforordningen. Etter en grundig og balansert drøftelse (ifølge Borgarting lagmannsrett) ble Lovavdelingens konklusjon at det var motstrid. På denne bakgrunnen foreslo Arbeids- og sosialdepartementet å oppheve motstriden ved å klargjøre i utlendingsforskriften at det er grenseforordningen som gjelder. Etter en høringsrunde ble forskriftsendringen vedtatt og satt i kraft fra 1. juli 2016. 29. juni 2016 stevnet

Landsorganisasjonen i Norge (LO) med flere organisasjoner og enkeltpersoner staten. Etter domstolsbehandling av spørsmål om delvis avvising, gjensto ett spørsmål som domstolen skulle prøve, nemlig om forskriften var ugyldig. Oslo tingretts dom falt 23. februar 2017. Den frifant staten og uttrykte at "saksøkerne hadde tapt saken fullstendig". LO anket dommen. Borgarting lagmannsrett gjennomførte ankeforhandling i høst, og dommen falt i begynnelsen av desember. Lagmannsretten konkluderte med at staten "har vunnet saken fullt ut". Jeg har selv sagt også merket meg at lagmannsretten har en annen begrunnelse enn Oslo tingrett da den konkluderte med å forkaste LOs anke. Lagmannsretten kom til en annen konklusjon enn Lovavdelingen i spørsmålet om grenseforordningens rekkevidde. Samtidig viser lagmannsretten til at det var en reell rettslig usikkerhet om spørsmålet om motstrid mellom grenseforordningen og utlendingsregelverket. Den påpeker også at det ikke foreligger avgjørende rettspraksis fra EF-domstolen om grenseforordningens rekkevidde for situasjonen som er relevant i den aktuelle saken. Når representanten Hadia Tajik spør om hvilke holdpunkter jeg hadde for å hevde at endringen var nødvendig, var det selvfølgelig den uklare rettslige situasjonen vi stod i og den klare konklusjonen fra Lovavdelingen om at det var motstrid. Lagmannsretten peker også på at Arbeids- og sosialdepartementet gjorde det som kunne gjøres for å avklare slik rettslig usikkerhet – nemlig å henvende seg til Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling for å få en tolkningsuttalelse. Det er videre verdt å merke seg at lagmannsretten mener at Lovavdelingen foretok en grundig og balansert drøftelse av grenseforordningen, og at tolkningen er klart forsvarlig. Forskriftsendringen bygget på denne tolkningen og ble ifølge lagmannsretten vedtatt etter en grundig høringsrunde hvor det også kom fram motforestillinger mot Lovavdelingens tolkning. Lagmannsretten mener likevel at det også "var klart forsvarlig av departementet å stole på at Lovavdelingens uttalelse var riktig". Som saken viser, er det ulike hensyn og problemstillinger på dette området. Rammebetingelsene for norsk luftfart endres som følge av økt globalisering. Dette er noe av bakgrunnen for at regjeringen nylig har satt ned et offentlig utvalg som skal framskaffe et godt kunnskapsgrunnlag for framtidig politikktutforming på luftfartsområdet. Rapporten fra dette utvalget vil gi et bedre grunnlag for å kunne avklare hvilke rammer næringen skal operere innenfor.

SPØRSMÅL NR. 558**Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 13. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

I flere politidistrikt er praksis at når man søker om våpenlisens må man dokumentere at man har kjøpt våpenskap. Hvis søknad ikke innvilges har man da kjøpt inn et våpenskap man ikke trenger. Det må kunne være tilstrekkelig å dokumentere dette først når man vet at lisens vil bli gitt.

Vil statsråden ta initiativ til en slik praksis, som også da blir lik i alle politidistrikt?

Svar:

Etter våpenforskriften stilles det krav om at registreringsspliktige skytevåpen, eller vital del til slike skytevåpen, oppbevares i godkjent sikkerhetsskap eller godkjent våpenrom. Det er av stor betydning at reglene for sikker oppbevaring av skytevåpen overholdes for å unngå feil-

eller misbruk av skytevåpen. Verken våpenloven eller forskriften har krav om at søkeren må ha anskaffet godkjent sikkerhetsskap for å få innvilget ervervstillatelse til skytevåpen. Søkeren må imidlertid sørge for at kravene til oppbevaring er oppfylt før vedkommende anskaffer skytevåpen. Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at de har utarbeidet nye rutiner som blant annet beskriver hvordan politiet skal kreve dokumentasjon for godkjent våpenskap. I følge direktoratet vil rutinene om kort tid bli sendt til politidistriktene. De nye retningslinjene fastsetter at politiet skal kreve dokumentasjon for lovlig oppbevaring etter at søknad er innvilget, men før tillatelsen sendes til søker. På denne måten sikrer politiet at kravene til oppbevaring er oppfylt, uten at søker trenger å kjøpe godkjent sikkerhetsskap som vedkommende ikke trenger. Jeg legger til grunn at de nye rutinene vil bidra til en enhetlig praksis på området.

SPØRSMÅL NR. 559**Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 17. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

Hvem er det som har ansvaret for kompetanseheving og daglig drift innen brann og redning i landets mange, lange og dype tunneler?

BEGRUNNELSE:

I besøk hos kommuner i Rogaland, så er det en problemstilling/bekymring som stadig dukker opp. Hvem er egentlig ansvarlig for tunellsikkerheten, og kompetansen knyttet til dette, i våre lange og dype undersjøiske tunneler? På et folkemøte på Kvitsøy dukket også problemet rundt tunellsikkerhet opp. Kvitsøy er en liten kommune, med 540 innbyggere, som ligger ute i havet vest i Rogaland, og som skal bli landfast gjennom Rogfast tunellen. den blir verdens lengste undersjøiske tunell, og Kvitsøy blir altså en av 3 små kommuner, i tillegg til Randaberg og Bokn, som har tunellåpninger knyttet til denne tunellen. Kvitsøy har

hverken økonomi eller kompetanse til å ta ansvaret for brann og redning i denne tunellen på E39, Statens vei. Det er et utstrakt samarbeid mellom kommunene i Rogaland, gjennom Rogaland brann og redning IKS, men bekymring ble meddelt oss også fra dem på et møte i forrige uke. Professor Ove Njå w/Universitetet i Stavanger, og knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap i Rogaland, uttalte på Samfunnssikkerhetskonferansen i Stavanger i januar 2018, at "det er viktig å kunne sikre oss mot usannsynlige, men potensielt livsfarlige hendelser i tunneler".

Svar:

Det er et grunnprinsipp i brann- og eksplosjonsvernloven at brannsikkerheten i alle brannobjekter er eiers og brukers ansvar. Flere regelverk stiller krav til brannsikkerhet i tunneler, blant annet brann- og eksplosjonsvernloven, vegloven, eltilsynsloven og internkontrollforskriften. Det

er eiers ansvar å sørge for at tunnelene er bygget, utstyrt og vedlikeholdt i samsvar med disse reglene. Eier har også ansvar for beredskap i tunnelene og at det er etablert beredskapsplaner. Beredskap omfatter for eksempel vegtrafikksentralenes overvåking og iverksettelse av tiltak ved ulike hendelser i tunnelene. Beredskap innebærer også å bidra til at trafikantene kan gjennomføre selvredning, for eksempel ved hjelp av skilting og ventileringsanlegg i tunnelen mm.

Ved hendelser er beredskap og innsats et fellesskap mellom vegvesen/ vegtrafikksentral, brann- og redningsvesenet og eventuelt andre nød- og beredskapssetater. Dette skal det være planlagt og øvet for. Beredskapsplanene fastsetter hvorfra og hvordan det skal gjøres innsats. Beredskapsplanene utarbeides i samarbeid mellom tunneleier/utbygger og berørte brann- og redningsvesen.

Kommunen har ansvar for brann- og redningsvesenets beredskap og innsats ved hendelser. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen pålegger kommunen å sikre at brann- og redningsvesenet er organisert, utrustet og bemannet, slik at oppgaver pålagt i lov og forskrifter blir utført tilfredsstillende. Brann- og redningsvesenet skal være organisert og dimensjonert på bakgrunn av risikoen og sårbarheten som foreligger i kommunen. Kommunen kan oppfylle sine plikter ved avtale med annen kommune, virksomhet eller lignende.

Brannsikkerhet i tunneler må oppnås gjennom et nært samarbeid mellom vegtunneleier og de kommunale brannvernmyndighetene. Når det gjelder brann- og redningsvesenet fremgår det av brann- og eksplosjonsvernloven § 15 at kommunene skal samarbeide om lokale og regionale løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av sam-

lede ressurser. Dette er særlig viktig for at små kommuner skal kunne ha en tilstrekkelig beredskap.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Statens Vegvesen har i fellesskap utarbeidet «Retningslinjer for saksbehandling og ivaretagelse av brann- og elsikkerhet i vegtunneler». Retningslinjene retter seg til de som planlegger, bygger og drifter vegtunneler, til de som fører tilsyn med brannsikkerheten i vegtunneler og til de som skal være innsatsstyrke ved brann og ulykker i vegtunneler.

Brann- og eksplosjonsvernloven gjelder for tunneler som er satt i drift. Etter loven § 14 kan DSB pålegge eier av tunneler som anses å utgjøre en ekstraordinær risiko innen kommunen, å etablere en egen brann- og ulykkesberedskap, eller å bekoste og vedlikeholde en nødvendig oppgradering av det kommunale brann- og redningsvesenet. DSB fatter eventuelle pålegg etter denne bestemmelsen på bakgrunn av en risikovurdering fra brann- og redningsvesenet og en uttalelse fra tunneleier. Det er gapet mellom kommunens ordinære risikoforhold og risikoen tunnelen representerer som er utløsende for om en tunnel kan bli sett på som en ekstraordinær risiko. Bestemmelsen i brann- og eksplosjonsvernloven er først og fremst kommet til anvendelse når det etableres vegtunnel i kommuner med små ressurser, og hvor for eksempel brann- og redningsvesenet ikke er utstyrt med røykdykkerinnsats.

Brannsjef og øvrig personell skal ha de kvalifikasjonene som er nødvendige for å kunne ivareta brann- og redningsvesenets oppgaver på en forsvarlig måte, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 9. Statens vegvesen har et eget testanlegg for tunnel ved Åndalsnes. Runehamar testtunnel har hovedsakelig vært benyttet til forskning og opplæring i forbindelse med kompetanseheving for kommunale brann- og redningsvesen.

SPØRSMÅL NR. 560

Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Go-Aheads prisestimat, som er grunnlaget for at de vant anbudet, er basert på at de skal skaffe flere kunder enn konkurrentene. Hvordan er dette mulig når de har dårligere planer for å oppfylle de tre betydelig vektlagte kriteriene satsingsprogram for flere kunder, plan for videre-

utvikling av kundetilbudet og plan for kundenes tilgang til informasjon og billetter?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten avslører 10.12.18 at Jernbanedirektoratet opererte med to regnestykker da de målte Go-Ahead mot SJ

og NSB i anbudsrunden om Sørlandsbanen. Ett regnestykke som er vist fram for offentligheten, og ett internt, som de avviser å vise fram. I følge ledende advokat på området, Robert Myhre, er tilbakeholdelsen av det interne regnskapet uforståelig.

I mitt forrige spørsmål til statsråden av 16.11, spurte jeg hvordan Go-Ahead kan vinne anbudsrunden med en lavere pris enn konkurrentene, basert på at de skal skaffe flere kunder enn NSB og SJ. Statsråden svarte at han ikke hadde innsyn i tilbudene. Jeg regner med at statsråden, som øverste ansvarlige for Jernbanedirektoratet, kan få innsyn i dette for å sikre offentligheten åpenheten den har krav på om anbudsprosessen.

Aftenposten avslører 10.12.18 at Jernbanedirektoratet opererte med to regnestykker da de målte Go-Ahead mot SJ og NSB i anbudsrunden om Sørlandsbanen. Ett regnestykke som er vist fram for offentligheten, og ett internt, som de avviser å vise fram. I følge ledende advokat på området, Robert Myhre, er tilbakeholdelsen av det interne regnskapet uforståelig.

I mitt forrige spørsmål til statsråden av 16.11, spurte jeg hvordan Go-Ahead kan vinne anbudsrunden med en lavere pris enn konkurrentene, basert på at de skal skaffe flere kunder enn NSB og SJ. Statsråden svarte at han ikke hadde innsyn i tilbudene. Jeg regner med at statsråden, som øverste ansvarlige for Jernbanedirektoratet, kan få innsyn i dette for å sikre offentligheten åpenheten den har krav på om anbudsprosessen.

I grunnlaget for anbudsrunden het det at kvalitet skulle telle 60 % og pris 40. Innenfor kvalitet skulle plan for å få fornøyde kunder telle 40 %, selskapenes organisasjon og ledelse 15 % og plan for å ivareta togsettene 5 %. Innenfor kriteriet å få fornøyde kunder skulle tre kriterier

vektlegges betydelig: "satsingsprogram for flere kunder", "plan for videreutvikling av kundetilbudet", og "plan for kundenes tilgang til informasjon og billetter". Go-Ahead var klart svakest på disse tre kriteriene.

I følge Jernbanedirektoratet var en viktig grunn til at Go-Ahead vant at de hadde størst ambisjoner når det gjaldt å skaffe nye passasjerer. Direktoratets vurdering av tilbudene viser imidlertid at de vurderte Go-Aheads "satsingsprogram for flere kunder" som svakere enn NSB og SJ.

Svar:

Jernbanedirektoratet har oppgåva med å gjennomføre kjøp av persontransport med tog. Eg har ikkje innsikt i dei konkrete vurderingane Jernbanedirektoratet har gjort av tilboda dei fekk i konkurransen om trafikkpakke Sør. Jernbanedirektoratet har kome til at Go-Ahead Norge AS vann anbodet om Trafikkpakke 1 fordi dei samla sett leverte det beste tilbudet, det som på fagspråket kallast «det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.» Som eg tidlegare har gjort greie for, har Jernbanedirektoratet vurdert at det var svært liten skilnad på dei tre tilboda som var att i siste runde i konkurransen, og derfor vart pris avgjerande. Konklusjonen frå Jernbanedirektoratet er:

«Samlet sett leverer Go-Ahead en besvarelse som gir Direktoratet trygghet for at leverandøren vil levere togtjenester av høy kvalitet gjennom hele avtaleperioden.»

Samferdselsdepartementet har ikkje informasjon om korleis GoAhead vil drive sin verksemd og utvikle marknaden for å skaffe kundar som gjer at selskapet kan klare seg med det vederlaget som er avtalt med Jernbanedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 561

Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 19. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil olje- og energiministeren iverksette for å unngå at sjøpattedyr tar skade av seismiske undersøkelser og elektromagnetisk datainnsamling i norske havområder?

BEGRUNNELSE:

Den 25. oktober 2018 signerte olje- og energiministeren og Russlands minister for miljø og naturressurser en avtale om gjensidige rettigheter til seismikkundersøkelser i Barentshavet. Ifølge olje- og energiministeren vil avtalen gjøre det enklere for begge land å kartlegge olje- og gassforekomster ved og langs delelinjen.

Barentshavet er et av verdens mest produktive havområder, med et rikt bunndyrsfunn og store bestander av fisk, sjøfugl og sjøpattedyr. Blant sjøpattedyrartene som lever der finner vi blant annet knølhval, finnhval, vågehval, blåhval, grønlandshval, narhval og belugahval.

Forskning i mange land bekrefter at hval og andre sjøpattedyr kan få hørselsskader av seismikkskyting. Det er bakgrunnen for at en rekke land har krav om at seismikkfartøy skal ha en sjøpattedyrkyndig person (Marine Mammals Observer, heretter forkortet MMO) om bord for å forebygge slike skader. Blant landene som har krav og retningslinjer om MMO ved seismikkundersøkelser er Storbritannia, Irland, New Zealand, Australia og Canada.

Norge er en betydelig sjøfarts- og fiskerinasjon, og samtidig en ekspansiv olje- og gassprodusent med ambisjoner om økt petroleumsaktivitet i arktiske strøk. Likevel har vi ikke et regelverk for seismikkskyting og tilsvarende marin, industriell støyforurensning som holder samme standard som havnasjoner vi liker å sammenligne oss med.

Ressursforskriftens § 9 slår fast at "fartøy som foretar seismisk undersøkelse, skal ha fiskerikyndig person om bord når det er nødvendig av hensyn til fiskerivirksomheten i området», for å redusere risikoen for at seismikkundersøkelsene skader fiskebestander. Forskriftene stiller imidlertid ikke samme krav til å ha en MMO om bord. Man kan ikke forvente at en fiskerikyndig skal ha tilstrekkelig kunnskap om sjøpattedyr til at hensynene til disse blir ivaretatt.

Den 22. juni 2018 la Olje- og energidepartementet fram et forslag til ny lov om mineralvirksomhet på sokkelen. Mineralutvinning på havbunnen vil øke behovet for seismikkundersøkelser, som kan føre til økt risiko på skader på fisk og sjøpattedyr.

Svar:

Olje- og gassnæringen er Norges største og viktigste næring. Virksomheten gir lønnsomme arbeidsplasser over hele landet og har siden starten bidratt til næringsutvikling, teknologiutvikling og samfunnsutvikling som har kommet hele landet til gode. Den forutsigbare og stabile petroleumspolitikken som er ført av skiftende regjeringer over lang tid har gitt svært gode resultater. Regjeringens vil fortsette kunnskapsinnhenting gjennom videre kartlegging av petroleumsressursene, også i områder som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet, jf. Prop. 80 S (2017-2018). Kunnskap om ressursgrunnlaget på norsk sokkel er en avgjørende forutsetning for god og forsvarlig ressursforvaltning. Seismikk er et nødvendig virkemiddel for å kartlegge petroleumsressursene. Innsamling av seismikk er avgjørende for å sikre god ressursforvaltning, høy verdiskaping og store statlige inntekter fra våre petroleumsressurser. Uten mulighet til å innsamle ny seismikk, vil store verdier gå tapt. Dette har Stortinget gitt sin

tilslutning til gjennom Innst. 322 S (2016-2017). Før et område er tilgjengelig for petroleumsvirksomhet gjennomføres det en åpningsprosess som inneholder omfattende faglige arbeider og offentlig medvirkning gjennom flere høringer. Konsekvensutredningen utgjør en sentral del av åpningsprosessen. Konsekvensutredningen skal belyse virkningene åpning av et område for petroleumsvirksomhet kan ha for nærings- og miljømessige forhold. Mulige påvirkninger på natur og dyreliv – inkludert sjøpattedyr – er selvfølgelig en del av disse vurderingene. Det skal også vurderes om det bør stilles vilkår med sikte på å begrense og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning. Til slutt er det Stortinget som fatter et vedtak om åpning av et område for petroleumsvirksomhet. Når et område er åpnet og virksomheten er i gang, gjøres det videre avveinger mellom petroleumsvirksomhet og miljø i lys av ny kunnskap gjennom prosessene med forvaltningsplaner. Forvaltningsplanene oppdateres og revideres jevnlig, jf. Innst. 294 S (2015-2016). Det faglige forarbeidet er omfattende, og gjøres i regi av Faglig forum og Overvåkingsgruppen. Her er alle relevante fagetater representert. I tillegg gjennomføres det offentlige høringer etter at det faglige arbeidet er fremlagt. Forvaltningsplanene er gjenstand for en omfattende politisk prosess hvor forskjellige hensyn veies mot hverandre med utgangspunkt i det omfattende faglige grunnlaget. I 2013 ble Barentshavet sørøst åpnet for petroleumsvirksomhet gjennom Stortingets behandling av Meld. St. 36 (2012–2013) Nye muligheter for Nord-Norge – åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet og Meld. St. 41 (2012-2013) Tilleggs melding til Meld. St. 36 (2012-2013) Nye muligheter for Nord-Norge - åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet, jf. Innst. 495 S (2012-2013). I den forutgående konsekvensutredningen som er vedlegg til de nevnte stortingsmeldingene, fremkommer det at i "Norge er det antatt liten påvirkning på marine pattedyr innen områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet. Dette tema har dermed fått lite oppmerksomhet", jf. Konsekvensutredning etter petroleumsloven for Barentshavet sørøst, vedlagt innkomne høringsuttalelser av oktober 2012. Gjennom forvaltningsplanene gjøres det detaljerte vurderinger av påvirkninger både i forhold til miljø og andre næringer. Herunder omfattes også sjøpattedyr. Påvirkning fra undervannsstøy på sjøpattedyr er spesifikt omtalt og vurdert gjennom Meld. St. 10 (2010–2011) Oppdatering av forvaltningsplanen for det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Meld. St. 35 (2016–2017) Oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet og Meld. St. 37 (2012–2013) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Nordsjøen og Skagerrak (forvaltningsplan) uten at det her ble vurdert nødvendig med avbøtende tiltak. Petroleumsvirksomheten i Norge skal skje under strenge krav til helse, miljø og sikkerhet og ivaretagelse av det ytre miljø. Således er det et omfattende regelverk som omhandler seismikk. I petroleumsloven

§ 10-1 er det videre et generelt krav om å ta alle rimelige foranstaltninger for å unngå skade på dyre- og plantelivet i havet. I FFI-Rapport 17/00075 Effekter av menneskeskapt støy på havmiljø - rapport til Miljødirektoratet om kunnskapsstatus fra Forsvarets forskningsinstitutt av 13. januar 2017 ble blant annet såkalt "soft start" fremhevet som ett anbefalt tiltak. I rapporten fremgår det også at "både seismikk og militære sonarer kan gi direkte skade på fisk og pattedyr. Spesielt følsomt er hørselsorganet. Skadeomfanget er imidlertid begrenset til nærområdet noen hundre meter fra kilden. Skadeeffekter vil sannsynligvis ikke gi noen populasjonseffekter". Jeg vil vise til at vi har gjort endringer i regelverket for seismiske undersøkelser. Fra 1. januar 2018 lyder § 8 i ressursforskriften som følger: Ved oppstart av seismisk undersøkelse skal det gjøres en gradvis oppstart av lydkilden for å gi fisk og marine pattedyr mulighet til å forlate nærområdet for undersøkelsen. Således innebærer dette tiltaket at seismikkinnsamlingen startes opp med en mindre kraftig lydkilde (soft start) slik at fisk og sjøpattedyr kan svømme vekk før innsamlingen starter opp for fullt. Dette er et viktig tiltak siden det er gode muligheter for da å komme seg bort fra lydkilden. I spørsmålet omtaler representanten både seismiske undersøkelser og elektromagnetisk datainnsamling. Jeg vil

påpeke at det er kun seismiske undersøkelser som bruker en lydkilde. Videre vises det til lovforslaget om havbunnsmineraler og påstanden om at dette vil føre til økt behov for seismikkundersøkelser. For å kartlegge forekomster av eventuelle havbunnsmineraler, vil ikke seismikk være en vanlig undersøkelsesmetode. Lokasjonene ligger generelt på så store vanddyb, at seismiske undersøkelser ikke vil gi relevant informasjon. Det medfører altså ikke riktighet at mineralutvinning på havbunnen fører til vesentlig økt behov for seismikkundersøkelser. Gjennom forvaltningssplanene har påvirkning fra støy på sjøpattedyr gjentatte ganger blitt vurdert. I nettopp den typen omfattende og systematiske prosesser, som åpningsprosesser og forvaltningsplaner, blir slike problemstillinger identifisert og det blir, om nødvendig, iverksatt avbøtende tiltak. Vi har allerede iverksatt ett viktig tiltak som vi anser som hensiktsmessig ved å innføre det som kalles "soft start". På den måten får sjøpattedyr og fisk på åpent hav mulighet til å svømme bort fra et område hvor det igangsettes en seismisk innsamling før innsamlingen settes i gang for fullt. Avslutningsvis vil jeg igjen peke på at vi har en kunnskapsbasert forvaltning av våre havområder, hvor kunnskap om miljø og næringsvirksomhet legges til grunn for de avveininger som gjøres. Slik vil det også være fremover.

SPØRSMÅL NR. 562

Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva mener statsråden om planene presentert i Dagsavisen 10. desember om å flytte 10 000 fødsler til Aker sykehus, hvor babyer med behov for rask og tett oppfølging må transporteres til Gaustad, og ekspertenes tydelige fraråding av dette, og vil helseministeren forsikre seg om at fødetilbudet og fødselsomsorgen i Oslo ikke svekkes og ikke innebærer økt risiko for fødende og nyfødte?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF. Under gjengir jeg deler av Oslo Universitetssykehus (OUS) sin redegjørelse:

"Ifølge Konseptrapport for Aker og Gaustad er nåværende aktivitet ved Kvinnekliviken Ullevål tenkt flyttet til nye lokaler på Aker. Fødetallet på Ullevål er i dag ca. 7 000 årlig, men på Aker vil det over tid kunne stige til ca. 10 000, og man planlegger

derfor for å kunne håndtere et slikt volum. Ved OUS Rikshospitalet er det i dag en fødeavdeling med 2 500 - 3 000 fødsler. Man vil fremover vurdere en økning av dette ut fra oppgaver og befolkningsvekst. Her vil alle premature fødsler bli håndtert i tillegg til der hvor man har funnet fosteravvik eller tilstander hos mor eller barn hvor man kan forvente at den nyfødte raskt trenger behandling på den mest avanserte nyfødtintensivavdelingen, inkludert de som vil ha behov for nyfødtkirurgi. Det vil likevel fødes mange barn på Aker som trenger intensivbehandling da 7-10 per 100 nyfødte i Norge i snitt overflyttes til nyfødttenhet og mange av disse ikke kan forutses. På Aker er det derfor planlagt en i norsk sammenheng stor nyfødtavdeling med rundt 20 senger som vil ta seg av de uventet dårlige nyfødte. Denne avdelingen skal gi syke nyfødte den behandling de har behov for inkludert kortvarig respiratorbehandling. Det er derfor helt feil når det i spørsmålet angis at "babyer med behov for rask og tett oppfølging må transporteres til Gaustad". Nyfødtavdelingen på Aker vil til enhver tid (døgnet rundt, hele året) være bemannet med erfarent og kompetent personale, både overleger og sykepleiere. Vi planlegger rotasjon av leger mellom Rikshospitalet og Aker slik at alle skal ha mest mulig kompetanse og erfaring. Et stort akuttmedisinsk tilbud med anestesio- og intensivleger vil også være tilgjengelig på Aker. På Aker vil

det også være alle de ressurser (kirurgi, intervensjonsradiologi mm) som trengs for å ivareta fødende kvinner med komplikasjoner på en god måte. Et begrenset antall av syke nyfødte vil ha behov for avansert eller langvarig intensivbehandling, og disse vil bli overflyttet til nyfødtavdelingen på Gaustad, slik det er ved fødeavdelinger i resten av landet. OUS har en svært kompetent intensivtransporttjeneste som vil ivareta dette på en trygg måte. Det transporteres i dag nesten daglig pasienter fra andre sykehus utenfor Oslo til Rikshospitalet for behandling på høyere nivå. Disse pasienter er alvorlig syke og har som regel lengre transportavstand enn fra Aker til Gaustad. Det er aldri ønskelig å måtte transportere syke nyfødte, men dette er virkeligheten i dag. Dette understreker at denne typen transport er noe det allerede er erfaring med i Norge, og OUS er blant sykehusene med mest erfaring innen slike intensivtransporter."

Representant Kaski spør om jeg kan forsikre om at fødetilbudet og fødselsomsorgen i Oslo ikke svekkes og ikke innebærer økt risiko for fødende og nyfødte. Som det fremkommer i redegjørelsen over, vil nyfødtavdelingen på Aker gjennom hele året være døgnbemannet med erfarent og kompetent personale, både overleger og sykepleiere. Det er et begrenset antall av syke nyfødte som vil ha behov for avansert eller langvarig intensivbehandling, og jeg forutsetter at det legges til rette for at disse vil kunne overflyttes til nyfødtavdelingen på Gaustad på en trygg måte. Helse Sør-Øst har forsikret meg om at de planlagte endringene ikke vil innebære økt risiko for fødende og nyfødte eller at fødetilbudet og fødselsomsorgen i Oslo svekkes.

SPØRSMÅL NR. 563

Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 18. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren klargjøre om Norges stemmegivning på prosedyrespørsmålet knyttet til behandlingen av USAs resolusjon om kritikk av Hamas i FNs generalforsamling 6. desember, var behandlet av politisk ledelse i UD eller om Norges FN-delegasjon besluttet at Norge skulle stemme avstående uten å involvere politisk ledelse?

Svar:

Norge stemte den 6. desember for to resolusjonsforslag i FNs generalforsamling fremmet av henholdsvis USA og Irland. Norge stemte for USAs kritikk av Hamas i FNs generalforsamling. Norge deler kritikken mot Hamas og andre militante grupper i Gaza, som ble særlig uttrykt i den amerikanske resolusjonen, og vi stemte derfor for denne. Resolusjonen oppnådde ikke nok stemmer til å bli vedtatt. Samtidig inneholdt ikke den amerikanske resolusjonen tydelige referanser til de viktigste FN-vedtakene for å løse konflikten mellom israelerne og palestinerne, og målet om en forhandlet to-statsløsning. Dette ga vi uttrykk for i en stemmeforklaring. Dette ble veid opp i resolusjonen fremmet av Irland om tiltak for en omfattende fredsløsning for Midtøsten, som inneholdt noen av disse referansene, og som Norge derfor stemte for. Det ble også stemt over et prosedyreforslag om hvorvidt det skulle

kreves 2/3 flertall eller simpelt flertall for å vedta det amerikanske resolusjonsforslaget. Det følger av FN-pakten at Generalforsamlingens vedtak i viktige spørsmål skal fattes ved to tredjedels flertall. Det gjelder blant annet anbefalinger vedrørende opprettholdelse av internasjonal fred og sikkerhet. Videre er det praksis i FN at man foretar en helhetsvurdering hvor alle relevante faktorer trekkes inn. Det var i denne saken argumenter for begge løsninger. Etter en slik helhetsvurdering valgte Norge å avstå. Alle norske stemmeavgivninger i FN er mitt konstitusjonelle ansvar.

SPØRSMÅL NR. 564**Innlevert 10. desember 2018 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 14. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

I forbindelse med den offentlige diskusjonen om kutt i tilskuddet til stiftelsen Human Rights Service (HRS), har det fremkommet påstander gjennom media at Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), som relevant fagdirektorat, har anbefalt et slikt kutt.

Kan statsråden, ikke minst for å bidra til en opplyst debatt i offentligheten, bekrefte eller avkrefte om den faglige tilrådingen fra IMDi var å redusere tilskuddet til HRS i statsbudsjettet for 2019?

Svar:

Human Rights Service (HRS) er en av 16 organisasjoner som har mottatt tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet gjennom flere år. De nasjonale ressursmiljøene har en viktig rolle i å følge innvandrings- og integreringsfeltet. De skal bidra til å gi bedre kunnskap om integrering i befolkningen, inkludert kunnskap om muligheter og utfordringer ved integreringsprosessen. Videre skal tilskuddet bidra til mer tillit i det norske samfunnet blant innvandrere og barna deres og større deltakelse og representasjon blant innvandrere og barna deres på ulike samfunnsarenaer. Organisasjonene skal samle og formidle kunnskap og kompetanse på grunnlag av erfaring og kontakt med ulike innvandremiljøer. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) gjennomførte i 2016 en gjennomgang av tilskuddsordningen til nasjonale ressursmiljøer. I denne fremgår det at IMDi mente at HRS de senere årene har hatt en retorikk som av flere blir

ansett som fremmedfiendtlig og muslimfiendtlig. Denne retorikken mot enkelte minoritetsgrupper i samfunnet kan også bidra til at disse blir mer lukket, og dermed bidra til å hemme deres deltakelse i samfunnet. IMDi mente videre at HRS sitt samlede virke derfor kunne bidra til å skape mindre tillit og mindre deltakelse hos innvandrerbefolkningen. IMDi stilte også spørsmål ved om HRS har solid forankring i noe innvandremiljø, slik det beskrives i formålet. På bakgrunn av dette anbefalte IMDi i 2016 at HRS skulle tas ut av tilskuddsordningen. HRS ble ikke tatt ut av tilskuddsordningen, og organisasjonen mottok tilskudd som nasjonalt ressursmiljø på 1 835 000 kroner i 2017 og 1 835 000 kroner i 2018. Fra 2017 ble formålet med tilskuddsordningen utvidet til å omfatte tiltak som gir samfunnet kunnskap om ulike sider av integreringsprosessen og utfordringer med denne. I budsjettforslaget for 2019, foreslo departementet å justere tilskuddet til organisasjonen noe ned, fordi andre integreringstiltak ble prioritert. I Prop. 21 S (2017-2018) (forslag til nysaldering) foreslo regjeringen å bevilge ytterligere 0,5 mill. kroner til organisasjonen, for å sikre at HRS opprettholder samme bevilgningsnivå i 2019 som i 2018. Midlene vil bli utbetalt i 2018. Den resterende støtten for 2019 vil bli utbetalt på vanlig måte i starten av 2019. Justis- og beredskapsdepartementet har ansvar for innvandringspolitikken. Vår vurdering er at det er mer naturlig at HRS fremover får støtte over deres budsjett. I revidert nasjonalbudsjett for 2019 vil regjeringen derfor foreslå at tilskuddet til HRS overføres til Justis- og beredskapsdepartementets budsjett.

SPØRSMÅL NR. 565**Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 14. desember 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Vil regjeringen sørge for jevnlige revisjoner av klimaavtalen for jordbruket i takt med at vi får ny forskning som bedrer den helhetlige kunnskap om de biologiske

prosessene og deres sammenhenger med blant annet karbonbinding i jorda, metans levetid og albedoeffekten fra åpne beitelandskap med refleksjon?

BEGRUNNELSE:

Det grønne skiftet betyr i praksis økt verdiskaping på fornybare naturressurser. Bruk av fornybare kilder for materialer og energi er sentralt. En offensiv politikk for produksjon av trygg mat og utnyttelse av gras og beiteressurser i hele landet er en svært viktig del av helheten. Arbeidet som faglagene i jordbruket og regjeringen har startet, kan bidra til reduksjon i utslipp og helhetlig måloppnåelse dersom det føres en offensiv og praktisk politikk for økt verdiskaping på norske ressurser. Innenfor de fornybare næringene er kunnskapen om flere biologiske prosesser og sammenhenger i ferd med å forsterkes med forskning. Blant annet øker nå forståelsen for den betydelige mengden karbonbinding som skjer i jord og i åpne beitelandskap, og det gjøres mer forskning på kortlivede klimagasser. Helhetlig forståelse for disse temaene er viktig for at politiske valg skal bli tatt på riktig grunnlag og gi ønsket effekt og måloppnåelse både med tanke på det biologiske mangfoldet hjemme og ute, klima og økt verdiskaping fra fornybare naturressurser i Norge.

Svar:

Norsk jordbruk står overfor både muligheter og utfordringer som følge av klimaendringene. Regjeringen mener jordbrukspolitikken gradvis må legges om i en mer klimavennlig retning for å redusere klimagassutslippene fra jordbrukssektoren. Jeg er derfor godt fornøyd med at

jordbruksorganisasjonene har takket ja til å gå i dialog med regjeringen om en frivillig avtale om utslippsreduksjoner. Jordbruket skal ha stor fleksibilitet knyttet til hvilke tiltak som gjennomføres, og jeg kan bekrefte overfor representanten Sandtrøen at en klimaavtale med jordbruket skal ta høyde for ny kunnskap som kommer fram underveis. Det er mer krevende å redusere klimagassutslippene fra produksjoner basert på biologiske prosesser, og effektene av tiltak er mer usikre, enn det som er tilfelle for fossile produksjoner. I årets jordbruksoppgjør kom det derfor en styrking av midlene til forskning, utvikling og kompetansebygging knyttet til jordbrukets klimautfordringer, herunder også klimatilpasning, utvikling av klimavennlig teknologi og reduserte utslipp. Klimaarbeidet er langsiktig og viktig å prioritere også fremover. Forhandlingene med jordbruket skal avsluttes i løpet av mars 2019. En teknisk arbeidsgruppe leverte denne uka en rapport som skal danne grunnlag for forhandlingene. Rapporten gir en gjennomgang av det faglige grunnlaget for et utslippsregnskap, og ser på mulige tiltak for å redusere klimagassutslipp fra jordbruket. Landbruket er en viktig bidragsyter i det grønne skiftet, både gjennom binding av karbon og produksjon av fornybar, biobasert energi og drivstoff, slik som det fremgår av Jeløya-plattformen. Jeg ser frem til å gå inn i forhandlingene med jordbruket om et utslippsmål mot 2030. Kunnskapen på området er under stor utvikling, og dette må selvfølgelig ligge til grunn for en avtale med jordbruket.

SPØRSMÅL NR. 566

Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 19. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hvordan kan regjeringen bidra til at tapte inntekts- og næringsmuligheter ved avslaget om vindkraft i Engerdal kompenseres?

BEGRUNNELSE:

Staten eier 85 % av arealene i Engerdal kommune og en stor del er vernet. På et av områdene som ikke er vernet ved Kvitvola/Gråhøgda, var kommunen positiv til å legge til rette for vindkraft for å bidra til mer næringsvirksomhet og verdiskaping. Dette ble avslått. Det er et stort behov for å legge til rette for arbeidsplasser i kommunen. Kom-

munen er rik på naturressurser som vil være sentrale i det grønne skiftet, og lokalt ses det blant annet på muligheter for et opplevelsessenter. Ressurser eller engasjement fra statens side som bidrar til å gripe muligheter for nye arbeidsplasser selv om det ble avslag på planer som kommunen har jobbet lenge med, vil derfor kunne bidra positivt.

Svar:

Når myndighetene avgjør om det skal gis konsesjon til et vindkraftverk, veies alle fordeler og ulemper ved det omsøkte tiltaket opp mot hverandre. Jeg gjør oppmerk-

som på at energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt. Hensyn til næringsvirksomhet og verdiskapning inngår derfor i konsesjonsmyndighetenes endelige vurdering.

I behandlingen av Kvitvola vindkraftverk la departementet blant annet vekt på landskap, friluftsliv og ferdsel, naturmangfold og lokal reiselivsnæring. Kommunens standpunkt til søknaden om vindkraftverket inngikk også som et viktig hensyn i departementets avveining.

Flere klageparter i saken mente at Kvitvola vindkraftverk ville medføre langsiktige negative virkninger for Engerdal som reiselivskommune, og at dette igjen ville påvirke andre næringer i kommunen. En rapport med et lokalt samfunnsregnskap ved etablering av vindkraft ble fremlagt under klagesaken. Rapporten konkluderte med at hyttenæringen bidrar til stor lokal verdiskapning på grunn av stor andel lokale leverandører, og at de positive økonomiske virkningene knyttet til vindkraftverket ville

være små sammenlignet med verdiskapningen knyttet til hyttenæringen.

Lokale entreprenører innen hyttebygging og tomteutvikling engasjerte seg sterkt imot vindkraftplanene. Flere av hyttefeltene under planlegging lå relativt nært området for vindkraftverket, og med utsikt mot Kvitvola.

Departementet konstaterte at reiselivsnæringen var viktig for lokalsamfunnet og et hensyn det måtte legges vekt på i avveiningen. Departementet la til grunn at det var usikkerhet knyttet til omfanget av det planlagte vindkraftverkets negative virkninger for reiselivsnæringen, men at vindkraftverket i noen grad kunne medvirke til en negativ utvikling. Virkningene for denne næringen var derfor et av flere momenter i avveiningen av fordeler og ulemper ved tiltaket da søknaden om konsesjon ble avslått av departementet 29. juni 2015.

Jeg kan opplyse representanten Sandtrøen om at det ikke foreligger særskilte kompensasjonsordninger for eventuelle tapte inntekts- og næringsmuligheter ved avslag på søknad om bygging av energianlegg.

SPØRSMÅL NR. 567

Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 17. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Hva mener statsråden om de sikkerhetsmessige utfordringene for Agder Politidistrikt i dagens lokaler i Kristiansand og hva er grunnen til at det tar lang tid å få avklaring på hvor politiet skal ha sitt hovedkontor på Sørlandet etter 2022?

BEGRUNNELSE:

For en tid tilbake kunne NRK melde om at Agder Politidistrikt ønsker å flytte ut av nåværende lokaler i Kristiansand når leieavtalen med Statsbygg går ut i 2022. Politiet mener lokalene de har i dag har store sikkerhetsmessige utfordringer, og mener det haster å avgjøre saken. I følge Agder politidistrikt i NRK sin sak har man ventet i over ett år på svar i saken. Ved dagens politihus ligger arrest i uegnede lokaler i kjelleren som ikke tilfredsstillt kravene, ikke hensiktsmessige lokaler for hundetjenesten, inn- og utkjøring av tjenestebiler på rampe fra kjeller som kan bli avsperrret og hindre utrykning, publikumsekspedisjon for pass og utlendingsekspedisjon i 5. etasje i bygget med

de sikkerhetsproblemer det måtte medføre, manglende mulighet til å sone-inndelegge arealer og begrense adgang til sikre soner i bygget, mangel på egen avhørsavdeling, arkivarealer som ikke er tilpasset lagring av sensitive personopplysninger, sprengt kapasitet for oppbevaring av utstyr for operativt personell, er noen av dagens prekære utfordringer. I tillegg kommer en rekke sikkerhetsutfordringer som politiet ikke ønsker å offentliggjøre av sikkerhetsmessige årsaker.

Svar:

Jeg tar Politidirektoratets vurdering av sikkerhetsutfordringene ved politihuset i Kristiansand på alvor. Krav til sikkerhet er et sentralt element i de utredningene av alternative løsninger som vurderes, slik at sikkerheten ivaretas på en god måte ved valg av fremtidig løsning for politihuset. Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig for å utrede lokalbehov i justissektoren og påse at alle relevante forhold blir tilstrekkelig utredet. Dersom det ikke er egnede statlige lokaler og/eller tomgang-

sleieforhold, skal det tas stilling til om lokalbehovet skal dekkes ved leie, eller ved gjennomføring av byggeprosjekt i statlig regi. Dette gjelder også ved vurdering av valg av fremtidig løsning for politihuset i Kristiansand, der frem-

tidige leieforpliktelser for staten utgjør et vesentlig beløp. Det er dessverre ikke mulig å gå nærmere inn på detaljer rundt dette arbeidet nå, men departementet arbeider for å få en avklaring så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 568

Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ overfor underliggende etater for å sikre at ILOs konvensjon 87 og 98 er ivaretatt i offentlige byggeprosjekter?

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen tirsdag 11. desember uttaler Statens Vegvesen:

«Desse tema er oppe til vurdering kontinuerleg. Om me får føringar frå politisk leiing følger me sjølvsagt dei».

Svar:

Arbeids- og sosialministeren har sendt over spørsmålet til samferdselsministeren som riktig adressat. Eg vil vise

til at ratifiserte ILO-konvensjonar er innarbeidde i nasjonalt regelverk som for eksempel innkjøpsregelverket, arbeidsmiljølova, forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlege kontraktar og arbeidstvistlova. Krava i Statens vegvesens kontraktar viser til og er i tråd med nasjonalt regelverk. Det nasjonale regelverket regulerer mellom anna rettar og plikter for partane i arbeidslivet. Her blir mellom anna retten til å organisere seg og retten til å kunne fremje krav om forhandlingar med sikte på å inngå eller revidere tariffavtale regulert. Statens vegvesen er byggherre, og er såleis ikkje å sjå på som ein av «partane i arbeidslivet» i denne samanhengen. Etaten pålegg sine kontraktspartar lønns- og arbeidsvilkår som ikkje er i strid med landsdekkande eller allmenngjorde tariffar.

SPØRSMÅL NR. 569

Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 18. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan jeg få en landsoversikt som viser antall statlig ansatte på hvert lokale NAV-kontor (stat/kommune) og hvilke av disse NAV-kontorene som har stedlig ledelse hhv. per 1. januar 2016 og per 1. desember 2018?

Svar:

Høsten 2017 gjennomførte Arbeids- og velferdsdirektoratet en kartlegging av statlige og kommunale årsverk ved NAV-kontor. Denne viste at årsverkene ved NAV-kontorene fordelte seg nokså likt på statlige (48,7 %) og kommunale (51,3 %) årsverk.

Direktoratet har utarbeidet statistikk over antall statlige ansatte og årsverk på NAV-kontorene per 2016 og 2018, samt en statistikk over ledere per 1. desember 2018. Tallene er framstilt på fylkesnivå og følger vedlagt.

Det føres ikke løpende statistikk på stedlig ledelse og antall hhv. statlige og kommunale ledere. Det skyldes blant annet at den kommunale statistikken er under oppbygging, og at enkelte NAV-kontor mangler data over kommunalt ansatte og ledere. Det var 430 NAV-kontor per 1. desember 2016, mens det er 391 NAV-kontor pr 1. desember 2018. Hvert NAV-kontor hadde leder, men noen kontor hadde delt ledelse.

Arbeids- og velferdsdirektoratet understreker at alle NAV-kontor har og skal ha en leder, men at det er kontorer som deler leder med et annet kontor (jf. vedlagte statistikk for 2018). Det skyldes blant annet at enkelte kommuner har inngått interkommunalt samarbeid om kommunale tjenester i NAV-kontorene, og at noen kontorer slås sam-

men som en konsekvens av kommunesammenslåinger. Dette skjer i henhold til en enighet mellom stat ved fylkesdirektør og den enkelte kommune ved rådmann.

Samtidig er det noen NAV-kontor som har flere lokasjoner i form av avdelingskontor/ «filialer» enn kun «hovedkontoret». Det føres ikke løpende statistikk over dette. Et eksempel vil være et publikumsmottak i et servicetorg, eller en avdeling som kan være åpen en dag eller to i uka.

I gjennomføringen av arbeids- og velferdspolitikken legges det vekt på å styrke oppfølging av etatens brukere ved NAV-kontorene, særlig dem som trenger det mest. Økt oppfølging øker mulighetene for overgang til jobb. Effektivisering av etaten der modernisering av etatens IKT-systemer har gitt vesentlige bidrag, har gitt grunnlag for å tilføre NAV-kontorene mer ressurser over tid bl.a. gjennom flere jobbspesialister.

1 vedlegg til svar:

NAV-kontor 2018 og 2016

data pr 1. 12.2018

Fylke	Antall NAV-kontor	Statlig ansatte	Statlige årsverk
Østfold	17	345	322,0
Akershus	22	515	495,1
Oslo	15	729	705,0
Hedmark	17	202	193,9
Oppland	17	203	192,6
Buskerud	18	296	285,1
Vestfold	8	297	283,3
Telemark	16	218	206,5
Aust-Agder	14	165	150,0
Vest-Agder	15	235	217,7
Rogaland	26	473	444,1
Hordaland	39	549	530,1
Sogn og Fjordane	25	135	123,3
Møre og Romsdal	31	311	297,5
Trøndelag	24	532	496,4
Nordland	44	339	321,6
Troms	24	209	198,4
Finnmark	19	111	104,7
Totalt	391	5864	5 567,0

data pr 1.12.2016

Fylke	Antall NAV-konto	Statlig ansatte*	Statlige årsverk
Østfold	17	329	306,9
Akershus	22	502	473,8
Oslo	15	661	638,0
Hedmark	22	202	185,9
Oppland	19	228	196,0
Buskerud	19	277	257,4
Vestfold	15	258	239,6
Telemark	18	245	222,7
Aust-Agder	15	143	123,9
Vest-Agder	15	212	187,3
Rogaland	26	431	381,0
Hordaland	39	504	464,8
Sogn og Fjordane	26	126	114,5
Møre og Romsdal	32	297	277,8
Trøndelag	21	334	307,3
Nordland	22	200	165,3
Troms	44	332	300,8
Finnmark	24	188	174,0
Finnmark	19	110	98,4
Totalt	430	5579	5115,1

Endring 2016 til 2018

NAV-kontor	Årsverk	
Østfold	0	15,1
Akershus	0	21,3
Oslo	0	67,0
Hedmark	-5	8,0
Oppland	-2	3,4
Buskerud	-1	27,7
Vestfold	-7	43,7
Telemark	-2	16,3
Aust-Agder	-1	26,1
Vest-Agder	0	30,4
Rogaland	0	63,1
Hordaland	0	65,3
Sogn og Fjordane	-1	8,8
Møre og Romsdal	-1	19,7
Trøndelag	-19	2,0
Nordland	0	20,8
Troms	0	24,4
Finnmark	0	6,3
Totalt	-39	451,9

* En del har flere stillinger, derfor forholdsvis høyere antall

Ledelse ved NAV-kontor

data pr 1. 12.2018

Fylke	Antall NAV-kontor	Kommunal leder*	Statlig leder	Ikke registrert**	deler leder med annet kontor***
Østfold	17	7	9		1
Akershus	22	9	13		
Oslo	15	5	10		
Hedmark	17	3	12	1	1
Oppland	17	8	8	1	
Buskerud	18		14	1	3
Vestfold	8	3	3		2
Telemark	16		13		3
Aust-Agder	14	4	10		
Vest-Agder	15	5	7		3
Rogaland	26	11	12	1	2
Hordaland	39	14	18	2	5
Sogn og Fjordane	25	4	15	3	3
Møre og Romsdal	31	3	20	4	4
Trøndelag	24	1	21	1	1
Nordland	44	4	24	10	6
Troms	24	4	17	2	1
Finnmark	19	4	9	2	4
	391	89	235	28	39

* For kontor med delt ledelse er bare den statlige lederen registrert i de statlige systemene. Dette gjelder særlig i Oslo og Bergen.

** Registerkvaliteten har svakheter.

*** Hver leder er bare tallet en gang, ikke en gang for hvert kontor vedkommende leder.

SPØRSMÅL NR. 570

Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Jeg viser til statsrådets svar av 31.10.2018 på mitt spørsmål om plassering av bomstasjonen på Meheia. I svaret blir det vist til at "Statens Vegvesen har enno ikkje oversendt saka til Samferdselsdepartementet for behandling."

Kan statsråden nå si seg enig i at bomstasjonen på Meheia bør plasseres slik at kommunens innbyggere likebehandles?

Svar:

I mitt svar på spørsmål nr. 165 (2018-2019) frå representanten Lundteigen vart det opplyst at Statens vegvesen ikkje hadde sendt saka over til Samferdselsdepartementet, og at det følgeleg var for tidleg for departementet å ta stilling til den konkrete problemstillinga. Saka er framleis til behandling i Statens vegvesen. Eg vil på generelt grunnlag minne om at i bompengesaker er det nytteprinsippet som er det førande prinsippet. Dette inneber at trafikantar som har nytte av eit prosjekt, skal betale, og at trafikantar som betalar, skal ha nytte av prosjektet. Det er vanleg å ha innkrevjinga på den utbetra strekninga for å oppnå dette.

SPØRSMÅL NR. 571**Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Anne Kristin Bryne****Besvart 14. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Den 15. oktober 2018 leverte arbeidsgruppe for transportvirksomhetene sin rapport og sine anbefalinger for neste NTP (2022-2033). De anbefaler utvidelse av byvekstavtaleordningen til å gjelde flere mellomstore byer.

Når vil statsråden fatte beslutning om utvidelse av ordningen?

BEGRUNNELSE:

Byvekstavtaler er nå den eneste statlige finansieringsordningen for å løse transportutfordringene i byområdene. De ni byområdene som per i dag er aktuelle for byvekstavtale omtales som de «ni største byområdene». Flere mellomstore byområder ønsker å forhandle om byvekstavtaler og har jobbet både politisk og administrativt med å vedta areal- og transportplan, vedtak om bompenger og finansiering av tiltak som bidrar til at flere reiser kollektivt, sykler og går – nettopp for å nå målet om nullvekst for per-

sonbiltrafikk. For at det lokale arbeidet ikke skal stoppe opp i påvente av vedtak om utvidelse av ordningen, må det snarest mulig fremkomme for hvem og når ordningen utvides, slik de aktuelle byene kan starte sitt lokale arbeid med visshet om at de er med i denne ordningen.

Svar:

Rammeverket for byvekstavtalene er omtalt i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029. Her går det fram at ordninga er avgrensa til dei ni største byområda, der miljø- og mobilitetsutfordringane er mest omfattande.

Samferdselsdepartementet følger no opp Stortingets vedtak om Nasjonal transportplan 2018-2029. I tråd med dette vil regjeringa rette hovudinnsatsen mot dei ni største byområda også framover. Om ordninga skal utvidast til fleire byområde, er noko ein kan ta stilling til ved neste rullering av transportplanen. Vi er no i ein tidleg fase av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 572**Innlevert 11. desember 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 18. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Radio Latin-Amerika er avhengig av hjelp for å fortsette å kunne sende og bidra til mediemangfoldet i Oslo-regionen, men saken deres har ligget ubesvart i Kulturdepartementet i snart et år.

Hva er kulturministerens vurdering av saken, og vil hun bidra til at Radio Latin-Amerika får tillatelse til å øke sendestyrken slik at de kan fortsette sitt bidrag til lokalradiotilbudet?

BEGRUNNELSE:

Radio Latin-Amerika er blant de eldste lokalradioer i Oslo som drives på frivillig grunnlag. Kanalen er en av de fire FM-kanalene som har fått lov til å sende på FM i Oslo frem

til 2022. Kanalen opplever nå sterke forstyrrelser fra svenske radioer, som gjør driften svært vanskelig. Radio Latin-Amerika har kun tillatelse til å sende med 100 watt, og har søkt Nasjonal kommunikasjon (Nkom) om tillatelse til å øke sendestyrken til 500 eller 1000 watts for å kunne nå sin målgruppe. Søknad er avslått, men den er påklaget for ca. ett år siden.

Radio Latin-Amerika mener det er urimelig og ulogisk at svenske kommersielle kanaler sender ganske kraftig til Norge og kan høres tydelig i Østfold og Oslo-området, mens norske lokalradioer med lovlig konsesjon blir nektet å benytte riktig sendereffekt for å dekke det området man er tildelt konsesjon for. Derfor har kanalen klaget inn Nkoms avslag til Kulturdepartementet, hvor den har ligget ubesvart i nærmere et år.

Vår klage har ligget i Kulturdepartementet i nærmere ett år og vi mener det er Kulturminister som må svare på dette.

Svar:

Radio Latin-Amerika søkte Nasjonal kommunikasjonsmyndighet 29. november 2017 om å få auke sendarstyrken sin fra 100 Watt til 250 Watt (eller ta over P5 Storby sine frekvensar slik at dei kan sende med 1000 Watt, alternativt ta over P4 sine frekvensar slik at dei kan sende med 500 Watt). Nasjonal kommunikasjonsmyndighet avlo søknaden 19. desember 2017, og ga tre veker klagefrist.

Radio Latin-Amerika klaga til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet 26. januar 2018. Det er Samferdselsdepartementet, og ikkje Kulturdepartementet som er klageinstans på vedtak fatta av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Klagen er under handsaming hos Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Samferdselsdepartementet har ikkje motteke innstilling frå Nasjonal kommunikasjonsmyndig i saka. Departementet har bedt Nasjonal kommunikasjonsmyndighet om å sjå på klagen så snart som mogleg, og gje klager og departement informasjon om resultatet. Samferdselsdepartementet vil ta stilling til klagen så raskt som mogeleg, dersom den blir sendt over saman med underinstansen si innstilling.

SPØRSMÅL NR. 573

Innlevert 12. desember 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 19. desember 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Kan finansministeren gjøre rede for hvilken CO2-kvotepriis (oppgjørsdato/terminkontrakt, leverandør) departementet legger til grunn for anslagsendringer på inntekter for klimakvotepriis, og spesielt hvilke priser departementet forholdt seg til på følgende datoer: 2. oktober, 2. november og 20. november 2018 som gjorde at anslagene endret seg i denne perioden?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn. I statsbudsjettet for 2019 er det gjort anslag for salg av gamle CO2-kvoter og nye CO2-kvoter tilsvarende 6743 millioner kroner. I budsjettforliket økes dette beløpet med 438,7 millioner kroner. I svar på budsjettspørsmål 2 fra Høyre datert 20.11.2018 opplyser finansministeren at kvotepriisen har steget mye det siste halvåret. Det oppgis ikke detaljer om kvotepriisen, eller hvilke kilder som benyttes ved beregning av anslag på inntekt av kvotesalg. En anerkjent kilde kan være nettstedet Theice.com, hvor kvotepriisene oppgis med oppgjørsdato blant annet i mars 2019 og desember 2019, og hva disse kontraktene har blitt handlet for den siste dagen, tre måneder, året og to måneder. Med utgangspunkt i kontrakten for levering i desember i 2019, har prisen på denne kvoten de siste tre månedene blitt handlet for følgende pris på følgende datoer: 20.11: 19,84 euro/kvote 2.11: 17,43 euro/kvote 2.10: 21,68 euro/kvote I perioden fra statsbudsjettet gikk i trykken til departementet har kommet med anslagsendringer

med økte inntekter fra salg av kvoter falt altså kvotepriisen noe. Den samme utviklingen finner vi også om vi ser på priser på desember 2019-kontrakten det siste året på de samme datoene. Det samme kilden viser for øvrig at kvotepriisen steg frem til september 2018, men at den har falt etter dette.

Svar:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 ble det lagt til grunn en gjennomsnittlig kvotepriis på 144 kroner. Anslaget var basert på et gjennomsnitt av prisene på desember 2018- og desember 2019-kontraktene på energibørsen ICE ECX over en periode på 20 handledager sommeren 2018. Det ble understreket i Klima- og miljødepartementets Prop. 1 S (2018-2019) at anslaget på kvoteinntektene var usikre.

Departementet forholder seg ikke til kvotepriisen på enkelt dager. I et marked med store svingninger i prisene er det viktig at markedsprisene vurderes over en periode når det skal lages anslag. På bakgrunn av økningen i kvotepriisen i høst ble det i budsjettforhandlingene lagt til grunn en forsiktig oppjustering av kvotepriis anslaget til om lag 154 kroner. Dette er en lavere kvotepriis enn om man hadde lagt til grunn et gjennomsnitt av 20 siste handelsdager. Usikkerheten og volatiliteten i markedet tilsa imidlertid et forsiktig anslag.

SPØRSMÅL NR. 574**Innlevert 12. desember 2018 av stortingsrepresentant Mona Berger****Besvart 19. desember 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen konkret for å følge opp påviste mangler og brudd på menneskerettighetene til personer med utviklingshemning og hvordan vil de følge opp Rettighetsutvalgets anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

Rettighetsutvalget leverte utredningen NOU 2016:17 «På lik linje – Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemning» i oktober 2016. Den viste omfattende mangler og brudd på menneskerettighetene til personer med utviklingshemning. Barne- og likestillingsdepartementet skal koordinere oppfølgingen av utvalgets forslag og NOU 'en skal blant annet følges opp gjennom en strategiplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse som også inkluderer personer med utviklingshemning. Det er behov for langsiktig og helhetlig opptrappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning. Det trengs konkret handling, oppfølging i form av økte bevilgninger og en langsiktig og helhetlig opptrappingsplan.

Svar:

Det er viktig for regjeringen at grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemning er ivaretatt. Rettighetsutvalget foreslo i NOU 2016: 17 På lik linje, åtte løft

for å sikre at personer med utviklingshemning skal få oppfylt grunnleggende rettigheter på linje med den øvrige befolkningen. Regjeringen har satt i gang flere større arbeider som helt eller delvis er en oppfølging av Rettighetsutvalget. Oppfølgingen skjer på flere sentrale departementers områder. Her kan blant annet nevnes Helse- og omsorgsdepartementets arbeid med retningslinjer og veiledningsmaterieell som tydelig formulerer hva som er forsvarlige tjenester til personer med utviklingshemning. Vi ser her også på hva som skal til for at tjenestene er individuelt tilrettelagt.Parallelt med denne oppfølgingen arbeider regjeringen med en strategi og en handlingsplan for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Strategien vil bli lagt frem i nær fremtid og handlingsplanen legges frem i løpet av 2019.Før sommeren fattet Stortinget en rekke anmodningsvedtak (nr. 894-906) om arbeidet med utviklingshemmedes menneskerettigheter og likeverd. Stortinget har blant annet bedt regjeringen om å legge frem en stortingsmelding med forslag til tiltak for at utviklingshemmede skal få oppfylt sine menneskerettigheter på lik linje med andre. Regjeringen har satt i gang arbeidet med stortingsmeldingen som skal omhandle rettigheter til personer med utviklingshemning. Meldingen vil gi Stortinget muligheten til å diskutere mer helhetlig situasjonen for utviklingshemmede bl.a. på bakgrunn av Rettighetsutvalgets utredning.De større arbeidene som det nå arbeides med viser at regjeringen tar utviklingshemmedes situasjon på største alvor og at vi arbeider for et likestilt samfunn for alle.

SPØRSMÅL NR. 575**Innlevert 12. desember 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 17. desember 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Forsvarets Forum viser flere omfattende artikler til alvorlig seksuell trakassering i forsvaret der ofrene ikke blir tatt tilstrekkelig på alvor og arbeidet mot seksuell trakassering ikke prioriteres.

Hva gjør regjeringen for at ofrene blir får den hjelpen de trenger, stille de ansvarlige til ansvar, og for å motarbeide seksuell trakassering i forsvaret?

BEGRUNNELSE:

I flere omfattende artikler forteller kvinner i Forsvaret om seksuell trakassering til Forsvarets Forum, og om hvordan de ikke blir tatt på alvor. Samtidig opplyses det om at forsvarrets veileder mot seksuell trakassering, som ble innført i 2011, i 2015 ble avvirket og bakt inn i generelle arbeidsmiljøbestemmelser.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 12. desember 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård om seksuell trakassering i Forsvaret. Spørsmålet gjelder hva regjeringen gjør for å gi ofre for seksuell trakassering i Forsvaret den hjelpen de trenger, for at de ansvarlige stilles til ansvar og for å motarbeide seksuell trakassering i Forsvaret. Representanten viser til siste utgave av Forsvarets Forum, der flere kvinnelige soldater forteller om sine opplevelser knyttet til seksuell trakassering.

Det gjør sterkt inntrykk på meg å lese historiene som har kommet frem i Forsvarets Forum. Først og fremst vil jeg berømme dem som har våget å fortelle om sine opplevelser. Jeg håper at deres historier bidrar til at flere forstår hva seksuell trakassering er, hvilken skade det gjør og hvor ødeleggende det kan være for dem som blir utsatt for det. Ingen skal utsettes for denne type oppførsel, verken i Forsvaret eller andre steder. Dessverre ser vi likevel at det skjer. Dette tar både regjeringen og jeg på største alvor.

Forsvaret har nulltoleranse for seksuell trakassering. Jeg er glad for at forsvarssjefen er så tydelig på at trakasserende ord og handlinger vil få konsekvenser. De som utsetter andre for seksuell trakassering må umiddelbart få oppleve at dette er fullstendig uakseptabel oppførsel. Det skal ikke være tvil. Slike hendelser skal ikke skje, og det vil ikke bli tolerert. Det er også viktig å informere alle om at seksuell trakassering er forbudt, og at hver fornærmede har rettigheter.

For å kunne ivareta ofrene, og stille dem som trakasserer til ansvar, er Forsvaret avhengig av at de kritikkverdige forholdene blir gjort kjent. De som opplever å bli utsatt for seksuell trakassering må erfare at det er trygt å varsle og at de blir tatt vare på. De som varsler skal ivaretas gjennom linjen. I tillegg kan personellet få tilgang på hjelp og oppfølging gjennom bl.a. vernetjeneste, bedriftshelsetjeneste, tillitsvalgte og tros- og livssynskorpset. Jeg er opptatt av at personellet skal ha tillit til varslingssystemet, slik at det blir brukt og at varsler ikke blir en belastning for varsleren. Historiene som er kommet frem, tyder på at vi har en jobb å gjøre.

Forsvaret stiller tydelige krav til arbeidsgivere og linjeledere om å følge opp saker Forsvaret er kjent med og iverksette reaksjoner i henhold til forholdene som avdekkes. Hvilke sanksjoner som møter de som utsetter

andre for seksuell trakassering avhenger av alvorlighetsgraden. For militært tilsatte kan disiplinærloven komme til anvendelse. Der tilsatte har utsatt andre for seksuell trakassering, vil dette kunne få konsekvenser for videre tjeneste og karriere i Forsvaret. I de alvorligste tilfellene kan det innebære oppsigelse. I saker der det foreligger mistanke om straffbare forhold etter straffeloven, skal Forsvaret alltid oppfordre den fornærmede om å melde saken til sivil politimyndighet. Forsvaret skal, uavhengig av dette, iverksette egen granskning av påstanden og iverksette eventuelle tiltak. Forsvaret kan også på eget initiativ melde en sak til sivil etterforskning. Personalsaker er imidlertid taushetsbelagte. Ofte er også straffereaksjoner lite kjent i omgivelsene.

Forsvaret har jobbet målrettet med å forebygge seksuell trakassering siden 2006. Dette måles gjennom Forsvarets medarbeiderundersøkelse og Vernepliktsundersøkelsen. Forsvaret gjennomfører også i samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) et forskningsprosjekt der målet er å utvikle en aktivitetsbasert spørreundersøkelse som har til hensikt å ytterligere identifisere årsakene til seksuell trakassering. Gjennom best mulig kunnskap kan vi lage mer målrettede tiltak. Undersøkelsen er gjennomført første gang i 2018 og resultatene vil være klare for oppfølging i løpet av første kvartal 2019.

Håndheving av nulltoleransen er et lederansvar. Forsvarssjefen har tydelige forventninger til at alle ledere i Forsvaret omsetter Forsvarets kjerneverdier - respekt, ansvar og mot - til handling. Forsvarssjefens årlige likesstillingskonferanse bidrar også til å opprettholde fokus på temaet. Konferansen tar rutinemessig opp mobbing og seksuell trakassering, og bidrar til en bred bevisstgjøring om likestilling generelt i Forsvaret. Videre rapporterer Forsvaret årlig, som del av etatsstyringen, på innsatsen mot mobbing og seksuell trakassering. Forsvaret støtter også Militært kvinnelig nettverk, som er en viktig rådgiver for ledere og støtte for kvinner i hele organisasjonen.

Et tiltak som Forsvaret mener har hatt god effekt er kjønnsblandede kaserneom, der vernepliktige av begge kjønn bor sammen under førstegangstjenesten. Forskning indikerer at kjønnsblandede kaserneom har ført til en normalisering av forholdet mellom kvinner og menn. Ordningen gir Forsvaret bedre muligheter enn tidligere til å forebygge og forhindre seksuell trakassering. En viktig forutsetning er likevel ledere som har kunnskap, bryr seg og er gode forbilder. Dessuten må kjørerreglene for adferd være tydelige og godt kjent. Forsvaret vektlegger derfor utdanning og veiledning av ledere på alle nivåer. Forsvaret har i 2018 utviklet nye konkrete tiltak for å ytterligere forsterke arbeidet med likestilling og mangfold i Forsvaret. Flere av disse er planlagt innarbeidet i Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2019.

Jeg ser positivt på oppmerksomheten rundt historiene som nå har kommet frem. Jeg håper de kan bidra til ytterligere bevisstgjøring og økt innsats i det viktige arbeidet.

det mot seksuell trakassering, både i Forsvaret og andre steder. Jeg har tillit til at forsvarssjefen prioriterer denne innsatsen, og jeg forventer at alle i Forsvaret går foran som

gode forbilder og ikke tillater mobbing eller trakassering, verken fra seg selv eller andre.

SPØRSMÅL NR. 576

Innlevert 12. desember 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 20. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Har Norge tatt, eller planlegger Norge å ta konkrete initiativer knyttet til rapporten fra "Mapping Exercise" utført av FNs høykommissær for menneskerettigheter, som dokumenterer voldshandlinger i perioden 1993 til 2003 i DR Kongo, for å påse at anbefalingene blir fulgt opp av kongolesiske myndigheter, eller at kongolesiske myndigheter får bistand fra FN eller andre til å følge opp anbefalingene i rapporten?

BEGRUNNELSE:

I sitt Nobel-foredrag i Oslo rådhus tirsdag 10. desember ba Dr. Denis Mukwege "på vegne av alle enker, enke-menn og foreldreløse som følge av massakrene i den DR Kongo og alle kongolesere som er opptatt av fredssaken" det internasjonale samfunnet til å påse at rapporten fra "Mapping"-prosjektet følges opp. Rapporten dokumenterer 600 episoder av vold og overgrep som fant sted i DR i tidsrommet 1993-2003. Den er rystende lesning, og i introduksjonen sier spesialrapportøren selv at ingen var uberørt etter den langvarige konflikten og volden:

"Nærmest alle personer var berørt direkte eller indirekte. I noen tilfeller ble ofrene voldsutøvere, mens voldsutøverne selv ble utsatt for alvorlige menneskerettighetsbrudd og brudd på humanitær rett, i en voldssirkel som fremdeles ikke har tatt slutt."

Mukwege understreket behovet for rettferdighet og oppreisning for ofrene for å kunne gå videre.

Svar:

Den demokratiske republikken (DR) Kongo har i over 25 år vært preget av politisk ustabilitet, vedvarende konflikter, økonomisk uføre og humanitær krise. Norge har gjennom FN og nettverkene til norske sivilsamfunnsaktører bidratt til fredsbygging og stabilisering i konfliktområdene i Øst-Kongo. I internasjonale fora har vi gitt tydelig

uttrykk for at den omfattende seksuelle volden er uakseptabel, og bidratt til at ofre for seksuell vold får hjelp.

«UN mapping report» ble utarbeidet av kontoret til FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR). Den dokumenterer alvorlige MR-overgrep og brudd på internasjonal humanitær rett i DR Kongo i perioden mellom mars 1993 og juni 2003. Regjeringen deler både Dr. Mukweges og stortingsrepresentantens ønske om at den omfattende volden og overgrepene som blir dokumentert i FN-rapporten ikke blir glemt. Det er viktig å gripe fatt i den omfattende straffriheten for å stanse den vedvarende konflikten i DR Kongo.

Dr. Mukwege har understreket at anerkjennelse gjennom formelle rettslige prosesser kan være en viktig del av oppreisningen til ofre for seksuell vold i konflikt. Dette har Norge i flere år bidratt til gjennom støtte til tiltak for rettshjelp styrking av rettssystemet i DR Kongo.

FN-rapporten vektlegger at rettslig oppfølging bør ha forankring i det kongolesiske rettssystemet. I perioden 2010-2018 har Norge gitt omkring 20 mill. kroner i støtte til den amerikanske advokatforeningens prosjekter for å styrke sivile og militære domstolers evne til å håndtere saker knyttet til seksuell vold i Øst Kongo, samt rettshjelp til ofre. Rettshjelp til overlevende etter voldtekter i Øst Kongo har også vært en del av den omfattende finansieringen av SGBV-arbeidet til «JOIN good forces» (tidl. Christian Relief Network). Norge har støttet et samarbeid mellom FNs fredsoperasjon (MONUSCO) og kontoret til FNs høykommisjonær for menneskerettigheter for å stanse straffefrihet for krigsforbrytelser, både økonomisk og gjennom NORDEM-eksperter. I 2016 bidro dette til at 376 ofre for seksuell vold fikk beskyttelse i forbindelse med rettsaker mot offiserer i den nasjonale hæren og militsgrupper.

Norge har begrenset kapasitet til å engasjere oss bilateralt i DR Kongo. FN og regionale aktører som den Afrikanske Union vil derfor også fremover være de viktigste partnerne for vårt engasjement for fred, stabilitet og respekt for menneskerettighetene i DR Kongo.

SPØRSMÅL NR. 577**Innlevert 12. desember 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 19. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Det er i dag mulig å straffeforfølge personer i Norge for bruk av seksuell vold i krig. Årets Nobels fredspris har satt fokus på viktigheten av at land bruker denne muligheten.

Kan statsråden redegjøre for hvor mange saker hvor det er tatt ut tiltale hel- eller delvis for handlinger knyttet til seksualisert vold i krig, og hva gjøres for å etterforske personer som oppholder seg i Norge som har begått krigsforbrytelser knyttet til seksualisert vold i krig?

BEGRUNNELSE:

Mads Harlem, assisterende likestillings- og diskrimineringsombud, har blant annet i et innlegg i VG satt fokus på at det er få saker i Norge hvor det er tatt ut tiltaler for handlinger knyttet til seksuell vold i krig. Påtalemyndighetene bruker ikke disse bestemmelsene i straffeforfølgningen av for eksempel nordmenn som har deltatt i IS sine krigshandlinger i Syria og Irak. Disse straffes i dag utelukkende etter straffebestemmelsene om terror. En av årsakene er at det er lettere å bevise deltagelse i en terrororganisasjon enn at det er begått seksuell vold. Bakgrunnen er blant annet at straffebestemmelsene om terror ikke inneholder noe om seksuell vold. Vi får dermed heller ikke noe dokumentasjon på hvor mange i Norge som er blitt utsatt for seksuell vold i krig og konflikt.

Seksuell vold kan handle om voldtekt, tvungen prostitusjon, tvungen abort, tvungen nakenhet eller ulike former for seksuell tortur som utøves mot sivile, særlig kvinner og barn, men også menn, i konflikter over hele verden. Å ikke etterforske dette er med på å fortsette å usynliggjøre problemet, og ikke gi ofrene den oppreisning som de fortjener.

Svar:

Seksualisert vold begått som ledd i angrep mot sivilbefolkning eller i krigføring rammes av regler i straffelovens kapittel om folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser. Etter straffelovens regler om jurisdiksjon kan overtredelser av de aktuelle bestemmelsene straffeforfølges i Norge dersom gjerningspersonen befinner seg her, uten at det kreves at vedkommende er norsk statsborger, har bosted her eller annen tilknytning til riket.

I henhold til opplysning fra Riksadvokaten har påtalemyndigheten så langt utferdiget én tiltale som uttrykkelig omhandler seksualisert vold som ledd i væpnet konflikt.

Tiltalen ble tatt ut i 2008, og gjaldt forbrytelser mot menneskeheten i forbindelse med konflikten i tidligere Jugoslavia. Krigsforbrytelser, folkemord og forbrytelser mot menneskeheten etterforskes ved seksjon for internasjonale forbrytelser ved Kripos.

Denne seksjonen har til enhver tid flere saker hvor det gjøres undersøkelser med tanke på om det skal iverksettes etterforskning, blant annet etter tips fra utlendingsmyndighetene. Ved disse undersøkelsene har man alltid for øyet at seksualisert vold kan være et tema. Det er utfordringer knyttet til å få avdekket slike overgrep, i tillegg til at selve etterforskningen ofte vil være krevende. Gjerningsstedet og en rekke av bevisene befinner seg ofte i urolige områder utenfor Norge, med pågående eller nylig avsluttede krigshandlinger. Dette gjør det praktisk vanskelig for norsk politi og påtalemyndighet å få gjennomført effektive undersøkelser. Blant annet kan det av ulike årsaker være vanskelig å finne frem til vitner som er villige til å forklare seg om mulige overgrep.

Det har vært reist flere tiltaler mot personer fra Norge som har sluttet seg til ISIL eller Al-Qaida i Syria og Irak. Disse har vært tiltalt for deltakelse i terrororganisasjon, og noen også for inngåelse av terrorforbund. Det nasjonale statsadvokatembetet har i flere av sakene for retten bevisført rapporter om seksuelle overgrep mot og slavehandel av Yezidi-kvinner. Denne bevisførselen har vært for å vise omfanget av ISILs terrorvirksomhet generelt, herunder handlingsmønster når det gjelder seksuelle overgrep. Slik sett har man også i saker hvor det ikke har vært tilstrekkelig bevis for seksuelle overgrep til å underbygge en tiltale mot den enkelte, i rettssaken fått synliggjort at slike overgrep begås som ledd i væpnet konflikt.

Jeg har tillit til at politiet og påtalemyndigheten er meget klar over at seksualisert vold begås som ledd i væpnede konflikter, og vil ta tak i saker hvor dette er et etterforskningstema.

SPØRSMÅL NR. 578**Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 18. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Tv2 nyhetene meldte 24.11 at iranske borgere bosatt i Irakisk Kurdistan, som har et anerkjent beskyttelsesbehov på grunn av politiske aktivitet mot det iranske regimet, blir nektet flyktningstatus i Norge fordi de har beskyttet kurdiske landområder i Irak og Yezidier mot IS. Etter det vi vet er Norge det eneste landet i Europa med slik praksis. Det bes om redegjørelse for praksisen og om statsråden mener den er i samsvar med vår bestemmelsene i flyktningkonvensjonen artikkel 1-f og rettfærdig?

BEGRUNNELSE:

Iranske kurdiske pershmerga (medlemmer i den iranske opposisjon som har baser i Nord-Irak både fra KDPI og Komala) har vært med å kjempe sammen med (og under kommando av) den irakiske kurdiske hæren mot DAISH (IS) i Mosul og Kirkuk, da DAISH angrep Kurdistan. Det vil si at de i praksis var med å beskytte yezidikvinner og hele den kurdiske befolkningen mot den verste terrorgruppen verden har sett på 2000 tallet. Det er anerkjent at de har rett til flyktningstatus og er vernet mot retur til Iran på grunn av deres medlemskap i KDPI og Komala, men på grunn av deltagelse i forsvaret av Kurdistan mot IS så er de blitt ekskludert fra flyktningstatus i henhold til flyktningkonvensjonens artikkel 1 f - b. Derfor så får de kun vern mot retur. Litt forenklet sagt så mener UDI og UNE at siden de ikke er irakiske borgere, så var de ikke «lovlig» stridende, - det vil si at forvaltningen legger til grunn at de som iranske (og ikke irakiske) borger ikke har lov til å kjempe sammen med den kurdiske hæren (pershmergaen) mot IS, på tross av at de ble akseptert av de irakiske kurdiske pershmergaen og kjempet under kommando av de lovlig stridene (Irakiske kurdiske pershmergaen). NOAS uttaler i saken at dette er uriktig bruk av eksklusjonsbestemmelsene i flyktningkonvensjonen artikkel 1 - f og at etter det de er kjent med, er Norge det eneste landet som har en slik praksis. og tolker flyktningkonvensjonen artikkel 1-f- b på denne måten. Situasjonen i Nord-Irak var kritisk særskilt i Kirkuk og Mosul. IS gjorde fremstøt og de iranske kurdiske pershmergane ble involvert i forsvaret av Kurdistan og i angrep mot IS for å beskytte Kurdistan og alle der fra IS. Iranske myndigheter la dog stort trykk på Irakiske kurdiske myndigheter om at iranske kurdiske medlemmer av de iranske kurdiske partiene ikke skulle delta i krigen mot IS (pga. iransk kamp mot de kurdiske iranske gruppene) derfor ble deres deltagelse i krigen mot IS gjort mindre synlig. Men det er ingen tvil om faktumet

om at det var under kommando av de irakiske kurdiske styrkene. Når de nå ikke får flyktningstatus så fremstår det som at den innsatsen som Norge og verdenssamfunnet har applaudert ikke blir anerkjent. Jeg viser også til at FrPs stortingsrepresentant Gulati har nominert pershmergaen til Nobels Fredspris og som har uttalt til media:

"Her står vi overfor en terrororganisasjon som står for et kalifat og et territorium som halshogger folk på åpen gate, homofile som blir kastet ned fra bygninger og yezidi-kvinner som blir holdt fanget som sex-slaver på brutalt vis. Denne typen ondskap er det hele menneskehetens plikt å bekjempe, og her har pershmergaene vært i frontlinjen på vegne av resten av verden, understreker Gulati."

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at det er UDI og UNE som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven. Verken departementet eller jeg har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. På generelt grunnlag vil jeg vise til at en utlending som omfattes av reglene om utelukkelse (eksklusjon) ikke har rett til anerkjennelse som flyktning. Vedtak om utelukkelse kan fattes etter utlendingsloven § 31 bl.a. dersom det er alvorlig grunn til å anta at utlendingen har gjort seg skyldig i forbrytelser mot freden, krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten, alvorlige ikke-politiske forbrytelser utenfor Norge eller for øvrig har gjort seg skyldig i handlinger som er i strid med FNs formål og prinsipper. Retten til anerkjennelse som flyktning foreligger heller ikke dersom utlendingen har fått endelig dom for en særlig alvorlig forbrytelse og av den grunn utgjør en fare for det norske samfunnet eller dersom vedkommende forlot hjemlandet kun for å unngå straffereaksjoner. Bestemmelsen bygger på FNs flyktningkonvensjon artikkel 1 F. Hjemmelen er en «skal»-bestemmelse, som utlendingsmyndighetene ikke kan la være å anvende dersom vilkårene er oppfylt. I forarbeidene til gjeldende utlendingslov er det uttalt følgende om hensynet bak reglene om utelukkelse i flyktningkonvensjonen artikkel 1 F, se Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) pkt. 5.8.1:

«For det første er det ønskelig å forhindre at flyktningstatus tilkjennes personer som anses «uverdige» for flyktningbeskyttelse. Eksklusjon av «uverdige» asylsøkere er viktig for å bevare flyktningkonvensjonens moralske integritet. For det andre er det et formål i seg selv å forhindre at personer som har gjort seg skyldig i slike forbrytelser som omhandlet i artikkel 1F, skal kunne utnytte konvensjonsvernet etter flyktningkonvensjonen til å unndra seg utlevering og påfølgende straffefølgelse. (...).

For det tredje bidrar artikkel 1F til å ivareta statenes behov for å nekte adgang til utlendinger som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko.»

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som etter en konkret og individuell vurdering

avgjør om det er grunnlag for utelukkelse i den enkelte sak. I disse vurderingene ses det bl.a. hen til om én av straffrihetsgrunnene, herunder f.eks. nødverge, er til stede, noe som i så fall vil innebære at søkeren ikke vil bli utelukket fra status som flyktning. Jeg har tillit til de vurderingene som gjøres av utlendingsmyndighetene på dette området.

SPØRSMÅL NR. 579

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan prioritering av utskifting/oppgradering av rekkverk gjøres, og hvordan dette er i tråd med trafikksikkerhetsarbeidet?

BEGRUNNELSE:

Åsane tidene har 11. desember d.å. et oppslag om utskifting/oppgradering av rekkverk langs E39 mellom Hylkje og Haukås. I artikkelen fremkommer det lokal frustrasjon med det som oppfattes som treg fremdrift. Det er også frustrasjon over det som virker som manglene plan for videre arbeid. Selv er jeg blitt kontaktet av beboere i området som er bekymret grunnet at man ikke har fått noe fremdriftsplan for det videre arbeidet. Vegstrekningen er sterkt trafikkert, og den brukes som skolevei. Dagens rekkverk er preget av å være gammelt, og stedvis er det råtne trestolper. Samferdselsministeren har tidligere gjort det til en prioritert oppgave å sikre myke trafikanter. Det er derfor interessant å se hvordan denne prioriteringen gjøres av de ansvarlige etater, slik som Statens Vegvesen er i dette tilfellet.

Svar:

Utforkøyringsulykker er saman med møteulykker den uhellstypen med flest drepne og hardt skadde. Utfordringa er størst utanfor tettbygde strøk. Statens vegvesen har derfor starta ein systematisk gjennomgang av riksvegar med sikte på å finne tiltak som reduserer risikoen for alvorlege utforkøyringsulykker. Utskifting eller utbetring av rekkverk som ikkje tilfredsstillar gjeldande standardkrav, er ein sentral del av denne gjennomgangen. I Statens vegvesen si handbok R610 "Standard for drift og vedlikehold av riksveger" er det sett krav om at rekkverk skal inspiserast i samband med generelle inspeksjonar

etter driftskontraktane. I tillegg skal rekkverk inspiserast kvar vår etter avslutning av vintersesongen. Dette gjeld alle rekkverk. Farlege avvik, dvs. avvik som inneber fare for liv og alvorleg skade på menneske og/eller veg, miljø og omgjevnader, skal utbetrast straks. Avvik av mindre alvorleg karakter blir prioritert opp mot andre drifts- og vedlikehaldsbehov. Det har framkome behov for meir detaljerte retningslinjer for gjennomføring av inspeksjonar av rekkverk. Slike retningslinjer er venta å liggje føre tidleg i 2019. Når det gjeld strekninga E39 mellom Hylkje og Haukås kan eg heldigvis informere om at nytt rekkverk på denne strekninga no er bestilt.

SPØRSMÅL NR. 580**Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Mona Berger****Besvart 20. desember 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å rette opp ulikheten i lønnsfastsettelsen mellom kvinner og menn i departementene og hvordan vurderer statsråden lønnsforskjellene opp mot § 34 i likestillingsloven?

BEGRUNNELSE:

I gjennomsnitt tjener kvinner i Norge 87 kr for hver hundrelapp menn tjener, uavhengig av hvorvidt man jobber heltid eller deltid. Vi får ikke reell likestilling før vi får økonomisk likestilling. § 34 i Likestillingsloven sier at kvinner og menn i samme virksomhet skal ha lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi. Lønnen skal fastsettes på samme måte, uten hensyn til kjønn. Tidligere i år ble det påvist at menn ansatt i departementene tjener rundt en månedslønn mer enn de kvinnelige.

Svar:

Lønnsdiskriminering på grunnlag av kjønn er forbudt i Norge. Lønnsforskjeller i staten, som utelukkende skyldes

kjønn, skal rettes opp i. Dette er det opp til hver enkelt statlig virksomhet å ta ansvar for.

De statlige virksomhetene er pålagt å arbeide systematisk for å unngå kjønnsdiskriminering og å fremme likestilling. Dette arbeidet skjer også i forbindelse med rekruttering, oppgavefordeling og lederutvelgelse. I statens hovedtariffavtaler er det gitt føringer for å ivareta likelønn i den omforente lokale lønnspolitikken. Den lokale lønnspolitikken skal utformes slik at bl.a. likelønn, kompetanse og ansvar, samt midlertidig ansatte og ansatte i permisjon, ivaretas. Det er tilnærmet lik lønn mellom kvinner og menn på de ulike stillingsnivåene i staten, men det er fortsatt større andel menn i de høyere lønnede stillingene. Dette gjelder også i departementene. Generelt sett er en del av disse strukturforskjellene i ferd med å endre seg, fordi flere kvinner nå rekrutteres til høyere betalte stillinger.

Likestillings- og diskrimineringsloven sier at kvinner og menn i samme virksomhet skal ha lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi. Loven gir også arbeidstakere, som har mistanke om diskriminering ved lønnsfastsettelsen, en rett til å kreve at arbeidsgiveren skriftlig opplyser om lønnsnivå og kriteriene for fastsettelsen av lønn for den eller de arbeidstakeren sammenlikner seg med.

SPØRSMÅL NR. 581**Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 21. desember 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Vil statsråden ved fremtidige tildelinger ta hensyn til hvordan midlene som var ment å gå til nye studieplasser ble brukt i dette tilfellet?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vært bekymret for økende mangel på sykepleiere. I revidert nasjonalbudsjett ble det derfor bevilget midler for at sykepleierutdanningene skulle ta opp flere studenter i opptaket høsten 2018. Til sammen var det

snakk om 100 flere studieplasser. Det viser seg at flere institusjoner har valgt å ikke bruke midlene til flere studieplasser. Alta har imidlertid brukt de tildelte midlene etter hensikten, og det er stor søkning til de nyopprettede studieplassene.

Svar:

I revidert nasjonalbudsjett for 2018 bevilget Stortinget midler for å øke opptaket til sykepleierutdanningen med totalt 100 studieplasser. Kunnskapsdepartementet for-

delte midlene til de nye plassene til Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Høgskulen på Vestlandet, Høgskolen i Innlandet, Høgskolen i Østfold, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og VID vitenskapelige høyskole.

Jeg forventer en økning i opptaket til sykepleierutdanningen som følge av tildeling av midler til nye studie-plasser, tilsvarende som når det bevilges midler knyttet til kapasitetsøkning innenfor andre områder. Ved tildelingen la Kunnskapsdepartementet til grunn at institusjonene skal bruke midlene til å opprette nye studie-plasser, ikke finansierte studie-plasser som allerede er opprettet. En studie-plass er definert som 60 studiepoeng. Det vil si at departementet forventer en aktivitetsøkning tilsvarende en heltidsekvivalent. Etter at hovedopptaket for høsten 2018 var gjennomført, viste rapportering til Norsk senter for forskningsdata (NSD) ved Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) at kun Høgskolen i Østfold økte opptaket til sykepleierutdanningen i tråd med tildelingen.

Universitetet i Tromsøs opptak til sykepleierutdanningen i Alta starter først i januar 2019, etter avtale med Kunnskapsdepartementet. Jeg har merket meg at søker-tallene til denne sykepleierutdanningen er svært gode. Kunnskapsdepartementet har vært i kontakt med Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet som kan opplyse at det var 286 søkere totalt, hvorav 225 kvalifiserte søkere. UiT har sendt ut tilbud til totalt 42 søkere, og av dem har 34 takket ja. Erfaringsmessig møter ikke alle opp ved studiestart, og universitetet vurderer å ta inn søkere fra venteliste ved eventuelle forfall. Universitetet forventer dermed at minst 30 studenter kommer i gang med

studiet denne våren. Jeg imøteser de endelige oppmpøtet-allene.

Kunnskapsdepartementet sendte derfor 28. november 2018 ut et brev til de 7 institusjonene som fikk tildelt midlene til å tilby flere studie-plasser i sykepleierutdanningen. I brevet ble institusjonene som ikke har økt opptaket så mye som forventet i 2018 bedt om å redegjøre for årsakene til dette.

Institusjonenes rapporteringer viser at det er ulike årsaker til at opptaket i 2018 ikke har økt så mye som departementet har forventet, blant annet desentraliserte deltidstilbud med opptak kun annethvert år, at opptaket i 2017 var særlig høyt, utfordringer med praksisplasser og at flere søkere enn tidligere har takket nei. Institusjonene viser også til at de vil nå de kandidatmåltallene som departementet har satt for sykepleierutdanningen.

Jeg vil følge denne utviklingen videre i forbindelse med institusjonenes årsrapportering og departementets påfølgende etatsstyringsmøter. Jeg forventer at institusjonene øker opptaket i 2019 sammenlignet med 2017.

Departementet er svært opptatt av å sikre god tilgang på sykepleiere over hele landet, og følger med på utviklingen i behovet framover og institusjonenes muligheter til å møte dette behovet. Det gjelder også innenfor andre utdanningsområder. Eventuelle flere studie-plasser må vurderes i forbindelse med kommende statsbudsjetter. I sykepleierutdanningene har det mange steder vært en utfordring å få på plass flere gode praksisplasser. Dette medfører at det ved flere studiesteder er utfordringer å øke opptaket til sykepleierutdanningene. Tilgangen på praksisplasser, og hvorvidt institusjonene har reell kapasitet til en økning i antall studie-plasser, vil være naturlige hensyn å ta ved en eventuell fremtidig tildeling.

SPØRSMÅL NR. 582

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren følge opp svaret han ga tidligere for å sørge for at pasienten kan ivaretas på en verdig måte?

BEGRUNNELSE:

Dette for å sikre at pasientoverføring mellom ambulanser på Skaidi kan opphøre, når de sendes fra eksempelvis Alta og Kautokeino til Hammerfest på sykehus. Styret i

Finnmarkssykehuset HF har i sitt styremøte 12. og 13. desember 2018 en sak om «Framskutt ambulansenhet på Skaidi», med følgende forslag til vedtak:

«Styret i Finnmarkssykehuset HF gir sin tilslutning til å gjennomføre et pilotprosjekt med en framskutt ambulansenhet på Skaidi i perioden 1. mars 2019 - 1. mars 2020. Styret ber om at det gjennomføres en evaluering med de involverte kommuner første gang etter seks måneder og etter endt prosjektperiode»

Jeg reagerer spesielt på to kritikkverdige deler av forslaget/styresaken:

- At Alta kommune, hvis innbyggere blir mest berørt, ikke en gang er hørt i saken. Kommunen ble ifølge styresaken innkalt på kort varsel, men kunne ikke stille på så kort varsel.
- Oppdraget Helseministeren ga Helse Nord som følge av mitt tidligere spørsmål om å utrede en alternativ løsning for møtekjøring med ambulanse som innebærer sjåfør- og mannskapsbytte, er ikke en gang nevnt med et ord i saken. Dette oppleves i stor grad som et uverdige overgrep mot pasienter i Altaregionen og en ren overkjøring av pasienter som kan være i en livskritisk situasjon, som jeg reagerer kraftig på. Jeg mener det er helt feil å «spare» penger på bekostning av pasientvelferd. Man måler ikke antall dødsfall i ambulanse, fordi dette gjøres når pasienten er ankommet sykehus. Man kan heller ikke måle tap av livskvalitet som følge av denne uverdige behandlingen.

Svar:

Ambulansetjenesten er viktig for befolkningens trygghet, ikke minst i griskrendte strøk, og det er bra at representant Strifeldt tar opp disse spørsmålene. Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at saken om framskutt ambulansenhet på Skaidi handler om tiltak som er tenkt som en styrking av beredskapen i denne delen av Vest-Finnmark. Saken om møtekjøring med ambulansebytte handler om å utrede en alternativ løsning for møtekjøring som innebærer sjåfør- og mannskapsbytte. Dette er to forskjellige saker som Helse Nord behandler/utreder. Representant Strifeldt viser til styresak 85/2018 Framskutt ambulansenhet

på Skaidi. Styresaken skulle etter planen behandles på Finnmarkssykehuset HF's styremøte i desember. Av saksframlegget framgår det at risikovurderingene vedrørende pilotprosjektet ikke var godt nok forankret og diskutert med berørte kommuner. Som Strifeldt trolig er kjent med, ble styresaken trukket. Jeg vil understreke nødvendigheten av god samhandling mellom helseforetak og kommuner i spørsmål som handler om akuttmedisinske tjenester. Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at Finnmarkssykehuset allerede har tatt kontakt med Alta kommune for å drøfte saken. Jeg legger for øvrig til grunn at Finnmarkssykehuset opprettholder tidsplanen for oppstart av økt ambulanseberedskap i denne delen av Vest-Finnmark, uavhengig av utsettelsen av nevnte styresak. Strifeldt spør videre om jeg vil følge opp svaret jeg tidligere har gitt om pasientoverføring mellom ambulanser på Skaidi. Jeg ga Helse Nord RHF i oppdragsdokument 2018, tilleggsdokument etter Stortingets behandling av Prop. 85 S (2017-2018) følgende oppdrag: Utrede en alternativ løsning for møtekjøring med ambulanse som innebærer sjåfør- og mannskapsbytte. Dette for at pasienten skal bli liggende i ro i samme bil under hele transporten. Det framgår i nevnte oppdragsdokument at Helse Nord skal rapportere på oppdraget i årlig melding for 2018. Helse Nord RHF opplyser at alternativ løsning for møtekjøring med ambulanse er under utredning. Avslutningsvis viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 1907 om pasientoverføring mellom ambulanser på Skaidi. I svaret mitt framgår det at møtekjøring og bytte av ambulanser er hovedregel dersom pasientens tilstand tillater dette. Det framgår videre at bytte av ambulanser ikke skal forekomme ved akuttoppdrag, oppdrag som innbefatter psykiatriske pasienter og terminale pasienter.

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 18. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

A-krimsentrene gjør en viktig jobb i kampen mot arbeidskriminalitet. I møte med Maskinentreprenørenes Forbund kom det frem hvor vanskelig det var å komme med tips om mulig arbeidskriminalitet. Vi er avhengig av gode tips i kampen mot arbeidskriminalitet. Arbeidstilsynet sin nettside fant jeg kun mulighet for varsling om brudd på arbeidsmiljø i egen virksomhet.

Hva vil ministeren gjøre for at det blir enkelt å tipse om a-krim på de ulike relevante etatenes sine hjemmesider?

Svar:

Arbeidslivskriminalitet er høyt prioritert av tilsynsmyndighetene. Tips og meldinger er en viktig kilde til informasjon.

Arbeidstilsynets nettsider er etter mitt skjønn godt tilrettelagt for mottak av tips. Her er det en egen tipsside www.arbeidstilsynet.no/kontakt-oss/tips/, hvor publikum kan tipse om kritikkverdige forhold, som gjelder Arbeidstilsynets myndighetsområde. Her finnes det også veiledning om hvor det kan rettes tips om saker på andre tilsynsmyndigheters områder.

De samarbeidende akrim-etater har lang tradisjon for å ta imot tips og godt utviklede systemer for å behandle disse på en god måte. Generelt har etatene inntrykk av at publikum ikke opplever det som vanskelig å melde fra om forhold som kan knyttes til mulig arbeidslivskriminalitet. Skatteetaten ser for øvrig på tiltak for å gjøre dette enklere for næringsliv og befolkning å melde tips til etaten. Etatene vil også utarbeide felles informasjon til bruk på nettsidene om a-krimssamarbeid, organisering og hvordan

næringsliv og publikum kan tipse om a-krim via etatenes ulike tipsmottak.

En viktig del av etatssamarbeidet mot arbeidslivskriminalitet er dialog og samarbeid med partene i arbeidslivet. Også gjennom slike kontakflater får etatene en del tips. Ved alle arbeidskrimsentrene er det en koordinator som er gitt ansvar for å være kontaktperson for henvendelser fra bl.a. partene.

En annen viktig kanal for tips om ulovligheter er Servicesentrene for utenlandske arbeidstakere (SUA). Gjennom møter med servicesentrenes brukere får etatene viktig informasjon om mulige useriøse virksomheter og arbeidsgivere som bryter loven. Det tverretatlige samarbeidet om servicesentrene er derfor en viktig kilde for tips til det tverretatlige a-krimssamarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 584

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 19. desember 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Det er etablert et regime med strenge krav til fiskehelse og miljøpåvirkning i havbruksnæringen. Det er viktig at myndighetene følger opp eventuelle brudd, slik at målene om bærekraft og rettferdig konkurranse blir godt ivaretatt. Oversikten over lusetall i rapporteringssystem BarentsWatch viser en rekke overskridelser.

I hvilke grad har regjeringen sanksjonert bruddene, og foretas det tilstrekkelig med stikkprøver for å forebygge såkalte "falske positive prøver"?

Svar:

Det er Mattilsynet som har tilsynsansvaret på fiskehel-seområdet. I forskrift om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg er det fastsatt en øvre grense for hvor mye lus det kan være per fisk i et anlegg. Regelverket er utformet slik, fordi oppdretter skal ansvarliggjøres og legge opp driften på en slik måte at grensen ikke overskrides. Det er også nedfelt krav til hvor ofte oppdretter skal telle lus og hvordan dette skal gjøres. Hovedregelen er at det skal telles lus hver 7. dag, men dersom sjøtemperaturen er under 4 grader, skal det telles hver 14. dag. Det er ikke krav til å telle lus dersom all fisken i anlegget skal slaktes ut innen 14 dager etter at telling skulle vært gjennomført. For hver

uke skal opplysninger om sjøtemperatur, behandling mot lakselus og antall lus meldes inn til Mattilsynet via Altinn.

Mattilsynet gir plattformen BarentsWatch tilgang til disse dataene, som legger det ut på sine nettsider slik at det skal være tilgjengelig for alle. Her legger BarentsWatch også ut statistikk som viser hvor mange av lokalitetene som hver uke rapporterer at de overskriver grensen for lakselus. I 2018 har det til enhver tid vært mellom 512 og 610 lokaliteter med fisk i sjøen, og i gjennomsnitt er det 3,5 prosent av disse lokalitetene som rapporterer lusetall over gjeldende grense. Dette inkluderer også stamfiskanlegg og forskningsanlegg som kan ha fått dispensasjon til å overskride lusegrensen. Nærmere analyser av dataene viser at mellom 98 og 100 prosent av lokalitetene sender inn rapporter i samsvar med de krav som er fastsatt.

Jeg har innhentet informasjon fra Mattilsynet som opplyser at de har mulighet til å følge opp overskridelser gjennom ukentlig luserapportering og rapportering av behandling. Når en oppdretter får problemer med lusegrensen opplyser Mattilsynet at oppdretter ofte tar kontakt og informerer om tiltak de har iverksatt, eller har planer om å iverksette. Om disse tiltakene ikke gjennomføres, eller om de ikke lykkes med å redusere mengden lus til lovlig nivå, sender Mattilsynet varsel om vedtak. I flere tilfeller ilegges tvangsmulkt om ikke virksomheten reduserer lusenivået, eller slakter ut fisken innen en gitt

periode. Ved gjentatte overskridelser av lusegrensen over en gitt periode har Mattilsynet fattet vedtak om redusert biomasse på lokaliteten ved neste produksjonssyklus. Antallet vedtak om redusert biomasse er redusert de siste årene, noe som viser at dette har vært et effektivt tiltak.

Mattilsynet vurderer også hvorvidt en virksomhet har velfungerende internkontrollsystem for blant annet å overholde lusegrensen. Om dette ikke er tilfredsstillende kan dette få konsekvenser knyttet til etablering/utvidelse av lokalitet. I tillegg kan trafikklyssystemet hatt en effekt ved at de fleste oppdrettere nå jobber samordnet og målrettet for få "grønt lys" i sitt produksjonsområde.

Når det gjelder kontroll med om de tallene som rapporteres er korrekte, gjennomfører Mattilsynet stikprøvemessige kontrolltelling. Dersom det avdekkes feilrapportering blir dette politianmeldt. Næringen har enkelte steder opprettet egne "telleteam" som er uavhengige fra de enkelte anleggene og teller lus på flere anlegg i et område. På den måten sørger næringen selv for å redusere usikkerheten i tellingene, ved at tellemetodikken blir lik i alle anlegg.

Etter gjeldende luseforskrift skal oppdretter telle lus på minst 10 tilfeldige fisk fra hver merd på anlegget, eller

i vårperioden der lusegrensen er lavere, minst 20 tilfeldige fisk, og beregne gjennomsnittet av disse tellingene. Usikkerheten i lusetallene ligger i hvor representativt utvalget på 10 eller 20 fisk er for den reelle lusesituasjonen i merden. Resultatet av beregningen kan derfor vise at det er mer lus per fisk enn det som er tillatt, selv om det i realiteten ikke er det. Dette vil bli en såkalt "falsk positiv" telling. Resultatet av beregningen kan også vise at det er færre lus per fisk enn det som er tillatt, selv om det reelt sett er mer lus i anlegget. Dette vil bli en såkalt "falsk negativ". Mattilsynet mener slike utslag vil jevne seg ut over tid, og blant annet dette er årsaken til at en enkeltstående innrapportering av en overskridelse av lusegrensen i et anlegg normalt ikke vil medføre sanksjoner fra Mattilsynets side.

Jeg er enig i at det er viktig at myndighetene følger opp eventuelle brudd på regelverket, slik at målene om bærekraft og rettfærdig konkurranse blir godt ivaretatt. Her mener jeg Mattilsynet gjør en god jobb. BarentsWatch gir alle en unik mulighet til å følge med på situasjonen i næringen hva gjelder lusemengde i anlegg, behandlinger mot lus og sykdomstilfeller av de alvorligste virus sykdommene pankreassykdom og infeksjøs lakseanemi.

SPØRSMÅL NR. 585

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Tove-Lise Torve

Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva kan regjeringen bidra med av ekstraordinære tiltak for å avhjelpe den kritiske økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal, og vil statsråden vurdere å styrke helseforetakets økonomi i forbindelse med revidert statsbudsjett?

BEGRUNNELSE:

Økonomien ved mange av landets sykehus er svært krevende. Helseforetaket i Møre og Romsdal har over lengre tid slitt med en meget anstrengt økonomi. Siste nytt fra helseforetakets styre er at det må kuttes 200 årsverk innen sju uker. Dette er svært alvorlig og oppleves dramatisk for de som arbeider ved sykehusene. Det er grenser for hvor mye man kan effektivisere uten at det går utover pasienter, pårørende og ansatte. Denne grensen oppleves overskredet for lenge siden av de som arbeider ved sykehusene i Møre og Romsdal, da det allerede er kuttet kraft-

ig i driftsbudsjett og antall årsverk. Den svært krevende økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal er ekstraordinær og må møtes med ekstraordinære tiltak. Helseforetaket må tilføres friske midler. Arbeiderpartiet mener sykehusene er underfinansiert, og foreslår i sitt alternative statsbudsjett å styrke sykehusøkonomien med 1,65 milliarder mer enn regjeringen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet forholder seg til Helse Midt-Norge, som rapporterer på status for sine helseforetak. Helse Møre og Romsdal har over flere år brukt mer penger enn de økonomiske rammene fra Helse Midt-Norge har gitt rom for. Vedvarende underskudd i Helse Møre og Romsdal utgjør et problem også for de andre helseforetakene i Helse Midt-Norge. Det er styrets oppgave å påse at driften av helseforetaket skjer innenfor de økonomiske rammer som har satt. Jeg har merket meg at

styret i Helse Møre og Romsdal nå har stilt nye og strenge krav om å gjøre noe med overforbruket i foretaket. Jeg er i tillegg kjent med at Helse Midt-Norge har gitt foretaket rom for å gå med negativt resultat og stiller regional likviditet til disposisjon i forbindelse med byggingen av nytt sykehus.

Regjeringen har styrket budsjettene til sykehusene årlig siden 2014, og for 2019 styrker vi sykehusbudsjettene

totalt med 1 350 mill. kroner. Det er Helse Midt-Norge som har ansvar for å fordele de økonomiske rammene fra staten på det enkelte helseforetak i regionen. Jeg har ingen planer om å endre på dette. Det er flere helseforetak som står overfor omstillingsutfordringer framover. For at modellen skal fungere, må helseforetakene styres innenfor de økonomiske rammene som stilles til disposisjon.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Tove-Lise Torve

Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at forutsetningene som lå til grunn for bygging av et felles sykehus for Nordmøre og Romsdal, der ingen funksjoner skal flyttes før det nye sykehuset står ferdig, blir fulgt opp av Helse Møre og Romsdal?

BEGRUNNELSE:

Økonomien ved mange av landets sykehus er svært krevende. Helseforetaket i Møre og Romsdal har over lengre tid slitt med en meget anstrengt økonomi. Siste nytt fra helseforetakets styre er at det må kuttes 200 årsverk innen sju uker. Dette er svært alvorlig. Et av sparetiltakene helseforetaket har skissert, er en sammenslåing av fødeavdelingene ved Kristiansund og Molde sykehus. Dette er et brudd på forutsetninger som lå til grunn for bygging av et felles sykehus for Nordmøre og Romsdal, der ingen funksjoner skal flyttes før det nye sykehuset står ferdig. Folk er nå svært urolige og bekymret, og slår ring om fødetilbudet gjennom en underskriftsaksjon med et opprop som er overlevert helseforetaket. I oppropet står blant annet:

«Kvinner og barn fremstår som en salderingspost for Helse Møre og Romsdal for å få en skakkjørt økonomi i balanse. Fødsels- og barseltilbudet i Norge generelt er blitt mye dårligere med kortere liggetid etter fødsel, lengre reisevei for å føde, og det er stor mangel på jordmødre. Et relevant bakteppe er at vårt fylke har et kvinneunderskudd som i seg selv er en samfunnsmessig utfordring som hemmer vekst og utvikling. Hvis vi virkelig ønsker å fremstå attraktive for kvinner er fødetilbudet en vesentlig faktor som spiller inn. Vi advarer på det sterkeste at helseforetaket gjør dette grepet. Nå bør fokus være å tilby en forsvarlig og likeverdig spesialisthelsetjeneste for befolkningen».

Svar:

Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at Helse Møre og Romsdal kan bli nødt til å se på organisatoriske endringer for å sikre at foretaket driver en tjeneste i tråd med de økonomiske rammene de har. Det er i tillegg kjent fra andre helseforetak at det er hensiktsmessig å gjøre organisatoriske endringer før innflytting i nytt sykehus. Jeg mener det er viktig og nødvendig at styret tar grep for å sikre at driften tilpasses tilgjengelige rammer og slik at det er bærekraft for nytt sykehus. Dersom dette skulle innebære samling av enkelte tjenester som uansett skal samles i nytt sykehus, forutsetter jeg at dette skjer på en måte som sikrer en forsvarlig og god tjeneste.

Representant Torve skriver at føde- og barseltilbudet i Norge generelt er blitt mye dårligere. Selv om tjenestene fortsatt kan bli bedre, har vi samlet sett et føde- og barseltilbud av høy kvalitet og med gode resultater. Vi er et av landene med lavest nyfødtdødelighet. Folkehelseinstituttet publiserer nasjonale brukererfaringsundersøkelser om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Brukerundersøkelsene viser god tilfredshet med tilbudet, og at kvinner gjennomgående er mer fornøyd nå enn før.

Når det gjelder liggetid etter fødsel så har Helsedirektoratet utviklet faglige anbefalinger som skal bidra til forsvarlige tjenester og tilstrekkelig kvalitet. Helsedirektoratets nasjonale faglige retningslinjer for barselomsorgen "Nytt liv og trygg barseltid for familien" anbefaler at sykehusoppholdets varighet tilpasses kvinnens og det nyfødte barnets behov. Vurderingen av tidspunkt for utskriving skal gjøres i samråd med kvinnen. Hjemreise forutsetter et organisert barseltilbud på hjemstedet og støtte fra kvinnens nettverk/partner. Jeg forutsetter at både helse-

foretak og kommuner legger de faglige anbefalingene til grunn for utviklingen av tilbudet.

SPØRSMÅL NR. 587

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 20. desember 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Det er i mange land avdekket omfattende svindel med merverdiavgift. Hvor stort proveny tap har staten hvert år som følge av slik svindel, har man etter statsrådens mening god nok kunnskap om omfanget av slik svindel i Norge, og hva gjør hun for å redusere statens tap?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 43 S (2017-2018) står blant annet følgende å lese: «I løpet av de siste årene har det blitt avdekket flere store kriminelle nettverk hvor det foregår omfattende bedrageri via merverdiavgiftssystemet. Slik svindel foregår ofte i forbindelse med internasjonal handel, ettersom det da er vanskelig å kontrollere om merverdiavgiften er betalt inn.» Merverdiavgiften er samtidig med 300 mrd. kroner i årlige inntekter statens viktigste inntektskilde. Jeg ønsker nærmere informasjon om merverdiavgiftssvindel, hvor omfattende slik svindel er i Norge og hva statsråden gjør for å bekjempe dette.

Svar:

Størrelsen på statens proveny tap som følge av merverdiavgiftssvindel er vanskelig å anslå. Noen land utarbeider såkalte skattegapanalyser, men det er svært vanskelig å tolke og feste lit til resultatene. Derfor utarbeider ikke Skatteetaten skattegapanalyser om merverdiavgift. Etaten foretar beløpsmessige korrigeringer på ca. 2 milliarder kroner årlig i merverdiavgiftsoppgjørene, men kun deler av dette er fra saker som gjelder svindel.

Grunnlaget for teksten spørsmålsstiller siterer fra i Prop. 43 S (2017-2018) er noen større enkeltsaker ved grensekryssende transaksjoner. Denne type merverdiavgiftssvindel skjer ved transaksjoner mellom flere selskaper i ulike land som samarbeider om svindelen. Selskapet som innfører en vare (heretter omtalt som innførselsleddet) skal etter regelverket beregne, rapportere og innbetale merverdiavgiften ved innførselen. I tillegg skal innførselsleddet beregne og oppkreve merverdiavgift

ved videresalg i Norge og innbetale denne til statskassen. I denne type svindel unnlater innførselsleddet å innbetale merverdiavgiften. Samtidig fradragsfører neste ledd i transaksjonskjeden den merverdiavgiften som er oppkrevd av innførselsleddet ved videresalg. Dermed blir det et tap for staten. Transaksjonene gjentas hyppig, og for hver gang svindles merverdiavgift ved at innførselsleddet "stikker av" med oppkrevd merverdiavgift. Dette er en svindel metode som er utbredt innen EU, og som omtales som MTIC svindel.

I 2010 avdekket Skatteetaten saker hvor det var mistanke om omfattende merverdiavgiftssvindel ved omsetning av klimakvoter på tvers av landegrenser. I løpet av 3 måneder ble det totalt svindlet merverdiavgift for nærmere 140 mill. kroner. Forholdet ble anmeldt, og 4 personer ble senere dømt for forholdet.

I 2012 avdekket Skatteetaten tilsvarende svindel ved omsetning av gull som ble smuglet inn i Norge og deretter solgt innenlands. Totalt ble det avdekket unndratt merverdiavgift for 125,8 mill.

I 2013 ble det stoppet et forsøk på merverdiavgiftssvindel ved omsetning av el-sertifikater, hvor det beløpsmessige omfanget potensielt kunne blitt noe tilsvarende som i klimakvotesaken.

Selv om vi ikke sitter på tall for omfanget av merverdiavgiftssvindel, mener jeg at vi har god kunnskap om de ulike former for merverdiavgiftsunndragelser og -svindel. Kunnskap om nye trender og fremgangsmåter er avgjørende for å kunne forsvare provenyet mot angrep. Fremgangsmåter som benyttes i ett land, gjenskapes ofte i et annet land. I tillegg er noen av de mest alvorlige formene for svindel grensekryssende. Internasjonalt samarbeid og erfarings- og informasjonsutveksling er derfor viktig.

Regjeringen gjennomfører en rekke tiltak for å begrense unndragelser eller svindel av merverdiavgift. Eksempler på dette er regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet, endringer i reglene om Skatteetatens informasjonsbehandling, tilrettelegging for mer informasjonsdeling mellom kontrolletatene, inngått avtale om administrativt samarbeid mellom Norge og EU på

merverdiavgiftens område, innført omvendt avgiftsplikt på gull, og skjerpet reglene for bruk av årstermin.

Skatteetaten er, gjennom tildelingsbrevene, bedt om å legge vekt på arbeidet med å forhindre og avdekke merverdiavgiftsunndragelser og -svindel. Skatteetaten har iverksatt mange tiltak, herunder arbeid mot grensekryssende merverdiavgiftssvindel, arbeidslivskriminalitet, særskilt oppfølging av risikoområder som e-handel, nærstående,

fisk mv., internasjonalt samarbeid med andre nordiske og europeiske land, prediktive utvalgsmoeller for kontroll, samt etablering av ny informasjons- og analyseplattform for risikobasert tilnærming, hvor risikomodell for grensekryssende merverdiavgiftssvindel og effektiv utnyttelse av ustrukturert informasjon fra kontrollrapporter, etterretningsinformasjon og tips er viktige områder.

SPØRSMÅL NR. 588

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Kari-Lise Rørvik

Besvart 20. desember 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vurderer statsråden å gjøre endringer i lovverket, eller å innføre kompenserende tiltak/refusjonsordninger slik at fritidskommuner ikke får uforholdsmessig store økonomiske utgifter knyttet til hyttebeboeres helse- og omsorgstjenester?

BEGRUNNELSE:

Mange fritidskommuner gjør det de kan for å lokke til seg hyttefolket, og få flere til å bruke hyttene sine både mere og i lengre perioder. Medaljens bakside er at dette kan svi uforholdsmessig mye for kommunenes helse- og omsorgsbudsjett siden pasienter som vil feriere på hytta har samme rettigheter i feriekommunen som i hjemkommunen.

Et eksempel kan være: En innbygger i Oslo kommune mottar hjemmesykepleie. Denne innbyggeren har også hytte i Stavern og har dermed rett til nødvendig helsehjelp i fritidskommunen Larvik. Larvik kommune avgjør hvilket tilbud de mener er forsvarlig, men i forhold til pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven, så vil dette tilbudet være ganske likt. Pengene fra Oslo kommune følger ikke pasienten, og dermed må Larvik kommune dekke utgiftene til hjemmesykepleie da dette er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. Mange kommuner har mange «fastboende» turister store deler av året. Dette fører til uforholdsmessig store ekstra utgifter for feriekommunene.

Svar:

For å utrede de økonomiske konsekvensene for hytte- og studentkommuner fikk Kommunal- og moderniserings-

departementet i 2014–2015 gjennomført et eget forskningsprosjekt. Telemarksforskning, Senter for økonomisk forskning (SØF) og Agderforskning gjorde her et grundig arbeid for å belyse problemstillinger som hyttekommuner står overfor, inklusive problemstillingen om oppholdsprinsippet. Jeg mener rapporten fra 2015 gir et godt bilde av inntekter og utgifter i hyttekommuner. Som tidligere omtalt i kommuneproposisjonen for 2016, tegnet rapporten et bilde av at det samlet sett er balanse mellom utgifter og inntekter. Som det også ble konkludert med i denne proposisjonen, ser jeg derfor ikke noe behov for å gjøre endringer i lovverket eller å etablere kompenserende tiltak overfor fritidskommuner.

SPØRSMÅL NR. 589**Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvor mange vil rammes av endring i leveransen av post i Troms og Finnmark, og har Samferdselsdepartementet planer å slutte med postlevering til enda flere distrikts-samfunn?

BEGRUNNELSE:

Folk som bor på spildra, i Seglvik, i Reinfjord og i Mjølfjord har nylig mottatt et brev fra Postens distriktssjef om at Posten vil helt slutte med å frakte post til disse bygdene to ganger i uken.. Begrunnelsen er "å sikre en kostnadseffektiv utlevering av post." Nytt leveringspunkt blir fra og med 1.april i post i butikk i Burfjord.

Svar:

Brevvolumet er redusert med over 60 prosent sidan 1999, og det er forventet ein reduksjon på nesten 60 prosent også mellom 2018 og 2025. Fallet i brevolumet har eskalert dei siste 2-3 åra til over 10 prosent årleg. Folk, verksemdar og offentleg sektor vel å kommunisere raskare og meir effektivt digitalt, noko som gir mange gevinstar for det norske samfunnet. Men det gir også store utfordringar for leveringspliktig tilbydar, fordi det inneber raskt og sterkt fallande inntekter. I lys av dette må regelverket legges til rette for kostnadseffektiv omdeling, samstundes som det må sikre grunnleggjande rettar for postmottakarane.

Med heimel i postloven § 19 kan det etter postforskriften § 12 gjerast unntak frå reglane om plassering av postkassar for inntil 11 000 husstandar og næringsverksemdar på landsbasis når særleg spreidd busetnad eller næringsverksemd gjer utlevering urimeleg kostnadskrevjande. Eg viser i den samanheng til omtalar i Prop. 131 S (2016-2017) Nokre saker om administrasjon, veg, jernbane og post og telekommunikasjonar, jf. Innst. 472 S (2016-2017) og Prop. 109 L (2014-2015) Lov om posttjenester, jf. Innst. 314 L (2014-2015).

Departementet har kontakta Posten Norge AS og selskapet opplyser at det er gjort endringar i servicenivået i form av unntak frå avstandskrava for 115 husstandar og verksemdar på landsbasis i løpet av 2018, og av desse ligg 32 husstandar i Troms og Finnmark. Alle husstandane vil framleis kunne få levert post fem dagar i veka til den staden der postkassen eller postboksen står etter endringa i servicenivå. I alle sakene legg selskapet opp til god informasjon og dialog for å undersøke om det finst alternative løysingar som er betre for postmottakarane og som samstundes kan gi tilsvarande kostnadsreduksjonar. Eg er glad for at selskapet legg opp til god informasjon og er opne for innspel frå postmottakarane.

Innanfor det til ei kvar tid gjeldande regelverk står selskapet fritt til å organisere si drift. Det er nødvendig for å kunne møte dei store utfordringane digitaliseringa gir for postverksemda på ein måte som legg til rette for eit godt posttilbod også i framtida.

SPØRSMÅL NR. 590**Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Lokaltogene mellom Drammen og Oslo er ofte fulle i rushtiden, og pendlere kan slite med å få sitteplass. De må stå mye av veien. Samtidig brukes en betydelig del av sporkapasiteten på Flytoget, som ikke har anledning til å frakte passasjerer fra Drammen til Oslo.

Hvor stor er dekningen på Flytogets avganger fra Drammen til Oslo på ulike tider av døgnet sammenlignet med NSBs avganger på samme strekning, og vil statsråden vurdere tiltak for å utnytte kapasiteten for å tilrettelegge bedre for togpendlere?

Svar:

Jernbanedirektoratet har ei Trafikkavtale med NSB AS som definerer minimumskrav til frekvens og setekapasitet for togtilbudet mellom Drammen og Oslo S. Ut frå tilgjengeleg infrastrukturkapasitet og tilgang på togsett tilbyr ein maksimal transportkapasitet i rushtida. På strekninga Drammen-Oslo kjører NSB avgangar kvart 5-10 minutt. Parallelt kjører Flytoget avgangar til/frå Oslo Lufthavn kvart 20. minutt. Infrastrukturkapasiteten på strekninga er på tidar av døgnet overbelasta og det er ikkje mogleg

å kjøre fleire tog gjennom Oslostunnelen enn vi gjer i dag. Vi må vere trygge på at vi forvaltar den knappe infrastrukturen på ein god måte til det beste for dei mange reisande som tar og som ynskjer og å ta toget. Jernbanedirektoratet har difor, på oppdrag frå Samferdselsdepartementet, sett i gang ei utgreiing som ser på ei heilskapleg utnytting av infrastrukturkapasiteten på strekninga Drammen-Oslo-Eidsvoll. Utgreiinga av dei to alternativa er venta slutført i løpet av 1. kvartal 2019, og vil sjå nærare på korleis infrastrukturen kan utnyttast meist effektivt til beste for dei reisande.

SPØRSMÅL NR. 591

Innlevert 13. desember 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I Oslo er det mange utrygge skoleveier, og flere steder er det bommer for å hindre gjennomkjøring og redusere trafikken. Imidlertid er det mye snik-kjøring i bommene fordi mange bilister smetter gjennom etter bussene. I et svarbrev til Oslo kommunes byrådsavd. for miljø og samferdsel av 14.11.18, sier Statens Vegvesen at ATK kun kan brukes i forbindelse med håndheving av fartsovertredelser.

Er statsråden enig i tolkningen, og vil han i så fall ta initiativ til å endre regelverket slik at ATK kan brukes ved bommer?

BEGRUNNELSE:

Når Oslo kommune gjør sitt for å få ned uønsket trafikk av hensyn til sikkerhet og trivsel og setter opp bommer mot gjennomkjøring, da er det skuffende å registrere at det er klare misbruk/omgåelser av systemet.

I de gatene hvor det er hyppige bussavganger står bilene og venter ved bommen, og så kjører de gjennom etter bussen. Bilene skaper mange farlige situasjoner når de står der, mye fordi de blir stående i sykkelfeltene. I tillegg gir det generelt en svært lav respekt for bommene.

Et bredt flertall fra høyresiden til venstresiden har ønsket å bruke automatisk trafikkontroll (ATK) til å håndheve gjennomkjøring forbudt og byrådet har anmodet Statens Vegvesen om å få lov, men har fått avslag.

(Brev fra Statens vegvesen, Direktoratet, ref. 18/79723-7 av 14.11.18).

Jeg vil også vise til denne reportasjen som et godt eksempel på situasjonen:

<https://www.dagsavisen.no/oslo/aksjon-erte-mot-snikkjorere-1.1017125>

Svar:

Føremålet med Automatisk trafikkontroll (ATK) er å fjerne trafikkulukker på særleg ulukkesbelasta punkter og strekningar. I det rettslege grunnlaget er bruksområdet avgrensa til å kontrollere fart og kjøring på raudt lys – som begge er kjende årsaker til ulukker. I dag nyttast tiltaket berre for kontroll av fart.

ATK etablerast etter særlege kriterier, mellom anna med omsyn til naudsynt dokumentert ulukkesfrekvens. Statens vegvesen, i samarbeid med politiet, står for den praktiske gjennomføringa av slik kontroll. Politiet følgjer opp der det avdekkast straffbare forhold.

Sjølvsagt om slike brot på trafikkregulerande tiltak som representanten Nævra viser til, er svært uheldig, må ein finne andre kontrollmekanismer enn ATK for å handtere dette.

SPØRSMÅL NR. 592**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 20. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Det vises til Vedtak nr.505 1. mars 2016 og oppfølgingen av dette mellom behandlingene av statsbudsjettet og flertallsmerknader i Inns. S 16 (2018 2019). Hvordan vil regjeringen følge opp denne saken slik at den nå kan bli løst?

Svar:

Arbeidet med å etablere et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram for irakere, jf. anmodningsvedtak 505 av 1. mars 2016, er høyt prioritert av departementet. Jeg har merket meg flertallets uttalelse i Innst. 16 S (2018-2019), om at man ønsker å gjennomføre programmet med høyest mulig deltakelse og i tråd med tidligere praksis. Jeg vil vurdere nærmere hvordan dette kan følges opp på en god måte, og vil holde Stortinget orientert om saken.

SPØRSMÅL NR. 593**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Theodor Helland****Besvart 21. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Gjelder Norges bilaterale luftfartsavtale med Marokko okkuperte Vest-Sahara?

BEGRUNNELSE:

Norge inngikk en luftfartsavtale med Marokko 14. november 1977, ett år etter at Marokko og Mauritania ulovlig invaderte hver sin del av det ikke-selvstyrte territoriet Vest-Sahara. Avtalen trådte i kraft i 1979, samme år som FNs Generalforsamling ba Marokko avslutte okkupasjonen. Med henvisning til dommer fra EU-domstolen i 2016 og 2018 om Vest-Saharas landområder og farvann, konkluderte EU-domstolen 30. november i år at EU-Marokkos luftfartsavtale ikke kan anvendes i Vest-Sahara. Ifølge dommen hadde Rådet for Den europeiske union notert overfor EU-domstolen at avtalen ikke kunne gjelde territoriet. Domstolen har understreket at Vest-Sahara har en «distinkt og separat» status i relasjon til Marokko, noe norske myndigheter også har vært tydelige på i tolkningen av vår EFTA-tilslutningsavtale med Marokko. 25. september 2018 ble Luftfartstilsynet orientert av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO) om at Marokko hadde registret ved ICAO en luftfartsavtale, med nummer 5979, inngått mellom Norge og Marokko 14. november 1997. Avtalen fra 1977 er ikke i ICAOs database.

Svar:

Luftfartsavtalen mellom Norge og Marokko av 14. november 1977 gir i artikkel 2 partene rett til å fly over og lande på den annen parts territorium. I avtalens artikkel 1 slås det fast at uttrykket «territorium» skal tillegges den betydning som er fastsatt i konvensjonen om internasjonal luftfart av 7. desember 1944 (Chicago-konvensjonen). Dennes artikkel 2 inneholder følgende definisjon:

"For the purposes of this Convention the territory of a State shall be deemed to be the land areas and territorial waters adjacent thereto under the sovereignty, suzerainty, protection or mandate of such State."

Marokkos territorium må anses å referere til det området der Marokko utøver suverenitet i henhold til folkeretten. Andre territorier, som Vest-Sahara, faller således utenfor.

SPØRSMÅL NR. 594**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 21. desember 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Vil olje- og energiministeren følge FNs anbefaling om å stanse vindkraftutbyggingen på Storheia på Fosen?

BEGRUNNELSE:

FNs rasediskrimineringskomité (CERD) krever at utbyggingen av vindkraftparken på Storheia i Fosen stanses midlertidig, etter 21 reindriftsutøvere i Sørgruppen i Fosen reinbeitedistrikt/Fovsen Njaarke klaget utbyggingen på Storheia inn for komiteen. Klagere mener vindkraft-konsesjonen er i strid med de internasjonale lovene om urfolks sivile og politiske rettigheter. CERD er underlagt høykommissæren for menneskerettigheter og består av 18 uavhengige eksperter fra like mange land. Komiteen ber nå Norge om å midlertidig stoppe arbeidet med å bygge ut vindparken på Storheia innenfor samenes område. Det har vært en langvarig konflikt mellom urbefolkning og utbyggere på Fosen. Utbyggingen på Storheia fratar reindriftsutøverne et viktig beiteområde. Dersom man fjerner grunnlaget for reindriften, fjerner man også eksistensgrunnlaget for den sørsamiske urbefolkningen.

Svar:

I brev av 10. d.m. fra FNs Høykommissjonær for menneskerettigheter, anmoder komiteen som overvåker FNs konvensjon om avskaffelse av alle former for rasediskriminering (CERD) den norske stat om å stanse byggingen av vindkraftverket på Storheia mens komiteen behandler klagen fra reindriften.

Bakgrunnen for anmodningen er at Sør-Fosen sitje i oktober d.å. klaget vindkraftutbyggingen på Storheia inn for CERD. Vindkraftverket berører deler av vinterbeitet til Sør-Fosen sitje (Sørgruppa) i Fosen reinbeitedistrikt. NVEs vedtak av 7. juni 2010 om konsesjon til Storheia vindkraftverk ble stadfestet ved Olje- og energidepartementets klagevedtak av 26. august 2013.

Under konsesjonsbehandlingen av Storheia var reindrift et tungtveiende hensyn. I NVEs vedtak ble planområdet til vindkraftverket redusert med om lag 8 km² tilsvarende rundt 20 prosent, av hensyn til reindriften.

Reindriften og det vern den har etter folkerettens bestemmelser om urfolk, står helt sentralt i konsesjonsbehandlingen av energianlegg i samiske områder. Sørgruppa og Sametinget ble konsultert både i NVEs konsesjonsbehandling og ved OEDs klagebehandling. I konsultasjonene diskuteres blant annet behovet for tilpasninger og avbø-

tende tiltak i prosjektene. I departementets konsultasjon ble spørsmålet om ytterligere innskrenkninger i planområdet tatt opp, men det ble ikke gitt uttrykk for slike ønsker fra Sørgruppa. Også avbøtende tiltak ble drøftet, og Sørgruppa la frem flere konkrete tiltak for å kunne bedre situasjonen. På denne bakgrunn fastsatte departementet en rekke avbøtende tiltak i konsesjonsvilkårene, som tiltakshaver er forpliktet til å følge opp.

I konsultasjonen med Sametinget om den samlede utbyggingen av vindkraft og kraftledninger på Fosen, ble det i hovedsak oppnådd enighet, men Sametinget mente det var viktig at myndighetene kom til enighet med de berørte reinbeitedistriktene/driftsgruppene.

I departementets klagevedtak ble det gjort en omfattende vurdering av de folkerettslige sidene av saken. Til grunn for departementets vurdering lå en betenkning fra professor Geir Ulfstein ved Universitetet i Oslo om samiske folkerettslige rettigheter ved naturinngrep. Med utgangspunkt i betenkningen og relevante folkerettslige avgjørelser, vurderte departementet de planlagte inngrepene opp imot folkerettens tålegrense etter FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP) art 27. Departementet vurderte det slik at tiltaket ikke var i strid med folkeretten.

Departementet har også vurdert anmodningen fra CERD ut i fra den faktiske situasjonen i området. På vegne av konsesjonæren Fosen Vind melder Statkraft at alle terrenginngrep er gjennomført, og den alt overveiende del av infrastrukturen er ferdigstilt. Turbinmontasje skal foretas i perioden april – august 2019.

Statkraft har også redegjort for hvordan hensynet til reindriften ivaretas i anleggsarbeidene. I februar 2018 inngikk Fosen Vind en avtale med reindriften om anleggsfasen. Avtalen gir reindriften stor fleksibilitet til å gjennomføre det den selv mener er de mest effektive tiltakene for å redusere ulemper og kompensere for merarbeid under anleggsfasen. Avtalen forutsetter at Storheia ikke skal benyttes som vinterbeite så lenge anleggsfasen pågår. Statkraft har også redegjort for hvordan vilkåret om rydding av flyttleier til de to andre hovedvinterbeitene er fulgt opp. Jeg har merket meg at selve terrenginngrepene på Storheia for det vesentligste er foretatt, og de avtaler og vilkår om kompensasjon og avbøtende tiltak som foreligger, er gjennomført.

Anmodningen fra CERD om stans i anleggsarbeidene er ikke rettslig forpliktende for Norge.

Jeg legger imidlertid til grunn som et utgangspunkt at slike anmodninger så godt som mulig bør imøtekommes.

Imidlertid har jeg etter grundige overveielser i denne saken, kommet til at det rettes en henvendelse til komiteen om å trekke anmodningen om anleggsstans tilbake. Regjeringsadvokaten, som er ansvarlig fra norsk side for å behandle denne henvendelsen fra CERD, sender en slik henvendelse til komiteen i dag. Anmodningen om stans i anleggsarbeidene er besluttet utelukkende basert på klagen til komiteen. Staten har ikke fått anledning til å kommentere klagen før det ble anmodet om anleggsstans.

Vindkraftutbyggingen på Storheia har vært grundig prøvd i flere runder i rettssystemet, men er ikke avsluttet.

Staten har ikke vært part eller på annen måte involvert i rettsprosessene. Brudd på rasediskrimineringskonvensjonen har ikke vært anført av reindriften verken i forvaltningens behandling eller for domstolene. Det er et vilkår for å kunne klage til komiteen at nasjonale rettsinstanser er ferdig med å behandle saken, og at de har hatt anledning til å vurdere spørsmålet om diskriminering.

Etter en grundig vurdering har jeg kommet til at det ikke er grunnlag for å stanse arbeidene med Storheia vindkraftverk.

SPØRSMÅL NR. 595

Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 20. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Riksveg 5 Førde-Florø er sterkt trafikert, og det er overhengende rasfare på strekninga. Arbeidarpartiet vil omprioritere midlane frå E 39 Våtedalen, til RV 5 Førde-Florø. Frå fleire hald bla frilandsjournalist Ole Jacob Huus vert det vist til at Vegvesenet, region vest seier at rassikringsmidlar ikkje kan nyttast til å forebygge ras "frå skjæring", kun der det er ras frå terreng. Dette finn AP sterkt urimeleg. Kva vil statsråden gjere for å rydde opp, og sikre at rassikringsmidlane kan brukast på dei farligaste vegane ?

GRUNNGJEVING:

Arbeidarpartiet ønska å omprioritere rassikringsmidlar frå E39 i Våtedalen til RV 5 Førde-Florø, der rasfaren og faren for personskade er mykje større. Vi vart ståande åleine om dette forslaget i nasjonal Transportplan. Frå fleire hald bla frilandsjournalist Ole Jacob Huus, så vert det vist til at årsaken til at midlane ikkje er komne på rv 5 Førde-Florø er at rassikringsmidlane kun kan brukast der det er fare for ras frå terreng. Dette kom fram bla i eit intervju med sjefingeniør Guro Dyngen i Statens vegvesen. I same intervjuet er det også sitat på at rasmidlane uansett ikkje kan brukast til tunellbygging. Dei er øyremerkte til førebygging av ras frå terreng. Tunellbygging må gå frå investeringsmidlane. Arbeidarpartiet er klare på at rassikringsmidlane må kunne brukast på dei farligaste vegane uavhengig om raset kjem frå naturleg terreng eller ikkje. Det er like farlig å bli treft frå ein stein som kjem ned langs fjellsida der det er gjort inngrep som skjeringer, som å bli treft av steinras der det ikkje er gjort slike inngrep.

Ein kan ikkje basere seg på flaks lenger, men ta på alvor utryggheita som folk og næringsliv føler på kvar einaste dag når dei køyrer mellom Førde og Florø. To raspunkt mellom Førde og Florø har 5,5 og 5,3 i skredfare, og Ådt på Naustdalsneset viser 4900. I Våtedalen vert det sagt ÅTD på 2200, og langt lågare skredfare. Difor meiner AP midlane bør omprioriterast.

Svar:

Eg har vore i kontakt med Statens vegvesen om saka. I følge vegvesenet har begge desse strekningane skredutsette punkt med høg faregrad. På E39 i Våtedalen er hovudproblemet snøskred som kjem i stor fart, og som har ført til at store køyretøy har blåst av vegen. På rv. 5 mellom Førde og Florø er hovudproblemet steinsprang, delvis frå skjeringar og delvis frå terrenget over vegen. Følgjeleg er det ikkje noko til hinder for å bruke skredsikringsmidlar på denne strekninga. I Nasjonal transportplan 2018-2029 er skredsikring av E39 i Våtedalen prioritert i siste seksårsperiode (2024-2029). I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det også prioritert 500 mill. kr til mindre skredsikringstiltak, av dette 250 mill. kr i første seksårsperiode. Statens vegvesen har meldt at dei i sine interne planar har lagt opp til å gjennomføre tiltak på dei mest skredutsette punkta på rv. 5 mellom Førde og Florø, dvs. Bjørnestunnelen vest, Skredvika og Leversundet. Ved Leversundet er det alt gjennomført tiltak. Arbeidet med kommunedelplan for E39 i Våtedalen startar opp i 2019. På grunn av den høge skredfaren vil også arbeidet med kommunedelplan for rv. 5 mellom Førde og Naustdal starte opp i 2019. Målet er

dermed at det skal ligge føre tilstrekkeleg planavklaring til at begge strekningane kan vere aktuelle for prioritering i neste seksårsperiode av NTP (2022-2027). Når det gjeld

den konkrete prioriteringa mellom strekningane vil eg altså kome tilbake til dette, men eg har merka meg dei synspunkta som er kome fram.

SPØRSMÅL NR. 596

Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 20. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det vil være klokt å flytte en ambulansetasjon fra bydel Søndre Nordstrand hvor det bor 39 000 mennesker til en lokasjon i Nordre Follo som er 20 km og ca. 20 minutter unna, og mener statsråden en slik samlokalisering vil sikre forsvarlig beredskap i henhold til responstid på 12 minutter?

BEGRUNNELSE:

Oslo universitetssykehus (OUS) dekker ambulansetjenesten i Oslo og Akershus. I alt bor det ca. 1,5 millioner mennesker i området som OUS har ansvaret for. Østlands Blad skrev i juni 2018 at det pågår en omorganiseringsprosess i ambulansetjenesten, og Oslo sykehusservice og Prehospitale tjenester jobber med en ny strategi for hvor ambulansetasjonene skal lokaliseres i fremtiden. Så vidt meg bekjent planlegger Oslo Universitetssykehus å samlokalisere ambulansetasjonene Nordre Follo, Søndre Follo og Prinsdal til Ski. I Oslo sør, hvor Prinsdal ambulansetasjon er lokalisert, bor det om lag 39 000 innbyggere. I sentrale strøk opplever ambulansetjenesten allerede i dag kapasitetsproblemer. I flere kommuner i landet kommer ikke ambulansen innen de veiledende tidsfristene, som er 12 minutter i tettbygde strøk og 25 minutter i grisgrendte områder. Tall fra Helsedirektoratet for 2017 viser at kun Lørenskog blant tettstedene nådde målet.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. I innspillet framgår det at Oslo Universitetssykehus har forbedret måloppnåelsen for responstider for ambulansetjenesten betydelig siden 2016. Forbedringen er et resultat av flere tiltak og delprosjekter. Et av de mest effektive tiltakene er etablering av såkalte beredskapspunkter, der ambulanser blir strategisk plassert rundt i Oslo og Akershus (f.eks. på bensinstasjoner) for å redusere responstidene. Ett eksempel er

beredskapspunktet i området Abildsø/Ryen som har ført til klart reduserte responstider i omkringliggende områder.

Helse Sør-Øst opplyser at Oslo Universitetssykehus planlegger å innføre ny struktur for ambulansetjenesten med tanke på størrelse, antall og lokalisering av ambulansetasjoner. Planen er å etablere flere beredskapspunkter langs veiene, slik at ambulansene har kortere kjøretid til befolkningen enn hva en ville hatt om en kun satset på ambulansetasjoner. En organisering med flere beredskapspunkter gir en mer desentralisert tjeneste, fordi ambulansene befinner seg nærmere der behov for hjelp oppstår.

De fleste utrykninger skjer fra ambulanser som er på veien og fra de nevnte beredskapspunktene, mens ambulansetasjonen primært er en garasje og service for ambulansene. Helse Sør-Øst opplyser at mer bruk av beredskapspunkter vil gi bedre ressursutnyttelse, kortere responstider og et bedre tilbud til befolkningen. Jeg oppfatter at det er dette representant Sem-Jacobsen i sitt spørsmål først og fremst er opptatt av. Som nevnt har beredskapspunktet i bydel Søndre Nordstrand ført til kortere responstider.

SPØRSMÅL NR. 597**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Steinar Reiten****Besvart 18. desember 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at UDI endrer sitt regelverk slik at eritreiske flyktninger som oppholder seg i Etiopia uten å være registrert av UNHCR i minst 6 måneder, kan levere søknad om familiegjenforening i Addis Abeba i stedet for i Khartoum i Sudan dit de ikke kan dra uten gyldige reisedokumenter?

BEGRUNNELSE:

Det vises til informasjon på UDIs nettsider til eritreiske statsborgere som skal søke om familiegjenforening i Norge - sitat:

"Hvis du er statsborger i Eritrea, er det Khartoum i Sudan som er det riktige stedet for deg å levere søknaden din. Reglene for å søke oppholdstillatelse i Norge er slik at du må søke om den fra det landet vi har bestemt at er riktig for deg å søke fra. Vanligvis er det landet du bor i, men siden Norge ikke har noen steder å søke fra i Eritrea, må du søke fra et annet land.(...)Hvis du likevel velger å søke fra Addis Abeba, må du regne med at du får nei på søknaden din om å få oppholdstillatelse i Norge. Du får ikke tilbake pengene du har betalt i gebyr.(...)Hvis du har vært registrert som flyktning av UNHCR i Etiopia i minst 6 måneder, kan du levere søknaden din i Addis Abeba."

Mange flyktninger fra Eritrea, både med og uten FN-status gjennom UNHCR, oppholder seg på nåværende tidspunkt i Etiopia. Selv om grensen mellom de to landene nå er åpnet, er det så langt jeg har brakt i erfaring slik at eritreiske myndigheter nekter å utstede reisedokumenter til flyktninger som vender tilbake til Eritrea og ber om dette. Dermed er eritreiske flyktninger som ikke oppfyller kravet om å være registrert av UNHCR og ha oppholdt seg i Etiopia i minst 6 måneder, i realiteten avskåret fra å søke om familiegjenforening i Norge. Deres eneste mulighet for å ta seg til Khartoum i Sudan for å få levert en søknad, synes da å være menneskesmuglere som kan frakte dem illegalt til det eneste stedet der de har mulighet til å levere en søknad som kan bli innvilget.Slik retningslinjene fra UDI nå er utformet, er de etter undertegnedes mening urimelige og egnet til å sette liv i fare ved at illegal grensekryssing til Sudan er eneste mulighet for mennesker på flukt for å få levert en søknad om familiegjenforening i Norge.

Svar:

Det følger av utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd at søkere som oppholder seg utenfor riket skal fremme søknad «gjennom norsk utenriksstasjon i det landet søk-

eren er borger av, eller gjennom norsk utenriksstasjon i det landet der søkeren har hatt oppholdstillatelse i de siste seks månedene». Søknader som ikke er levert på riktig utenriksstasjon, kan avslås på formelt grunnlag, det vil si uten at utlendingsmyndighetene vurderer realiteten i saken. I henhold til bestemmelsens syvende ledd kan det gjøres unntak hvis «sterke rimelighetsgrunner» tilsier det.

Jeg mener det er fornuftig at vi har klare regler for hvor søknader om oppholdstillatelse og visum skal leveres. Hvis søkerne selv kan velge hvor de vil søke, vil det kunne ha flere uheldige konsekvenser. Dersom den utenriksstasjonen hvor søkeren velger å levere sin søknad ikke har de nødvendige språkkunnskaper eller kunnskap om lokale forhold i søkerens hjemland, kan dette påvirke muligheten for kontroll av fremlagte dokumenter og øvrig forberedelse av saken. Dette kan igjen få stor betydning for utfallet av søknadsbehandlingen. Det vil også føre til en uforutsigbar arbeidssituasjon for utenriksstasjonene, og det blir svært vanskelig å vurdere de ulike stasjonenes ressursbehov. Dette vil igjen kunne medføre lang ventetid ved enkelte utenriksstasjoner, og at personer som har økonomiske ressurser til å søke i andre land går foran i køen.

Justis- og beredskapsdepartementet ga 28. juni i år en instruks til Utlendingsdirektoratet med nærmere føringer for behandlingen av søknader om familieinnvandring som ikke er fremsatt ved riktig utenriksstasjon, jf. GI-07/2018 Behandling av søknader om familieetablering/-gjenforening som ikke er fremmet i tråd med utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd, jf. niende ledd. Instruksen er generelt utformet (ikke landspesifikk), men som representanten Reiten viser til, har problemstillingen særlig aktualisert seg for eritreere den siste tiden.

I instruksen understrekes det at søknader om oppholdstillatelse som ikke er levert til rett utenriksstasjon, som hovedregel skal avslås på formelt grunnlag. Terskelen for å benytte unntaksadgangen skal være høy. I instruksen legges det opp til at unntak kan gjøres dersom søkeren i eller på vei til landet der rett utenriksstasjon ligger, risikerer forfølgelse eller krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter, som f.eks. retten til liv og forbudet mot tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff. Det understekes at det ikke er tilstrekkelig at reisen vil være utfordrende, tidkrevende eller kostbar. Det er Utlendingsdirektoratet som avgjør om det i den enkelte sak foreligger «sterke rimelighetsgrunner» som tilsier at søknaden skal tas til behandling selv om det ikke er søkt fra rett utenriksstasjon. Jeg mener at forskrift og instruks

i tilstrekkelig grad åpner for unntak for dem som av spesielle grunner ikke kan søke på fastsatt søknadssted.

Eritreiske borgere har siden den norske ambassaden i Asmara i Eritrea ble lagt ned i 2013 som hovedregel måttet levere søknader om oppholdstillatelse og visum ved den norske ambassaden i Khartoum i Sudan. Det er

Utenriksdepartementet som beslutter hvordan utenrikstjenesten skal organiseres og som avgjør hvilke norske utenriksstasjoner som dekker hvilke land. En eventuell endring av søknadssted vil ta tid å implementere, da det nødvendigvis gjør endringer både i stillingsoppsett og kompetanse på utenriksstasjonene.

SPØRSMÅL NR. 598

Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 21. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Abdullah Öcalan har siden 1999 sonet en livstidsstraff på fangeøya Imrali i isolasjon. Han har blitt holdt i total isolasjon siden 2016 av tyrkiske myndigheter og har blitt nektet besøk fra sin advokat siden 2011. Nøytral informasjon om helsetilstand kommer ikke ut, noe som er et brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Vil utenriksministeren legge press på Tyrkia, som Norge er alliert med gjennom NATO, for at hans advokater og familiemedlemmer får besøke han på Imrali?

BEGRUNNELSE:

Rødt er bekymret over situasjonen for det kurdiske folket og deres representant Abdullah Öcalan. I 1999 ble Öcalan bortført fra Kenya og brakt til fangeøya Imrali.

Etter at Tyrkia brøt med fredsprosessen i 2015 har Öcalan blitt utsatt for flere brudd på menneskerettigheter og internasjonal lov. Hans rett til å få tilgang til sine advokater og familiemedlemmer er blitt brutt siden juli 2016. Kurderne over hele verden, spesielt det kurdiske samfunnet i Norge er opptatt av situasjonen for Öcalan.

For å få avsluttet krigen og få fredsprosessen på sporet igjen, er det avgjørende at den rettsstridige og inhumane isolasjonen av Öcalan opphører. Hans advokater, som ikke har fått besøke han siden 2011, må igjen få slippe inn til han. Fredsprosessen fra høsten 2012 fram til våren 2015 viste at deltakelse fra Öcalan var avgjørende for at den gjorde framskritt. Den totale isolasjonen siden da, bare avbrutt av et kort besøk fra hans bror i september 2016, har blokkert nye fredsforhandlinger, i tillegg til påkjenningene dette medfører for Öcalans helse.

Det er en grunnleggende rett at familien, hans juridiske representanter og offentligheten blir informert om Öcalans helse. Vi understreker derfor at det er viktig at Öcalan snarest få besøk av sine advokater og familie. Det

fremmes nå krav om at Europarådets komite for beskyttelse mot tortur (CPT) skal få besøke han på Imrali. Jeg viser til Dokument nr. 15:635 (2017-2018) der jeg spør utenriksministeren må legge press på Erdogan-regjeringen for at den skal godta at CPT får slippe inn til han på Imrali. Jeg registrerer svaret, men understreker at situasjonen ikke har blitt bedre, tvert imot.

Norge er alliert med Tyrkia, og har derfor et ansvar for å sørge for at sine allierte ikke bryter med grunnleggende menneskerettigheter.

Svar:

Regjeringen legger overfor tyrkiske myndigheter vekt på vår generelle bekymring for menneskerettssituasjonen i Tyrkia og understreker også betydningen av å respektere internasjonale forpliktelser. Samtidig støtter regjeringen Europarådets samarbeid og dialog med tyrkiske myndigheter. Europarådets viktigste oppgave er å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsippet, og de jobber med spørsmål knyttet til Öcalans soningsforhold i Tyrkia. Europarådet følger situasjonen i Tyrkia tett og behandler den i flere av sine organer. Den europeiske komiteen for forebygging av tortur (CPT) har jevnlig kontakt med tyrkiske myndigheter. Komiteens rapport etter det siste besøket i fengslet der Öcalan sitter, og Tyrkias svar, ligger på Europarådets hjemmesider. Det framgår der at tyrkiske myndigheter bes om å sikre at alle fanger på Imrali får mulighet til besøk av slektninger og advokater.

SPØRSMÅL NR. 599**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 20. desember 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

IMDi har anmodet norske kommuner om å ta imot 5 350 flyktninger i 2019.

Hvordan skårer de 235 kommunene som er anmodet om å bosette flyktninger på de nye kriteriene for fordeling av flyktninger til kommunene, og kan statsråden gi en oversikt over hvilke kommuner som er bedt om å bosette med innbyggertall og antall flyktninger de er anmodet om å bosette?

Svar:

Regjeringen er i gang med et integreringsløft. Målet er å få flere raskere ut i arbeid og utdanning. Da er det viktig å se bosettingspolitikken og integreringspolitikken i sammenheng. Kunnskapsdepartementet har derfor, fra og med i år, innført ny praksis med å godkjenne kriteriene for anmodninger til kommunene om bosetting neste år. Tidligere er det IMDi og Nasjonalt utvalg for bosetting som har fastsatt disse kriteriene, uten involvering av departementet.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) sendte 12. desember anmodninger til kommunene om bosetting i 2019. I forkant har IMDi gjennomført regionvise fordelingsmøter i samarbeid med KS og BUFeat. Det var enighet mellom de tre om anmodningstallene til kommunene. Anmodningstallene er, ifølge IMDi, utarbeidet innenfor rammene av departementets kriterier.

I 2019 skal bosettingen være spredt over hele landet og det skal, som hovedregel, ikke bosettes nyankomne flyktninger i områder med høy andel innvandrere. Samtidig er det såpass få som skal bosettes at det ikke har vært aktuelt å anmode alle kommuner.

Med de nye kriteriene legges det mer vekt på resultater i integreringsarbeidet, og muligheten for at de bosatte kan komme i arbeid. Kommunene som er anmodet har gode resultater for sysselsetting etter endt introduksjonsprogram. I anmodningene er det tatt hensyn til kommunenes kapasitet og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid. Det er også tatt hensyn til beredskap for opp- og nedbygging av bosettingskapasiteten, stabilitet i tjenestene og evne til omstilling. Det er lagt vekt på å bosette flyktninger i fylker og kommuner som trenger arbeidskraft og som har et godt tilbud om kvalifisering.

De nye kriteriene har ført til at de største byene er anmodet om å bosette færre enn tidligere. Oslo er for eksempel anmodet om å bosette 100 færre enn i 2018 – fra 350 til 250. En del mindre kommuner har blitt anmodet om å bosette flere. Anmodningstallene for bl.a. Vinje, Rakkestad, Ski, Frogn, Nesodden og Spydeberg er økt fra 10 til 15. Noen kommuner som ikke ble anmodet om å bosette i 2018 er blitt bedt om å bosette i 2019. Det gjelder Eidsvoll (15), Ål, Fjaler, Lærdal, Steigen, Hamarøy, Tranøy, Frøya, Bjugn og Suldal (10).

På IMDis nettsider finnes alle anmodningstall på kommunenivå: <https://www.imdi.no/planlegging-og-bosetting/bosettingsprosessen/imdis-anmodning/>

SPØRSMÅL NR. 600**Innlevert 14. desember 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 4. januar 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til bedre korrespondanse for tog på strekningen Oslo-Gøteborg-København, samt bidra til mer effektiv reisetid på strekningen?

BEGRUNNELSE:

Det er et uttalt politisk ønske om at flere reiser bør skje med tog. Tid er viktig når reisende bestemmer seg for transportmiddel. Strekningen Oslo-København er en av de mest trafikkerte flyrutene utenlands over Gardermoen. Fra Østfold, og særlig fra stasjonene langs Østfoldbanens

vestre linje tar det omtrent samme tid med bil og fly. Toget derimot bruker omlag én time lenger tid om vi tar Sarpsborg som utgangspunkt. Noe av årsaken til denne mertiden er manglende korrespondanse mellom NSB og SJ i Gøteborg. I dag er det slik at man må vente omtrent 50 minutter i Gøteborg før man kan dra videre. Med gjennomgående tog fra Oslo til Malmø/København eventuelt god korrespondanse i Gøteborg hadde toget konkurrert på tid og for mange blitt et enklere valg, som både kunne dempet trafikkveksten på E6 og redusert flytrafikk.

Svar:

Det alt vesentlege av innalands persontrafikk med tog i Noreg er offentleg kjøp, medan den grensekryssande trafikken mellom Halden og Gøteborg er kommersiell. I Sverige er òg langsdistansetoga i stor grad kommersielle. Tog på strekninga Oslo-Gøteborg blir køyrt av NSB AS, og på strekninga Gøteborg-København av Öresundståg AB. Medan det er tre daglege avgangar mellom Oslo og Gøteborg, er det timesavgangar mellom Gøteborg og København.

Morgontoget frå Oslo med avgang klokka 07:01 er framme i Gøteborg klokka 10:40, medan toget vidare mot København har avgang frå Gøteborg klokka 10:55 og ankommer København klokka 14:28. Ettermiddagsavgangen frå Oslo klokka 13:01 er framme i Gøteborg klokka 16:50, med vidareforbindelse klokka 16:55 og ankomst i København klokka 20:28. Dette gir ei overgangstid på respektive 15 og fem minuttar. Om ein syns fem minutter i kortaste laget for eit togbyte, er det òg ein avgang frå Gøteborg til Malmö med SJ klokka 17:39 som korresponderer med tog vidare mot København. Sjølv med eit ekstra togbyte er reisetida med denne avgangen kortare, og ein er framme i København klokka 20:48.

Dei internasjonale toga mellom Oslo og København køyrast i samtrafikk med lokale og regionale tog i byområda Oslo, Gøteborg, Malmö og København. I alle disse byområda må ruteleiene for dei ulike toga passa sammen, noko som legg føringar for ankomst- og avgangstidene. Som togtidene over viser, er det likevel god korrespondanse mellom toga frå Oslo til Gøteborg og toga frå Gøteborg til København. Når det gjeld tiltak for å få ned reisetida, vil utbygginga av moderne dobbeltspora jernbane på mellom anna på Østfoldbanen, ofte omtalt som InterCity-satsinga, vere det største bidraget på norsk side. Eg er òg opptatt av utviklinga av den grensekryssande infrastrukturen og behovet for tett og godt samarbeid med nabolanda våre. Norske og svenske myndigheiter har ein lang og god historie om samarbeid for grensekryssande infrastruktur. Mellom anna utarbeida det tidligare Jernbaneverket og det svenske Trafikverket i 2016 ein rapport som så på moglege løysingar for utviklinga av strekninga Oslo – Gøteborg på kort, mellomlang og lang sikt.

